VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK

Čestitamo ob dnevu državnosti!

Uredništvo Vestnika

Komitentom banke ponujamo:

— nove spodbudne obrestne mere za sredstva na vpogled in depozite,
— prodaja deviz podjetjem po ugodnem tečaju,
— SKB prodaja v vseh svojih enotah potovalne čeke v hrvaških dinarjih, ki so vnovčljivi na vseh poštah v republiki Hrvaški.

SKB BANKA D.D.

VEČ KOT PARTNERJI, VEČ KOT BANKA

VESTNIK

Murska Sobota, 25. junija 1992 ● Leto XLIV ● Št 25 ● Cena 55 SLT

Podjetniška beda

Pomurski prostor je gospodarsko in socialno na psu. To nam dokazuje kar nekaj naslovov člankov, ki so se pojavili v različnih časopisih. Navedimo samo nekatere: V Pomurju 8.000 brezposelnih, Delavci praznih rok v ljutomerskem Ma-Co, Podjetniki niso izpolnili pogodbenih obveznosti do države o zaposlovanju novih delavcev, čeprav so denar že dobili, in še vrsta drugih.

Vse to nam dokazuje, da rast števila podjetij statistično gledano pomeni veliko, produktivno pa skoraj nič. Skorajda nič drugače ni na državni ravni, kar so ugotovili izdajatelji PIRS-a, saj so prišli do podatka, da več kot polovica podjetij miruje. Za nas in za ta prostor so predvsem zanimiva tista, ki delujejo, in osnova na kateri so začela delovati. Če damo pod drobnogled Ljutomerski Ma-Co in vrsto drugih, lahko ugotovimo, da imajo ta podjetja kaj malo skupnega s temeljnimi načeli podjetništva. Očitno je, da pri svojem nastanku niso upoštevala sestavnih delov za uspešnost podjetniške funkcije, inovatorstva, investiranja in tveganja. Temelj podjetništva je investiranje, da pa bi bilo uspešno in s tem tudi podjetništvo, mora vključevati inovatorstvo in tveganje, tem bolj, čim uspešnejše želi biti. V optimalnem položaju je podjetnik sam tudi inovator, ustvarjalec tehnologije, pa tudi lastnik kapitala, ki ga vlaga vanjo, s čimer prevzema tveganja investiranja. Težko je sicer doseči popolno integracijo vseh treh dejavnikov, toda kljub vsemu bi država morala vztrajati vsaj pri investicijskem. Sedaj smo priče temu, da »podjetniki« zaradi nizkega investicijskega vložka in neinovativnosti vse prepogosto pritiskajo na državne »pipe« investicijskega kapitala, ki ga potem zapravijo v povsem druga namene, kot so ga dejansko dobila. Vlada obljublja, da bo poskušala reševati podjetja, zavzema se za t. i. programirane stečaje. Žal to dokazuje, da smo zares pri dnu. Ob tem pa se postavlja vprašanje, ali so poti, kako s tega »dna«, prave. Očitno je, da s samoozdravitveno potjo tržnega gospodarstva ni mogoče računati, ker ga še nimamo. Segmenti, ki se porajajo na tej osnovi, pa ne izpolnjujejo temeljne predpostavke kapitala. Prav tako ni rešitev v zaščitnih ukrepih in zavarovanju zaposlitev z različnimi sedanjimi oblikami državnih subvencij (produktivna delovna mesta, programirani stečaji), kajti ta plačila in subvencije bodo prej ali slej postale huda obremenitev za proračun. Zato bi morda prišla v poštev racionalna strategija, ki se razvija v treh smereh: menjalno sposobnost delovne sile povečati s programi in ukrepi, ki povečujejo izobrazbo in zagotavljajo prilagodljivost delovne sile, menjalna sposobnost kapitala se povečuje z nadnacionalno integracijo in sanacija sektorjev, ki se ne morejo obdržati v menjalnih odnosih s poudarkom na trgu in modernizacijskim pritiskom.

J. Votek

Namesto koga cvetijo rože

Letošnji dobitnik nagrade Kresnik je pisatelj Feri Lainšček doma iz Dolenec, živeč v M. Soboti, za roman Namesto koga roža cveti. Naslov romana je aluzija na Krestinovo pesem z istim naslovom, avtor nagrade Kresnik je pisatelj Vlado Žabot s Šafarskega, nagrado pa so letos podelili na Mirnem pri Stični, ker obmursko prizorišče za podeljevanje nagrad in sanjanje o kresnih nočeh še ni dodelano. Lani, ko so nagrado Kresnik podelili prvič, je bilo slavje ob Muri in na Razkrižju.

Namesto koga gorijo kresovi

V soboto, 27. junija, ob 20. uri bo na Razkrižju na sejmišču kresovanje s slovensko mašo, ki jo bo obhajal slovenski (izseljenski) duhovnik iz Amerike. Ker podobnost med maše na prostem tik ob farni cerkvi, iz katere je izseljeno slovensko bogoslužje, ni naključno, je tam pravi kraj za letošnje kresovanje. Pridite!

V nedeljo dopoldne, 28. junija, na dan razkriškega prošnja bo slovesnost ob Ivanovem izviru.

SSM

HERCOG GRE DO KONCA — Tako bi lahko dejali po sobotni predstavitvi njegovega novega izvoznega proizvoda, zlate radgonske penine Agata, ki je plod tesnega sodelovanja z Radgonskimi goricami. Zadovoljstvo ob velikem uspehu radgonskega poslovneža Milana Hercoga (desno), ki trenutno živi v Švici, sta izrazila tudi predsednik slovenskega predsedstva Milan Kučan in v imenu GZS njen predsednik Feri Horvat na sprejemu v grajski sobani. Več pa na 3. strani.

Foto: N. JUHNOV

Romi za svoje mesto v novi lokalni skupnosti

Na seji Zveze Romov — Romani Union soboške občine so se pogovarjali o gradivu, ki naj bi bilo podlaga za pisanje zakona, ki bo urejal pravice Romov, kot določa ustava Slovenije v 65. členu. Izbrali so osem področij, ki jih bodo natančneje opisali in nakazali tudi možne rešitve, to je vprašanje teritorija, jezika, šolstva, kulture, urejanja romskih naselij, socialne politike, položaj Romov v novi lokalnih skupnosti, volitve Romov in njihov vpliv na družbene odločitve.

Predloge bodo poslali odgovorni komisiji za pripravo zakona, ki bo urejal položaj Romov v Sloveniji.

Zveza Romov pa je predlagala tudi osem tem, ki naj bi jih obravnavali občinski zbori. Sprejeli so dve, položaj Romov v novi lokalni ureditvi ter vprašanje urejanja romskih naselij. Člani Zveze so v slednji točki predlagali ureditev pitne vode, elektrike in odvoza smeti v tistih romskih naseljih ki tega še nimajo ter za romska naselja cenejši odvoz smeti.

Ker naj bi občinski zbori obravnavali le dve od osmih predlaganih tem, so se na predsedstvu Zveze dogovorili, da gradivo v sodelovanju z nekaterimi institucijami pripravijo še enkrat ter ga ponovno v celotnem obsegu pošljejo na občino.

MH

VELIKO FINALE 28. JUNIJA 1992
NA LETALIŠČU RAKIČAN

SUPER NAGRADE:

1. NAGRADA
MONTAŽNA HIŠA JELOVICE iz Škofje Loke
2. NAGRADA
TRAKTOR UNIVERZAL, PODJETJE TRGOPREVOZ LENART
3. NAGRADA
OSEBNI AVTO RENAULT 5, Agroservis Murska Sobota
4. NAGRADA
POMIVALNI STROJ GORENJA iz Velenja
5. NAGRADA
MOLZNI STROJ, POLJOOBSKRBA

Nastopajo:
Duo Regina, Brane Drvarič, Be radio, Adi Smolar, Vocalart, Damjana, Simona Weiss, Toni Šafarič, Avtomobili, Helena Blagne, Vlado Kreslin z bando, čarodej Binč, oddaja To sem jaz.
Klepetali in tekmovali boste s svetovnima prvakoma Mariko Kardinar in Harryjem Steržajem, pa z Boštjanom Kampušem, Francem Podleskom . . .
Hrane in pijače ne nosite s seboj!
V nedeljo, 28. junija, od 10.00, ob 18.00 finalno žrebanje akcije Za športnike in Murski val

50-letnica interniranja v Šarvar

Da se ne bi nikoli ponovilo

22. junija 1942. leta je okupator iz nekaterih vasi v lendavski občini odpeljal v internacijsko taborišče Šarvar blizu 600 ljudi. To so bili v glavnem prebivalci vasi Benica, Pince-Marof, Petišovci kolonija in Dolga vas. Okupator je odpeljal vse vaščane, tudi starce in otroke. V spomin na ta dan je bil še pred nedavnim občinski praznik. Tokrat pa so se v nekdanjem zadružnem domu v Pince-Marofu srečali še živeči interniranci ob 50. obletnici tega dogodka. Obudili so spomin na trpljenje internirancev in dejali, da se kaj takega naj ne bi nikoli več ponovilo, vsaj pri nas ne, čeprav smo tačas spet priče morije v Bosni in Hercegovini in na Hrvaškem. Srečanja internirancev se je udeležilo kakih 150 še živečih, ki so se po vojni razkropili po vsem svetu, večina pa jih je ostala v lendavski občini. V internacijskem taborišču je umrlo nekaj nad dvajset ljudi iz naših krajev. Ob 50. obletnici interniranja v Šarvar so izdali tudi brošuro — Internacijsko taborišče Šarvar —, ki jo je napisal nekdanji interniranec pred nedavnim umrli Slavko Valenčič iz Lendave. Srečanje še živečih internirancev, udeležili so se ga tudi predstavniki občine, republiške organizacije ZB in urada za izseljence, so popestrili s pestrim kulturnim programom.

JD

Denar razdeljen, zaposlitev ni str. 4

Vse poti vodijo v Petrovnik

ljubitelji malih živali

NA ŠPORTNEM ODDELKU v DOMU TEHNIKE

PESTRA PONUDBA

AKVARIJEV, KLETK, TERARIJEV, HRANE ZA PTICE, RIBE, ŽELVE, MAČKE, PSE, ZDRAVILA . . .
VSE ZA VAŠE MALE ŽIVALI!

Petrovnik

VREME

Ob koncu tedna bo prevladovalo sončno in toplo vreme.

Pregovora

Če sta Peter in Pavel jasna, bo letina krasna.

Če julija so hladni, mokri dnevi, bodo prazni sodi, prazni hlevi.

Vestnikov koledar
25. junij, četrtek, HINKO, Dan državnosti
26. junij, petek, Jezusovo srce
27. junij, sobota, Marijino srce
28. junij, nedelja, Irenej
29. junij, ponedeljek, Peter in Pavel
30. junij, torek, Prvi mučeniki
1. julij, sreda, Estera

POLJOOPSKRBA

Trgovina MARIBOR,
tel.: (062) 303-984
Trgovina M. SOBOTA,
tel.: (069) 21-048

- nahrbtne škropilnice SOLO
- nahrbtne in vrtne kosilnice

Vsa kmetijska mehanizacija in rezervni deli!

Iz Monoštra piše

Informacija je oblast (oblast je . . .)

Prav dobro se tega zaveda tudi vlada R Madžarske, kajti z vsemi silami, sredstvi in metodami si prizadeva, da ne bi izgubila kontrole nad tistimi medijami, nad katerimi jo še ima. Nadzorovanje tiska si je onemogočila sama, saj je časopisje, ki je bilo v prejšnjem sistemu v rokah takratne partije, privatizirala. Prodali so se županijski in državni dnevniki; večinoma so prišli v roke tujih vlagateljev. Uredništva so to pridobljeno »svobodo tiska«, namreč da se jim ni treba bati, da bodo ukinjeni, če njihovo pisanje ne bo všeč oblasti, izkoristila. Časopisje je postalo vse bolj objektivno in kritično do delovanja vlade in parlamenta.

Ko je vlada videla posledice svojega napačnega koraka, je na hitro ustanovila nekaj časopisov, ki so lojalni do politike vlade že zaradi tega, ker jim s pomočjo nekaterih denarnih inštitucij omogoča obstoj. Na »žalost« pa ti časopisi ne gredo v prodajo tako, kot si je želel posredni ustanovitelj. Vlada, pravzaprav predsednik vlade, ki milo rečeno, težko prenaša kritike, dobro ve, da ne sme pustiti iz svojih rok dva najvažnejša medija, televizijo in radio. Stvari okrog radia in televizije so se zapletle že pred meseci. Nekateri so celo osumili vlado da je namerno poudarila problem medijev natančno takrat, ko ga je. Časovno je to namreč sumljivo sovpadalo z obdobjem, ko se je izkazalo, da državni proračun »šepa«, ko je zelo hitro raslo število brezposelnih . . .). Torej po načelu: kruh in cirkus . . .« če vam že kruha ne moremo zagotoviti, naj bo cirkus. In cirkus okrog razrešitve predsednika radia in televizije je postal najvažnejši dogodek na Madžarskem. Tako pomemben, da ima ustavno sodišče zaradi tega precej dela.

Predsednik vlade, gospod Antall, se je prvič obrnil na ustavno sodišče, ko je predsednik republike Árpád Gönz zavrnil imenovanje podpredsednikov pri radiu in televiziji. Takrat se je namreč že videlo, da želi vlada s »svojimi« podpredsedniki nadzorovati predsednike pri teh medijih. Z imenovanjem Elemerja Hankissa za predsednika televizije in Csabe Gombárja za predsednika radia so se svojčas (1990.) strinjale vse stranke v madžarskem parlamentu. Gre za avtonomni, razgledani osebnosti, ki dobro vesta, kaj hočeta. Iz svojih medijev hočeta narediti avtonomni sredstvi javnega obveščanja, ki nista odvisni od dnevne politike, od dobre volje »dežurnih« strank ali politikov. To pa tudi današnji oblasti ni všeč. Zato je bilo treba najti razlog, da bi lahko oba predsednika zamenjali. Razlog je bil strokovna nesposobnost, kar je smešno.

Komisija za kulturo pri skupščini se je kar osemnajst ur (dva četrtka) »ukvarjala« s predsednikom televizije, ki je odgovoril na vsa postavljena vprašanja. Po osemnajstih urah »zaslišavanja« je predsednik komisije, ki je član vladajoče koalicije, izjavil, da problem niti ni v strokovni sposobnosti predsednika, ampak v tem, da je »izgubil zaupanje koalicijskih strank«. Po vseh teh dogajanjih je predsednik vlade predlagal odstavo Hankissa in Gombárja, toda predsednik Gönz tudi tega dokumetna ni podpisal. Odločitev, ali ima predsednik republike po ustavi pravico zavrniti predsednika vlade ali je nima, je čakala ustavno sodišče. Odlok ustavnega sodišča si razlaga vsak po svoje. Pozicijske stranke tako, opozicijske tako, po mnenju predsednika vlade ima on prav, po mnenju predsednika republike pa on.

Predsednika medijev pa sta bila dobra preroka, ko sta po imenovanju leta 1990 v intervjuju izjavila, da prav gotovo ne bosta šla v pokoj s sedanjih predsedniških položajev.

Marijana Sukič

EDINA ZAŠČITA

RC. »Financial Review.« Sydney

Galijev optimizem

Generalni sekretar OZN Butros Gali je na seji varnostnega sveta izrekel optimizem glede vnovičnega odprtja sarajevskega letališča, vendar pa še ni priporočil razporeditve pripadnikov mirovnih sil okrog letališča. Gali je dejal, da pogovori s srbskimi voditelji v BiH o ustavitvi ognja potekajo bolje, kot je pričakoval. Če bodo dosegli sporazum s srbskimi predstavniki, ki nadzorujejo večino dostopov do letališča, bo Gali od članov varnostnega sveta zahteval, naj odobrijo razmestitev tisoč pripadnikov modrih čelad na območju sarajevskega letališča.

Obisk švedskega veleposlanika

Na tridnevnem obisku v Sloveniji se je mudil veleposlanik Kraljevine Švedske Curt Lidgard. Ob tej priložnosti je predsedniku predsedstva Milanu Kučanu izročil akreditivno pismo in poudaril, da imata državi že tradicionalno dobre odnose, Švedska pa je z naklonjenostjo spremljala vse, kar se je v Sloveniji dogajalo pred osamosvojitvijo in po njej.

Italija proti vojaškemu posredovanju

Italija je dala jasno vedeti, da nasprotuje sleherni obliki vojaškega posredovanja v nekdanji Jugoslaviji, da pa bi sodelovala [illegible] bitni blokadi in s tem pomagala podpreti sankcije Združenih narodov. Zunanji minister Gianni De Michelis je v parlamentu [illegible] gim povedal, da je Italija v nekdanjih jugoslovanskih republikah [illegible] pravljena odpreti šest centrov, od tega enega v Bosni, če bi bilo mogoče, da bi pomagala razseljenim ljudem in beguncem.

Skupna izjava BiH in Hrvaške

Alija Izetbegović in dr. Franjo Tudman sta po telefonu [illegible] skupno državniško izjavo, v kateri poudarjata skupno željo po [illegible] tvi diplomatskih odnosov na ravni veleposlaništev. Tudman [illegible] hovno poveljstvo obrambe BiH ki ga opravlja predsedstvo te države [illegible] mer je postal hrvaški obrambni svet v Hercegovini in Bosanski Posavini [illegible] sestavni del teritorialne obrambe BiH. Predsednika podpirata tudi [illegible] pore mednarodne skupnosti za konec agresije in zahtevo državnega [illegible] stva BiH za učinkovito pomoč.

Za zaščito muslimanov

V Carigradu je bilo dvodnevno ministrsko zasedanje Organizacije islamske konference, ki je bilo v celoti namenjeno vprašanju [illegible] muslimanov v BiH. Na konferenci je kot gostja sodelovala [illegible] nija, katere stališča do agresije na suvereno državo je povsem [illegible] Gre za odkrit napad na neodvisno državo in članico OZN. Islamska konferenca je oblikovala enotno stališče do tega problema, [illegible] ci pa so razpravljali predvsem o konkretnih oblikah pomoči [illegible] nemu prebivalstvu in beguncem.

Španija odrekla gostoljubje ZRJ

Španska vlada je odrekla gostoljublje predstavnikom Zvezne republike Jugoslavije na svetovni razstavi Expo 92 v Sevilli. Sklep [illegible] je podprl tudi kolegij svetovne razstave, le-ta pa je v skladu z [illegible] varnostnega sveta OZN proti Srbiji in Črni gori. Organizatorji so povedali jugoslovanski dan in tudi sneli jugoslovansko zastavo.

Dobrica Ćosić predsednik ZRJ

Srbski in črnogorski poslanci v parlamentu Zvezne republike Jugoslavije so na ločenih sejah zbora občanov in zbora republik [illegible] za predsednika države srbskega književnika in akademika Dobrice Ćosića. »Samo dejstvo, da ga ni interesa nad interesom naroda [illegible] pripravilo do tega, da sem sprejel to službo,« je izjavil Ćosić, ko so ga izvolili za predsednika srbsko-črnogorske države. Napovedal je, da [illegible] bo prizadeval za mir, kompromis in sodelovanje s svetom [illegible] slovanskimi sosedi ter za odpravo partijske države. Hkrati se je [illegible] za vlado narodne enotnosti, ki bi bila sposobna začeti politični dialog z nacionalnimi manjšinami.

Sihanukov poziv Kmerom

Princ Norodom Sihanuk je pozval Rdeče Kmere, naj ne ovirajo mirovnega procesa v Kambodži in poudaril, da je več desettisoč Kambodžanov beguncev v svoji državi. Sihanuk, sicer predsednik kamboškega vrhovnega narodnega sveta, je iz svoje pekinške rezidence poslal sporočilo, v katerem obljublja odpravo vseh zapletov v **Kambodži, če bodo Rdeči Kmeri** odložili orožje.

Miloševič mora odstopiti!

Predsednik slovenskega predsedstva Milan Kučan je za avstrijski časopis Kurier povedal, da mora srbski predsednik Slobodan Milošević odstopiti, vendar ne zato, ker je začel vojno, ampak zato, ker jo je izgubil in vodil na način, ki je Srbijo pripeljal v popolno osamitev. Predsednik Kučan je še dejal, da je treba Jugoslavijo izključiti iz Združenih narodov in Evropske konferenece o varnosti in sodelovanju. Menil je, da ukrepi proti Zvezni republiki Jugoslaviji še niso dovolj obsežni in da bi bilo takojšnje vojaško posredovanje v BiH preuranjeno. To bo potrebno šele tedaj, ko bo Beograd izgubil nadzor nad armadnimi enotami v BiH.

Z dialogom do rešitve

Portugalska upa, da bo problem Makedonije — njeno priznanje [illegible] blokirajo Atene — odpravljen še pred iztekom portugalskega predsednikovanja v Evropski skupnosti, to je do konca junija. Portugalski premier Silva se je o pričakovanem mednarodnem priznanju Makedonije v Atenah pogovarjal z grškim ministrskim predsednikom Micotakisom. Po srečanju je Silva dejal, da bi z dialogom lahko [illegible] šitev, sprejemljivo za obe strani.

globus

TEL AVIV — Ena največjih napak 76-letnega premiera Izraela Jicaka Šamirja je razkol v vladajoči stranki, ljudje pa so nezadovolji tudi zaradi čedalje slabšega gospodarskega položaja. Zato se vedno bolj krepi mnenje, da Šamir ne more več zmagati na volitvah.

BEJRUT — Zadnja zahodna talca v Libanonu, nemška državljana Heinricha Strübiga in Thomasa Kemptnerja, so izpustili. Maja 1989 ju je blizu Sidona ugrabila proiranska organizacija Borci za svobodo.

TOKIO — Japonski parlament je po 20 mesecih razpravljanja in zavlačevanja odobril sporni proračun, ki vladi dovoljuje, da pošlje japonske vojake na tuje, pa četudi le v okviru mirovnih sil OZN. V četah OZN bo 2 tisoč Japoncev.

VILNIUS — Po rezultatih volitev v Litvi je dobrih 90 odstotkov volilcev podprlo zahtevo o umiku nekdanjih sovjetskih enot, ki naj bi se začel takoj in se končal še letos, in o izplačilu odškodnine.

WASHINGTON — Ameriški predsednik Bush je albanskemu predsedniku Berishi med njegovim obiskom v ZDA obljubil pomoč in podporo pri reformi albanskega gospodarstva, podpisala pa sta tudi sporazum, ki Albaniji dovoljuje vse prednosti pri trgovanju z ZDA.

WASHINGTON — Ameriški zunanji minister Baker je imenoval dosedanjega ameriškega veleposlanika v Beogradu Zimmermanna na novo dolžnost. Postal je direktor ameriškega urada za begunske programe, najprej pa se bo srečal s problemom beguncev v nekdanji Jugoslaviji.

NEW YORK — Generalni sekretar OZN Butros Gali se še naprej zavzema za mirno rešitev jugoslovanske krize, čeprav se vse strani niso pripravljene pogajati.

ES še ni priznala Makedonije

Grčija še naprej nespravljivo nasprotuje sleherni uporabi besede Makedonija v imenu sosednje države. Kljub pogovorom predsedujočega ministrskemu svetu ES, portugalskega zunanjega ministra Pinheira, s predsednikom grške vlade Micotakisom ni bilo mogoče doseči soglasja. Zato so zunanji ministri Evropske skupnosti to vprašanje zelo na kratko odpravili in odložili verjetno na zasedanje šefov držav in vlad dvanajsterice držav ES konec meseca v Lizboni. Po drugi strani pa se Makedonci niso pripravljeni odreči imenu, ki ga nosijo že pol stoletja.

Vrhunsko srečanje Bush—Jelcin

Ameriški predsednik George Bush in ruski predsednik Boris Jelcin sta v Washingtonu podpisala sporazum o umiku medcelinskih raket z območij obeh držav. Ob tem je Bush poudaril, da bodo število medcelinskih raket zmanjšali v dveh fazah; najpozneje do leta 2003. Predsednik Bush je Jelcinu predlagal tudi sklenitev sporazuma o vzpostavitvi sistema za alarmiranje in izmenjavo informacij. Na dnevnem redu prvega uradnega ameriško-ruskega vrha je bilo tudi utrjevanje partnerstva med državama v demokraciji, gospodarska pomoč in podpora ZDA ruskim gospodarskim reformam. Državnika sta govorila tudi o krizi na območju nekdanje Jugoslavije in drugih varnostnih problemih v Evropi. Rusija pa si močno prizadeva, da bi bila s pomočjo Washingtona čimprej sprejeta v Mednarodni denarni sklad.

Havel za mirno »razvezo«

Za Češko-Slovaško je še komaj kaj upanja, je po pogovorih z zmagovalcem slovaških volitev Vladimirjem Mečiarjem izjavil češkoslovaški predsednik Vaclav Havel. Mečiarja sem prosil, naj si prizadeva za mirno, dostojno ločitev, je brez vidnega vznemirjenja dodal Havel. Vse manj je namreč upanja, da bodo Čehi in Slovaki ostali v enotni državi. Medtem pa je Mečiar izjavil, da bodo za morebitni razpad krivi Čehi, ki vztrajajo pri federaciji ali ločitvi.

General na čelu države

Po maratonsko dolgem in spornem preštevanju glasov je na filipinskih predsedniških volitvah zmagal general Fidel Ramos, nekdanji obrambni minister. Napovedal je, da bo oblast prevzel 30. junija. Ramos se ponaša s pestro vojaško kariero: znan je zlasti kot vnet privrženec nekdanjega predsednika Ferdinanda Marcosa, ki mu ni odrekel lojalnosti v obdobju izrednega stanja in najhujšega terorja — kot šef generalštaba, ki je pomagal pri izvajanju politike naglih sodišč. Zatem je postal najtesnejši sodelavec in zaščitnik Corazon Aquino. Glavna tekmica 64-letnega generala Ramosa, nekdanja sodnica Miriam Santiago, pa mu je očitala prikrojevanje rezultatov na nedavnih volitvah.

PREBLISKI

Mislim, da svetovna skupnost ni več pri volji še naprej prenašati ta humanitarni alpski sen.

James Baker, ameriški zunanji minister, o vojnih grozotah v BiH

Priznati moram, da v šoli pri zgodovini nisem dobival ravno najboljših ocen. Zdaj pa sem se poboljšal, saj sem se zgodovino Jugoslavije naučil za odlično.

Lord Carrington, predsednik konference o Jugoslaviji

V ŽARIŠČU

Je zunaj že poletje?

Sarajevska pokopališča so polna, kmalu niti v parkih ne bo mogoče najti mesta za grob. Če so torej vodilni politiki tega sveta v začetku še z neko relativno upravičenostjo čakali, da se balkanske strasti pomirijo s puščanjem krvi — naj se za filistrsko uho to sliši še tako grozno, je do neke mere še kako opravičljivo — je zdaj jasno, da do tega ne bo prišlo. Ta vojna ni več pripravljanje terena za nastop političnih pogovorov, ta vojna je čisto navadno bolestno klanje. Vsak novi teden to bolj in bolj očitno potrjuje.

To, kar počne Georg Bush ni več sebično, to je bebavo. Saj vem, da tudi to časopisno obračunavanje s tem gospodom ni nič kaj drugega — zdaj ga namreč za ekološko-kulturološkim kontekstom začenjam obdelovati še v političnem. **Toda v žarišču svetovnega dogajanja so čedalje manj dogodki in čedalje bolj neka globalna morala, vest človeštva.**

Ne samo, da Američan ni za korenite ekološke ukrepe, kakor je pokazal na svetovni konferenci v Riu, zdaj je začel pripovedovati, da Amerika ni svetovni policaj in da ne misli poseči v balkanski vojni.

Zakaj bi moral poseči, kje je tukaj moralni temelj, kakšen imperativ naj bi mu to zapovedoval? Ta imperativ ni nič drugega kot njegova realna vojaška moč — kdor je dovolj močan, mora to narediti. Tukaj lahko deluje samo še morala močnejšega, brezinteresna morala močnejšega. Interese si bodo potem že izmislili, brez skrbi.

Radio Sarajevo ima na srednjevalovni frekvenci oddaje za klice na pomoč. Telefonske zveze ne delujejo, ker je nek srbski poštni uslužbenec pošto vzel v svoje roke. Zato je radijski oddajnik edina zveza ljudi, ki so ujeti v zakloniščih z zunanjim svetom. Nekdo je po radiju spraševal — kakor poroča eden od redkih, še ne pobitih tujih poročevalcev v Sarajevu — kako naj pomaga upokojencu v tretjem nadstropju stolpnice na Neretvljanski 1, ki ima odrezano roko, zadela ga je možganska kap, on pa s svojo duševno bolno ženo ostal sam brez vode in elektrike. Mlada mati Nihada, ki je s svojo desetletno hčerko že tedne zaprta v zaklonišču, je voditelja oddaje na radiju spraševala: **»Je zunaj že poletje?«** Njuno poletje 1992 je na ulici Bratstva in enotnosti.

Nekje čisto blizu te ulice je glavni štab srbskega voditelja Karadžića in v tistem delu mesta se menda še dobijo kupiti čokolade in sokovi.

Jasno je, da ne gre več za kaznovanje. Ameriški policaj ni več potreben zato, da bi Srbe z nasiljem spravljal k pameti. **Srbom je potrebna pomoč**. Potrebno jim je pomagati, da bodo lahko nehali. Potrebno jim je uničiti »vitalne centre«. Ne samo zaradi Bosancev, marveč tudi zaradi njih samih. Njihovi vitalni centri več niso v ljudeh, kajti ljudje so postvareli, postali so pritike nekega temnega morilskega stroja, ki ne more in ne more nehati. Zakaj močne zahodne države, z Ameriko na čelu, ne [illegible] vsega, da bi se embargo [illegible] izvajal? Zakaj srbski [illegible] sno ne zagrozijo z bombnim napadom na prometne povezave in tovarne orožja?

Pogovajal sem se z [illegible] begunkama, okrog njiju je bila kopica otrok. Hvaležni sta [illegible] vencem, ker da dajejo vse, kar je potrebno. Ena od njih [illegible] kje je mož, druga je [illegible] la, da so bili starši in brat [illegible] ki vasi, ki so jo zbombardirali [illegible] Po pogovoru mi je [illegible] nemoči postalo jasno: v imenu [illegible] teh otrok in žensk, kakor [illegible] so se že obnašali — pri [illegible] moramo otroke [illegible] — v času nekdanje Jugoslavije [illegible] karkoli smo si mislili o [illegible] vem odnosu do nas v času [illegible] smo se tukaj nekaj kresali [illegible] mado, se mi zdi [illegible] moralno reči, da je potrebno [illegible] Srbijo zaradi njih krepko [illegible] novati. Komentiranja [illegible] kov ni več mogoče zaključevati z licemerno pozo, češ, da se [illegible] do Srbi naposled tako ali tako poklali med seboj. Kar je [illegible] trebno reči, je potrebno reči jasno in razločno. Če mi sami pri sebi ne naredimo takšnega [illegible] ključka, če se utapljamo v [illegible] binacijah o tem, kako [illegible] kal boj za prvenstvo med [illegible] ma srbskima političnima [illegible] lomanoma, Miloševićem in [illegible] sičem, kako bo reagirala [illegible] ska konferenca, kaj bodo [illegible] selgi beograjski študenti [illegible] tem nimamo moralne [illegible] da bi obsojali ravnodušnost [illegible] jaško močnih držav. Sicer [illegible] ledarski nastop poletja je [illegible] moralno vprašanje.

STEFAN [illegible]

Gospodarski trenutek Pomurja in Slovenije

Kljub velikim težavam je gospodarstvo še vedno zapostavljeno in v senci političnih interesov

Sobotni razgovor pomurskih gospodarstvenikov s predsednikom predsedstva Milanom Kučanom in predsednikom Gospodarske zbornice Ferijem Horvatom je poleg velikih težav, s katerimi se srečuje mlada država na gospodarskem področju, razkril tudi politična ozadja posameznih dogodkov, ki dokazujejo, da v demokraciji zaenkrat še ne vemo gospodariti in tudi ne živeti. To nazorno dokazujejo dogodki zadnjih dni, ki kličejo po nacionalnem konsenzu političnih dejavnikov, saj bodo [illegible] tega gospodarske težave še naprej zapostavljene in [illegible] njihovo reševanje povezano z nadvlado političnih interesov. Tega si ob dejstvu, da je družbeni proizvod padel za 15 odstotkov, proizvodnja za 11 in da se je v enem letu nezaposlenost povečala za 52 odstotkov, ne moremo in ne smemo privoščiti. Na pragmatično ravnanje in reševanje tistega, kar je z vidika nacionalne ekonomije nujno potrebno, nas opozarjajo tuji partnerji, na tem sloni tudi ekonomski program Drnovškove vlade. Velika nevarnost v Sloveniji ta hip je, da postanemo največji sovražniki sami sebi, kar kaže impotenca in nesposobnost, da bi zbrali zdrave in prestižne sile, neobremenjene s politiko, in jih usmerili v reševanje ključnih vprašanj, ki so potrebna za preživetje — to so predvsem reševanje izvoza, likvidnosti, javne porabe, razvojne strategije in preustroja, sprejem zakona o lastninjenju ter začetek privatizacije. Brez tega ni pričakovati, da bi dal program Drnovškovih kratkoročnih ukrepov prave rezultate.

Ni razlogov za zadovoljstvo

Slovenske gospodarske težave se enako intenzivno kažejo tudi v Pomurju. V prvih treh mesecih je padec [illegible] v regiji kar dvajset odstotkov, kar je precej več [illegible] povprečju [illegible] in za 15 odstotkov več kot lani. Izguba [illegible], delni embargo Evropske skupnosti, nezmožnost nabave surovin in plačilna nedisciplina so najbolj prizadeli pomursko živilsko predelovalno industrijo, kovinarje in gradbenike. Blokirane žiroračune ima 42 podjetij, nezaposlenih v regiji pa je več kot 7.700 ljudi. Nekoliko spodbudnejši je podatek o gibanju izvoza, ki je od lanskoletnega v treh mesecih večji za 14 odstotkov, pokritost izvoza z uvozom pa znaša 227 indeksnih točk. Podatek pa nekoliko zbledi ob dejstvu, da je polovico pomurskega izvoza ustvarilo samo eno podjetje — Mura. Vznemirljivo je tudi, da nekoč paradni disciplini pomurskega gospodarstva — kmetijstvo in živilska industrija — izgubljata pozicije, delno zaradi izgube tržišča in nedefinirane kmetijske politike. Turistične zmogljivosti so v povprečju zasedene [illegible] odstotno, kar ob napovedi, da v bližnji prihodnosti ne kaže bolje, ne vliva optimizma. Prave prihodnosti nimajo tudi podjetja, ki so zašla v stečajev. Stečaj po stečaju je v teh primerih v Pomurju skoraj stalnica, kar dokazuje, da ni proizvodni program ob skrčenem tržišču in nesposobnosti za osvojitev novih ob samo zmanjšanem številu zaposlenih nima prave prihodnosti. V posebnem položaju se je znašla tudi mlečna industrija, ker se je problem mleka spolitiziral. Nad težkim položajem se pritožujejo tudi izvozniki, ki od vlade pričakujejo in zahtevajo takšno politiko, da bodo lahko dosegli dobre rezultate. V prvi vrsti je to realen tečaj tolarja in izvozne stimulacije.

Izvoz — ključno vprašanje preživetja

Kot je dejal predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Feri Horvat, je ključno vprašanje preživetja celotnega slovenskega gospodarstva, na katerega je v teh spremenjenih pogojih gospodarjenja potrebno gledati nekoliko drugače. V izvoz je potrebno [illegible] 60 odstotkov proizvodnje, kar predstavlja glede na lanskoletno realizacijo — 20 odstotkov velik porast. To bo možno doseči z drugačno tečajno politiko, ki pa se mora oblikovati po tržni poti, ne pa z administriranjem ali devalvacijo. Čimprej bo potrebno aktivirati tudi ustanovo za zavarovanje izvoznih posojil, kar je nujno za razbremenitev stroškov podjetij, ki vplivajo na mednarodno konkurenčnost. Poleg direktnih ukrepov, vezanih na izvozne spodbude, so pomembni tudi ukrepi za povečevanje likvidnosti in finančno konsolidacijo. Vlada zagotavlja, da bodo ti najnujnejši ukrepi hitro zagotovljeni. Za sanacijo bank in podjetij bo vlada namenila 41 milijard tolarjev, v deležu proračuna pomeni to povečanje s 6 na 11 odstotkov na podlagi ekonomskih kriterijev. Zbornica opozarja na nujnost enotnih kriterijev za dodeljevanje pomoči pri sanacijah bank in podjetij.

Dobri so tudi ukrepi na področju javne porabe, kjer pa se lahko v njihovi izvedbi pojavijo določene težave. Zato bo vlada morala pripraviti program racionalizacije celotne nadgradnje, kajti delež javne porabe se bo moral nujno zmanjševati v delitvi družbenega proizvoda, saj brez tega ne bodo mogoče finančne intervencije v gospodarstvo. Feri Horvat je opozoril tudi na politiko plač in menil, da brez omejevanja osebnih dohodkov v vseh dejavnostih — od gospodarstva do negospodarstva — ne bo šlo. Prvi pogoj za to pa je socialni pakt in dogovor o ključnih elementih ekonomske politike.

Brez spremembe miselnosti ne bo šlo

Medtem ko je predsednik zbornice Feri Horvat opozarjal predvsem na ekonomske ukrepe Drnovškove vlade in težave pri njihovem izvajanju, je predsednik Kučan dejal, da rešitev iz gospodarskega kolapsa ne bo mogoča, če ne bo prišlo do spremembe miselnosti pri Slovencih. To pomeni, da se bo slovenski prostor moral organizirati kot svetovni trg, da je konec delitve našega gospodarstva na izvozno in uvozno. »Ljudje ne živijo od tega, kako nekdo interpretira gospodarske rezultate,« je dejal. »Odnos do politike in države je odvisen od tega, [illegible] ljudje živijo.«

Ključno vprašanje je tudi [illegible] va Slovenije o svojem položaju v prihodnosti ali povedano drugače, kaj bo s sabo storila država z 2 milijona prebivalcev glede na trende, ki se opredeljujejo kot prihodnost Evrope. Bo to majhen in zaprt trg ali pa odprta država z vsemi svojimi prednostmi, ki jih ima. Dejstvo je, da se velike svetovne in evropske integracije Sloveniji ne bodo prilagajale, na podlagi ciljev se bomo tem združenjem morali približati sami. To pomeni med drugim tudi, da mora biti vsak slovenski zakon tudi evropski.« V najkrajšem času je potrebno zbrati prestižne sile, ki niso obremenjene s politiko,« je dejal predsednik Milan Kučan. »Sprejeti moramo lastninski zakon in izvesti volitve. V letu dni se je naša zgodovina strahovito zgostila in samo naša stvar je, da ceno osamosvajanja spravimo na minimum.«

RENATA FICKO

Promocija novega izvoznega proizvoda

Idilično okolje radgonskega gradu je bilo v soboto zvečer prizorišče zanimive prireditve, ki jo je organiziralo podjetje Decolores Hercog Grad. Ob tej priložnosti so tamkajšnji gasilci pripravili zabavni program z obilo dobrotami, za vedro razpoloženje pa je poskrbel ansambel Štajerski potepuhi. Osrednje prireditve na grajskem dvorišču pa sta se udeležila tudi predsednik predsedstva Republike Slovenije MILAN KUČAN in predsednik Gospodarske zbornice Slovenije FERI HORVAT.

Švicarski poslovnež in radgonski rojak MILAN HERCOG je v družbi uglednih gostov promoviral novi izvozni vinski proizvod iz kooperacije z Radgonskimi goricami, zlato radgonsko penino, imenovano Agata. Z novo blagovno znamko si bo ta proizvod utrl pot na številna tržišča po svetu. Hkrati je Milan Hercog simbolično predal ključ mesta Miami Milanu Kučanu. Predstavili so tudi sklad za razvoj zdravega otroka, kateremu so bila podarjena dodatna sredstva. Tako je v imenu svojega venezuelskega prijatelja Milan Hercog podaril 20000 nemških mark za omenjeni sklad, ki deluje na ljubljanski univerzitetni ginekološki kliniki. Predstavniki nekaterih tujih podjetij pa so se odločili, da prispevajo 2000 mark za begunce iz Bosne in Hercegovine. Slovesnost so končali s predstavitvijo programa obnove radgonskega gradu visokim državnim funkcionarjem in gospodarstvenikom ter z degustacijo najkakovostnejših vin.

MILAN JERŠE

AGATA POSLEJ TUDI V TUJINO — Med promocijo nove radgonske penine, ki naj bi dober glas radgonskih poslovnežev ponesla v širni svet. **Foto: N. Juhnov.**

Skupščina zelenih

Plutov sredinski rokenrol

Pismo, ki ga je predsednik zelenih dr. DUŠAN PLUT pred kratkim pisal Mladini, da bi kot dopolnitev k svoji biografiji pojasnil neko svojo mladostno zgodbo, je sklenil z »rokerskim pozdravom«. Pred kakšnimi tremi leti je pripovedoval, da je od ganjenosti jokal na kalifornijski obali, ko je z zamudo več kakor dvajsetih let [illegible] znamenitem letu 68-tem prišel v žariščne kraje tistih časov. Tja, kamor si je želel priti v času razcveta rokenrola in cvetličnih otrok.

Zgodba o slovenskih zelenih je [illegible] Plutova zgodba, [illegible] to ni vedno dobro in čeprav je skupščina zelenih, ki je [illegible] preteklo soboto in nedeljo [illegible] Ptuju (skupščina zato, ker kongres zeleni ne zmorejo politične moči) ni začela z rokerskim nastopom, ampak Balkanskim koncertom št. 3. Vrli [illegible] plujske glasbene šole so [illegible] svojo profesorico igrati pred živčno publiko. Pričakoval se je namreč razpad stranke, do česar (tokrat) ni prišlo.

Nekdanji zavestni levičarji so danes neokonzervativni. Prav takšna je tudi notranjost »mavričnih« zelenih kot političnega gibanja. Na eni strani neokonzervatizem, na drugi [illegible] in postmodernizem. [illegible] torej vse prav, Plutova [illegible] slovenskih zelenih zgodba [illegible] sem leteča sinhrono. Če bi ne bilo Pluta ali kogarkoli drugega, ki mora biti na čelu stranke — ki ji je politika drugotnega pomena pa vendar njen neobhodni pogoj — bi lahko še [illegible] ostalo vse dobro. Tako pa [illegible], ko Plut, sklicujoč se na moralnost in poštenost, od delegatov na skupščini zahteva, da se izrečejo za lojalnost [illegible] vladi.

Po mnenju enih je bila to politična [illegible]. Po mnenju [illegible] soboških zelenih [illegible] Ferija Horvata je to taktika, [illegible] je zviti Plut prekanil [illegible] Drnovška kot stranko, za [illegible] Plut sam pravi, da je [illegible] kot gibanje, navzven [illegible] vendar mora delovati kot [illegible]. To dvoje pa je težko združevati, zato je Plut zahteval, tako Horvat, »dvesto odstotkov tistega, kar je namera[illegible] podporo Drnovškovi vladi. Seveda je moral pričakovati, da se bo članstvo, ki je v večini zeleno in samo zeleno, temu uprlo. Istočasno pa se bo zavedlo, da mora delovati kot stranka z nekim profilom in neko relativno politično disciplino. Prav to pa naj bi Plut na skupščini tudi dosegel: dobil je soglasje, da bodo poslanci do septembra vlado, v kateri imajo zeleni tri ministre: Jazbinška, dr. Tanciga in dr. Voljča, **v glavnem** podpirali.

Dejstvo je namreč, da ti trije ministri niso slabi in da je Plut najbrž res blefiral, ko je postavljal dilemo, »ali smo vladna stranka in želmo imeti v vladi ministra kot posledico in ne kot vzrok«. Češ da odločitev med tem dvojim zahteva tudi Drnovšek. Nič manj namreč ni dejstvo tudi tole: ti trije ministri so toliko dobri, da so **vzrok** za to, da so zeleni vladna stranka. Brez njih Drnovšek preprosto ne bi mogel in tega se zaveda. Če od Pluta kljub temu zahteva, naj uredi razmere v svoji zeleni hiši, potem zahteva preveč. Kakor pa smo rekli, je vse skupaj najbrž bila Plutova taktika.

Plut je s svojo bifurkacijo med nekonzervativizmom in nekdanjim uporništvom, ki ga enkrat potegne v desno Peterletovo vlado in drugič v levo Drnovškovo, dovolj politično »kontroverzen«, da je z razlogom ostal še naprej predsednik zelenih kot stranke, ki je sredinska. **Dr. Požarnik** je rekel, da je zeleno zelen, **Vane Gošnik** je bil taktičen (obema je Plut očital, da sta preveč desno) in strankin program je slednjič brez vseh Plutovih levih »približkov«.

ŠTEFAN SMEJ

Kolumna

Ivo Štandeker

Mogoče pa bi Ivo Štandeker moral stopiti čez tiste sarajevske stopnice blizu katerih sta »ležali dve tožeči vrtnici«. Na stopnicah so bile maroge krvi, ki jih dež in umivanje nista mogla sprati. Kri matere in hčere, ki ju je ubila granata, ko »sta v kuhinji iz ostankov hrane pripravljali obed za družino« (Mladina štev. 23, str. 2).

Mogoče bi tisti korak čez stopnice, tisto »skrunjenje« tragičnosti smrti, ki bi se dovršilo s profanim korakom čez, [illegible] dejanje, ki bi preusmerilo usodo?

Takšne praktike iz življenja ubornega človeškega roda poznamo. Njihov skupni imenovalec je: **stopiti čez** in vplivati na usodo. Začarajoči korak, v začaranem krogu.

Novinar Ivo Štandeker je v svojem popotovanju za vojno, za metežem življenja prišel do krvavih stopnic, čez katere si ni upal stopiti. Tako je z njegovim podpisom zapisano v Mladini. V njegovem zadnjem članku, ki je bil priobčen, dokler je Ivo Štandeker še bil živ: » . . . jaz pa si nisem upal stopiti čeznje.«

Toda zakaj naj bi bil odrešilen takšen iracionalni korak, zakaj obredni korak »čez«? Ali ni bolj gotovo, da bi se izognil tistemu, kar ga je doletelo, če bi ostal lepo doma?

Ko je nekaj usojeno, potem takšni racionalni koraki, takšne zdravorazumarsko izpeljane (konkluzivne) rešitve ne delujejo več. Usodi se ne izogneš s spremembo življenjskega teka, kajti curriculum vitae je usoda sama. Kar ti je usojeno, temu se izogneš. »Ka je usojeno, je nej zamčjeno«, pravimo Prekmurci. Usodi se izogneš edinole z majhnimi koraki, s tistimi obrednimi koraki **čez**, kakršen bi bil morebiti Štandekerjev, če bi stopil čez nedolžno prelito kri.

Novinarstvo je lahko tudi usoda.

Pravo novinarstvo ne pripada nikomur. Torej tudi novinarji ne pripadajo nikomur. Če se za koga pravi, da je »naš novinar«, to ni samo sramota, to je izguba lastnega bitja. Ali pa, recimo, »biti ljudski novinar«, »novinar te ali one politične strani« — vse to je grozno. Saj so tudi takšni novinarji, seveda so. Toda bistva novinarstva ne zapolnjujejo takšni novinarji.

Kako pa je mogoče zaupati novinarju, ki je »naš novinar«, »ljudski novinar«?

Javna občila so svoj svet. Za koga pa je pravzaprav pisal Štandeker? Če bi že po vsej sili hoteli najti naslovnika, njegovih **pisem s fronte** — da, tako je potrebno imenovati njegove zadnje članke — ali ne bi bili to še najbolj tisti, ki tega nikoli ne bodo brali. Zato, ker so že mrtvi. Ker so bili mrtvi že takrat, ko je on še pisal.

Štandeker je bil novinar, ki je pripadal novinarstvu kot posebnemu kozmosu. On ni pisal za nikogar, zato je pisal za vse. In pisal je proti vsemu. Proti klavcem prav tako kot proti zatohlemu okusu onih, ki porečejo zdaj, ko je mrtev, zakaj pa je hodil tja dol, kaj mu je bilo to potrebno?

V nekem empiričnem smislu so ga morda zares ubili zato, ker je pisal resnico, kot so v svoji obsodbi zapisali slovenski novinarji. Če pa bi šlo zgolj za to, da ga je nekaj gnalo za tako imenovano resnico vojne v Bosni, potem bi to lahko storil tudi drugače, lahko bi pisal sredi Ljubljane in zatrjeval neko resnico. Čim bolj prepričljiv bi bil v svojem argumentiranju, tem bolj »resnično« bi pisal. To je moč novinarstva, zaradi tega je novinarstvo svoj kozmos. In potem bi se smrti izognil pač tako, da tja ne bi hodil. Da bi se, ko je že enkrat bil tam in je bilo mogoče soditi, da so ga prepoznali in so morda svojim klavcem razposlali njegove fotografije, čimprej umaknil.

Tega ni mogel narediti, ker je bil v nekem risu, v risu začaranega kroga. On je bil novinar, ki ni pripadal nikomur. Ne vojni novinar ali novinar za te ali one bralce. Zato je pri njem šlo za nekaj drugega. Bolj kot za »ne hoditi tja« in »oditi od tam« je šlo za stopiti čez tisti prag. Ali za nekaj podobnega. **Morda za prekrižati se, stopiti v mošejo, brati Samogovore Marka Avrelije sredi pokanja, brati Čarobno goro Thomasa Manna, kar je počela Mladina.** Medina je bila ena od dveh deklet, ki se jima je zahvaljeval v svojem predzadnjem članku, ko je v post scriptumu zapisal: »Hvala . . . Medini in Adisi, ki sta naju sprejeli. Medina ravnokar poskuša preslišati granate in bere Thomasa Manna, Čarobno goro«.

Čarobna gora (roman) in (pravo) novinarstvo sta iz skupnega sveta, iz enega kozmosa. Obstajata zase in neodvisno od realnih stvari. Tako imenovana realnost hodi k njima, v njun virtualni, skozi pisanje ustvarjeni svet, ki je bolj resničen kot realni svet. Prišla je tudi k Štandekerju.

ŠTEFAN SMEJ

Portret v štirih slikah

Tole so posnetki z neke nogometne tekme. Ej, Milan Kučan! Pa recite, če je možno o Kučanu misliti mimo politike? Kako naj, če pa je po večjem delu merjenj pritjubljenosti celo najbolj priljubljen slovenski politik. Ali ni to, čemur bi se lahko sicer mirno reklo prekmurska nekoliko hudomušna dobrodušnost že natreseno z nekoliko, no česa . . . premetenosti. Na njem je nekaj vase zaprtega in takega, da kakor zrcalo ustreza Slovenkini in Slovenčevi duši. Kučan ve, ni kaj. Denimo, da nas ob teh fotografskih podobah njegovega lica zanima izključno Kučan kot Prekmurec, saj to mendа je, mar ne!! Pustimo politiko torej ob strani in ga glejmo in obračamo kot o enega iz svojega plemena. Zaboga, kaj ni to naša pravica! Le glejmo, če moremo.

Pa saj ne moremo. Mislimo o njem, kakšen bi bil, če bi . . . Ne, to ne gre. Eno je torej gotovo, prav tako kakor drugo. Prvo je to, da je Kučan politik, drugo je to, da je neke vrste ikona ali vsaj ljudska podoba. Saj zato pa je Nataša Juhnov naredila te posnetke . . . Da pa je Prekmurec, to pa je gotovo bolj kot ono dvoje.

ššm

Poslovanje na Hrvaškem

Lastno ali mešano podjetje

Po sprejetju ustreznega odloka hrvaškega sabora so tudi slovenske fizične (občani) in pravne osebe pridobile status tujih oseb v Republiki Hrvaški. Pred kratkim je uprava za premoženjsko-pravne zadeve vlade Republike Hrvaške posredovala pojasnilo, da 30. junij 1992, ki ga sicer določa zakon o preoblikovanju družbenih podjetij, velja le za vsa podjetja s sedežem na Hrvaškem, dejstvo pa je, da bodo morala čimprej urediti status tudi ostala, da bodo lahko poslovala še naprej. Za preoblikovanje poslovnih enot tujih podjetij (torej tudi slovenskih) pa veljajo določila zakona o podjetjih in zakona o tujih vlaganjih, ki ju je sprejela skupščina SFRJ. Ta dva zakona pa dajeta možnosti:

— ustanovitve lastnega podjetja v Republiki Hrvaški, ki ga kot 100-odstotni lastnik ustanovi eno ali več podjetij skupaj iz Republike Slovenije, ki imajo v Republiki Hrvaški poslovno enoto ali premoženje v obliki nepremičnin, ali

— ustanovitve mešanega podjetja, ki ga v Republiki Hrvaški ustanovi eno samo ali več podjetij iz Republike Slovenije, ki imajo poslovno enoto ali nepremičnine v Republiki Hrvaški, skupaj z enim ali več podjetji s sedežem v Republiki Hrvaški ali z eno ali več fizičnimi osebami, ki so državljani republike Hrvaške.

V informaciji, ki jo povzemamo po STA, pa se kljub tem zapisanim možnostim pojavljajo težave. Vnos nepremičnega premoženja, ki je v lasti slovenskih podjetij na Hrvaškem, je omejen z uredbo, ki prepoveduje razpolaganje in obremenitev nepremičnin na ozemlju Republike Hrvaške, ki so v lasti ali posesti podjetij in drugih pravnih oseb s sedežem zunaj Hrvaške. V drugem členu odredbe je sicer dana možnost, da lahko hrvaška vlada odloči na predlog zainteresiranih, da se določena nepremičnina izvzame iz prepovedi, vendar vse to še dodatno zapleta položaj naših pravnih oseb. Problem bi lahko rešili, ko bosta Hrvaška in Slovenija podpisali sporazum o gospodarskem sodelovanju, ki v 11. členu določa, da bosta pogodbenici vzajemno omogočili pravnim osebam s sedežem v drugi državi pogodbenici in fizičnim osebam, da premično in nepremično premoženje, ki je na ozemlju države pogodbenice in s katerim so te osebe razpolagale 7. 10. 1991, lahko uporabijo za ustanovitev podjetja v tej državi ali ga odtujijo in kupnino po poravnavi vseh obveznosti prosto transferirajo v skladu s plačilnim sporazumom v domicilno državo pogodbenico. Žal pa hrvaška stran prelaga podpis sporazuma, zato bi bilo nujno, da bi se vladi obeh držav dogovorili, naj hrvaška stran izvzame premoženje slovenskih podjetij, da bi zanj ne veljala prepoved razpolaganja in bi tako omogočila ustrezno preoblikovanje. Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije je že predlagalo izhodišča za takšne pogovore, bili pa naj bi kmalu. Omenjeno ministrstvo pa je Hrvaško stran že opozorilo na enostransko ukrepanje, ko so posamezni hrvaški občinski izvršni sveti odločili, da se v določene počitniške zmogljivosti naših pravnih in fizičnih oseb namestijo begunci. Rečeno je bilo, da bi za to morali dobiti soglasja lastnikov, treba bi bilo narediti zapisnik o prevzemu, določiti rok začasne uporabe in odgovornost za morebitno škodo, ki bi s tem nastala.

Š. S.

Lanski natečaj tisoč delovnih mest

Denar razdeljen, vseh zaposlitev pa še vedno ni

Čeprav v Ljubljani na odgovornem ministrstvu že odobravajo vloge letošnjega natečaja za tisoč novih delovnih mest, delodajalci, s Pomurja še vedno niso zaposlili vseh delavcev ali toliko, za kolikor so dobili denar ob lanskem natečaju.

Toda sploh ne gre za to, da podjetja niso izpolnila pogodbenih obveznosti, ampak tistim podjetjem, ki so podpisala pogodbo konec lanskega leta, čas, v katerem morajo zaposliti dogovorjeno število delavcev, še ni potekel, ali pa so ga podaljšali z dopolnilom k pogodbi.

Značilnost lanskega natečaja je, primerjalno z letošnjim, da ni imel tako strogih kriterijev, pa tudi čas za zaposlitev delavcev je bil pol leta. Z dopolnilom k pogodbi so ta rok podjetja lahko še podaljšala, in sicer za dve tretjini pogodbenega časa.

Kljub temu se večini podjetij čas za izpolnitev pogodbene obveznosti iz lanskega natečaja tisoč delovnih mest, izteka.

Občina	število odobritev 91 vloge	število odobritev 91 del. mest.	realizacija do maja 92 vloge	realizacija do maja 92 del. mest.
G. Radg.	10	16	6	11
Lend.	15	54	11	40
Ljut.	25	174	15	103
M. Sob.	26	133	17	62
Pomurje	76	377	46	216

Podjetja, ki so dobila denar za zaposlitev večjega števila delavcev

Turi Ljutomer je po pogodbi moral zaposliti 42 delavcev in jih je tudi zaposlil v lanskem letu.

MA—CO Ljutomer je prav tako zaposlil vseh 59 delavcev, za kolikor je bil obvezen po pogodbi.

Janko Makoter s Cvena je dobil v lanskem natečaju za tisoč delovnih mest denar za 22 delavcev, svojo pogodbeno obveznost pa bo moral izpolniti do konca meseca.

Mitja Prelog Ljutomer bo moral do petnajstega julija zaposliti 20 delavcev.

Planika Turnišče je že zaposlila vseh 26 delavcev.

BIM Murska Sobota je dobil denar za 40 delavcev, do sedaj je zaposlil tretjino po pogodbi, čas za zaposlitev pa bo potekel konec meseca.

Marker Murska Sobota je dobil denar za zaposlitev 50 brezposelnih, do sedaj jih je zaposlil 42, svojo pogodbeno obveznost pa mora izpolniti do konca meseca.

Mnenje nekaterih poznavalcev je, da so pogodbe dokaj ohlapne in da so bili kriteriji za pridobitev denarja, vsaj v lanskem letu, premalo strogi, saj so denar lahko dobila tudi podjetja, ki so še leto prej odpuščala delavce kot tehnološke presežke. Letos so res postavili strožje kriterije, vendar pa se še vedno postavlja vprašanje, zakaj se vloge odobravajo v Ljubljani in ne doma ali v mešanih komisijah, saj se doma najbolje vidi v lonec. (Regijska enota Zavoda za zaposlovanje daje svoje mnenje k posamezni vlogi, ki pa ga v Ljubljani upoštevajo ali ne.) Tako pa odobrene vloge dostikrat presenetijo ali

se zgodi, da vloženi državni ali družbeni denar, ki ga je nekdo moral dati, ne pomeni tudi produktivne zaposlitve za nedoločen čas.

Kaj v primeru, da podpisnik pogodbe ne izpolni obveznosti ali kako je s pogodbo zavarovan družbeni denar?

V tem primeru, v mesecu po preteku roka, podpisnik pogodbe mora vrniti denar, valoriziranega, ter plačati obresti po bančni obresti meri. Če tega ne poravna, mora plačati še zamudne obresti ali, če pride do spora, ga najprej poskuša rešiti tričlanska komisija. Če je neuspešna, spor predajo sodišču.

MAJDA HORVAT

Pot v mednarodne gospodarske tokove

V nedeljo se je na Bledu začela poslovna konferenca Slovenija — vaš partner, ki jo je organiziralo Mednarodno združenje slovenskih razvojnih partnerjev, pokroviteljstvo pa je prevzela vlada. Poslovna konferenca je bila zamišljena kot srečanje slovenskih poslovnežev, ne samo domačih, ampak tudi tistih, ki so odšli v tuje države ter so postali uspešni poslovneži. Na konferenci naj bi se srečala ponudba in povpraševanje ter iz tega poslovno sodelovanje, za naš konec pa je zanimivo, da so se kar z nekaj projekti predstavila tudi naša podjetja. Med štiristo projekti jih je kar nekaj iz podjetja EKK Videm ter iz naravnih zdravilišč ali pomurskih turističnih podjetij (Radenska, Banovci, projekt Rimska Čarda, Moravci, Lipa Lendava). Ali se bo za kateri projekt ogrel tudi kak slovenski izseljenec ter bo vanj vložil tudi svoj denar, je sedaj še vprašanje.

Vez ali most med slovenskimi poslovneži doma in na tujem pa naj bi bilo Mednarodno združenje — Slovenski razvojni partnerji. Gre za prostovoljno nevladno nepolitično in neprofitno združenje, za institucionalizirano svetovno mrežo poslovnežev, strokovnjakov in drugih Slovencev, ki so v poslovnem svetu.

Območna gospodarska zbornica za Pomurje pa je bila pobudnica ustanovitve regijske podružnice mednarodnega združenja ali Združenja za Slovenijo.

›V tem vidim eno od številnih oblik, ki se lahko razvije v dobro poslovno sodelovanje med slovenskimi podjetji in našimi izseljenci, podjetniki na tujem.‹ je izjavil Koloman Cigut, direktor območne zbornice.

Poudaril je dva vidika takega sodelovanja in združenja, prvi je možnost pridobitve novih tržišč, drugi pa priliv dodatnega kapitala, ki ga slovenska podjetja sedaj ne zmorejo.

›Menim, da bi tudi naša podjetja od tega lahko imela korist in želel bi si seveda rezultatov.‹ (Koloman Cigut). MH

28. junija referendum v Čentibi

V krajevni skupnosti Čentiba so se odločili, da bodo ponovno uvedli krajevni samoprispevek, čeprav stari še ni potekel. Nabralo se je namreč veliko zadev, ki naj bi jih vaščani uredili v naslednjih petih letih. 28. junija bo referendum, na katerem se bodo krajani odločili, ali so voljni še naprej pomagati pri urejanju problemov v krajevni skupnosti. Vodstvo krajevne skupnosti je ponudilo program, v katerem so omenjeni predvsem komunalni problemi, kot so poti, ulična razsvetljava, mrliške vežice, pokopališča in kanalizacija. Krajevni samoprispevek naj bi plačevali naslednjih pet let.

JD

Veletekstil p.o.

zaposli POTNIKA za območje Prekmurja

Pogoji:
— V ali VI. stopnja izobraževanja ekonomsko-komercialne, tekstilne ali druge smeri, ki zagotavlja poznavanje dejavnosti,
— 2 leti delovnih izkušenj (potnik),
— vozniški izpit B-kategorije

Prijave pošljite v 8 dneh po objavi kadrovski službi VELETEKSTILA, Masarykova 17, Ljubljana.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sklepu komisije.

Predstavljamo vam pokrovitelja akcije naj . . . kmetija podjetje SAUBERMACHER SÜD

Saubermacher

Za naše okolje

Podjetje Saubermacher Dienstleistungs G.m.b.H. iz Gradca je največje avstrijsko zasebno podjetje, ki se ukvarja s storitvami na področju varstva okolja. Zaposlenih ima čez 160 delavcev, storitve pa opravlja v več kot 300 občinah na Štajerskem in v Spodnji Avstriji. Vključuje čez 800.000 prebivalcev v teden odvoz

komunalnih odpadkov po sistemu ločenega zbiranja. Vso dejavnost opravlja z več kot 60 specialnimi vozili. Podjetje Saubermacher G.m.b.H. je svojo dejavnost razširilo še na območje Zgornje Avstrije, Tirolske ter Koroške. V zadnjem času pa se je aktivno usmerilo še na Madžarsko, Češko-Slovaško federacijo ter Slovenijo.

SAUBERMACHER G.m.b.H. V SLOVENIJI

V začetku leta 1991 je podjetje Saubermacher G.m.b.H. ustanovilo v Sloveniji dve mešani podjetji za ravnanje s komunalnimi odpadki, in sicer:

— mešano podjetje Letnik-Roth s sedežem v Lenartu, to je oblika sodelovanja domačega zasebnika s tujim partnerjem na osnovi 15-letne koncesijske pogodbe:

— mešano podjetje Saubermacher-Komunala s sedežem v Murski Soboti. To je sodelovanje med domačim javnim podjetjem in tujim partnerjem na osnovi 10-letne koncesijske pogodbe z občino Murska Sobota.

KAJ OMOGOČA SAUBERMACHER?

V prvi vrsti prenos najsodobnejše tehnologije in pridobljenih izkušenj na področju ravnanja in gospodarjenja z odpadki, prenos celotnega informacijskega sistema za obveščanje občanov o preprečevanju in zmanjševanju odpadkov ter sistem zbiranja posebnih odpadkov z vmesnimi skladišči ter strokovno izobraževanje kadrov.

STORITVE PODJETJA SAUBERMACHER SÜD, d.o.o.

— odvoz in deponiranje komunalnih odpadkov iz gospodinjstev po BioPaG sistemu, to je ločeno zbiranje,

— odvoz in deponiranje komunalnih odpadkov iz industrije in obrti,

— vzdrževanje in upravljanje deponij,

— reševanje posameznih vrst odpadkov — posebej kompostiranje odpadkov iz klavnic,

— izdelava konceptov gospodarjenja z odpadki za posamezne občine,

— izvedba pilotskih projektov,

— zbiranje posebnih odpadkov iz gospodinjstev na območju mest Maribor in Lenart,

— podpis pogodbe o franšizing paketu podjetja Saubermacher z občino in komunalno-stanovanjskim podjetjem Hrastnik.

Obvestilo za sadjarje

Smo v letnem času, ko nas večkrat preseneti oziroma naredi škodo toča. Po toči moramo nasade čimprej poškropiti, in sicer uporabimo captan, ortocid ali folpet.

Zdaj škropimo tudi proti škrlupu, v presledkih 14 dni, uporabljajmo delan ali dodin ali captan — to so kontaktni fungicidi. Tam, kjer imamo slabši nastavek jabolk ali hrušk, škropimo še proti črvivosti (prvi generaciji zavijača) z zolonom ali reldanom super. Tam, kjer so drevesa polna, škropljenja ni potrebno ponoviti.

V nekaterih nasadih je močan napad rdeče sadne pršice (rdeči pajek). Zdaj je zadnji čas za škropljenje z nissurunom, potrebno je dodati mitak zaradi karence.

Ribezove nasade škropimo po obiranju, seveda če opazimo pajka. Nasade opazujmo in po potrebi ukrepajmo. Škropimo zvečer! Proti plevelom po 1. juliju več ne smemo škropiti z glifasati (cidokor, randoup), potem spet po obiranju.

ZELENA OPRAVILA — REZI

Mesec junij je zelo pomemben za nastavek cvetnih brstov za naslednje leto. Zelo pomembno je zdaj upogibanje mladic, po [illegible] danju (junijsko trebljenje) [illegible] čne diferenciacija cvetnih brstov. Rezi morajo biti zmerne — drevo ne smemo naenkrat močno obrezati, ker ga s tem šokiramo, lahko zacveti jeseni ali pa požene [illegible] to mladih poganjkov.

Izrezujemo premočne veje, iz vrhovih (vrhov še ne prikrajšujemo), prebujne poganjke, [illegible] napadene poganjke izrežemo, [illegible] ciramo poganjke itd. Z dušičnimi gnojili (kan, urea, falier) ne [illegible] mo več gnojiti.

Prikaz rezi organizira [illegible] pridelovalce prek službe KZ [illegible] nonka — pogodbeno.

Sadjarsko društvo Pomurje organizira 28. junija ob 7. uri [illegible] vno akcijo v nasadih [illegible] Istočasno bomo imeli prikaz [illegible] nih del v nasadih (breskve, višnje, jablane, hruške). Mag. [illegible] Matis pa vas bo poučil o boleznih in škodljivcih v naših nasadih. Prikazali bomo tudi [illegible] podrast Futura — [illegible]

Vlado Smodiš, [illegible]

Neurje povzročilo precej škode

Škoda, ki jo je v ljutomerski občini povzročilo neurje z velikim nalivom, še ni dokončno izračunana, po ocenah strokovnjakov pa je ogromna. Na najbolj prizadetih območjih krajevne skupnosti Mala Nedelja in v Radoslavcih so bili zaradi naravne ujme, ko se je dobesedno utrgal oblak, prizadeti številni kmetovalci. Poškodovane so bile različne poljščine, zato marsikje ne bo pridelka, vinogradi in [illegible] kjer so se sprožili plazovi, pa tudi ceste, najbolj v Moravcih, saj je asfalt močno načet in so morali to prometno povezavo za nekaj časa zapreti za ves promet. Zdaj se stanje počasi normalizira, posebna občinska komisija pa si prizadeva čimbolj realno oceniti ogromno škodo, ki je prizadela del ljutomerske občine. Ker ne bodo mogli sami povrniti škode, bodo skušali dobiti denarno pomoč tudi od pristojnih republiških organov.

MILAN JERŠE

TIGOP, d.o.o.

posojila

● kuhinje ● jedilnice ● spalnice ● otroške sobe ● predsobe
● dnevne sobe
— 12 obrokov brez pologa
— 24 obrokov, 20% polog
— 9% letna obrestna mera
Informacije po telefonu št. (069) 42-101

Nujnost posodobitve in lastninjenja trgovin in storitev

Brez državne lastnine

Kako prodati to, kar bomo izdelali? Na to vprašanje bo morala večina slovenskih podjetij in trgovin v kratkem času najti odgovor, kajti slovenski trg je premajhen, stare gospodarske vezi z južnimi republikami so pretrgane in nič ne kaže, da bi bile v kratkem obnovljene. Za izvoz naših izdelkov in storitev pa je v prvi vrsti nujna posodobitev blagovnega prometa, trgovine in storitev. Na področju lastninjenja mora večina slovenskih trgovskih podjetij še storiti prvi korak: izbrati za njih ustrezno strategijo, rešiti problem vračanja nacionalizirane lastnine in pridobiti svež kapital za funkcioniranje in nujne posodobitve. Poleg sodobne opreme je pomembno tudi usposabljanje in motiviranje ljudi.

Magistra Gabrijela Dedek z Inštituta za trženje, ekonomiko in organizacijo (ITEO) v Ljubljani se ukvarja med drugim tudi s projekti posodabljanja trgovin. Njena osnovna načela so: v 90-ih letih več ni prostora za stari način poslovanja iz 80-ih let, edina pot razvoja je izvoz gotovih izdelkov ter nenehno izboljševanje z malimi, vendar praktičnimi idejami.

Kakšno obliko lastninjenja bi predlagali trgovinam?

»Ne obstaja nikakršen recept. Pogledati je potrebno vsak primer posebej: pomembno je, da si določijo cilji, da se reče, kakšna je strategija. To pa je mogoče takrat, ko se naredi diagnoza podjetja, ko se pogleda, s kakšnimi človeškimi, materialnimi, tržnimi in drugimi resursi to podjetje razpolaga in kakšne ima možnosti v okolju. Šele na osnovi tega se oblikuje strategija, zato ni recepta. Potem so odprte vse poti. Videti je treba, če so zaposleni v trgovski organizaciji pripravljeni in zainteresirani vlagati lastna sredstva! En del bo v ta namen vedno prost. Druga možnost bo tisto, kar bo pač zdaj zakon prinesel, tretja zadeva pa je v bistvu dokapitalizacija. To pomeni: kakšna bo strategija podjetja. Tu bi le rekla, da državna lastnina na področju trgovine nima kaj iskati. Nikjer v svetu ne poznajo državnih trgovin, razen v bivših socialističnih državah.«

Je slovensko trgovino potrebno zaščititi pred vdorom tujega kapitala?

»Ja mislim tako: zame je najbolj pomembno, da so trgovci osveščeni, da vedo kaj ... da si postavijo strategijo in ocenijo, kaj je tisto, kar še potrebujejo, kakšen kapital. Skratka: vse skupaj mora biti v funkciji cilja, prav tako pa se je potrebno malo ozreti naokrog, ne vzeti prvega;

Mag. Gabrijela Dedek, direktor projektov na ITEO Ljubljana

v bistvu si moramo solastnika izbrati in zahtevati njegove reference (obvestila o plačilni zmožnosti, op.a.) — to se mi zdi zelo pomembno. Da bi bila tukaj neka državna regulativa ... tega si pa jaz ne morem predstavljati.«

Večina trgovin je ta čas v nezavidljivem materialnem položaju, kako si bodo lahko privoščile posodobitev?

»Na tem mestu je potrebno vedeti, da je eno transformacija lastnine in nekaj drugega dokapitalizacija, kolikor je to potrebno. Lahko gre tudi za odprodajo. Podjetje samo se mora odločiti, koliko lastnih in koliko tujih sredstev potrebuje. Mogoče pa se lahko konsolidira tudi tako, da se odreče nekaterim svojim manj uspešnim dejavnostim ali objektom, s čimer bo postalo bolj trdno. Tu bi rada poudarila, da se lahko trdnejše navezave s tujimi partnerji vzpostavijo tudi z drugačnimi oblikami sodelovanja (franšizne povezave) in ni nujno, da pride vedno do dokapitalizacije. Ob vsakem konkretnem primeru je potrebno pogledati, kaj je najboljše in na kožo tistega trgovca, kaj se zdi njemu najboljše, kam bo vlagal in usmerjal razvoj.

Sicer pa samo kupiti opremo in jo postaviti v prodajalno ni dovolj, spremeni se le zunanji videz. Tako vodenje poslovanja zahteva vrsto organizacijskih sprememb, vzpostavitev določenega reda. Ko se vse to uredi, je potrebno tudi izobraziti ljudi. Te informacije, ki se zberejo z elektronskimi spremljanjem izdelkov, pa se morajo tudi uporabljati od oddelkovodja do poslovodja in naprej do trgovskega sistema.«

Bernarda B. Peček

Takole sta si minuli ponedeljek v.d. glavnega direktorja sestavljenega PTT-podjetja Slovenije Julijana Zibert in njen madžarski kolega Bela Doros simbolično izmenjala poštni pošiljki in tako uvedla celinsko poštno povezavo med Slovenijo in Madžarsko. Vsakodnevna povezava pa ne bo izboljšala le poštne povezave med državama, ampak bo omogočila tudi pot slovenskih poštnih pošiljk do naročnikov v državah vzhodne Evrope (tudi v bivše jugoslovanske republike).

Predstavnika obeh poštnih organizacij sta tudi razkrila, da bodo 1. avgusta začeli brezplačno dostavo časopisov za narodnostni manjšini z obeh strani meje.

se, foto N. Juhnov

Skladovo stanovanjsko posojilo za Pomurje

Posojilo iz Stanovanjskega sklada Republike Slovenije pričakuje tudi 209 posojilojemalcev iz pomurskih občin, ki imajo stanovanjski dolg pri bankah.

Z radgonske občine je na sklad prispelo 37 vlog, z ljutomerske 62, lendavske 35 in soboške občine 75 vlog. Znesek zaprošenega posojila pa je za radgonsko občino 6 milijonov 760 tisoč 502 tolarjev, za ljutomersko 11 milijonov 38 tisoč 117, za lendavsko 10 milijonov 777 tisoč 758 in za soboško občino 20 milijonov 906 tisoč 809 tolarjev. Od 4900 vlog, kolikor jih je prišlo na sklad je torej (le) 209 s Pomurja, ali od 4 milijard zaprošenega denarja za naš konec 49 milijonov 483 tisoč 386 tolarjev.

Glede na porazdelitev posojil po bankah pa na Ljubljansko banko-Pomursko banko odpade 35 milijonov 829 tisoč 146 tolarjev.

MH

Zahodno Goričko dobilo pekarno

Rogaševci, junij — Vaščani Rogaševec, največje vasi na zahodnem Goričkem, so po dolgem času spet dobili svojo pekarno. Znani zasebnik iz Murske Sobote, ki ima več zasebnih podjetij, sicer pa izhaja iz znane pekarske družine iz M. Sobote Franc Zaplatič, je v Rogaševcih odprl pekarno, v kateri lahko dnevno spečejo 600 kilogramov različnih vrst kruha in 1000 žemljic. Pekarna bo dobrodošla krajanom Rogaševec in sosednjih vasi Pertoče, Slaveč in Grada, kamor so kruh doslej dnevno vozili iz 30 kilometrov oddaljene Murske Sobote. V pekarni sta poleg lastnika zaposlena še dva peka.

Boris Hegeduš

GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE

OBMOČNA ZBORNICA ZA POMURJE
Murska Sobota, Titova 5/I

Pomorska povezava z Albanijo in Grčijo

Obveščamo vse interesente, da je začela s 30. 5. 1992 obratovati ladijska povezava Luke Koper z Dračem v Albaniji in Patrasom v Grčiji in je namenjena prevozu tovornjakov in osebnih avtomobilov skupaj s potniki. Kapaciteta ferry ladje HORNBEAM, ki pluje pod zastavo Cipra, je do 800 dolžinskih metrov za tovornjake in do 100 osebnih vozil. Za prevoz potnikom/voznikom je na voljo trenutno 80 mest, kasneje pa bo zmogljivost povečana na 150 mest. Za vse informacije o novi pomorski povezavi vam je na voljo pooblaščeni pomorski agent INTEREUROPA — INTERAGENT Koper, Vojkovo nabrežje 32,
telex: 34150, 34-137, fax: 066/34-208,
telefon: 066/34-193, 34-210 in 41-616
Kontaktni osebi sta g. Rudolf Veselko in g. Zdravko Pahor.

Feldbach, Avstrija: SEJEM TREH DEŽEL

V avstrijskem Feldbachu bodo letos močno razširili svoj tradicionalni sejem, ki je menda po številu obiskovalcev drugi največji v Avstriji — takoj za jesenskim Graškim sejmom. Sejmišče veliko okoli 22.000 m² bo letos **od 11. do 13. septembra** napolnilo okrog 120 razstavljalcev iz Avstrije, Madžarske, Slovenije in Hrvaške.

Da bi privabili kar največ razstavljalcev iz tujine, so Avstrijci ponudili posebno ugodno ceno razstavnega prostora. Kvadratni meter v dvorani stane 400 šilingov, na prostem pa 100 šilingov (prijavnina za sejem znaša 300 ATS). Dodatne informacije so na voljo na OGZ za Pomurje, tel. 22-621.

Komanditna družba, ki deluje v Sloveniji, Hrvaški in BiH

Adria kombi

Organiziranje kombiniranega prevoza blaga je v mednarodnem gospodarskem sodelovanju zelo pomembno. Družbe, ki se ukvarjajo s to dejavnostjo, ne morejo biti omejene z državnimi mejami niti s samo enim načinom prevoza. Njihovo delovanje in organiziranje prevozov sega od izdelovalca do kupca, od naročnika do prejemnika, kjer z različnimi prevoznimi sredstvi blago prepotuje tudi po nekaj držav.

Adria kombi je pri nas še neznana družba, čeprav deluje na območju Slovenije že vse od 1974. leta. Prej so se imenovali YU KOMBI, vendar so ime po osamosvojitvi Slovenije iz razumljivih vzrokov spremenili (negativni prizvok »YU«). Že prej so bili organizirani tako, da so v mednarodnih povezavah predstavljali območje bivše Jugoslavije; zaradi spremenjenih razmer in vojne so zadnje čase omejeni v glavnem na Slovenijo in Hrvaško ter delno Bosno in Hercegovino in Makedonijo.

Predtem so se s tem ukvarjali v okviru špediterskega podjetja INTERTRANS, vendar je le to kmalu preraslo v enega največjih organizatorjev prevozov blaga pri nas. In kakšna družba je ADRIA KOMBI? Njen direktor Rok Svetek je pojasnil:

»To je komanditna družba, ki se ne more lastniniti — lastninijo se lahko naši družbeniki posamično. 33-odstotni delež ima železnica, 33-odstotni Intertrans. 17-odstotkov pa pripada Združenju za promet in zveze pri Gospodarski zbornici Slovenije in Poslovnemu združenju cestnih prevoznikov (Intertransport). Te štiri nastopajo kot komplemetar, kot komanditisti pa sodelujejo INTEREVROPA, HANGARTNER, ALPETUR, AVTO-KOČEVJE, TRANSPORT KRŠKO, AVTOPREVOZ TOLMIN, VIATOR in drugi.«

Interesenti se lahko vključijo v ADRIA KOMBI kot komanditisti, plačajo enkratni vložek v višini 14 tisoč mark, ob letni bilanci pa imajo pravico do dela dobička. Poleg tega imajo »bonus komanditista«, kar pomeni, da dobijo za vsak opravljen prevoz v okviru družbe popust (za Evropo je ta popust 25 mark pri vsakem prevozu).

Za pomurska podjetja je zanimiva smer prevozov proti Italiji in prav v tej smeri imajo v družbi ADRIA KOMBI velike načrte:

»Zanimv in dokaj neznan je načrt nekakšne potujoče avtoceste od Murske Sobote do Padove, ki ga bomo poskušali uresničiti v dveh etapah. V prvi etapi bomo povezali Mursko Soboto s Prestrankom pri Postojni, v drugi pa Prestrank s Padovo. Prva etapa bo uresničena do 1. oktobra letos, druga pa do naslednjega oktobra prihodnje leto. Konkretno ta povezava pomeni, da bomo lahko od madžarske pa do slovensko italijanske meje letno prepeljali od 18 do 20 tisoč tovornjakov. Uresničitev tega načrta je v veliki meri odvisna od Republiškega ministrstva za promet in zveze, ki mora sprejeti določene ukrepe: ali glede cestnih taks in dovolilnic ali pa s podporo Slovenskih železnic.«

Dejstvo je, da je cestni pre-

Direktor družbe ADRIA KOMBI — Rok Svetek

voz še vedno cenejši od železniškega, zato bi bilo iluzorno pričakovati, da se bodo prevozniki zgolj iz ekoloških razlogov vse pogosteje odločali za železnico. Vzroka za takšno nenormalno stanje (v primerjavi z Evropo) sta dva: zaradi izpada prevozov jugo-blaga v tujino (slovenski prevozniki so opravljali 53 odstotkov vseh jugoprevozov) se je v Sloveniji naenkrat pojavil višek prevoznikov, velika konkurenca pa je močno znižala cene; po drugi strani pa železnica svoje cene nenehno dviguje, namesto da bi zmanjševali stroške in s tem cene storitev.

Direktor družbe ADRIA KOMBI Rok Svetek sicer trdi, da imajo z železnico kar dobre poslovne odnose, čeprav se tudi njihova konkurenčnost zaradi vse višjih cen železniških storitev zmanjšuje. Do oktobra bodo tudi uvedli direktno železniško povezavo Ljubljana—Mannheim, kjer bodo organizirali distribucijo naprej do severnih pristanišč in od Ljubljane proti Kopru, Reki in Zadru.

ADRIA KOMBI je tudi eden izmed vnetih zagovornikov nujnosti železniške povezave med Slovenijo in Madžarsko preko Murske Sobote in Martinja do Monoštra.

BERNARDA B. PEČEK

Traktorji iz Nafte?

Strojni obrat lendavske Nafte išče poti po katerih bi poslovanje izboljšal, oziroma delavcem zagotovil delo. Strojni obrat je doslej delal vrtalne garniture za naftno in rudarsko industrijo nekdanje Jugoslavije. Ves ta program je propadel, saj so se tržišča zaprla, Jugoslavija pa propadla. Preko posrednika Pomexa se z avstrijsko firmo pogovarjajo o aranžmanih za izdelavo komunalne opreme. Inovator in samostojni projektant Roman Pogačar iz ljubljanske firme Vilpo pa za strojegradnjo razvija tudi nov razvojni program, proizvajala naj bi stroje za komunalno in kmetijsko dejavnost, med drugim tudi štiriosni traktor s vsemi priključki. Preko Pomexa pa se zanimajo tudi za montažo traktorjev Zetor za slovenski trg. Zetor in ČSR namreč išče slovensko firmo ki bi bila pripravljena in sposobna montirati njene traktorje za kupce v Sloveniji. Naftaši menijo, da so sposobni to delo kvalitetno opraviti.

JD

Asfalt do jezera

Končno je asfaltirana tudi cesta iz Dobrovnika do bukovniškega jezera. Slikovito jezero, sredi gozdov naj bi tako postalo bolj prisropno za turiste in druge obiskovalce. Z asfaltiranjem ceste do jezera je dana tudi možnost, da se ob njem zgradi kakšen turistični objekt. Turistično društvo v Dobrovniku si bo prizadevalo da bo jezero dobilo drugačno podobo, ki bo privabilo turiste in da bo končno jezero postalo donosno in se vključilo v turistično ponudbo lendavske občine. Ob jezeru kjer so lepa mesta za kampiranje in taborjenje bo potrebno vspostaviti red in zagotoviti kontrolo, zakaj vse preveč odpadkov se zbere ob jezeru, še zlasti po kakšnih večjih prireditvah.

JD

Tuja vlaganja v raziskave

Ker je pri nas sredstev za raziskave nafte in plina čedalje manj, raziskave so pa potrebne, so se v lendavski Nafti odločili, da potencialnim sovlagateljem v raziskave nafte in plina na območju Slovenije ponudijo možnost za sovlaganje. Naftaši so se obrnili na tuje sovlagatelje, ki so že pokazali interes za to področje. V Sloveniji je nekaj potencialnih in perspektivnih nahajališč ogljikovodikov ki naj bi jih odkrili s pomočjo tujega kapitala. Hkrati z raziskovanjem nafte in plina bodo opravili tudi geološko zgradbo Slovenije. Ponudbe ki so jih naftaši poslali tujini so že tu, v razgovorih pa so najdlje prišli s podružnico ameriške naftne kopanije Anschutz iz Milana. Pred nedavnim so predstavniki lendavske Nafte obiskali Milano kjer so se pogovarjali s predstavniki ameriške firme o načinih in rokih po katerih naj bi ameriška firma vlagala v raziskave pri nas. Na predlog Nafte naj bi geofizična in geološka dela opravljali najprej in predvsem na območju Dinaridov in Murske depresije kjer naj bi v naslednjih osmih letih izvrtali 16 do 20 raziskovalnih vrtin. V lendavski Nafti bodo razgovore nadaljevali, pričakujejo pa, da bo letos sprejet nov zakon o rudarstvu ki bo opredelil tudi vprašanje dodeljevanja koncesij.

JD

Vlada pozabila na sindikat

Informacija o socialnem in materialnem položaju delavcev je sedaj v skupščinski proceduri. Posebno zavzetost pri tem kaže zveza svobodnih sindikatov, ki je pred dnevi povedala, da bo svoje zahteve predlagala tudi novi vladi; in če ne bo šlo na bolje, so pripravljeni še na eno opozorilno stavko.

Po teh podatkih da podjetje za plače 20 odstotkov denarja, ki pomeni strošek, na ravni republike pa le 15 odstotkov denarja. Torej ni res, da so prav plače tako močan inflacijski dejavnik — trdijo v svobodnih sindikatih, ki še dodajajo, da vedo za svoje stroške natančno v slehernem podjetju, kjer pa hočejo prav pri plačah najbolj varčevati. Manj kot povprečno plačo, ki je bila marca 24 tisoč tolarjev, dobi več kot polovica zaposlenih. Po drugi strani pa je košarica življenjskih stroškov za štiričlansko družino znašala v maju 45 tisoč tolarjev. Torej: dve plači v petem tarifnem razredu ne pokrijeta košarice življenjskih stroškov.

Dejstvo je, da si sindikat še vedno ni izboril kolektivne pogodbe. Po eni strani stare pogodbe večinoma ne uresničujejo, nove — sindikati so namreč pristali na spremembo izhodiščne plače — pa še ni, čeravno so že marca govorili o dvotedenskem roku. Morda se dogovarjajo za zaprtimi vrati, izza teh vrat pa pogodba še ni prišla. Vlada je samo rekla, da bo izhodiščno plačo spravila v realne okvire; takšne, kot zdaj so. Tudi o socialnem paktu ni slišati ničesar oprijemljivega. V svobodnih sindikatih pravijo, da tudi novi vladi postavljajo iste zahteve kot prejšnji. V nasprotnem primeru pa jim ne preostane nič drugega, kot da zopet stavkajo. Za zdaj je vlada podprla nastanek tripartitnega organa, sestavljenega iz sindikata, zbornice in vlade. Ta organ se bo dogovarjal do sklenitve socialnega pakta. Pri tem pa ni govor le o plačah in cenah, temveč tudi o razvojni politiki. Gospodarski program, ki ga je predstavil dr. Janez Drnovšek, omenja, da je v nekaterih delih nastajal v dogovoru z zbornico, o sidnikatih pa ne duha ne sluha. Ti se doslej zaradi tega na oglas še niso pritožili.

MILAN JERŠE

URADNE OBJAVE

skupščine občine Murska Sobota

Leto XXVIII Murska Sobota, dne 24. junija 1992 Št.: 12

71. Sklep o spremembi sklepa o določitvi števila članov Izvršnega sveta Skupščine občine Murska Sobota
72. Sklep o spremembi sklepa o imenovanju članov Izvršnega sveta, ki bodo vodili upravne organe občine Murska Sobota

71.

Na podlagi 10. člena Odloka o volitvah delegatov v Zbore Skupščine občine M. Sobota (Ur. objave, št. 1/90, 10/90 in 12/90) ter 4. člena Odloka o pristojnostih zborov Skupščine občine M. Sobota (Ur. objave, št. 9/90 in 22/91) je Skupščina občine M. Sobota na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zbora, dne 4. junija 1992 sprejela

SKLEP
o spremembi sklepa o določitvi števila članov Izvršnega sveta Skupščine občine Murska Sobota

I.

Sklep o določitvi števila članov Izvršnega sveta Skupščine občine M. Sobota (Ur. objave, št. 15/90) se v I. točki spremeni tako, da se glasi:

»Izvršni svet Skupščine občine M. Sobota ima
— predsednika
— dva podpredsednika in
— 6 članov.

Od skupnega števila bo 8 članov opravljalo naloge iz pristojnosti Izvršnega sveta profesionalno, eden pa neprofesionalno. Oba podpredsednika in 5 članov Izvršnega sveta bo poleg nalog v Izvršnem svetu opravljalo dela in naloge funkcionarja, ki vodi občinski upravni organ.«

II.

Ta sklep velja z dnem sprejetja in se objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 021-7/91-1
V M. Soboti, dne 4. junija 1992

Predsednik
Skupščine občine M. Sobota
Andrej GERENČER, l.r.

72.

Na podlagi 7. člena Odloka o pristojnostih zborov Skupščine občine M. Sobota (Ur. objave, št. 9/90 in 22/91) je Skupščina občina M. Sobota na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zbora dne 4. junija 1992 sprejela

SKLEP
o spremembi sklepa o imenovanju članov Izvršnega sveta, ki bodo vodili upravne organe občine Murska Sobota

I.

V I. točki tega sklepa o imenovanju članov Izvršnega sveta, ki bodo vodili upravne organe občine M. Sobota (Ur. objave, št. 15/90) se črta besedilo »Sekretariat za družbeno planiranje, družbenoekonomski razvoj in družbene dejavnosti bo vodil Vladimir KEREC.«

V isti točki se doda naslednje besedilo:
»Sekretariat za gospodarstvo bo vodil Janko HALB
Sekretariat za družbene dejavnosti bo vodila Brigita BAVČAR.«

II.

Sklep velja z dnem, ko začne veljati Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o Izvršnem svetu Skupščine občine M. Sobota in o upravnih organih občine M. Sobota ter strokovni službi Skupščine občine M. Sobota.

III.

Ta sklep se objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 021-6/92-1
V M. Soboti, dne 4. junija 1992

Predsednik
Skupščine občine M. Sobota
Andrej GERENČER, l.r.

Podpisali sporazum

Soboška obmejna in narodnostno mešana občina je vrsto zadnjih let pospeševala stike z železno županijo, še posebno pa z obmejnimi madžarskimi kraji. Svoje posebno mesto pri stikih pa so imeli seveda Porabje in tamkajšnji Slovenci. Pred dnevi pa je občina Murska Sobota stopila še korak naprej. Z Zvezo Slovencev na Madžarskem je sklenila sporazum o sodelovanju. Dokument sta podpisala soboški župan Andrej Gerenčer in predsednik slovenske zveze Jože Hirnok.

V dokumentu je zapisano tisto, kar se že uresničuje. Peti člen nove slovenske ustave zdaj še bolj izpostavlja skrb slovenske države za avtohtone slovenske narodne skupnsoti v sosednjih državah. Tako se občina Murska Sobota in izvršni svet obvezujeta, da bosta v prihodnjih letih še intenzivneje spodbujala stike s slovensko zvezo in nasploh med prebivalci ob meji. Mejni prehod Martinje—Gornji Senik naj bi bil zdaj že realnost, potrebno pa se bo truditi še za prehod Verica—Čepinci in Prosenjakovci—Magyarszombatfa. Večjo pozornost bo treba nameniti tudi gospodarskemu razvoju krajev ob Muri in Rabi. Vlaganja pa bodo spodbudile le odprta meja in nove povezave, med drugim tudi železniška proga med Mursko Soboto in Monoštrom.

Dogovor predvideva tudi sodelovanje na kulturnem in šolskem področju. Posebno v šolstvu bo potrebno storiti več za ohranjanje jezika, poskrbeti bo treba za dodatno izpopolnjevanje učiteljev. Gornjeseniška šola naj bi še naprej sodelovala s šolo v Kuzmi, števanovska z osemletko iz Šalovec, monoštrska gimnazija pa s soboško.

V sporazumu niso pozabili omeniti tudi skrbi za ohranjanje slovenskega jezika v cerkvi. Na Gornjem Seniku namreč še vedno ni slovenskega duhovnika.

Sporazum bo veljal pet let, obe strani pa ga lahko še dopolnjujeta.

Podpisovanja dokumenta sta se udeležila tudi predsednik železnožupanijske skupščine Gyula Puszita in monoštrski župan Károly Bauer, pa tudi soboški predsednik vlade Ivan Obal. Tako je beseda stekla tudi o aktualnih temah sodelovanja, predvsem o gospodarskem.

Silva Eöry

Madžarska po naše

Vzhodno od glasnosti

Glasnost je bila na začetku. Skupaj s perestrojko. Oboje je nekje zastalo, ko bi moralo teči počez čez države, za katere je bilo spočeto.

Čeprav sta namreč po eni strani svobodnejši pretok informacij in reforma sovjetskega sistema privedla do padca komunističnih sistemov in se je s tem izteklo neko ideološko obdobje, je bila vsa ta reformna energija kanalizirana v dveh smereh. Po eni strani za potrebe refleksije zahoda. Zato da bi se potrdila zahodna ideologija in da je lahko ta ideologija vstopila v nekdanji vzhodni blok. Po drugi strani pa sta glasnost in perestrojka učinkovali v vertikalni smeri. Delovali sta samo navzgor in navzdol v vsaki komunistični državi, s čimer je vsaka od njih na svoj način vstopala v postsocializem.

Med državami nekdanjega vzhodnega bloka, kamor se, to postaja čedalje bolj jasno, moramo z vso pravico prišteti tudi mi, pa če nam je to ljubo ali ne, ni nastopila večja prepustnost za pretok infomacij. Glasnost tukaj ni sprožila informacijske perestrojke, nekdanji sovjetski sateliti, vključno z nekdanjo Jugoslavijo, ne kažejo kakšne posebne vzajemne radovednosti.

Informacijski pretok je bolj ali manj zablokiran. Nekako na tak način, kakor se med seboj ignorirajo skupni grešniki, ki so nekdaj koeksistirali v nekakšnem nečednem početju in jih je zdaj sram. Zato hodijo drug mimo drugega, kakor da se ne bi poznali in kako da ne bi bili iz »skupnega« ideološkega gnezda — čeprav je to gnezdo zdaj razsuto.

O čeških, poljskih in madžarskih dogodkih po obdobju sprememb smo informirani v glavnem prek tujih medijev. Predvsem nemških. O Bolgariji, Romuniji toliko manj, ker sta obe državi za enkrat še čisto na obrobju nemške interesne sfere, vsaj v medijskem oziru. Tajna diplomacija pa deluje seveda tudi tukaj, toda za zdaj pač mimo medijske galaksije. Izjema, ki prebija skozi informacijski ostanek nekdanje železne zavese, je seveda Skupnost neodvisnih držav, ki pa se nam kaže pretežno skozi ameriško-anglosaksonsko medijski prostor, vsaj v mednarodno političnem smislu.

Obveščenost o dogajanjih na Madžarskem, če izvzamemo planirano gradnjo plinske elektrarne pri Lentiju, na severovzhodnem koncu slovenske države, kjer se ta država stika z Madžarsko, ni nič boljša kot v njenem osrednjem delu.

Če Nepujsag piše o madžarski notranji politiki (saj povprečen slovenski bralec ob Muri ne ve niti tega, če piše!) se bo moralo nemara kmalu zgoditi, da bodo Vestnik in drugi slovenski časopisi, vse tja do zahodnega dela države, začeli objavljati prevode teh člankov.

Dotlej se bomo morali, tudi o stanju glasnosti v madžarskih medijih, ki kajpada, z nekoliko spremenjenim predznakom, spominja na naše razmere, še enkrat obvestiti iz nemškega časopisa. Časopis Spiegel je krajši članek, v katerem poroča o nezadovoljstvu madžarskih oblasti z novinarji, naslovil z drugim delom citata vladnega ideologa Istvana Csurke, ki je izjavil, da se mora »govno pognati s televizijskih zaslonov, če bo potrebno z bičem«.

Potem ko je na jugovzhodu Madžarske, tako Spiegel, zunanji minister za gospodarstvo (mimogrede: Drnovška bo potrebno opozoriti, da tovrstnega ministrstva še nimamo, da lahko torej svoj kabinet še smiselno - v postsocialističnem smislu smiselno seveda — razširi) na poznejših volitvah izgubil proti neki neznani liberalki, in je javnomnenjska raziskava pokazala, da je za 55 odstotkov ljudstva socialistični voditelj Gyula Horn primernejši za šefa vlade, se je desničarska vlada odločila. Po njenem mnenju je potrebno nekaj ukreniti proti »krivcem za njen zaton: novinarjem. Ministrski predsednik Joszef Antall je posegel po partijskem zakonu iz leta 1974 in podkuril obema šefoma državnega radija in televizije, ki ju je sam nastavil in ki sta se upirala podreditvi.

Ko je liberalni državni predsednik Arpad Göncz odklonil podpis pod dvojnim odstrelom, ker naj bi to ogrožalo demokratično ureditev«, je vlada poklicala na pomoč ustavno sodišče.

Sklicevanje na ustavnost in njeno preverjanje se je pri nas, kakor je mogoče ugotoviti, nehalo s samostojno državo. V nekdanji Jugoslaviji smo v političnih sporih vse do zadnjega igrali na razsodbe ustavnega sodišča — samo spomnimo se. Danes tega ni več, vsaj kar se parlamentarnih sporov tiče.

Najdlje, do kamor lahko danes in tukaj pririne kakšen ugovor, ki se hoče dati preizkusiti po črki in duhu ustave, je katera od skupščinskih komisij. Če predsednik skupščine Bučar že prej ne izreče svoj »njet« in spravi zadevo ad acta, češ da je folklorna. Madžarski ustavni pravniki so dekret iz leta 1974 spoznali za protiustaven in pokarali parlament, ker zamuja s sprejetjem demokratičnega zakona o medijih. Odredili so, da se mora to zgoditi do 30. novembra. Ni kaj, Madžarska je topogledno čisto prava pravna država!

Predsednik Göncz je to upravičeno vzel za potrditev svojega stališča, da je neodvosnost informacij od države, vlade in strank jamstvo svobode tiska. Mednarodni tiskovni inštitut je že konec maja izpovedoval zaskrbljenost zaradi prihodnosti svobode tiska na Madžarskem. Torej nekaj podobnega, kot se to [illegible] dogaja na Hrvaškem.

Pri nas je zadeva, kakor [illegible] čajno, nekoliko pervertirana [illegible] kaj zaradi neobjektivnosti tiska vedno negodujejo eni [illegible] glede na to, če so na oblasti ali v opoziciji. Ali je [illegible] kaj narobe z Demosom in demo[illegible] sovci ali pa s tiskom?

Svobodi tiska sovražni ukrep, ki škodujejo ugledu Madžarske, naj bi bili: črna lista kritičnih novinarjev; ustanovitev novinarskega društva, ki se do vlade [illegible] de pobožno; odstavitev generalnega direktorja pošte, ker ni bil dovolj pozoren do [illegible] listov, ki so vladi zvesti [illegible] na državne banke, da bi [illegible] jardnimi vsotami subvencionirale z oblastjo zlizane [illegible] brezplačno izdajanje propagandnih brošur in, recimo, zgoraj navedeni besedni sunek vladnega ideologa.

Vse to skupaj naj bi [illegible] spominjalo na nasilno [illegible] komunističnega sistema. György Konrad, znan oporečnik [illegible] najbolj aktivnih [illegible] skih duhov iz časov velikih sprememb, ki so pripeljale do [illegible] komunizma, je izjavil: »[illegible] vljanom je dovolj napihajenosti vladajočih, dovolj jim je [illegible] čnih varuhov resnice, ki ne potrebujejo nasvetov, zadosti [illegible] cenzure, ustrežljivih [illegible] pred šefi.«

Tukaj se odpira še eno [illegible] tako imenovanih drobnih razlik med nami in njimi [illegible] med nami bi se še kar prekopicnili in zvijali pred vladajočimi. Pol teh razlik je pognojeno s [illegible] čanjem, da naš sistem, čeprav vendarle [illegible] komunističen, [illegible] takšen, kot so bili tisti iz [illegible] sovjetskih satelitov. [illegible] tem, da galaksija tiska in [illegible] medijev teh razlik ne pozna [illegible] njej šteje samo resnično neodvisno kroženje, samo planetarno gibanje, samo blodeče [illegible] neodvisne refleksije. Vse drugo je satelitsko.

ŠTEFAN SMEJ

Zanimiva ponudba

Miklošič tudi na bankovcih?

Na nedavnem zasedanju ljutomerskega parlamenta je bilo sproženo zelo zanimiva ideja, po kateri bi na novih slovenskih bankovcih uporabili tudi njihovega rojaka Frana Miklošiča. Gre za javni predlog, po katerem bi na dostojen način obudili spomin na enega največjih slovenskih filologov in slovničarjev 19. stoletja, ki je pustil na tedanje dogajanje neizbrisen pečat.

FRAN MIKLOŠIČ, ki je živel v letih 1813—1891, je bil med drugim profesor dunajske univerze in akademik, čigar delež pri pripravi primerjalne slovanske slovnice, leksikografije in leksikologije ter etimologije je bil ogromnega pomena. Poleg tega pa je Fran Miklošič v prevratnem letu 1848 kot predsednik društva Slovenija napisal znano proklamacijo za združitev vseh Slovencev »v slovenskem kraljestvu«. Že teh nekaj podatkov je dovolj zgovornih in pričajo o pomembna slovenskem možu, ki si zasluži trajnejše mesto v slovenski zgodovini. Njegova podoba na novem slovenskem denarju bi bila gotovo pravšnja.

M. JERŠE

Radgonski krščanski demokrati

Dve uspeli prireditvi

Javno tribuno z dr. Jožetom Magdičem, psihiatrom in republiškim poslancem SKD iz Murske Sobote, je pripravil občinski odbor SKD in Gornje Radgone. Dr. Magdič je spregovoril o ekstremizmu, fanatizmu in agresivnosti v politiki, v kasnejšem pogovoru pa so navzoče zanimala predvsem zakulisna dogajanja v slovenski skupščini ter oblikovanje slovenskega političnega prostora.

Krajevni odbor SKD za Gornjo Radgono, Črešnjevce in Zbigovce pa je v sodelovanju z zvezo kulturnih organizacij Gornja Rdgona in krajevno skupnostjo Črešnjevci-Zbigovci organiziral dobrodelno kulturno prireditev, ki je bil v vili Holt v Črešnjevcih. Ob 20-letnici aktivnega delovanja v kinoklubu Mariobr je njihov član in podpredsednik občinskega odbora g. Franc Moge predstavil 6 svojih filmov. Njegovi dokumentarni in žanrski filmi, ki so prejeli veliko domačih in tujih priznanj, segajo predvsem na področje kulture, ekologije in etnografskih značilnosti naše pokrajine. Izkupiček s prireditve so namenili za obnovo rojstne hiše slovenskega pisatelja in slovničarja Petra Dajnka, ki je znan predvsem po svoji »dajnčici«

I. K.

Nov ljutomerski praznik

Poleg tega, da so na predvečer slovenske državnosti pripravili na dvorišču mestne hiše v Ljutomeru proslavo, so se v središču Prlekije odločili tudi za nov občinski praznik. Dosedanji 1. junij so namreč izbrisali kot datum praznovanja, namesto njega pa so se raje odločili za 9. avgust kot spomin na leto 1868, ko je bil v Ljutomeru prvi slovenski tabor, množično politično zborovanje, s katerim so radikalizirali slovenski narodnostni program. V ospredju pa je bila zahteva po zedinjeni Sloveniji in enakopravnosti slovenskega jezika.

9. avgusta letos naj bi na slovesnosti ob novem ljutomerskem občinskem prazniku podelili tudi več priznanj zaslužnim posameznikom, organizacijam in ustanovam. Sprejeta je tudi pobudda, da bi za častnega občana ljutomerske občine razglasili zaslužnega akademika iz Ljubljane, rojaka dr. Antona Trstenjaka.

M. JERŠE

Maribor — mesto specializiranih sejmov!

Te dni je v Mariboru mednarodni strokovni sejem FORMA — TOOL '92. Dvorana Tabor je letos že drugič prizorišče velike mednarodne sejemske prireditve. Nedavni sejem Energetika in vzdrževanje — Terotech je bil izjemno uspešen. In poslovneži se nadejajo, da bo tako tudi s sedanjim sejmom, ki predstavlja vse, kar je povezano z orodjarstvom, od preprostih orodij do zelo zahtevnih orodnih sklopov in naprav, povezanih z računalniško tehnologijo.

Sejem je odprt od 23. do 27. junija. Na njem sodeluje 159 razstavljavcev, od tega kar 83 iz Avstrije, Nemčije, Italije in od drugod. Prireditev je rezultat uspešnega sodelovanja mariborske univerze in tamkajšnjega gospodarstva. Mariborčani bodo s podobnimi prireditvami nadaljevali in lahko smelo zapišemo, da postaja štajerska metropola mesto specializiranih sejmov. Med sedanjim sejmom bodo [illegible] vzporedne prireditve, predstavitve, posvetovanja, [illegible] kušenj, seminarji [illegible] pozornost je namenjena [illegible] ristični predstvitvi mesta ob [illegible] vi.

Organizator bo podelil [illegible] zlate, srebrne in bronaste plakete FORMA za najboljše dosežke na področju orodjarstva. Rektor mariborske univerze dr. [illegible] je o sejmu povedal, da lahko postane pomemben mednarodni [illegible] dejavnik. In tudi slovenski [illegible] jarji imajo vse možnosti, da postanejo konkurenčni avstrijskim, bavarskim in drugim. Vendar je potrebno storiti več za [illegible] Doslej smo prodajali storitve področja orodjarstva po [illegible] nizkih cenah.

F. S[illegible]

»Murski val« na cesti!

Radio Murska Sobota, med poslušalci znan kot Murski val, je že drugo leto razglašen za najboljšo lokalno radijsko postajo.

V zadnjih letih so še posebno hitro napredovali, saj so program razširili na skorajda ves dan, izboljšali slišnost ter končno dobili svojo frekvenco. Zaradi vsebinske pestrosti, ki je zasluga mladega kolektiva, so si močno razširili krog poslušalcev. Pred kratkim pa so na svojo novo frekvenco v treh [illegible] na informacije [illegible] opozorili tudi z [illegible] znaki, ki jih lahko opazite ob vseh vpadnicah v pokrajino ob Muri ... kjer se posluša [illegible] in samo Murski val.

bbp.

V novi državi neodvisno življenje za invalida

Delovna skupina pri republiškem izvršnem svetu je konec predlanskega leta sestavila pot, po kateri naj bi razvijali invalidsko varstvo v Sloveniji. Najpomembnejši del ali poglavje teoretične zamisli razvoja invalidskega varstva v sodobni družbi so razvojni cilji, ki pa bi jih lahko razdelili v štiri sklope ali cilje invalidskega varstva.

Neodvisno življenje invalidov je na prvem mestu ciljev invalidskega varstva. In kaj je to, neodvisno življenje?

To, da invalid lahko živi v širšem družbenem okolju in skupnosti, da na primer lahko neovirano vstopi v javne ustanove, da lahko sam telefonira iz javne telefonske govorilnice, da je zaposlen na ustreznem delovnem mestu in drugo. Del neodvisnega življenja je tudi možnost vplivanja na stališča v javnosti, da invalid lahko pove svoje mnenje in da je obveščen o dogajanju okoli njega.

Prav vprašanju neodvisnega življenja invalidov bo treba posvetiti še veliko ne samo družbenih misli, ampak konkretnih dejanj, začenši z zaposlovanjem. Družba že dosti daje za usposabljanje in izobraževanje invalidov, toda ko je tega konec, je za številne invalide tudi konec njihove razvojne poti, saj ne dobijo zaposlitve, kjer bi pridobljeno znanje lahko vnovčili, bili ustvarjalni ter tudi koristni s svojim delom.

Samoorganiziranje invalidov je nujno potrebno še posebno za duševno prizadete, področja samoorganiziranja pa so predvsem invalidske organizacije in interesna združenja, zaposlitveni programi, vključevanje v politično odločanje in drugo.

Invalidska društva si prizadevajo, da ne bi vsa društva, tako invalidska kot ljubiteljska, metali v isti koš. Pravni akt bi moral točno razmejiti, katera so katera, invalidska pa bi morala dobiti tudi šifro dejavnosti. V času, ko se pripravljajo spremembe lokalne samouprave, pa je aktualno tudi vprašanje financiranja invalidskih društev. Zakon o društvih bo sprejet, vendar tega vprašanja ne rešuje dokončno.

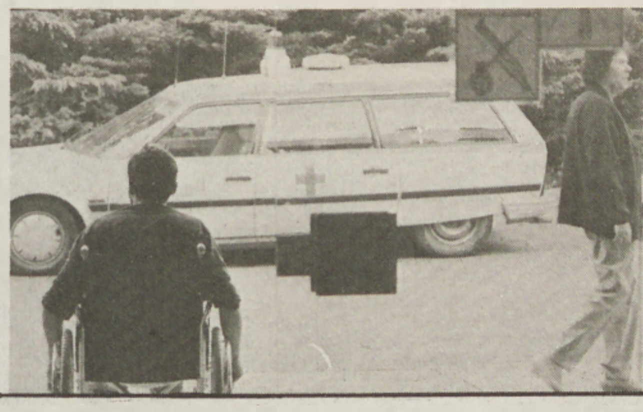

skupino ciljev ali razvojne poti invalidskega varstva v naši državi. To je specializirana pomoč stalno financiranih javnih služb, ki morajo biti povezane, vse pa v službi invalidnega človeka od otroštva do starosti. Njihova dejavnost je preprečevanje invalidnosti, zdravstveno varstvo, rehabilitacija (medicinska, poklicna, socialna), tehnični pripomočki in pomagala, zavodsko varstvo, denarne pomoči in olajšave ter drugo.

V republiki so invalidi in drugi odgovorni že ocenili, da se skrb za invalida, kljub težavam, ni zmanjšala in prizadevali si bodo, da bo tako tudi v prihodnje. Bo pa potrebno še marsikaj urediti, tudi okrog ortopedskih pripomočkov. Nekatere skupine invalidov imajo namreč več pravic kot druge.

Sicer pa je pravni sistem za invalidsko varstvo še vedno nepopoln, saj tudi številni zakoni šele nastajajo. Za invalidsko varstvo ne bo pisan poseben zakon, ampak bo zajeto v kar petindvajsetih zakonih, enajst jih je že tudi sprejetih.

Kot četrti sklop ciljev razvojne poti invalidskega varstva je izobraževanje in usposabljanje otrok in mladostnikov z motnjami v razvoju.

MAJDA HORVAT

V negospodarstvu nižje plače

Prav gotovo se je kot prvi ukrep nove vlade v kronologijo zapisal dvig plač v negospodarstvu. Okoli tega so prelili toliko žolča in črnila, da je bilo mogoče prav hitro sklepati, da je ob različnih mnenjih o ekonomskih učinkih tega dejanja šlo tudi za priložnost protiudarca prejšnje garniture.

Povečanje plač v negospodarstvu za 38 odstotkov pa je v bistvu lahko bila le posledica povečanja plač v gospodarstvu. Upoštevali so seveda povprečje, zato je mogoče razumeti tudi nezadovoljstvo nekaterih, ki so videli predvsem svoje plače in svoje pa morda še sosednje podjetje, ne pa tudi celote in s pogodbami zagotovljenih posebej visokih plač vodstvene strukture. K psihološkemu učinku pa so seveda takoj pritaknili ali ga samo še povečali z napovedmi, da bo pa sedaj inflacija spet podivjala. Drugo je seveda ekonomska analiza in presoja učinka povečanja plač, pa ne samo v negospodarstvu.

Povečanje plač v negospodarstvu je torej lahko bilo le posledica dogajanja v gospodarstvu, izbruha plač za 24,5 odstotka v marcu, ko je prenehal veljati zakon o zamrznitvi cen, še zdaleč pa ni šlo za to, da bi si zaposleni v negospodarstvu tako lahko razdelili bajne plače. (Takrat ko je bilo največ polemik okrog plač, je univerzitetni profesor z imenom in priimkom s povišico dobil 90, prav tako znano ime direktorja medijske hiše pa 180 tisočakov.)

Zakon, ki je zamrznil plače, je tako pokazal svoj učinek, ki pa ga več ni bilo v aprilu. Prav zato bodo zaposleni v negospodarstvu dobili za junij 7,4 odstotka nižje plače, za kolikor je bila v aprilu statistično nižja rast plač v gospodarstvu.

Vlada je namreč določila novo osnovo za izračun junijskih plač v višini 20 tisoč 991 tolarjev, majska plača ali sporna osnova pa je bila višja za nekaj manj kot dva tisočaka.

Tudi ob tokratnem zmanjšanju plač ne gre za nov ukrep vlade, ampak so upoštevali prav takšno metodologijo kot prejšnji mesec. Ta je za izhodiščno plačo 58 odstotkov povprečne plače v gospodarstvu (tokrat za april) zmanjšana še za 20 odstotkov.

Seveda pa se lahko sprašujemo o metodologiji usklajevanja plač tistih, ki so pod proračunskim plaščem ali pa država nad njimi še drži roko. To pa je že vprašanje dogovora in iskanja najprimernejšega modela.

MAJDA HORVAT

Srečanje Karitas

Srečanje pomurskih župnijskih Karitas je bilo na dekaniji v Ljutomeru. Obiskali so ga predstavniki vodstva škofijske Karitas iz Maribora. Videli smo, kako delujejo, s kakšnimi težavami se srečujejo pri svojem delu v Beltincih, Murski Soboti, Ljutomeru, na Hotizi... Sežejo do bližnjega, vprašanja in lepo organizirano teče tudi v vaških skupnostih, kjer so si ljudje še zlasti blizu in si znajo bolje pomagati kot v večjih središčih. Potekajo akcije zbiranja oblačil in trajnih živil. Poskrbeli so tudi za begunce. Kjer je bilo mogoče, so jih nastanili pri dobrih ljudeh. Posamezne Karitas dobro sodelujejo s socialnimi službami in rdečim križem. Naše poslanstvo je dobrodelno in prostovoljno. Vsak naj deluje v okviru svojih zmožnosti. Da pa bi bili bolje povezani s škofijo, so škofijsko Karitas koordinacijo predlagali ... Hanko.

MAJDA K.

Stanovanjska skupnost za duševno prizadete otroke

Zdenka Podlunšek, zasebna podjetnica Medicopa, podjetja medicinske opreme, je bila izbrana za podjetnico leta. Svojo nagrado pa želi nameniti duševno prizadetim otrokom ali v pomoč le-tem. Predlagala je, da bi kupila zapuščeno, vendar še trdno kmetijo, kjer bi ti otroci po končanem šolanju v šoli s prilagojenim programom lahko živeli in delali v stanovanjski skupnosti. O njenem predlogu so se v sodelovanju z odgovornimi z ministrstva za zdravstvo in socialno varstvo pogovarjali strokovni delavci soboške občine.

Gostje iz Ljubljane so povedali, da ni nobenih zakonskih zadržkov, da ta skupnost ne bi mogla nastati, tudi finančno bi jo lahko prihodnje leto podprli z republike, saj gre v Sloveniji za povsem nekaj novega. In prav zato, ker gre za novost, za poskus, bi bilo treba o zamisli ali predlogu dobro premisliti, da ne bi kaj spodletelo.

Stanovanjska skupnost namreč ne bi smela biti ne nov zavod, pa tudi ne nadaljevanje ali drugačna delavnica pod posebnimi pogoji, kot jih že poznamo in imamo. Najprej pa bo seveda treba povedati, katero skupino duševno prizadetih otrok bi vključili v to stanovanjsko skupnost. Na pogovoru jih je večina menila, da bi to lahko bili lažje duševno prizadeti ter otroci s kombiniranimi motnjami. Ti namreč nimajo zakonsko nobenih posebnih pravic, in če ne dobijo zaposlitve, večina jih ne, jih pač morajo še naprej vzdrževati starši. Dokler so starši še pri močeh, je dobro, vendar pa jih potem, ko le-ti skrbi za otroka več ne zmorejo ali umrejo, morajo pošiljati v domove. V skupino, ki naj bi štela petnajst stanovalcev, bi vključili tudi take otroke, ki so, pa vendar niso zaposljivi. To pomeni, da so s svojim delom dosegali na primer šestdeset odstotkov pričakovane norme, toda delodajalec jih ni zaposlil za nedoločen čas, saj mu družba ni povrnila razlike. Pomembnega vprašanja, zmanjšana delovna sposobnost invalidov, Slovenija namreč še nima rešenega, saj če bi ga ali če bi družba delodajalcu vračala razliko zaradi zmanjšane delovne sposobnosti invalida, bi lahko zaposlili več invalidov kot jih sedaj.

Na razgovoru so načeli še številna vprašanja, na katera bo treba najti odgovor, še preden bo zaživela ali da bo lahko sploh zaživela. Imenovana strokovna skupina bi naj vse potrebno pripravila do konca leta, da bi prihodnje leto skupnost že živela.

MAJDA HORVAT

Domu v Baški lastnika

Dom za letovanje otrok v Baški naj bi s prvim julijem sprejel prvo od petih skupin otrok. V vsaki skupini naj bi bilo po sto otrok, upravitelj pa zagotavlja, da je za sprejem otrok vse pripravljeno.

Upravitelj doma je sedaj še Center za socialno delo Murska Sobota, dom pa je v lasti vseh pomurskih občin. In prav o tem, kako bo s statusom doma v prihodnje, bi se bilo treba dogovoriti, opozarjajo s soboškega centra, in to na skupnem pogovoru izvršnih svetov pomurskih občin.

Urediti bi torej morali lastništvo doma ter ga zavarovati pred morebitno odtujitvijo. Da bi kdorkoli ali katera hrvaška občina še pogledovala za domom, sedaj ni mogoče trditi, tudi begunci, ki so bili v domu do poletja, ali gostinska šola iz Osjeka je bila v domu po dogovoru.

MH

Prejeli smo

Izvršni svet SO Gornja Radgona je na svoji seji dne 18. 6. 1992 razpravljal o vrsti dezinformacij in izkrivljanju podatkov v zvezi z odpravo posledic agresije v občini Gornja Radgona in s tem v zvezi sprejel naslednjo

IZJAVO ZA JAVNOST

Izvršni svet zavrača očitke in podtikanja, ki se v zadnjem času vse pogosteje pojavljajo v sredstvih javnega obveščanja glede nepravilnosti postopkov pri odpravljanju posledic agresije v občini Gornja Radgona, kakor tudi birokratskega odnosa občinske administracije do ranjenih in oškodovanih v vojni.

Vrhunec tovrstnih napadov na delo Izvršnega sveta je po mnenju Izvršnega sveta dosežen z izjavo ministra Igorja Bavčarja o poniževalnem odnosu birokracije do ranjenih in oškodovanih v vojni, prav tako pa tudi drugih izjav in obljub, ki jih je slovenski notranji minister dal v soboto, 13. 6. 1992 po sestanku s predstavniki občinskih demokratskih strank v Gornji Radgoni.

Izvršnega sveta ne skrbi toliko izjava oz. obljuba, ki jo je dal minister v imenu republiške vlade, da bo slednja v radgonskem primeru neposredno posredovala, ampak v tej zvezi predlaga ministru, naj tudi sam vpliva na potek postopkov, ki so se, oz. se še vodijo v zvezi z uveljavljanjem pravic ranjenih pripadnikov policije pri ministrstvu za notranje zadeve. Preseneča pa občinsko vlado predvsem izjava, da bo minister poskrbel, da bosta ranjena Ludvik Wolf in Darko Muc (podjetje ...) dobila zaposlitev. Če nima minister morda sam kakšnega podjetja, občinska vlada ne predstavlja, kako in s kakšnimi sredstvi bo minister to obljubo izpolnil.

Funkcionarji v občinskem Izvršnem svetu si navkljub vsem prizadevanjem in aktivnostim, ki so jih vodili za čimprejšnjo in uspešnejšo sanacijo stanja po agresiji v občini, takšnih obljub niso upali dajati, saj ranjene in oškodovane, katerim bi obljubljali nekaj, kar že v naprej niso v stanju realizirati, niso nikoli smatrali kot sredstvo za nabiranje političnih točk ali predvolilno tekmo. Obravnavali so jih le kot prizadete, katerim je treba čimprej in po najboljših močeh pomagati.

Tako ministra kot posameznim novinarjem se ne zdi potrebno, da bi določene »informacije« preverili pri zato pristojnih organih. Izvršni svet se seveda ne bo spuščal v tekmo z mediji, saj za to ob obilici problemov v občini nima ne volje, ne časa, v tem pa tudi ne vidi nobene koristi. Edino sredstvo, katerega se je posluževal do sedaj in katerega se misli tudi v bodoče, so točne in še bolj sprotne informacije, ki pa na žalost ne odjeknejo tako kot pompozni napadi v časopisih ali kritika nekaterih poslancev in republiškega ministra nad delom Izvršnega sveta.

Izvršni svet bo na naslednji seji občinske skupščine ponovno podal informacijo v zvezi z odpravljanjem posledic agresije, ki bo vsebovala podrobne podatke o prizadetih v agresiji in sanaciji razmer, ki pa bodo dostopni tudi širši javnosti.

Izvršni svet predlaga vsem, ki dajo kaj na verodostojnost svojih izjav oziroma prispevkov, da svoje trditve predhodno preverijo.

IZVRŠNI SVET

POMOČ RANJENIM IN SVOJCEM UMRLIH

Pomoč ranjenim in svojcem umrlih med agresijo JA z območja občine Gornja Radgona je bila različna, vse pa omogočajo predpisi Republike Slovenije in humanitarne pomoči, ki je bila darovana občini Gornja Radgona.

Agresija je zahtevala dve smrtni žrtvi ter šest poškodovanih pripadnikov teritorialne obrambe, policije in civilnih oseb. Pomoč je bila dana:

Darku Mucu iz G. Radgone, ki je bil ranjen v boju, Milanu Farkašu iz G. Radgone, ranjenemu v boju, Ludviku Volfu, iz G. Radgone, poškodovanem v boju, Bojanu Bedeku iz Gradišča občina M. Sobota, ranjenemu v boju, Slavku Puklavcu iz Radencev, ranjenemu v boju, Albinu Klobasi iz Lackove 25, G. Radgona, ranjenemu v boju, družini umrlega Alojza Gaube z Janževega Vrha.

V občini je izvršni svet imenoval komisijo za spremljanje socialnega in materialnega položaja vseh prizadetih v vojni, med katerimi so tudi ranjeni in svojci preminulih. Ta komisija je tudi v okviru razpoložljivih denarnih in materialnih sredstev skrbela in še skrbi za normalno življenje prizadetih.

Višje komunalne cene?

Konec lanskega leta je republiška vlada sprejela predpis, po katerem sama določa cene komunalnih storitev in stanarin. V letošnjem januarju pa je določila način oblikovanja teh cen. Odstotek povišanja cene komunalnih storitev ne sme presegati 80-odstotno stopnjo rasti cen življenjskih stroškov pred dvema mesecema, ki jih objavi Zavod za statistiko.

Prav zato so soboška podjetja, ki opravljajo te storitve, brez dela dohodka. Pri vodovodu imajo zato v štirih mesecih tega leta nekaj čez 2 milijona tolarjev negativne razlike. Tako so izračunali, da bi za pokritje osnovnih stroškov ceno vode morali povečati zaradi zaostajanja cen za 56 in zaradi izgube še za 37 odstotkov ali skupaj za 93 odstotkov. Cena kanalščine bi se morala povečati za 82 odstotkov ter za pokritje izgube še za 68 odstotkov, skupaj torej z 153 odstotkov.

Odvoz odpadkov pa bi morali podražiti za 50 odstotkov.

Toda vladni predpis o cenah komunalnih storitev še vedno velja, zato so na soboški seji izvršnega sveta podjetja, ki jih ta ukrep prizadeva, predlagala dopis odgovornemu ministrstvu, da dovoli povečanje cen vsaj do te mere, da bodo pokriti stroški ali enostavna reprodukcija.

MH

ABC POMURKA
SKUPNA FINANČNA ORGANIZACIJA
69000 MURSKA SOBOTA
Lendavska 11/I
razpisuje

PRODAJO

poslovnih prostorov, od tega v pritličju 121,04 m² in v kleti 70,35 m², oboje v skupni površini 191,39 m², ki so v ulici Staneta Rozmana 10 v M. Soboti.
Izklicna cena je 13,005.660,00 SLT za vso površino.
Prostore je možno prevzeti v posest po 15. juniju 1997, ker so do takrat v najemu. Prednost pri nakupu predmetnih poslovnih prostorov ima sedanji najemnik.
Javna dražba bo 29. junija 1992 ob 9. uri v prostorih prodajalca v M. Soboti, Lendavska ul. 11.
Vse stroške s prodajo predmetnih poslovnih prostorov, vključno s prometnim davkom, nosi kupec.

Tudi na upokojenskem denarju ne piše, čigav je

Vrednost hrvaških pokojnin je za hrvaške upokojence, ki so naši državljani ali vsaj živijo v Sloveniji, za polovico manjša. V velikih denarnih težavah se je tako znašlo dva tisoč hrvaških upokojencev ter še 1200 tistih, ki prejemajo ali zaradi pretrganih stikov in vojne več sploh ne pokojnino iz drugih republik. Na sedežu Skupnosti pokojninskega in invalidskega varstva v Ljubljani so nam odgovorili, da pač nimajo podatka, koliko je teh upokojencev v Pomurju. Prav tako niso mogli odgovoriti na vprašanje, koliko je upokojencev, ki so bili zaposleni v pomurskih podjetjih (večina v lendavski občini), vendar živijo v sosednji državi in prejemajo slovensko pokojnino. Na oddelku za statistiko pokojninske skupnosti v Ljubljani pa so lahko povedali le, da je slovenskih upokojencev, ki živijo v sosednji državi, osem tisoč.

In zakaj je slednje lahko sploh zanimivo, če je sedaj aktualno vprašanje, kako našim državljanom, upokojencem s hrvaške, zagotoviti pokojnino za preživetje?

Res še ni rešeno vprašanje, kdo naj da denar za naše hrvaške upokojence. Ministrstvo za delo je predlagalo, da naj prizadeti upokojenci dobijo dodatek k pokojnini, v povprečju bi to znašalo 7 tisočakov, iz proračunskih sredstev. Ker pa v proračunu za to ni denarja, naj bi ga črpali iz pokojninske skupnosti, in sicer kot akontacijo oziroma državni dolg. Generalni direktor Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, Janez Prijatelj, v tisku zagotavlja, da za to ne bo ogrožena nobena domača pokojnina.

Vendar osem tisoč upokojencev prejema slovenske pokojnine, ki za naše upokojence in razmere res niso visoke, so pa zaradi tečajne razlike na primer za slovenske upokojence, ki živijo na hrvaškem.

Ob reševanje problema, kako hrvaškim upokojencem pri nas zagotoviti pokojnino za preživetje, torej postavljamo samo vzporednico.

So pa tudi upokojenci, ki svojo »dobro« pokojnino iz Slovenije znajo v naši državi še »obogatiti«. Imajo človeka, ki jim »dobre volje« ali morda tudi za plačilo v naših bankah za pokojnino kupi devize, na denarju pa itak ne piše, čigav je. Sicer pa bi ob tem pisanju ti mirno lahko vprašali, kaj se pa greste, je to mar prepovedano, ali pa, mar nismo s svojim delom ali od plač plačevali prispevek za slovenski pokojninski sklad?

MH

Center za begavčke tudi v Murski Soboti

Ministrstvo za zdravstvo in socialno varstvo je predlagalo, da se v Sloveniji ustanovi enajst sprejemnih centrov za mladoletne begavce. Tak center bo tudi v Murski Soboti v dijaškem domu, ki bo za vse Pomurje, vodil pa ga bo soboški center za socialno delo.

Občina kot ustanoviteljica centra bo do polovice vrednosti sofinancirala le najemnino prostorov, vse drugo, obnovo in preureditev prostorov ter delo strokovnega delavca pa bo plačalo odgovorno ministrstvo.

MH

Sinovi moji!

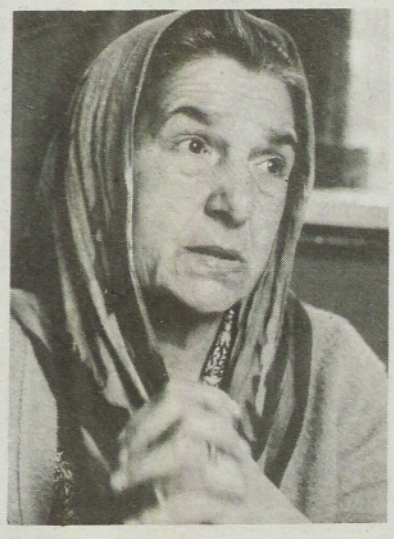

Sinovi moji, kje ste? Dala sem vam svojo kri in srce, življenje — mar zato, da sedaj umrete pod streli tistih, ki so brez srca? Trepetam za vas, za vse, ki ste ostali. Sarajevo, mesto moje!

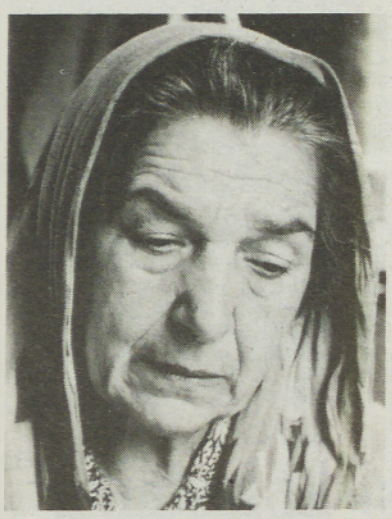

Jaz sem odšla, bolna sem bežala iz bolnišnice. Je po vsej moriji doma sploh še pomembno, kaj bo z mano? Dokler pa bom, bodo z vami moje misli in srce. Samo to še imam, da vam lahko dam, samo to!

Ubita od življenja si bom izjokala še oči, samo da bi vedela, komu klicati. Je še kdo, ki bi lahko ustavil to morijo in trpljenje ljudi, povejte mi!

M. Horvat
foto: N. Juhnov

ženske in moški

»Usekal te bom po čobi, mala!«

Moškim pa je naposled zadosti. Dovolj dolgo so zatajevali svojo pravo naravo. Zatajevali so jo zaradi naraščajočega vpliva feminizma, ki je moške lastnosti razglašal za sramotne.

Zdaj pa so moški, kakor piše ameriški časopis Time, ponovno premislili o ženskah in ugotovili, da se nimajo česa sramovati. Čas bo torej, da si povrnejo samozavest, kajti ženske so čisto lepo pokvarjena bitja. Takole naštevajo očitke proti tako imenovanemu »šibkemu spolu«:

- ženske zahtevajo zase največjo možno srečo, hočejo skladno partnerstvo z moškim, čudovito zaposlitev, otroke in ogromno prostega časa, **da bi si lahko lakirale nohte;**

— spravljajo moške v pretirano in škodljivo spolno naprezanje, ker vedno znova hočejo, vedno znova bi se lahko in zaradi tega moškega neobhodno priženejo do impotence;

— se lepijo po univerzah, da bi si pričvrstile nase kakšnega akademika, nakar se ledenomrzlo in po zaslugi kvot, ki predpisujejo enakomerno udeležbo njihovega spola, vsilijo na položaje, na katerih potem zatirajo moške;

- izsiljujejo moške s svojeglavim in nepredvidljivim boleženskim terorjem — z izmišljanjem bolezni. V splošnem pa velja, da ljubijo preveč, preveč tudi jedo in tudi bruhajo preveč, pogoltnejo tudi preveč tablet in preveč spijejo;

— kot pošastne matere so v zgodovini povzročile ogromno gorja: polovica sveta je trpela pod Nerojem, Kaligulo, Mussolinijem, Francom, Eichmanom ali Mengelejem, vsi ti ljudje so živeli v senci svojih nadmater, svojih mater, ki so gospodovale nad njihovimi značaji.

Ta spoznanja so seveda izzvala ustrezno spremembo v drži moškega do ženskega. Če bi ta preobrat v vrednostnem redu ilustrirali z aluzijo na znameniti stavek, ki ga je v filmu Casablanca nekajkrat izrekal Humphrey Bogart svoji soigralki Bergmanovi: »V oči te gledam, mala,« potem naj bi se zdaj simbolni stavek moškega glasil: Usekal te bom po gobcu, mala.

Da bi se moški čimbolje pripravili na življenje v svetu, ki ga v svoje roke prevzemajo ženske, se seveda morajo ustrezno pripraviti. Nastajajo različne tako imenovane »delavnice«, neke vrste tečaji in vaje, na katerih si v posebnih skupinah dopovedujejo, da morajo brez sramu ponovno dvigniti svoje meče.

Nekoč je bil matriarhat: ženske so bile »formalnopravno« glavne, po njih se je štelo potomstvo; ujci, torej materini bratje, so imeli pri vzgoji otrok glavno besedo. Potem se je formalnopravno uveljavil patriarhat. Glavno besedo so imeli moški, očetovi bratje, ki so bedeli nad bratovo vdovo in nad njenimi otroki. Tako enostavno smo tole povedali.

Feminizem je prišel v zadnjem času, konec šestdesetih let. Slovarska definicija feminizma je takšnale: ». . . na obzorju študentskega in zahodnoevropskega civilnodružbenega gibanja je nastalo novo žensko gibanje, katerega najsplošnejši cilj je bila odprava zatiranja žensk in temeljna sprememba družbenih ter vrednostnosistemskih norm pod ženstvenim vplivom . . .« Toliko bodi dovolj.

Eno od takšnih delavnic vodi John Belucci. Belucci je italijanski Američan. V pogovoru, ki ga je po prihodu na svoje začasno delo v Nemčijo dal za časopis Spiegel, je na vprašanje, česa se je v njegovih delavnicah mogoče naučiti, odgovoril:

»Moškim hočem ponuditi spoznanje, ki jim ga vsakdanje življenje običajno ne ponudi. Dajem jim priložnost, da drug drugega podprejo, okrepijo in odkrijejo tisto ljubezen, ki med moškimi lahko obstaja: zelo redko kakovost moškega prijateljstva. Ponovno se moramo naučiti, kaj pomeni biti moški.«

Vprašanje: Kdo moškim tako zelo jemlje vero vase, mar ženske?

Belicchi: »Moški so izgubili vero v svojo moč in avtoriteto. To ne preseneča — odgovorni so za celo vrsto vojn. Kljub temu pa morajo verjeti v svojo moško moč, če si hočejo povrniti samozaupanje«.

V.: Kje je zagata v odnosu do ženske?

B.: »Moški v ženski vedno iščejo samo mater. Svojo odgovornost prelagajo na ženske«.

V.: V svojih seminarjih zagovarjate izzivalno tezo, da naj bi moški v partnerskem odnosu moral biti šef?

B.: »Šef je predvsem mojster svojega lastnega življenja. To pa pomeni, da lastnih nazorov in vrednot ne meče čez krov, če se nekdo zaljubi v žensko. Moški bi moral vedeti, kdo je, kaj hoče in kam gre. To je predpostavka za to, da je šef. Biti morata tako kralj kot kraljica.«

V.: Vaša delitev vlog je silno konzervativna.

B.: »Kakor hočete. Svoji življenjski sopotnici sem rekel, da ne bi bil pripravljen vstopiti v kakršnokoli razmerje, dokler ne bo dokončno jasno, da sem šef v ringu jaz — toda nikakor ne šef na njene stroške. Vsaka ženska ima v sebi tudi maskulinizacijsko težnjo in tej se moramo upreti.«

V.: Navedite nam zglede za to spoprijetje.

B.: Midva ne bova imela otrok. Če bi to ne [illegible] no, potem bi jaz s [illegible] ženska [illegible] živel skupaj. Ako bi [illegible] otroke, bi ji rekel, [illegible] moram zapustiti [illegible] delj, da ti ne bi bil v napoto.

Moški potrebujejo [illegible] ženskam je potrebna [illegible] varnost, da bi lahko vzcvetel. Prepričan sem, da [illegible] bljega dela samih [illegible] podariti. Vzdržujejo [illegible] branijo se.«

V.: Označili ste se za nacista in fašista. Mislite s tem resno?

B.: »Zelo resno, [illegible] praktičnem [illegible] Vsi imamo v sebi des[illegible] psihopatske, nedružbe[illegible] tudi sovraštvo do žensk. Bilo [illegible] grozno, če bi te temne strane [illegible] li. Ne smemo pa se podredi[illegible] diču v nas, moramo [illegible]

V.: Zares nenavadna [illegible] moški sovražnik žensk.

B.: »Moški so oboje: žensk[illegible] sovražni in prijazni. Nikoli bi [illegible] ne mislil, da bi sovraž[illegible] Dejansko pa sem s[illegible] nezavedno stalno [illegible] posled pa imajo vsaj [illegible] moje neposredne okolice [illegible] priložnost, da ne [illegible] mene.

V.: Imajo ženske v telesu [illegible] satana?

B.: »Kaj pa misli[illegible] ska napaka je, če moški [illegible] da ženske niso [illegible] največja sala [illegible] ne.«

Kakor da bi bil gospod [illegible] hi od nekod tukaj, ali [illegible] je to vedno: velike [illegible] dopustitvijo, da gre [illegible] primera za veliko teorijo [illegible] no povzamejo ljudski [illegible] kaj se desetletja iz rodov [illegible] govori in natančuje, potem [illegible] nenadoma znajde v [illegible] kladivu ali kakšnem [illegible] dovinotvornem čtivu. V [illegible] koli beznico na tej ali oni [illegible] Mure bi šli prisluškovat, bi [illegible] v pogovoru tudi [illegible] je tukaj natresel Belicchi. Da [illegible] pisarniških in drugih kvant[illegible] pogovorih niti ne govorimo.

Vsej ironiji navkljub pa [illegible] da se je slej ali prej [illegible] glosti Zemlje, tem [illegible] stanju stvari, začelo go[illegible] profanih krogih. Danes p[illegible] prisegamo . . .

Pripravil in prevedel: S. [illegible]

Uspela lenarška mednarodna arhitekturna delavnica 92

Internacionalna arhitektura le nadomestilo!

Mednarodno arhitekturno delavnico v Lenartu, ki je trajala od 8. do 12. junija, so omogočili številni pokrovitelji in prijazni domačini, največ pa so si za tovrstno akcijo prizadevali posamezniki, ki jim že nekaj let ni vseeno, kakšna bo prihodnost Slovenskih goric. Glavna organizatorja sta bila Zveza kulturnih organizacij Lenart in Šola za arhitekturo Univerze v Ljubljani.

»Arhitektura je lahko tako dobra, kakor je dober sklop vseh dejavnikov, tako uporabnikov kot arhitektov. Pri tem je dobrodošla vsaka stroka, saj gre za oblikovanje prostora do najmanjšega detajla,« je pojasnil vodja, mentor in profesor, ki je udeležence arhitekturne delavnice spremljal in usmerjal pri njihovem delu. Čeprav študentje niso prišli v Slovenske gorice z nekakšnim »pridobitniškim namenom«, da bi jim na fakulteti upoštevali sodelovanje v akciji kot del študijske obveznosti, pa jim bodo zbrani materiali v prihodnosti prišli še kako prav. Vsaka posneta hiša, podrobnost, vsaka skica in ugotovitev — vse to bodo lahko uporabili posredno ali neposredno pri svojih nalogah in poklicnem delu.

Pravzaprav jih je pokrajina prevzela, nam je zaupal dr. Juvanec, kajti delali so s takim veseljem in zagnanostjo, da niso mirovali niti zvečer, ko naj bi počivali — nekateri so si po večerji odnesli mize na hodnik in začeli skicirati. Profesor je priznal, da je bil vsak večer utrujen, na smrt utrujen, kajti program je bil kar se da natrpan: podrobno so proučili krajinski park Zgornja Ščavnica, Zavrh, Cerkvenjak ter večje kraje v Slovenskih goricah, kot so Hrastovec, Voličina, Gradišče, Osek, Videm, Gornja Radgona in Benedikt. Toda študente, prihodnje arhitekte, ni bilo potrebno priganjati ali navduševati; potrebno jim je bilo dati le možnost, da takšne stvari počnejo, potem pa to delajo sami od sebe, pri tem jih je bilo potrebno le strokovno voditi.

»Smisel vseh teh akcij je oživiti staro arhitekturo, pravzaprav postaviti temelje za projektiranje nove,« je dr. Borut Juvanec z enim stavkom povedal osnovni namen enotedenske arhitekturne delavnice v Lenartu. Udeležba je bila pestra in nad pričakovanji: prav ta pestrost — sodelovali so tudi arheologi, etnologi, umetnostni zgodovinarji, zgodovinarji in drugi — jo dviguje nad raven vseh drugih podobnih akcij.

Dr. Borut Juvanec se je že pred leti zaljubil v Slovenske gorice. S takratno občinsko županjo Vido Šavli sta pripravila projekt z naslovom Odkrivamo, obnavljamo, ohranjamo.

In kakšne so najpogostejše napake, ki jih počnejo ljudje pri gradnji v slovenskogoriških hribih?

»Če pogledamo krajino je prvi enoglasni vtis: preveč salonita. To je tista rakava rana naše krajine kjerkoli po Sloveniji. Razlogi so seveda ekonomski — je najcenejša kritina. Gre tudi za barvo in naklon kritine, velikost streh, za čope, ki jih ni več, za niz stvari, ki jih ni več . . . Drugi problem so prevelike zgradbe, prevelike nadstropne hiše z balkoni; čeprav imajo poleg še nekaj hektarjev zemlje, mora imeti hiša balkon! Gre enostavno za neumnost, da ljudje, ki imajo »toliko nečesa«, hočejo tisto »toliko nečesa« spraviti na dva kvadratna metra, ki ju pravzaprav nikoli ne uporabljajo. Tretja reč pa so počitniške hiše, ki jih prinašajo ljudje v glavah iz mesta. In te v glavah prinesene hiše so popolnoma drugačne od tistih, ki spadajo na deželo. Na deželo spada pač taka hiša, ki je tam doma, ne pa taka, kot si jo nekdo zamisli! Posebno občutljivo je tudi okolje teh počitniških hiš; to ne more biti takšno kot v Parizu, Londonu in drugod, ampak tako, kot bi moralo biti tukaj doma. In tu je glavni problem. Z malo truda bi se dalo te stvari urediti že kratkoročno. Kako?

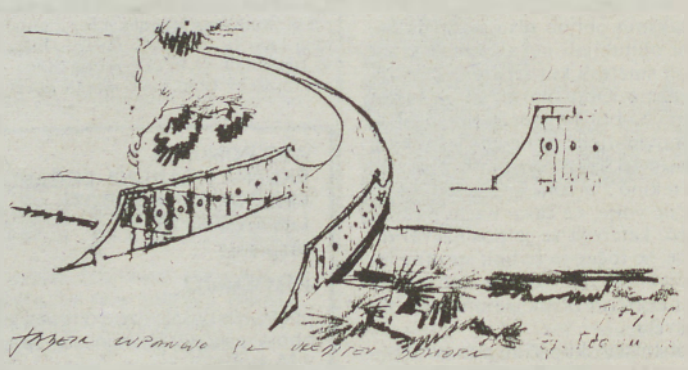

Glejte, če je neka hiša montažna, je lahko tudi montažna, to ni narobe. Narobe je, da ima ravno obrezano ograjo, da ne pušča naravne ozelenitve - to ne pomeni grm do grma, ampak grmi, ki so doma tukaj, ne pa na Siciliji, Egiptu ali Skandinaviji. Skratka: gre za to, da so poudarjene domače značilnosti, te je potrebno potegniti, nadaljevati in kot tradicijo vleči enostavno naprej.« Kako smo živeli nekoč, kako živimo in kako bomo živeli v prihodnje? Udeleženci lenarške arhitekturne delavnice tega v petih dneh prav gotovo niso mogli ugotoviti, bodo pa poskušali vsaj nakazati smeri in svetovati. Jeseni bodo namreč vse zbrane rezultate izdali v posebnem [illegible] niku, ki bo slovenskogo[illegible] krajem koristen vodnik p[illegible] tovanju razvoja. Dejstvo je, [illegible] danes ne živimo več [illegible] smo živeli nekoč, imamo drug[illegible] čne navade, več nas je, potre[illegible] jemo več prostora. Prav [illegible] danes uporabljajo drugačne [illegible] teriali, sodobna [illegible]

Tadeja Zupančič, študentka arhitekture, si takole zamišlja mostove [illegible] manjše potoke in kanale

Toda če bomo pri [illegible] upoštevali vsaj [illegible] in zlato pravilo: [illegible] materiale, ki so tukaj [illegible] bo mogoče uspelo, da b[illegible] pokrajina razpozna [illegible] značilnostih.

»Internacionalna [illegible] ki je enaka v Nemčiji, [illegible] Španiji in Sloveniji, ne [illegible] merilo: lahko je le [illegible] njava za neko kakovost [illegible] hitekturo. To bomo dobili [illegible] novi vseh teh deja[illegible] bi jih dobili, so potrebne [illegible] akcije evidentiranja, [illegible] ranja, sestavljanja etno[illegible] značilnosti z vseh podro[illegible] samo arhitekture,« je poved[illegible] konec dr. Borut Juvanec.

BE[illegible]ARDA [illegible]

Udeleženci arhitekturne delavnice v Lenartu so v petih dneh zbrali veliko gradiva o značilni slovenskogoriški arhitekturi. Nekaj od svojega dela so zadnji dan razstavili v klubu občanov v Lenartu, večina pa bo objavljena jeseni v posebnem zborniku.

Zadružna revolucija

Če smo imeli v preteklosti opravka z eno zadrugo, ki je bila organizirana od zgoraj in znotraj kombinatov ali živilsko—predelovalnih »koncernov«, se sedaj dogaja nekaj povsem drugega. Srečujemo se s poplavo zadrug. Po informacijah, s katerimi razpolagamo, so se nekdanje »občinske« zadruge s svojimi temeljnimi zadružnimi organizacijami na referendumih prelevile v splošne zadruge, eno ali več, ki se povezujejo v zvezo ali kakorkoli že to imenujejo (zgled Panonke). Nekdanji tozdi t. i. lastne proizvodnje so postali zadružna podjetja. Skratka, zadoščeno je novemu zadružnemu zakonu. Kar naenkrat smo torej dobili povsem nov model zadrug, ki naj bi temeljil na zadružnih tradicijah.

Poplava specializiranih zadrug

Ob omenjeni transformaciji nekdanjih socialističnih zadrug smo priče ustanavljanju cele vrste specializiranih zadrug. Kot nam je znano, se ustanavljajo zadruga za pridelavo sladkorne pese, mlekarska zadruga, zadruga perutninarjev, žitna in morda še kakšna. Zaenkrat še nismo zasledili prašičerejske in govedorejske. Če se ozremo na to ustanovitveno evforijo s stališča formalnega in tudi teoretskega vidika, lahko z gotovostjo zapišem, da si kaj boljšega zares ne bi mogli želeti. Gledano skozi to optiko, nam potrjuje, da je bilo z našim kmetijstvom v socializmu zares nekaj hudo narobe in da je bil kmečki »stan« v povsem deprivilegiranem položaju in povsem zatrt. Nadalje bi to dokazovalo, da so bili kmetovi kreativni potenciali povsem blokirani in da ga je nova zadružna zakonodaja potegnila iz spon prekletstva in preganjanja. S povsem ekonomskega vidika bi bilo ta proces prav tako za pozdraviti, še posebno v luči zagotavljanja kmetove varnosti, če je organiziran in povezan v več zadrugah (o prednostih t.i. horizontalnega torej zadružnega organiziranja kmetov sem pisal v eni od prejšnjih številk, op.p.).

Dirigirane specializirane zadruge

Toda v vsem zgoraj napisanem je malo resnice. Gledano skozi ekonomsko optiko je proces, bolje rečeno evforija ustanavljanja novih specializiranih zadrug nelogična in neavtohtona. Skratka, priče smo »zadružni revoluciji«, namesto evoluciji in postopnemu nastajanju specializiranih zadrug, kar bi bilo normalno. Nastajanje novih specializiranih zadrug je posledica desetega poglavja zadružnega zakona, ki predvideva 49-odstotno lastninjenje predelovalne industrije. In ravno to poglavje se, gledano čisto ekonomsko in sociološko, potrjuje kot sporno in kot zavračanje temeljnega načela zadružništva kot »kooperativnega« in ekonomskega povezovanja kmetov, da lahko nastopajo kot enakovreden partner industriji. Pobudo za ustanavljanje omenjenih specializiranih zadrug so namreč dale tovarne oziroma industrija (Pomurske mlekarne, Agromerkur, Mlinopek, Tovarna sladkorja Ormož itd.) Že s tega vidika ne moremo govoriti o nastanku specializiranih zadrug zaradi potreb kmeta, ampak industrije. Torej ponovno imamo opravka z nastajanjem zadrug »od zgoraj navzdol«, kot smo to imeli v starih dobrih socialističnih časih.

Nesuverenost kmeta

In kaj to prinaša kmetu? Po tem na kakšen način se zadruge ustanavljajo, bi lahko rekli, da nič dobrega, tudi splošne zadruge ne. Dejstvo je namreč, da podjetja predelovalne industrije ne ustanavljajo specializiranih zadrug iz sentimentalnosti do kmetov, ampak zaradi svojega ekonomskega interesa in najprej lastne zaščite in šele zatem zaščite kmeta. Res je sicer, da se vsega ne da metati v isti koš, denimo Pomurskih mlekarn, kajti te so vlagale skupaj s kmeti v preteklosti tudi v infrastrukturo (npr. zbiralnice). Kljub vsemu pa je interes predelovalne industrije, da si kmeta čim bolj ekonomsko podredi, in to ji bo 49-odstotni lastninski delež, omogočil. Kmetje stopajo nevede v past popolne odvisnosti od predelovalne industrije, v t.i. vertikalno integracijo, ki jih bo ekonomsko dušila, ne pa ščitila in razvijala.

Če bodo kmetje pristali v pogojno rečeno »podjetniško« zadrugo — z lastninskim deležem v podjetju in vso hipoteko, ki iz tega naslova izhaja, žal jih je k temu prisilil zakon — bodo brez političnih dekretov izgubili svojo ekonomsko svobodo. Po logiki bodo primorani oskrbovati v prvi vrsti najprej in samo »svoje« podjetje s pridelki in surovinami in v tem primeru ne bodo nastopali kot enakopraven pogajalski partner. Vzemimo zgled pšenice in odnosa Mlinopek—zadruga. Dejstvo je, da pridelamo več pšenice, kot je porabimo in kot je lahko Mlinopek predela, zato ni nobena skrivnost, da se ti presežki plasirajo v druga mlinska in pekarska podjetja v Sloveniji. Namesto da bi kmetje s pomočjo zadruge to opravili sami in poskušali doseči pri predelovalni industriji čim ugodnejše prodajne in plačilne pogoje nad zajamčeno državno ceno, bodo podrejeni diktatu lastnega podjetja, ki bo pobiralo ekstraprofite, vse to s predpostavko, da se lastno podjetje, v tem primeru Mlinopek, ne znajde v težavah, ki bodo bremenile tudi zadrugo. Povsem drugače je s Tovarno sladkorja, ki je na našem trgu monopolist pri odkupu sladkorne pese in bo prav zaradi tega pritiskala na zadrugo in kmeta, predvsem zaradi izredno počasnega obračanja kapitala v tej dejavnosti. **Skratka, namesto realsocializma realkapitalizem iz revolucije v revolucijo.**

Ekonomska svoboda

Pri splošnih zadrugah pa se srečujemo z drugim paradoksom, namreč politiko, eno partijo je zamenjala druga. Če smo v preteklosti bili priče partijskim plenumom o razvoju kmetijstva in podeželja, ima v današnjih dneh te vzvode v svojih rokah kmečka, oprostite, sedaj se ji pravi ljudska stranka, ki že izdaja svoje terapevtske recepte. Na sestankih organov zadruge o reorganizaciji Panonke smo nemalokrat slišali, da bi svojim članom prepovedali članstvo v drugih zadrugah. Kot kaže, je ta ideja še zmeraj navzoča in jo bodo uveljavljali ob formiranju novih zadrug, žal kot da ne bi prešli na tržno gospodarstvo, kjer je svoboda ekonomskega združevanja neomejena in je ena od temeljev zadružništva. To onemogoča kmetu, da se povezuje v tistih zadrugah, kjer vidi svoj ekonomski interes.

Kmetje pred bankrotom

V največji negotovosti pa so tisti, ki so premajhni ali pa zaenkrat ne vidijo prihodnosti v teh zadrugah, ki sedaj poganjajo svoje korenine. Pogosto namreč slišimo, da bodo ti prepuščeni sami sebi in ekonomski degradaciji. Torej dokler v državi ne bo hiperprodukcije hrane, tačas se tudi ti ne bi smeli bati za svojo eksistenco in možnost plasmaja svojih pridelkov, kajti država bo morala kljub vsemu pametno regulirati pridelavo hrane in jo spodbujati, ne glede na to, ali je kmet član zadruge ali ne. In tudi zadruga bo prej ali slej ugotovila, da ji poslovanje s takim kmetom ne škoduje, ampak koristi njeni moči.

J. Votek

Proso

1. Biološke lastnosti

Proso ima sposobnosti asimilacije pri visokih temperaturah (10° C), dobro prenaša visoke temperature in sušo od vznika do latenja. V fazi latenja in do konca metličenja potrebuje največ vlage. Proso je rastlina kratkega dne, vegetacija traja 85—90 dni. Dobro uspeva na plodnem, ne preveč kislem zemljišču, potrebuje dosti svetlobe, ne prenaša senčenja.

2. Kolobar

Proso je dober predposevek za vse poljščine, edina slabost je, da se lahko pojavlja kot plevel naslednje leto v okopavinah. Proso lahko sejemo kot glavni, poznejši ali strniščni posevek po travnodeteljnih mešanicah, oljni ogrščici, ječmenu in stročnicah, ki jih spravimo z njive najpozneje do sredine julija.

3. Obdelava tal

Oranje naj bo plitvo, da ohranimo potrebno vlago za kalitev, za dobro pripravo zemljišča za setev priporočamo uporabo predsetvenika. Po setvi na suhih tleh priporočamo valjanje.

4. Gnojenje

S hlevskim gnojem ne gnojimo, ampak le z NPK gnojili (300—400 kg/ha NPK 8-16-22 ali NPK 8-26-26) pred setvijo in z dušičnimi gnojili (KAN 150 kg/ha) pred razraščanjem posevka.

5. Setev

Sejemo razkuženo in razpleveljeno seme z žitno sejalnico na medvrstno razdaljo 12 cm in 3 cm globoko 30—40 kaljivih zrn na kvadratni meter, tj. 25—30 kg semena na hektar.

6. Varstvo posevka

Plevele (širokolistne) zatiramo po setvi pred vznikom s pripravki na bazi atrazina (radazin, gesaprim 2 kg/ha), pri tem moramo paziti, da ne prekoračimo priporočene količine, na kar je sorta prosa kornberg posebno občutljiva, ostanki herbicida v tleh pa lahko zaviralno delujejo na rast ozimnih žit, ki jih sejemo jeseni.

Proso je dokaj odporno proti boleznim in občutljivo za napad prosene vešče.

Kmetijska svetovalna služba
Zita Flisar-Novak, dipl. inž. agr.

Ajda

1. Biološke lastnosti:

Ajda je občutljiva za mraz, visoke temperature in sušo. Sejemo jo, ko se zemlja ogreje na 15° C. Optimalna temperatura za cvetenje je 17—19° C, pri temp. 10° C preneha asimilacija, pri temp. nad 24° C preneha oplodnja.

2. Kolobar

Ajda ne prenaša monokultur. Sejemo jo za okopavinami, enoletnimi leguminozami in kot strniščni posevek po oljni ogrščici, grahu, oz. ječmenu ali pšenici. Ajda je dober predposevek za vse poljščine, ker razpleveli njivo. Na plodnem zemljišču in pri daljši dobi vegetacije ni konkurenčna drugim posevkom, vendar je ni posevek na slabših zemljiščih po poljščinah, ki jih spravimo z njive do sredine julija. Ni občutljiva na zemljišče, ampak na [illegible]

3. Obdelava tal

Plitvo oranje strnišča (15—20 cm) ali neposredna setev v strnišče s posebno sejalnico — na strukturnih tleh.

4. Gnojenje

Pri obilnem gnojenju z dušikom poleže, oplodnja je slaba. Osnovno gnojenje opravimo pri predposevku, ajde se ne gnoji oziroma po potrebi (na slabo založenih tleh s hranili) z NPK 8-26-26 (200—300 kg/ha).

5. Setev

Ajdo sejemo 85—90 dni pred povprečnim nastopom prve jesenske slane, t.j. do sredine julija, zgodnejša setev ni primerna, ker pride glavno cvetenje v obdobje visokih temperatur, poznejša setev pa je tvegana zaradi jesenskega mraza.

Ajdo sejemo ozkoredno na medvrstno razdaljo 7—8 cm in 5—6 cm v vrsti oziroma 250 kaljivih zrn/m² (60—80 kg semena/ha).

6. Nega posevka

Po setvi pred vznikom se za zatiranje travnatih plevelov lahko uporabi lasso, po vzniku se herbicidi ne uporabljajo.

Nekatere sorte so občutljive na pegavost listja, ki jo povzroča gliva Ramularia in Ascochyta fagopyri (ob močnem napadu lahko škropimo z ridomilom MZ).

Možni škodljivci ajde so bolhači, listne uši, stenice ali strune, ki jih po potrebi poškropimo z enim od insekticidov. Pridelek ajde se poveča, če postavimo 2—4 panje čebel na nektar.

Kmetijska svetovalna služba
Zita Novak, dipl. inž. agr.

Gornja Radgona

Izbrali »najslajše« mesnine

V okviru jubilejnega 30. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma, ki bo letos od 22. do 30. avgusta, je na Pomurskem sejmu v Gornji Radgoni te dni mnogo priprav. Ocenjujejo mesnine in mlečne izdelke, vina, vrtnine ter kmetijsko mehanizacijo in inovacije.

Prvo, to je ocenjevanje mesnih izdelkov, so sklenili že minuli teden. Z rezultati so seznanili tudi novinarje na tiskovni konferenci. Doktor Božidar Žlender, profesor na Biotehniški fakulteti v Ljubljani, je povedal, da je v konkurenci Alpe Jadran sodelovalo 18 izdelovalcev z 78 trajnimi in suhomesnimi izdelki. Najboljši med najboljšimi so si prislužili modri trak kakovosti Alpe-Jadran, in teh so letos podelili 5. Dva so dobili Italijani za pršute, dva slovenski mesarji, in sicer MIP iz Nove Gorice za tolminski želodec in sežanski KRAS za kraški zašink, enega pa Avstrijec Kreiner za južnoštajersko kmečko šunko. Skoraj polovica prijavljenih izdelkov je ostala brez priznanj.

Letos se je na ocenjevanju pojavilo rekordno število domačih proizvajalcev mesnih izdelkov. 20 izdelovalcev je prijavilo okoli 280 izdelkov v vseh kategorijah. Med njimi so bili domala vsi pomurski mesarji, prvič so se ocenjevanja udeležili tudi iz ljutomerskega Ljutomerčana. Nekateri so prijavili tudi po 50 izdelkov, člani komisije pa so menili, da izdelovalcem mesnih izdelkov ni več vseeno, ali bodo kupci segali po njihovih mesnih dobrotah ali ne. Predlagali so, da bi v prihodnje ocenjevali mesne izdelke vsako drugo leto, saj sta dve leti najkrajši čas, da lahko zagotovijo ustrezen in kakovosten napredek.

Direktor sejma Ivan Kovač je zadovoljen z udeležbo oziroma s številom prijavljenih razstavljalcev na letošnjem jubilejnem sejmu. Teh je namreč 90 odstotkov dosedanjih in še okoli 30 odstotkov novih. Zato bodo morali urediti še dodatnih 1500 kvadratnih metrov zaprtih razstavnih površin. Predstavniki Pomurskega sejma pa so posebej poudarili obilico strokovnih razstav in predavanj, ki naj bi letos še dodatno obogatila največji kmetijsko-živilski sejem v državi.

Lidija Kosi

FRANCEKOVO PREMIŠLJEVANJE

Rakete za streljanje v oblake so ukinili, neurja so tu, toča leti na vse strani . . . Ne preostane nam drugega, kot da sestavimo ekipo za zvonjenje PRED TOČO!

Krompirjeva plesen

Krompirjeva plesen je najbolj razširjena in škodljiva glivična bolezen krompirja, povzroča jo gliva Phytophthora infestens. Pridelek zmanjšuje posredno in neposredno; povzroča sušenje listov, s tem zmanjša asimilacijsko površino, ter gnitje gomoljev na polju in v skladišču. Povzročitelja krompirjeve plesni prenašamo z okuženimi gomolji, v katerih gliva prezimi v obliki micelija.

Prve bolezenske znake okužbe opazimo na robu spodnjih listov. Na zgornji strani listne ploskve so vidne rumeno rjave pege brez izrazitih obrisov. Pege hitro potemnijo, saj listno tkivo v njih odmre. Na meji med odmrlim in živim tkivom opazimo na vlažnem listu s spodnje strani belo prevleko, tako se gliva širi po krompirišču.

Za učinkovito in pravilno varstvo je pomembno, da znake bolezni čim prej odkrijemo. Takoj ko grmiči strnejo vrste in je primerno toplo, moramo v jutranjih urah, ko je na rastlinah še rosa, redno pregledovati krompirišča.

Ko najdemo prve liste z značilno pego, naredimo poskus tako, da list s pego položimo na vlažno podlago v zaprto posodo. Zanesljivo znamenje, da gre za okužbo s krompirjevo plesnijo je, če naslednje jutro opazimo na robu pege snežno belo prevleko.

Da se začne gliva razvijati, mora biti primerno toplo in listje vlažno toliko časa, da lahko trosovnik neposredno s kličnim mešičkom ali prek zoospor z infekcijsko hifo prodre v list. Pri temperaturi 10° C mora biti listje vlažno 3 ure, pri 15° C pa zadostuje, da je listje mokro dve uri. Take mikroklimatske razmere pa pri nas običajno nastopijo šele, ko grmiči strnejo vrste.

Od okužbe do pojava bolezenskih znakov snežno bele prevleke, preteče nekaj dni. Dolžina inkubacijske dobe je odvisna od temperatur v nasadu. Najkrajša, 3 do 4 dni, je pri temperaturah med 20° C in 25° C, pri temperaturi nad 30° C se gliva ne razvije več, vendar je gliva v rastlinskem tkivu živa in se takoj, ko se temperature znižajo (po padavinah), razvija dalje. Prav zaradi tega, ker prideovalci nehajo uporabljati fungicide v poletni vročini, misleč, da se bolezen ne bo več razvijala, povzroča krompirjeva plesen še vedno veliko gospodarsko škodo.

Pri okužbi gomoljev imajo pomembno vlogo padavine, dež spre z rastlin zoospore, ki v vodi priplavajo do gomoljev in jih okužijo prek listnih rež, očesc ali poškodb. Prve bolezenske znake opazimo približno mesec dni po izkopu, najprej na kožici gomoljev v obliki vdrte pege svinčeno sive ali rjavkaste barve. Pod pegami meso odmira, je rjavkaste barve brez jasnih obrisov do zdravega tkiva. Pege so v začetku majhne, vendar se hitro sušijo. Pri močnejših oziroma zgodnejših okužbah gomolji gnijejo že v zemlji. Manj okuženi gomolji lahko v skladišču do spomladi segnijejo, nesegniti toda okuženi in posajeni gomolji pa so spomladi vir primarnih okužb.

Uporaba fungicidov je pri nas nujen ukrep. Na voljo imamo mnogo učinkovitih fungicidov za preprečevanje okužb, število škropljenj pa je odvisno od vremenskih razmer na posameznem območju. Najpomembnejše je prvo škropljenje, ki mora biti pravočasno, vendar ne prezgodaj, kar se žal prepogosto dogaja.

V naši prodajni mreži dobimo dovolj potrebnih fungicidov, od katerih priporočamo:

— kontrolne: cuprablau Z, cupramix, antracol, bakreni antracol, dithane M-45 in antracol combi kot sistemik z lokalnim delovanjem.

— sistemični: ridomil MZ, sandofan in galben C.

Za prvo škropljenje, ki ima značaj preventivnega, priporočamo uporabo kontaktnega fungicida. Naslednji dve škropljenji v razmaku 10 dni pa opravimo s sitemičnim fungicidom. Z njimi zavarujemo krompirišča med intenzivno rastjo, ne glede na vremenske razmere. Za vsa nadaljna škropljenja uporabljamo ponovno kontaktno delujoče fungicide. Z njimi škropimo 7 do 10 dni, odvisno od vremenskih razmer. Po vsakem močnejšem dežju je škropljenje potrebno ponoviti. Škropljenje mora biti temeljito, posebno pri rabi kontaktnih fungicidov. S škropivom moramo prekriti liste, zlasti s spodnje strani.

Krompirjevko uničimo z desikantom (reglone 4 l/ha, basta 3 l/ha) vsaj dva tedna pred izkopom, da prekinemo razvoj krompirjeve plesni. Gomolje izkopavamo, ko se krompirjevka popolnoma posuši.

Kmetijsko svetov. služba ŽVZ:
Geza Džuban, dipl.inž.kmet.

Lendavske komasacije

Največja ovira je zavlačevanje postopkov

Komasacij kot enega od najbolj zahtevnih upravnih postopkov so se pred leti z velikimi pričakovanji lotili tudi v lendavski občini. Od leta 1982, ko je bila izdana prva odločba o uvedbi komasacijskega postopka v katastrski občini Pince, odločba pa je postala zaradi najrazličnejših ugovorov pravnomočna šele štiri leta kasneje, so komasirali 1310 hektarov kmetijskih zemljišč. Največ tega dela so opravili na območju Turnišča, kjer je šlo za 415 hektarov površin, sledijo Strehovci-Dobrovnik z 268 hektari, katastrska občina Turnišče-Renkovci (260 ha), v Renkovcih 250 in v Pincah 117 hektarov kmetijskih površin. Pri tem velja omeniti, da so bile pred uvedbo komasacij površine razdrobljene na več kot 10.000 parcel, zdaj pa jih je še 3.600. To pomeni, da je poslej veliko manj posestnih mej ter zaplevljenih in neproizvodnih zemljišč. Da ne govorimo o gospodarnosti obdelave teh površin, ki se po študijah Geodetskega zavoda Slovenije lahko poveča celo za 30 odstotkov, predvsem pa o proizvodnih učinkih.

Ker je bilo približno 10 odstotkov udeležencev v komasacijskem postopku nezadovoljnih z dodeljenimi zemljišči, so se precej zavlekli pritožbeni postopki, ki so trajali tudi po več let. Zato se je nehote vsiljeval vtis o nesposobnosti organov, ki sodelujejo v komasacijskem postopku. Nič čudnega, če se v lendavski občini zavzemajo za skrajšanje zamudnih upravnih postopkov. Ugotavljajo namreč, da je zaradi ureditve lastninske pravice udeležencev komasacij za lastnike in uporabnike kmetijskih zemljišč nevzdržno, ko morajo zaradi nekaj let trajajoče začasne posesti tako dolgo čakati na končno rešitev. To pa navsezadnje ni skladno tudi s sedanjo lastninsko zakonodajo.

Kot predlaga sekretariat za gospodarstvo in družbene dejavnosti lendavske občine, bi pravnomočnosti odločb ob komasacijah morala slediti takojšen obračun in izdaja odločbe o vplačilih in izplačilih razlik v vrednosti vloženih in dobljenih zemljišč, ki jih udeleženci komasacijskega postopka dobijo izplačane iz komasacijskega sklada. Prav tako bi kazalo predvideti dodatne stroške pri uvedbi novega parcelnega stanja v zemljiško knjigo in kataster. Vsemu temu pa bo treba prilagoditi tudi sredstva v rebalansu občinskega proračuna, da se ne bi znašli pred nepremostljivimi denarnimi težavami. In navsezadnje: nekatera komasirana zemljišča bodo denacionalizirana, zato morajo biti komasacije pravnomočno končane, kajti drugače je nemogoče opraviti vsa obsežna dela.

MILAN JERŠE

Turnišče

Cene pujskov

Minuli četrtek so rejci na sejmu pujskov v Turnišču ponujali 44 živali. Prodano je bilo 24 pujskov. Cena se je gibala od 8.000,00 do 12.000,00 tolarjev za par.

(Ne)navaden dan

Moj dvajsetletni brat še ni nikoli zaspal službe. Zjutraj ga vedno zbudi **radijska budilka. Radio** in njegovega Jasmina Stavrosa ima tako naglas, da me kar vrže iz postelje. Nekaj časa poslušam ta tenor, ki mi para živce. Potem pa mu vrnem. Prižgem svoj **radijski stolp, vključim** CD in »nažgem« Ganse. Vsak si svoje poje, vsak si svoje žvižga. Zresniva se šele takrat, ko sva v kuhinji pri zajtrku. No, tukaj oče vrti svoje prekmurske narodne. Rečem mu, naj raje da v **kasetofon kaseto** od Gansov, brat utruja s Stavrosom, mama in oče pa se odločita za Slake. Naš prepir naenkrat zaustavijo radijska poročila.

Boji v Bosni in Hercegovini se nadaljujejo. Žrtev je vedno več, pri nas tudi več beguncev. Danes bo sončno, popoldne bodo občasne nevihte. Po poročilih so predvajali **reklame** za ugoden nakup v BIM-u in v diskontnih trgovinah.

Že v »čik pavzi« si je brat kupil **športni časopis in** medtem ko je bral tragedijo o nogometnem stadionu na Korziki, je užival ob požirku coca cole. Ko sem prišla domov, sem ob pogrnjeni mizi v novi številki **Lady** brala **sveže novice** o monaški princesi Carolini. Tudi oče se je pozanimal za svojo Crveno zvezdo. Mama nam je postregla s kosilom in se že hudovala na očeta, češ še pri mizi moraš brati te **Športske**. Brat je po kosilu takoj švignil k prijateljem, jaz pa sem bila močno zatopljena v **knjigo** Kako shujšati. Proti večeru je tudi brat s svojim »jugecem« pridirjal domov na okusno večerjo. Po večerji smo se želeli skupaj sprostiti pred **televizorjem**. Na ekranu smo po dolgem času zagledali znan televizijski obraz. To je bil Tomaž Terček s **slabimi novicami**. Razmesarjeni vojaki, zapuščene domače živali, pogorele hiše v Bih-u. Po **vremenu** se je na ekranu pokazal **spored**. Z bratom sva že segala po **videokaseti**, ko je očeta kar vrglo s sedeža. Namreč, na sporedu je bila **hokejska tekma** med Švedsko in Finsko. Tudi z mamo sva na široko odprli oči, ko sva zagledali, da je na prvem programu **nadaljevanka** Bertinijevih. V hiši se je začel pravi direndaj. Pet minut tekme, pet minut Bertinijevih. A čez čas so zmagale ženske. Oče in brat sta na koncu pogledala samo rezultat. Zanesljivo je zmagala očetova najboljša država — Švedska. Vsaj zmage je bil vesel, čeprav ni gledal cele tekme.

Človek se niti ne zaveda, kaj vse lahko doživi in spozna v enem dnevu.

Nataša KLEMENT, 8. a,
OŠ TIŠINA

Žrebiček

Naša kobila je bila tik pred kotitvijo.

Ležala je, bila je zelo nemirna, vrat je imela vroč, hrbtenica ji je izstopila, seska sta postala smolnata in iz njiju se je cedilo mleko. Vse to sem opazil v ponedeljek. Še ta dan sem šel gledat v štalo vsaki dve uri. Vedno bolj nestrpen sem bil. Zadnjič sem šel opazovat ob 2. uri zjutraj, potem pa sem šel spat, misleč. Če ni do zdaj, tudi kasneje ne bo. In tudi ni.

Naslednji dan, v torek, so bili znaki še izrazitejši. Podnevi nisem šel dostikrat v štalo, kajti kobilja navada je, da skoti šele pozno zvečer. Smola, vendar tudi ta večer in niti ponoči nismo dobili naraščaja, zato sem bil prepričan, da naslednji dan prav tako nič ne bo.

Vendar pa sem se krepko zmotil, pa tudi trditev, da kobila skoti šele pozno zvečer, ni držala.

Pravkar bi moral iti k šmarnicam, pa sem še enkrat, za vsak primer, šel pogledat v štalo. Nekaj mi je bilo sumljivega. Ko sem slišal hrup, so bile moje slutnje potrjene.

Ob vhodu v štalo pa sem bil razočaran, kajti tisto, kar sem želel, nisem videl — kotitve namreč. Videl sem le, kako se je kobili raširila rit in postala rdeča, nato pa se je obrnila in se vlegla. Skoraj bi me zajela panika, ko sem se spomnil, kar mi je oče rekel, da naj lepo počasi pridem po njega. In sem tudi šel. Ker pa očeta ni bilo doma, je mama šla po Tivadarjevega strica. Ta nam je že večkrat pomagal pri kotitvi. Ker so bile nemirne, sam nisem upal h kobili, zato sem počakal strica. Ko je ta prišel, sva skupaj odšla v boks. In tam sem zagledal majhnega, drobnega, svetlorjavega žrebička, z belo liso na glavi.

Neroden je taval okrog matere, ta pa ga je skrbno lizala. Oče pa je že četrtič izgubil možnost, da bi videl kotitev svoje lastne kobile.

No sedaj, po dobrem tednu, se žrebička že podi naokrog in tako hitra je, da bi prehitela še Katrin Krrabe.

Mitja Vidovič, 7. b.
OŠ VELIKA POLANA

Ali veste?

Na 62. vprašanje je pravilno odgovoril samo MIRKO HULL od Grada. Slovenci so najprej kot svojo himno prepevali vseslovansko budnico **Hej, Slovani** oziroma v prepevu **Hej, Slovenci.** Leta 1860 je postala himna **Naprej, zastave slave,** od 29. 3. 1990 je zakon o himni Republike Slovenije določil za našo himno 7. kitico Prešernove **Zdravljice** (Žive naj vsi narodi . . .). Mirko Hullu pripada seveda knjižna nagrada (brez žrebanja), ki jo prispeva naš stalni pokrovitelj DOBRA KNJIGA iz Murske Sobote.

KUPON št. 64

Ali veste, katero je največje naravno jezero v Sloveniji?

Odgovore s priloženim kuponom pošljite najkasneje do 2. julija.

Za zdrave zobe

Na začetku šolskega leta nam je medicinska sestra iz šolske zobne ambulante prinesla plakat in nas seznanila s tekmovanjem za čiste zobe. Enkrat mesečno smo imeli kontrolo s posebnimi tabletkami. Ko smo jih zagrizli, je nastala na čistih zobeh bela, na umazanih pa rdeča barva. Kdor je imel čiste zobe, je dobil točko. Enkrat tedensko pa smo si ščetkali zobe z aminoflurid želejem, ki odstranjuje bakterije, katere povzročajo zobno gnilobo. Vsak dan smo jedli fluorjeve tablete.

Proti koncu šolskega leta pa smo se udeležili tekmovanja na OŠ III Murska Sobota, kjer smo se zbrali učenci iz vseh pomurskih osemletk. Vsak razred je imel enega tekmovalca. Naš razred sem zastopala jaz. Ker sem dobro odgovorila na vprašanje, sem dobila darilo — zbirko knjig o vodi, zraku in svetlobi. Drugi učenci pa so dobili kape, svinčnike in ravnila z napisom zdravi zobje. Domov smo odhajali srečni in veseli.

Odslej bomo še bolj skrbeli za svoje zobe.

MARTINA MLINARIČ, 3. d
OŠ Beltinci

Sodelovali smo na mladinskem pevskem festivalu

Trud mladinskega pevskega zbora naše šole je bil poplačan [illegible] po nagrado. Udeležili smo se mladinskega pevskega festivala v Celju.

V nedeljo zjutraj smo se vsi člani MPZ zbrali pred šolo. Prišel je težko pričakovan avtobus, ki nas je odpeljal v Celje. Na poti nismo bili preveč razigrani, saj je ura bila zgodnja, mi pa zaspani. Vendar je zaspanost kmalu minila in ko smo se pripeljali v Celje, smo že bili dobre volje. Najprej smo odšli v mestni park, kjer je bila generalka. Postavili smo se na tribuno in pridno začeli vaditi naše prelepe pesmi. Zborovodja nam je dal še navodila. Ob 10.30 smo se morali zbrati na tribuni, saj se je ob 11. uri začel festival z neposrednim prenosom televizije Slovenija.

Ura je odbila enajst. Na oder je stopila napovedovalka televizije Slovenija in začela napovedovati. Pred mikrofon je povabila predsednika občine Celje, ki je spregovoril nekaj besed, za njim je govoril predsednik republike Slovenije Milan Kučan. Potem so zadonele pesmi in dvatisočih mladih grl. Zapeli smo sedem pesmi. Najbolj so nam ploskali pri prekmurski pesmi Vsi so venci vejli. Razen slovenskih zborov so peli tudi dekliški pevski zbori iz drugih držav. Tudi njihove pesmi so lepo donele. Za lepši konec pa nam je pihalni orkester zaigral nekaj poskočnic. Pesmi so bile tako poskočne, da nismo mogli ostati na svojih mestih. Odhiteli smo s tribune, se prijeli za roke in začeli plesati. Na ples smo povabili tudi predsednika Kučana in zborovodje. Naša tovarišica Alenka se je vrtela in veselila z nami. Po veselem rajanju smo odhiteli na avtobus in se odpeljali proti osnovni šoli Vojnik, kjer smo imeli kosilo. Med potjo nas je vsaka tovarišica posebej pohvalila za lepo petje. To nam je bila vzpodbuda za nadaljnje delo.

Vsi pevci smo bili srečni, ker je bil neposreden prenos po televiziji. Sklenili smo, da bomo naslednje leto zopet pridno hodili na vaje, saj se bomo potem spet lahko udeležili mladinskega pevskega festivala v Celju.

SANDRA VOGRINČIČ, [illegible]
OŠ TIŠINA

Reven in bogat otrok

Nekoč je živel reven otrok, ki ni imel staršev in [illegible]. Šel je [illegible] tu. Nekega dne ga sreča bogat otrok in ga pripelje k hiši. Ker se je [illegible] mame in je mislil, da bo revnega otroka spodila od hiše, ga je skril v [illegible]. Hrano mu je nosil po zajtrku, kosilu in večerji. Ko pa je mama šla [illegible] po krompir in videla revnega otroka, ga je spodila. Naslednji dan [illegible] revni otrok vrnil in povedal, da ga je njen sin pripeljal k hiši. Takrat [illegible] mama razjezila in sina zaprla v klet, revnega otroka pa na podstrešje. Tam je našel odeje, da se je z njimi lahko pokril, bogat otrok pa ni imel nič za pokrit in se je prehladil. Ko ju je mama spustila in videla bolnega sina, je poklicala zdravnika. Ko je otrok ozdravel, se je mama usmilila revnega otroka in mu rekla, da lahko ostane pri hiši.

Uroš [illegible]
OŠ [illegible]

Naš izlet

Nestrpno smo ga čakali. Učiteljica nam je že prej veliko pripovedovala. Narisala je tudi pot, po kateri se bomo peljali.

Končno smo z avtobusom krenili na pot proti Lendavi.

V Gančanih so Madžari 18. oktobra 1941 ubili Štefan Kovača Marka. Ogledali smo si spomenik.

Lendavske gorice so do 300 m visoki griči. Porasli so z vinogradi in sadovnjaki. V cerkvi na vrhu je shranjena mumija Mihaela Hadika. V gradu je muzej. V njem hranijo najdbe iz pozne bronaste dobe. Našli so jih na ledini blizu D. Lakoša. Tedanji ljudje so gradili hiše iz [illegible] in gline. Tkali so laneno platno. Uporabljali so glinasto posodo. Tiste slike so lepe in drage. Ob odhodu smo se vpisali v spominsko knjigo. [illegible]

Pot smo nadaljevali v Dobrovnik. Tam nas je čakal sladoled [illegible] Cerkev slikajo z novimi freskami.

Z mano je bila tudi mamica. Zato sem bil še bolj brez skrbi [illegible] sel. Ona je skrbela za prtljago. Bilo je zelo lepo.

Uroš LONČAR, [illegible]
OŠ III M. Sobota

pisma, mnenja, stališča . . .

Kdo bo utopljen v slovenskem mleku

Ob velikih presežkih mleka in mlečnih izdelkov, zaradi katerih so doslej tarnale samo mlekarne, smo zdaj tudi kmetje občutili vso neučinkovitost in nesposobnost Demosove vlade, da bi se spopadla s tem mlečnim problemom. Kmetje občutimo to zdaj, ko nam mleka ne plačujejo več petnajstega v mesecu. Največji problem je, da sploh ne vemo, kdaj bomo dobili denar. Prepričan sem, da v mlekarnah ni vse tako, kot bi naj bilo, vendar pa bi država morala vendarle narediti nekaj reda, kajti drugače bomo rejci mleka obubožali.

Prav neverjetno se sliši, da država dovoli uvoz mleka in mlečnih izdelkov iz Hrvaške, če pa vemo, da je na Hrvaškem pomanjkanje mleka. Vemo, da je sporazum med Hrvaško in Slovenijo o neplačevanju carin za proizvode, ki so narejeni v teh dveh državah. Vendar pa je čudno, da uvoz 570 ton sira iz Hrvaške ni nikogar zganil. Prišel je iz bjelovarske sirarne, ki je pogorela. Neuradno se govori, da je sir iz vzhodnoevropskih držav etiketiran na Hrvaškem in v Slovenijo prodan po dampinški ceni 300 SLT. Vsi ministri in republiški inšpektorji pa veselo sedijo na stolčkih in prejemajo lepo plačilo, tudi delček od kmetov. Medtem pa naše mlekarne nimajo kam z mlekom in nam ga ne morejo plačevati. Vem, da se bodo vsi izgovarjali na neke birokratske stvari in da to ni v njihovih resorjih, vendar — ali je kdo preveril izvor tega sira? Če bi mi prodajali Hrvaški takšno robo, se ne bi pustila voditi za nos, kot se pustimo voditi mi. Verjetno si ali carina ali inšpekcija zaslužita krepko brco, da se enkrat naučijo delati v korist slovenske države.

Drugi problem, zakaj mlekarne ne plačujejo mleka, je vzrok za to neplačevanje trgovin in drugih kupcev mleka in mlečnih izdelkov? Sedaj je grda navada, da vsak izsiljuje mlekarne. Če ne počakate na denar, bomo kupovali pa od konkurence. Ena možnost je, da se Slovenske mlekarne dogovorijo o črnih listah neplačnikov in jim nehajo dobavljati robo.

Poznamo primere, ko trgovska podjetja dolgujejo denar mlekarni, isti denar pa posojajo v internih bankah za lepe obresti. Vsi se zavedajo, da imajo mlekarne presežke proizvodov, in zato mislijo, da je vse dovoljeno, tudi takšne ustanove, kot so bolnišnice, dolgujejo mlekarnam ogromno denarja. Ko gre kmet k zdravniku ali v bolnišnico, mora pa vse takoj plačati. Nehote človek pomisli na stavko zdravstvenih delavcev pred kratkim in na besede o morali in odgovornosti.

Naslednji problem je prodaja mleka na Hrvaško in tudi izvoz mlečnih izdelkov v druge države. Normalno je, da je treba tak posel izvozno stimulirati, nekaj teh izvoznih spodbud je dogovorjenih, vendar po trditvah predstavnikov mlekarn za leto 1992 še niso dobili za to niti tolarja. Ob vseh problemih, ki jih imajo v mlekarnah, bi jim ta denar prišel kar prav. Gospoda v Ljubljani pa ne drži besede. Še en problem je v mlečni proizvodnji, to je zakon o obveznem odkupu presežkov mleka in mlečnih izdelkov, ki naj jih odkupi država in proda zunaj Slovenije. Glede obveznega odkupa bi dodal še tole: dobro je, da je, ampak samo za kakovostno mleko. Sedaj pa mora mlekarna odkupiti vse dobro mleko in nekaj, kar je mleku podobnega. Plačano pa dobijo vsi enako — časovno.

Ob vseh presežkih, ki jih imamo, pospeševalna služba še vedno preusmerja kmetije v prirejo mleka in tako dela siromake tiste, ki se s tem že ukvarjajo, kot tudi tiste, ki se v to usmerjajo. Kako tem kmetijam omogočiti dostojno življenje, je pa vprašanje globalnega kmetijskega načrta, ki pa ga nihče noče ali ne zna narediti. V tujini poznajo pitanje telet do 200 kg z mlekom in s tem se ukvarjajo kmetije z majhnim številom krav. Verjetno bi se pri nas dalo nekaj takšnega mesa tudi prodati in s tem bi delno razbremenili mlečno reko. Ne vem, kdo in zakaj zavira sprejetje novega pravilnika o kakovosti mleka. Tudi tako bi se dala narediti nekakšna selekcija. Vsak pač ne bo mogel prodati vsega, kar si bo želel. Nekateri pravijo, da bi to sprožilo socialne probleme. Ali jih neplačevanje mleka še ni?

Spet se je pokazalo, da smo kmetje neka čudna vrsta, ki je ni treba zaščititi. Kam naj gre sedaj kmet, ki je specializiran za prirejo mleka? On ga priredi, plačajo mu ga pa ne! Ali naj gre na zavod za zaposlovanje, da mu dajo nadomestilo za izpad dohodka?

Kaj naj da elektrogospodarstvu, da mu ne odklopijo toka? Vrč mleka? Kaj naj da otrokom, da bodo lahko odšli na končni izlet ob izteku šolskega leta? Tudi vrč mleka?

In ob vseh teh problemih se v Ljubljani veselo bojujejo za oblast.

Celo v Kmečki zvezi je počilo, čeprav vemo, da je bila še ne tako dolgo nazaj Kmečka zveza pobudnica mlečnega bojkota in je za takrat vendarle nekaj uredila. Kaj pa dela zdaj? Gospod Ivan Oman je odšel h krščanskim demokratom, in to so tisti, ki so sokrivi za sedanjo situacijo.

In nazadnje nam ostanejo še naše ljube zadruge. Vprašanje je, kaj vse so storile, da bi bilo mleko plačano? Verjetno pa so storile vse, da so bile plače zaposlenih v zadrugi izplačane na običajen plačilni dan.

Mislim, da bi bilo prav, da bi vsi zadružni sveti po Sloveniji, kjer mleka ne izplačujejo, 15. v mesecu sprejeli sklep, da se za toliko dni, kot se zavleče izplačilo mleka, zavleče tudi izplačilo plač v zadrugah.

Verjetno bi se malo bolj potrudili z izterjavo od mlekarn z različnimi kompenzacijami kakor tudi s pritiskom na republiške organe, da začno problem mleka vendarle reševati po evropsko in ne po balkansko kot do zdaj. Kajti bati se je, da bodo kmetje reagirali po balkansko, in takrat bo lahko kdo tudi utopljen v mleku.

Janez Maroša
Lipa 71
69224 Turnišče

Odšel je dobrotnik od Negove

Ni dvoma, da je bil Ivan Kramberger predsedniški kandidat, sicer brez dlake na jeziku, posebnež, dobrotnik, pisec knjig in nekoliko tudi genij, preprost dober mož iz Negove.

Morda bo kdo šele sedaj po atentatu pričel razmišljati o njegovi osebnosti in značaju. Vedno je bil vedre narave in dobre volje, imel je vedno čas za kratek pogovor in stisk roke. Kljub bogati pokojnini iz Nemčije asket, ki je razumel bolne in revne ter jim dajal moralno in materialno pomoč in podporo.

Patriot in domoljub, ki je odpiral oči Slovencem in si tudi prizadeval za samostojno Slovenijo. Posebnež in drugačen, ki naredi v življenju več, kot povprečnež, čeprav bi ta imel več življenj. Vsekakor je bil človek, kot je omenil v TV Žarišču urednik »Mladine« Marcel Štefančič in mnogi drugi, bi si ga morali izmisliti, če ga ne bi bilo tudi na političnem prizorišču. Ni mnogo manjkalo, pa bi bil izvoljen. Imel je svojo optimistično vizijo, od katere ni odstopal. Zavzemal se je za preproste ljudi, bil je velik mož.

Vedno nam bo ostal v srcu in spominu, kot dobrotnik iz Negove.

Jože Kaučič,
Lomanoše 6
69250 Gornja Radgona

SLO-TO-want's you!

Če se še spomnite, ko ste bili majhni, ste lahko v marsikaterem ameriškem vojaškem stripu videli ogromen plakat s sivolasim starcem, odločnega, grobega videza, z cilindrom, obarvanim z barvami ameriške zastave, s kazalcem, naperjenim na tistega, ki se ustavi pred plakatom in z velikim napisom: »US ARMY WANNT'S YOU!«

Ni treba, vsaj pismenim ljudem, posebej razlagati, da gre samo za militaristično propagando, in to učinkovito, da je kaj! Vsi, ki niso vedeli točno, kaj bi radi, in niso bili povsem prepričani, kdo in kaj so, so se v trenutku odločili! Za Army, kaj boš pa drugega z zavoženim življenjem! Vse ali nič — če nekaj drugega, pa vsaj naropane dobrine in posiljene ženske . . . Vietnam — kakšna odiseja za govno človeške družbe! Neki poročnik je dejal po končani vojni v Vietnamu:

»Škoda, da ni trajalo še nekaj let. Lahko bi postal general, tako sem pa samo poročnik!«

In novinar ga vpraša:

»Kaj ste počeli, preden ste šli v vojsko?«

Odgovor:

»Ničesar zakonitega! Bil sem obtožen [illegible] umora in nisem imel kaj dosti izbirati, ali Army ali zapor! Pa sem se hitro odločil.« [illegible] mentarja).

Kakor naši vzorniki na drugi strani Atlantika, tako tudi mi opravljamo določene procedure, s katerimi omogočimo ničlam, da se postavijo pred nas in nas razvrednotijo.

»Serbien über alles!« »Deutschland über alles!« »Slowenien über alles!« u.s.w. [illegible] gibt es etwas, das nicht über alles [illegible] — das Volk . . . Na koncu ostane [illegible] ničlami človeške družbe. To je huda [illegible] te mi.

Ni dolgo, kar so bili nabori. Pa kako [illegible] pevali in se prevažali po mestu, [illegible] žgali za ženskami in domnevnimi [illegible] Kako prijazen in ljubezni željan [illegible] tarist, kadar se bliža ura odločitve.

Potem pa sem srečal dva [illegible] — fanta s slovensko zastavo v rokah, [illegible] jana, potrebna buzeriranja kakor [illegible] gana in ničevna. Prepevala sta Zdravljico [illegible] vogal sem stopil tudi sam bruhat. TO, TO, kaj [illegible] tebe bo? Bodeš mar uničila vso slovensko [illegible]

Spomnim se tistih hudih časov [illegible] Enkrat sem bil na pici pri Denku. Čez cesto [illegible] teritorialci svoj štab in eden njih, [illegible] hanimi rokavi, z razvezanimi vezalkami [illegible] z razpeto srajco za sosednjo mizo je nejevoljno [illegible] pico. Spil si je nekaj piv, potem pa je polovico pice [illegible] gel na tla in jo pohodil. Skočil je kvišku [illegible] plačal ni. Plačala sva jaz in ti, [illegible] tudi ne. [illegible] bralka, kar upam, da veš. Ali pa tudi njihovo [illegible] ko hudo, saj smo plačevali tudi [illegible] študentke in tudi mlade prostitutke, pardon [illegible] češ, hudo je, če si poročen, pa je žena več [illegible] kakor ti, zaradi česar ne upaš zahtevati, kar ti po zakonu, pripada . . .

O ostalih, hujših stvareh pa se ne govori [illegible] To je vojaška skrivnost. Top Secret! [illegible] Janševih »PREMIKOV«, imam iustne [illegible] sti, ki zelo presegajo kozarec, krožnik in [illegible] vanje!

FRANC [illegible]

Veselje in žalost 3.

Vsekakor je propaganda in skrb za navzočnost v javnosti nekaj, kar ni bilo tuje še starejšim obdobjem, kaj šele pompoznemu in k pretiravanju nagnjenemu baroku. Da so absolutistični oblastniki znali poskrbeti za reklamo in reprezentacijo, priča dvanajsta soba razstave. Rekviziti so na moč pisani; tu se najde model graškega mavzoleja, mo[illegible] Karlove cerkve na Dunaju, [illegible], ki kaže Sprevod nadvojvodinje Marije Elizabete v Bruselj leta 1725, grafika, ki kaže ognjemet ob rojstvu nadvojvode Leopolda, pa tudi razne geneologije kraljevskih rodovnikov.

Posebno poglavje predstavi absolutističnega gospoda in njegov dvor. Gre seveda za prestižne, reprezentančne portrete cesarskih glav, slikane dogodke, ki poudarjajo dvorni blišč in podobno. V sobi dalje, tematizirani PLEMSTVO—KMETSTVO, je na zanimiv primerjalni način predstavljenih kar nekaj predmetov, ki so zgovorni po svojih prestižnosti oz. skromnosti, npr. nasproti si stojita bogata intarzirana šahovska mizica in v desko vrezane poteze za igro — mlin. Toda igra je igra, razlika je le v tem, da je kmetu preostalo zanjo le malo časa.

Delo v obdobju baroka je ponazorjeno v šestnajsti sobi, še zlasti delo v solnograških rudnikih, kjer so razstavljene tudi številne, etnografsko zanimive miniature. Smiselno se navezuje naslednja soba, ki osmišlja in predstavlja štajersko meščanstvo, trgovce in obrtnike. Sila ironično je, da so meščanstvo predstavili z dvema nagrobnikoma. Obrtniki so predstavljeni z označevalci svojega stanu, s cehovskimi vrči in podobnimi cehovskimi predmeti.

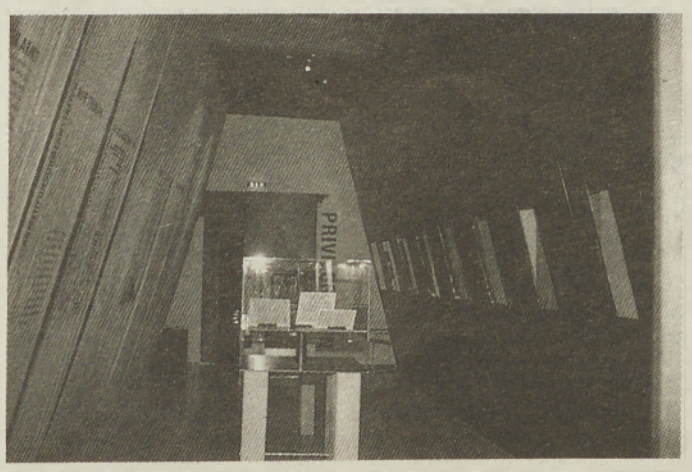

Grad Trautenfels, razstava je postavljena nadvse učinkovito, saj gledalca opozarja na večplastnost baročnega vsakdanjika, npr. kot tu, kjer so predstavljeni privilegirani in neprivilegirani.

Grad Trautenfels, barok ostaja v naši zavesti še zlasti po svojih pompoznih, razgibanih umetniških izdelkih, kar so pripravljalci razstave demonstrirali z geslom Oblike.

Posebno globino daje razstavi nekaj značilnih pogledov, tako npr. tema PRIVILEGIRANI IN NEPRIVILEGIRANI, saj je šlo za čas izrazite slojevitosti družbe, ki se je seveda demonstrirala v blišču in bedi, v skrajnostih bivanja in v iskanju utopičnih vizij preživetja. Vse to so baročni okviri in tradicija tega se kaže danes in bo vidna še v prihodnosti. Kaj je ostalo od baroka, kot nas skuša opomniti dvajseta sobana razstave? Pojavnosti baročne napihnjenosti najbrž ne manjka, to se ne kaže zgolj v preostankih materialne, umetnostne in umetno-obrtne kulture, temveč v vsakdanjiku. Sledi najdemo vsepovsod in kakor v imenitnem katalogu piše Kurt Jungwirth, se tradicija baročnega vsakdanjika kaže v tekmovanju po prestižnem, pompoznem, vnanjem stilu življenja, katerega atribute dandanašnji lahko vidimo v oblačilni kulturi, dragih avtomobilih, jadrnicah ali jahtah, skratka v jetset maniri in iluzijah naših sodobnikov. Toda: naš vsakdanjik je lahko tudi drugačen, manj pompozen in zato nič manj ubožen. Tudi barok je bil tak, za njim pa je ostalo vse kaj drugega kot napihnjenost.

Janez Balažic

Slavistično društvo Pomurja

Za zeleni jezik

Snovalci nove Vestnikove rubrike se strinjamo z vami, da je v teh nedvomno težkih časih, ko tudi mi nismo več imuni proti nasilju, ki se razrašča južno od nas, in ko je gospodarsko-socialna kriza vse globlja, težko govoriti o vejicah, pravilnem besednem redu, veliki in mali začetnici, o nujnosti iskanja ustreznih domačih besed za tuje, o zakonitostih slovenskega knjižnega jezika itn. Težko, vendar ne nemogoče. Kajti tudi v časih, ki niso naklonjeni spraševanju o duhovnih (negmotnih) rečeh, je treba vzdrževati vsaj kanček duhovnosti, sicer se v gmotnost usmerjeni čas zagmoti v nerazpoznavno in nezgodovinsko gmoto. Kajti končno je treba strgati mrežo brezvoljnosti in nedejavnosti, v katero smo se zapletli; končno je že čas, da zapustimo t. i. prehodno obdobje in rečemo ne vsesplošni brezpravnosti, površnosti, pretvarjanju in razgradnji. Morda je celo pomembno, da s tem začnemo ravno v jeziku, saj prav z njim svet okrog nas in v nas ne le poimenujemo, ampak tudi oblikujemo in urejamo, ga osmišljamo (ali razosmišljamo).

Da se je Slavistično društvo Pomurja odločilo za to rubriko in je uredništvo Vestnika pobudo sprejelo, pa je še nekaj konkretnejših razlogov:

1. Stanje jezikovne kulture je v našem okolju porazno. Če se kritično ozremo po različnih sporočilih na javnih mestih, plakatih, jedilnih listih, reklamah itn., ugotovimo, da Prekmurci in Prleki ravnamo s slovenščino kot svinja z mehom.

Pri tem ne gre toliko za jezikovno neznanje kolikor za jezikovno nekulturo in jezikovno brezbrižnost. To stanje je podobno onesnaženosti našega okolja, zato smo prizadevanja v naši rubriki metonimično poimenovali po naravovarstvenikih, torej »Za zeleni jezik«.

2. Pozabljamo, da se ni zgodilo nekaj pomembnega samo z nami, ki smo postali državljani Republike Slovenije in se prevažamo v avtomobilih z oznako SLO, imamo svoje modre potne liste itn., ampak se je nekaj pomembnega zgodilo tudi z našo materinščino: postala je državni jezik, kar kljub ustavnim zagotovilom o enakopravnosti in enakovrednosti jezikov v bivši Jugoslaviji nikoli ni bila. In postala je slovenščina tudi jezik mednarodne diplomacije.

3. Če to ni razlog za t. i. jezikovno samozavest in ponos, potem se poti naše države po nebu suverenih narodov kaj kmalu piše konec. Kajti če sami sebe ne spoštujemo, nas tudi drugi ne bodo. Jezikovna samozavest in ponos pa predvidevata tudi jezikovno kulturo in jezikovno odgovornost!

4. Vse tiste, ki stvari presojajo in vrednotijo s strogo uporabnostnega vidika, pa naj spomnimo na starogrški orakelj »Vrneš se ne, padeš — Vrneš se, ne padeš«, (že takrat!) izpričuje, da tudi čisto drobne vejice niso tako nedolžne, kakor bi se zdelo na prvi pogled.

Zato bomo člani Slavističnega društva Pomurja in vestnikovci v rubriki Za zeleni jezik opozarjali na najhujše primere jezikovne nekulture in jih skušali umestiti v širše sodobne jezikovne procese. Veseli pa bomo tudi jezikovnih vprašanj in pripomb bralcev, ki jih bomo z ustreznimi jezikovnimi komentarji rade volje objavljali.

Jezikovna vprašanja, pripombe in predloge pošiljajte na naslov: — Vestnik, Titova 29, Murska Sobota.

F. JUST

V prodajnem salonu Renaulta pri Agroservisu v M. Soboti se po mnenju organizatorjev dogodka prvič na tej strani Mure dogaja druženje umetnosti in glavnega fetiša sodobnega sveta — avtomobila. Ob novih avtomobilih, teh uporabnih nadomestkih umetnosti, so razstavljena slikarska dela Petra Pesta iz M. Sobote in Zvonka Perića iz Zagreba.

Š. Smej

Luč z ljubeznijo deli skrivnost

Tam daleč od svoje prekmurske ravnice še prebiva neki mož, katerega je življenje odpeljalo »k soncu«. Šel je kot nekdo, kot neki nekdo, ki je pač moral oditi. Odšel je že pred skoraj pol stoletja. Ni odšel med vojno, ker se je boril za slovensko pravico. Toda bitko je izgubil. Boj pa še ni končan.

Preživel je to odrezanost od slovenske domovine, že skoraj pozabil na svoje štajerske hribe, a še živi in Bogec mu je označil že osemiπšestdeseti križec. Marsikaj je že pozabil o svoji domovini, o svojem otroštvu, a ne maternega jezika. A on je moral biti pozabljen.

Kdo je ta mož?

Kdo je, ki že sedeminštirideset let živi zunaj domovine, v tujini, daleč od rodnega kraja, a še vedno goji materni jezik, in to v še posebno žlahtni obliki — poeziji?

Ta mož je kos. Kos zato, ker mu je ime Vladimir Kos, pa tudi zato, ker poje. Tako kot kos. Poje o ljubezni, življenju, smrti. O stvareh, ki jih pač (skoraj) vsak pesnik opeva, boste verjetno rekli. Ampak Vladimir Kos ni »vsak« pesnik in tudi poje na čisto poseben način. Poje slovensko, pa čeprav živi daleč, daleč v deželi, kjer sonce najprej vzide.

V Sloveniji malokdo pozna pesmi Vladimirja Kosa.

Po vojni je bil velik del slovenske kulture odrezan od slovenske dežele. Veliko ljudi, Slovencev, je moralo bežati, bežati pred koso gospe Smrti, ki pa ni prizanašala nikomur, še posebno nekaterim ne. Tako sedaj živi tretjina Slovencev v diaspori. Živijo v tujini, so tujci, ampak v njih je še vedno slovenska duša, ki izpoveduje o slovenski deželi, o slovenski kulturi. Govorijo prek pesmi, romanov, povesti ... Opozarjajo ljudi, da živi tam nekje pod Alpami majhen slovenski narod, za katerega mnogi še slišali niso, ampak ta slovenska beseda ni prevečkrat ni prodrla na to sončno stran Alp. Pozabili smo na te pričevalce slovenske umetniške besede, na te domači zaman vpijoče v puščavi.

In Vladimir Kos je eden izmed njih. Eden od tistih, ki v preteklosti niso našli prostora pod slovenskim soncem. Toda slovenska ideja v njih ni izumrla. Izdajali so svoje revije, v katerih se je pisalo — in se še piše — slovensko. V tujini so se tiskale tudi njihove knjige, izšla je marsikatera pesniška zbirka, roman, znanstvena razprava, kritika...

V veliki meri je to emigrantsko kulturo združevala SKA — Slovenska kulturna akcija, ki je imela duhovna svobodna [illegible] vseh Slovencev in [illegible] slovensko vlogo. Ustanovljena je bila leta 1954 v Buenos Airesu in izdaja Glas SKA. V Glasu se je pisalo o slovenski kulturi; tako o kulturi matične domovine kot o kulturi, ki se takrat v Sloveniji (SFRJ) ni smela pojaviti. Poleg tega pa se je razpravljalo tudi o drugih rečeh takratne sedanjosti in preteklosti. V Glasu pa še v mnogih zamejskih revijah je pisal tudi Vladimir Kos.

Vladimir Kos je povezan z našimi kraji, saj je bil tukaj rojen. Rodil se je v Murski Soboti leta 1924 kot prvi od petih otrok. Toda v Prekmurju je preživel le rano otroštvo. Večino svojega življenja v Sloveniji pa je preživel v Mariboru, kjer je končal ljudsko šolo. Tom je hodil tudi v klasično gimnazijo, ki jo je dokončal v Ljubljani, kamor se je zatekel pred vojno vihro. Njegovo družino pa so Nemci izgnali v Srbijo. Ampak vojna tudi njemu ni prizanesla, saj so ga junija 1942 Italijani internirali v Gonars, istočasno kot Franceta Balantiča. Po vrnitvi iz Gonaresa je dokončal gimnazijo in se vpisal v bogoslovje ter dosegel bakalavreat iz filozofije. Leta 1944 se je tudi sam priključil obrambi slovenskega naroda — domobrancem, pri katerih je prebil dve leti, na kateri bo do smrti ponosen. Po končani vojni je po fašističnem in nacističnem preganjanju moral zbežati še pred komunisti.

V Rimu je na Germaniku in na Gregorianski fakulteti dosegel licenciat iz filozofije in doktorat iz teologije. 1950. leta je bil posvečen v duhovnika, čez tri leta pa je vstopil v Družbo Jezusovo.

In leta 1956 odpluje na Japonsko kot misijonar. Še sedaj živi v Tokiu, v najrevnejši četrti — »okraju cunjarjev«, kjer skrbi za dom socialno ogroženih, telesno šibkih otrok na robu Božične vasi (Christmas Village). Obenem pa tudi poučuje na katoliški univerzi Sophia filozofijo v angleščini.

Vladimir Kos ima zelo rad Japonsko in je hvaležen Gospodu, da ga je vodil na te otoke, kjer je ustvaril svojo bleščečo poezijo.

Na teh otokih je leta 1960 izšla prva slovenska tiskana knjiga, na Japonskem nasploh — pesniška zbirka, Dober večer, Tokio s podnaslovom Pesmi zate in zame. 1971. leta izide v Buenos Airesu pri SKA zbirka Ljubezen in smrt. In še nekaj: 1978, Spev o naši gori in lani še zbirka Tisoč in dva verza. Napisal je tudi še nekaj rokopisnih zbirk.

V pesmih poje o svojih doživetjih ob japonski naravi, vendar svojim pesmim vdihne nadčutno, abstraktno in metafizično vsebino. Druga pomembna in vodilna prvina njegove poezije pa je Ljubezen, ki jo povezuje s smrtjo. Ljubezen je njegova interpretacija narave, človeka in vesolja. Toda on veruje, da v »vesolju nismo več mrtvaško sami, z nami je Gospod, ki je Živi Zakrament in je pot, resnica in življenje«.

Vendar pa Kos »ne živi le med oblaki« in poje tudi po svoji japonski sedanjosti in slovenski preteklosti in sedanjosti.

Na najino vprašanje, kaj misli o svojih pesmih, je na kratko odgovoril: »In moje pesmi? Še zmeraj stremim, da bi z njimi bolj in bolj izrazil lepoto, ki jo od Boga ustvarjen svet — kljub zlu tega sveta — vsebuje, a ki hoče biti izražena na človeški način, kolikor je tega zmožen določen jezik. Kadar se mi kakšna pesem »posreči«, to je, kadar me tudi ob ponovnem branju zadovolji, se mi zdi, da se je svet v tem oziru malce spremenil, ker je bilo »ustvarjeno« nekaj lepega, čeprav v silno majhni meri v primeri s celotnim stvarstvom. To stvarstvo je nekaj čudovitega, a ga je treba znati odkrivati: v stvareh, v živih bitjih, v človeku in med ljudmi.

Njegove pesmi so polne japonskih elementov, vendar so zapisani v slovenskem jeziku in dajo njegovi poeziji še posebno vrednost.

Čeprav je Kos živel in delal na Daljnem vzhodu in je bil z domačo zemljo povezan le prek jezuitov — v Sloveniji je objavljal le v Slovenskih jezuitih — je njegova slovenščina lepa. Kos pa je na Japonskem spisal slovensko poezijo, saj »slovensko pisati mi ni težko — kako bi mogel pozabiti sladko materinščino«.

Sedaj se bo zopet slišalo petje Vladimirja Kosa v rodni pokrajini, sicer ne tako, kot ga je slišala mati Jelka tistega pozno spomladanskega dne 2. rožnika 1924.

Dober večer, Tokio

Pred toliko meseci. Rodil se je
Nov človek.
ki je zvezal v smisel vse
te prazne ulice. Vendar.
Tokio.
dober večer!
Iz teme izstopi, med
tisoč in enim smehljajem na ustnici,
s komaj priprto laterno pod vekami.
šepetaje mi: gospod.

Koliko staneš?
Le tisoč yenov. In greva,
vštric,
da ji v dlan pogreznem tisoč yenov.
Nocoj ne smeš grešiti.
Nocoj je Božja noč.

Pridi, gospod, z menoj
zastonj. In greva,
jaz na postajo, in ona
v temnejši del četrti, oziraje se,
noseč moje srce.

In tisoč yenov.

*** Čeprav je ta luč zasvetila pri nas (vsaj upava, da je tako), bo v svojem najlepšem sijaju še vedno svetila zunaj naše dežele, kajti Vladimir Kos se je odločil, da bo še naprej pel in pisal v zdomstvu in za zdomske časopise. Tako se svobodno odloča.

gorazd in botimir tivadar

kulturni koledar ● kulturni koledar

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA: V pokrajinskem muzeju sta na ogled stalna zbirka in stalna likovna razstava.

MURSKA SOBOTA: V pokrajinskem muzeju je na ogled razstava Sedem tisočletij ob Blatnem jezeru. Razstava je na ogled vsak dan razen ponedeljka od 10. do 18. ure. Razstava bo odprta do 31. avgusta.

MURSKA SOBOTA: V predprostorih grajske dvorane razstavljajo člani Likosa. Razstava bo odprta do 3. julija.

LJUTOMER: V galeriji Anteja Trstenjaka je na ogled razstava del slikarke Anke Krašna iz Maribora. Razstava bo odprta do 19. julija.

LENDAVA: V grajskih prostorih je na ogled stalna razstava slik in kipov dosedanjih mednarodnih likovnih kolonij. Na ogled je tudi spominska soba Gyorgya Zale.

MURSKA SOBOTA: V galeriji se pripravljajo na dve razstavi. V juliju bo razstavljal Dušan Filipčič iz Novega mesta, v avgustu pa bo razstava pridobljenih del od 1988 do 1992 za stalno zbirko galerije.

RADENCI: V razstavnem salonu hotela Radin je na ogled razstava kipov Jožeta Ravnjaka iz Velenja in slikarke Zlatice Becci iz Radencev.

PRIREDITVE

RADENCI: 25. junija ob 20. uri bo v kongresni dvorani hotela Radin nastopil folklorni ansambel Balassi iz Bekesczabe iz Madžarske.

GORNJA RADGONA: V petek, 26. junija, ob 20. uri bo v avli osnovne šole koncert pihalnega orkestra in ženskega pevskega zbora Manka Golarja.

LENDAVA: V sredo, 24. junija, ob 17. uri bo v kinodvorani slavnostna prireditev v počastitev dneva državnosti in 36. praznika občine. Po podelitvi občinskih priznanj bo klavirski koncert pianista Erika Šulerja.

RADENCI: V glasbenem paviljonu v parku so vsak torek in petek od 16.30 do 18.00 promenadni koncerti. Koncerti so tudi ob nedeljah od 15.30 do 17.00.

KNJIŽNICE

MURSKA SOBOTA: Vsi oddelki Pokrajinske in študijske knjižnice so odprti vsak dan od 8. do 18. ure, v soboto pa od 8. do 12. ure.

GORNJA RADGONA: Matična knjižnica je odprta vsak dan razen torka od 8. do 18. ure.

LENDAVA: Knjižnica je odprta v ponedeljek, sredo in petek od 10. do 18. ure, čitalnica pa v ponedeljek, sredo in petek od 7. do 18. ure, ob torkih in četrtkih od 7. do 15. ure, v soboto pa od 8. do 12. ure.

LJUTOMER: Knjižnica je odprta v ponedeljek, sredo in četrtek od 8. do 17. ure, ob torkih in petkih pa od 8. do 15. ure. Vsak ponedeljek ob 16. uri so pravljične ure za otroke.

USPEŠNICE!

V knjigarni Dobra knjiga vam za ta teden priporočajo: A. Ingolič: TAKO JE BILO, Mladika in Mladinska knjiga; Umek: SLOVAR RADOVEDNEGA TAČKA, Marketing; Petra, Michaeli, Achmule: VRTNI LEKSIKON, Državna založba.

Za veliko nogo

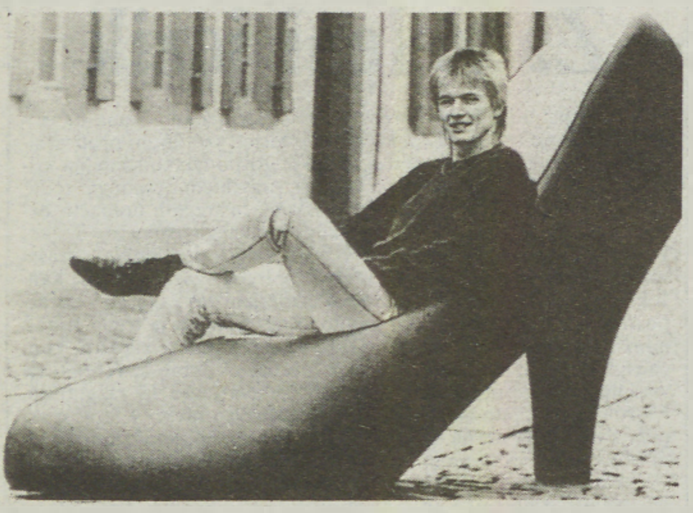

Salonar na tej fotografiji je v resnici izdelan za precej veliko nogo. Ne gre za »odtrgano« skulpturo, kot bi si človek mislil na prvi pogled, temveč za pravi čevelj. Izdelali so ga v Nemčiji za reklamo nemške čevljarske industrije. Mladi kreator Rainer Braun je potreboval za svojo mojstrovino 500 ur trdega dela.

MINI HUMORESKA

Zgodba o diktatorju

Ko se pojavi diktator, mu vznesene množice ploskajo in sledijo na vsakem njegovem koraku. Potem v imenu diktatorja in za diktatorja počno vse mogoče. Goljufajo, kradejo, ropajo, pohabljajo in pobijajo drugače misleče.

Ko končno diktator pade, se ga vsi odrečejo, umijejo si roke. V zavesti nekdaj vznesenih množic ostane diktator edini krivec za vse goljufije, tatvine, rope, pohabljanja in pobijanja.

Množice so nedolžne in oprane vsake krivde, pripravljene pa so ploskati novemu diktatorju.

Borivoj Repe

Foto . . .

Največjo fotografijo na svetu, dolgo 1480 metrov, so izdelali učenci osnovne šole v Perpignanu na jugu Francije. To so sporočili organizatorji prireditve Fotonorišnica, ki je bila v tem francoskem mestu. Agencija poroča, da je ta fotografija velikanka, ki jo morajo še vpisati v Guinnessovo knjigo rekordov, sestavljena iz 7800 posameznih fotografij na temo Zgodbe brez besed.

Znamke

Ameriška poštna služba in ruska poštna uprava bosta izdali serijo znamk s tematiko zgodovine in prihodnosti raziskovanja vesolja. Osnutki so razstavljeni na svetovni Kolumbovi razstavi v Chicagu.

Služabnica in pol

Obiskovalci prelepega angleškega gradu Longleat v pokr... Wiltshire, ki jim ga razkazuje lastnica markiza Bath, lahko ob... jo marsikaj starinskega, pa tudi manj starinskega, a vsekakor ... navadnega. Sem sodi tudi osebje, ki streže pri mizi, natančneje ... karica Suzie. Pri svojem delu je nadvse vešča, vseeno pa marsikdo ... belo pogleda, ko se začne okoli pogrnjene mize sukati kosmata ... stinka . . .

Avstrijska pozabljivost

V Avstriji, kjer znajo s pridom izkoristiti vsakega od pomembnejših jubilejev nekdanjega kraljevsko-cesarskega ali kakršnegakoli drugega (kulturnega, gospodarskega) izročila, se te dni niso kaj prida spominjali 275-letnice rojstva Marije Terezije. Zlobneži pravijo, da je razlog v nenapisanem pravilu, da se obhajajo zlasti smrti velikanov, še zlobnejši pa vedo povedati, da Marija Terezija s svojo strogostjo in zapuščino (med katerimi je predvsem pregovorna birokracija) ni ostala posebej pri srcu svojim potomcem. Menda naj bi dajala tudi preveč narodnostnih pravic in tako začela avstroogrski razkroj.

Kakorkoli že, monarhija ostaja eden od neizbrisanih mejnikov avstroogrske (in s tem tudi naše) preteklosti.

Življenjska pot maja 1717. rojene hčere Karla VI. je vsekakor zanimiva. Cesarica je postala pravzaprav po naključju — zaradi smrti edinega moškega prestolonaslednika Leopolda Johanna in šele po spremembi nasledstvenih zakonov. Cesarica ki se je z 19 leti poročila s Štefanom Lotrinškim in ki ga je — izjemno za tiste čase in razmere — tudi resnično ljubila, je bila znana po številnih otrocih (16) in izobraženosti (govorila je več jezikov in se predvsem zanimala za zemljepis in zgodovino). Bila je izrazito avtokratski vladar in je vse svoje otroke (z izjemo najljubše hčere Marije Kristine) poročila le v skladu z državnimi interesi, s čimer je zagotavljala politično ravnovesje v Evropi, zavezništva in sprege. Dejansko je kljub burnim časom med svojo vladavino uspela ohraniti praktično nedotaknjen obseg monarhije. Seveda je Marija Terezija, ki si je za svoje vladarsko vodilo izbrala za moto pravičnost in blagost, ostala v zgodovinskem spominu kot prosvetljen monarh in reformator. Med svojo vladavino je sanirala finance, uredila upravo, hkrati pa močno centralizirala oblast. Mnogi so ji šteli v zlo, ker je cerkvi odvzela del imetja in vpliva, obenem pa uvedla državljanske svoboščine in odpravila mučenje zapornikov. Izum Marije Terezije in njenih svetovalcev, za katere naj bi imela nadarjeno oko, je znamenita avstroogrska birokracija, ki se je ohranila vse do današnjih dni in ki je postala tudi nekakšen srednji sloj. Za nas najpomembnejši dosežek pa je caričina reforma šolstva, s katero je med drugim uvedla splošno šoloobveznost.

Marija Terezija je bila muhasta ženska, ki je vladala sama, čeravno sta se z možem, cesarjem Francem I. (ta se je posvečal izključno finančnim transakcijam in znanosti), dobro razumela. V mladih letih je kazala radoživost, ki pa ji je zaradi bremena vladanja kaj kmalu pošla. V nasprotju s predhodniki je bila izrazito varčen vladar, kar se je videlo tudi po asketskem in nič kaj pompoznem dvornem protokolu.

Ze je v novinaj naslikana konopla, ka jo nešterni v tejglnaj povlejo, pa mak se nesmi na velko sejati, pa v šolaj se nesmijo mamila jemati, pa odavati se nesmijo, pa....Tak je. kak je fčási z alkoholon bilou. Dugo so ga branili, naslegnje pa: "Mi Slovenci vinca ne prodamo,...Kolkor kapljic tolko let.... Oče nebeški glej, še en kozarček zdej,..".Pa še v slovenski himni mamo: "Spet trte so rodile prijatli vince nam...". Tudi izbrana popevka tedna "Šnopček", dokazuje, ka smo z opojnimi zadevami na tekočon, pa ka so ta mamila štera so zdaj začnoli prinas preganjati, za nas že stara osvojena stvar, pravi moj pajdaš Bela, za šteroga so tüdi ženske, čaša opojnosti.
Enin so mamila oblastne funkcije, enin koncentrirana prašičereja. Sobočancon je pa najopojnejše mamilo, vonjave s kafilerije. Niti mraz, niti veter ji fkraj ne spravi. Malo je Sobočance na južnon kraji Sobote prikrajšala za vonjave nova zavarovalnica Triglav.
Tá ne pistij, ka bi cejla opojnost odmaglila proti centri varaša. Gda so v zavarovalnici željni malo vekše količine mamila, te fklopijo klimanaprave, ka vekši tau vonjav v pisarne pozaugajo. Naj njin Boug požegnja. Vej so si pa zaslüjžili malo več opojnosti v toj lejpoj iži.

Brat Džouži.

Največja knjigarna

Največja knjigarna v Evropi Furet do Nord v Lillu bo jeseni po velikosti prehitela največjo knjigarno na svetu v kanadskem mestu Toronto. Prodajno površino francoske knjigarne bodo povečali s sedanjih 4500 na 6500 kvadratnih metrov, na njej pa bodo kupcem ponudili 550.000 knjig. V razširjeni knjigarni bo celotno nadstropje namenjeno knjigam za otroke in mladino.

Morski pes na strehi

Šest metrov dolg morski pes iz steklenih vlaken kraljuje na strehi hiše Williama Heineja iz Headingtona pri Oxfordu. Britansko ministrstvo za okolje se je po šestih letih prepričevanja, naj lastno skulpturo odstrani, odločilo, da »umetnina« sme ostati. Ministrstvo je dobilo več kot 200 pisem in peticij, 90 odstotkov je izražalo naklonjenost morskemu psu.

Olimpijske ure

Japonska družba Seiko je poslala na trg novo serijo ur, ki so se mladim hitro priljubile. Po 3.500 jenov je mogoče kupiti ure, okrašene s simboli, ki so v svetu proslavili Španijo, zlasti pa Barcelono, v kateri bodo poletne olimpijske igre.

ZVEZDE VAM MEŽIKAJO

OVEN

Ona: Tačas si v precej negotovem obdobju, zato bo najbolje, da se ne spuščaš v tvegane avanture, ki bi se lahko slabo končale. Raje si privošči krajši počitek in se posveti svojim najbližjim.

On: Zastavljeni načrt se bo sicer začel uresničevati, vendar se boš za popolo uspeh moral še pošteno potruditi. Nikar se ne igraj s čustvi svojih prijateljev; takšno početje se ti bo kaj hitro maščevalo.

BIK

Ona: Če si resnično želiš izpolniti zastavljen načrt, se boš morala odreči lagodnemu življenju in začeti trdo delati. Vendar pa bo na koncu zadovoljstvo toliko večje. Pa na partnerja ne pozabi, pogreša te!

On: Z očarljivo osebo, ki ti že dolgo buri domišljijo, boš preživel zanimiv konec tedna in prav prijetno se boš zabaval. Iz zadeve se lahko izcimi precej več, kot je sprva kazalo, zato pazi, da ne narediš kakšne neumnosti.

DVOJČEK

Ona: Skrajni čas je že, da se naučiš nekaj iz napak, ki jih neprestano ponavljaš, drugače bo tvoje življenje ena sama velika zmešnjava. Nekdo te bo prijetno presenetil, izkaži mu hvaležnost!

On: Z neumno potezo si spravil prijatelja v velike težave, zato bodi pošten in mu pomagaj, da se bo uspel izvleči iz njih. Naslednjič pa dobro razmisli, preden narediš podobno neumnost, drugače ti bo še žal!

RAK

Ona: Zanimiva oseba, ki te vedno bolj privlači, na vsak način poskuša navezati stik s tabo, zato se nikar ne slepi, da ostajaš ravnodušna ob njegovem dvorjenju. Stopi mu naproti — ne boš obžalovala!

Ona: Na poslovnem področju se ne bo zgodilo nič pomembnega, zato se posveti svojim najbližjim, ki si jih dalj časa zapostavljal. Izkaži jim svojo ljubezen in znali se ti bodo oddolžiti.

LEV

Ona: Če boš še dolgo čakala, da se stvari uredijo kar same od sebe, boš zelo razočarana. Nekdo te sicer že dalj časa opazuje, vendar se ti ne upa približati, saj se pretvarjaš, da te sploh ne zanima. Daj mu priložnost . . .

On: Zanimiva oseba ti bo precej spremenila življenje, za kar ji boš neizmerno hvaležen. Čaka te čudovito obdobje, polno sreče in ljubezni, zato odloži vsakdanje skrbi in se prepusti čustvom.

DEVICA

Ona: Prijatelj ti bo pripravil neprijetno presenečenje in to te bo močno prizadelo. Vendar dobro razmisli, da ne narediš kakšne neumnosti, ki bi jo kasneje močno obžalovala. Pogovori se z njim in skušaj spor rešiti na miren način.

On: Dolgo pričakovano pismo bo sicer prišlo, vendar bo njegova vsebina precej drugačna, kot si pričakoval. Nikar se ne vdajaj obupu, saj ni vse tako črno, kot je videti na prvi pogled. Razmisli — našel boš pravo rešitev!

TEHTNICA

Ona: Oseba, ki si ji zelo zaupala, ti bo nepričakovano obrnila hrbet, kar te bo neprijetno presenetilo. Dobro razmisli, kaj je vzrok nenavadnemu razpletu, potem pa skušaj čimprej popraviti napako, ki si jo naredila.

On: Čeprav se ti velikopotezni načrt ne bo v celoti uresničil, si nikar ne očitaj, saj boš imel od njega večje koristi, kot je sprva kazalo. Raje si privošči krajši oddih in se posveti svoji družini!

ŠKORPIJON

Ona: Vse preveč si samozavestna in prepričana v svoj prav, zato se nikar ne čudi, če se boš znašla v težavah, za katere si kriva čisto sama. Boš pa prihodnjič toliko raje upoštevala nasvet prijatelja!

On: Lotil se boš zelo zapletene naloge in prav pošteno se boš moral potruditi, če jo želiš uspešno rešiti. Dobro razmisli, kako boš ukrepal, saj bi ti napačna odločitev prinesla nepremostljive težave.

STRELEC

Ona: Nikar se ne obremenjuj zaradi obrekovanja ... je vse skupaj le plod zavisti. Skušaj uresničiti načrt ... ti bodo nova področja, o katerih si do sedaj le sanjala. ...

On: Poskušaj pozabiti na neprijetne dogodke ... posveti sedanjosti, saj te čaka zanimiva avantura, ki ti bo ... sla obilo koristi. Torej le pogumno naprej, prijetno se boš ... val!

KOZOROG

Ona: Z zlobnim natolcevanjem ti bodo ... precej težav, vendar jih boš uspela hitro rešiti. ... dvakrat premisli, preden komu zaupaš intimne skrivnosti ...

On: Dobro pazi, kaj boš govoril v krogu svojih prijateljev ... nekdo komaj čaka, da bi te lahko očrnil. ... boš imel precej težav, zato se potrudi, da se čimprej ... njih!

VODNAR

Ona: Prijateljici si zaupala vse svoje skrivnosti, kasneje ... je izkazalo, da se nisi obrnila na pravo osebo. Sedaj ... morala spoprijeti z neprijetnimi posledicami njenega obrekovanja. Naj ti bo to dobra šola za prihodnost!

On: Nikar ne bodi tako trmast, temveč raje upoštevaj ... prijatelja, ki ti želi pomagati. S skupnimi močmi ... zrešila nastalo zmedo, ki si jo povzročil. ...

RIBI

Ona: Prihajaš v obdobje, ki bo izredno ... če ljubezenskih zadev. Spoznala boš prijetno osebo, ... polnoma očarala in v njegovi družbi se boš čudovito ... Uživaj, dokler še lahko!

On: Nikar se ne spuščaj v tvegane posle, ki se ... končati. Z neumestnimi izjavami si zelo prizadel ... lje, zato skušaj popraviti tisto, kar se sploh še da popraviti, ... cer boš zabredel v velike težave!

Skrivnost vaših dlani

Šifra: Tulpika

Dozdajnjemu človeku je najtežje razumeti samega sebe. Pomanjkanje časa, predvsem matematičnih vzgibi in nezainteresiranost za razvoj lastne osebnosti so človekove spremljevalke. Problemi, s katerimi se srečuje vsak dan, pa zahtevajo od njega pripotno in takojšnje razreševanje.

In kako iz tega labirinta? Redki tisti, ki znajo pravilno reagirati na vse nepričakovane dogodke in zadrege, ki izhajajo iz najrazličnejših okoliščin, v katere človek sam sili. In ko enkrat zmore dovolj poguma in moči, da se popade s sabo, se mnogokrat ujame v lasten strah, v trenutku vse opusti, na žalost samo do ponovnega podobnega dogodka. In začaran krog se nadaljuje.

In zakaj se človek tako boji samega sebe? Boji se predvsem videti sebe skozi prizmo slabosti ali celo negativnosti. Človek sicer želi biti dober, pošten, pravičen, a se te vloge najtežje oprime. Z voljo in vztrajnostjo pa jo lahko dopolnjuje.«

Pri vsem je najhuje to, da človek ob svojih negativnih postopkih nikoli ne razmišlja, analizira in zato dela vedno iste napake.

Tudi ženska oseba, ki mi je poslala tole dlan, je na takem razpotju. Mogoče so ravno naša klepetanja prvi koraki k razčiščevanju s samim seboj. Tudi moj namen je tak. Če sem vsaj pri nekaterih v tem uspela, bom vesela.

Začeti morate pri svojih čustvih. Čustvene napetosti, nerazumevanja čustvenih reakcij drugih povzročajo pri vas zmedo in negotovost. Temu so krive predvsem vaše napačne predstave o ljubezni, zakonu, moških. Te vas lahko celo odpeljejo od normalnih in moralnih pričakovanih vedenjskih vzorcev.

Neupravičen je vaš strah, da je že vse prepozno. Kot mnogi drugi, ste tudi vi nekomu že vnaprej dodeljeni. Življenje v trajni zvezi in en otrok v zrelih letih.

Niste še zapravili vseh možnosti v zvezi z napredovanjem in ambicijami, čeprav je mogoče tako videti. Ne zamudite ponujene priložnosti.

Zdravje dobro. Običajne ženske težave.

Odprite si pot do drugih. Pozitivni odnosi do vsega, kar nas obkroža, oplemenjujejo naš duh in razvijajo našo osebnost.

MODA

Kopalke

Vsako leto, ko poletje potrka na vrata, je čas, da si pripravite kopalke. Morda boste obdržale tiste, ki ste jih kupile lani, morda pa boste poiskali nove kopalke. Teh je v trgovinah veliko, niso poceni, pa tudi predrage ne. Danes vam ponujamo enega izmed letošnjih modelov za mlade.

V slovo našemu »Štrkiju«

3. junija 1992, samo mesec dni pred njegovim 8. rojstnim dnevom, smo ga pokopali med maline, na prostoru, kjer je v teh osmih letih najraje počival.

Hudo nam je, kot da bi izgubili družinskega člana. Že, že, bi rekli, saj je vsakemu hudo, če mu pogine kakšna žival, ki je dolgo pri družini, toda naš Štrki je bil nekaj posebnega.

Še zdaj se spominjam dneva, ko sem ga na veterinarski postaji vzela kot ranjenega mladiča, ki zaradi poškodbe ni imel možnosti, da bi preživel v naravi. Naslednja leta smo dajali zatočišče tudi drugim štorkljam, a le za prehodno obdobje, naš Štrki pa je ostajal in le žalostno pogledoval proti nebu.

Vsako pomlad je postajal nekaj dni pred prihodom štorkelj nestrpen, postopal je po dvorišču in nas z značilnim oglašanjem opozarjal na njihov prihod. Čutil je, da prihajajo. Vsako štorkljo, ki je pristala v njegovi bližini, si je nestrpno ogledoval, kot da bi spraševal: »Povej mi, kaj je novega na našem modrem nebu?«

Pred tremi leti je prišla k nam štorkljica, ki je imela na nogi gangreno in je postala invalid kot naš Štrki, saj sva ji z možem nogo morala odrezati. Imela pa je eno veliko prednost — lahko je letala. Naš Strki se je v novo prijateljico zaljubil. Ubogi revež je z nami vred upal, da bo ostala pri njem. Mlada štorklja pa je v krogih letala vsak dan više, se spet obotavljala, a na koncu z zadnjimi štorkljami le odletela na jug. Tako je ostal spet sam. Nekaj dni ni hotel jesti, že smo mislili, da ga bo žalost pobrala. Vseeno si je opomogel, a nikoli popolnoma. Gostili smo še druge štorklje, a nobene ni imel tako rad kot to.

Drugače naš Štrki ni bil osamljen. Spoprijatlejil se je z našim rjavim kuncem, ki je le eno leto mlajši od njega, in tudi z domačimi mačkami se je razumel. Tuje je odganjal, prav tako pse in sosedove kokoši. Da zna biti tudi ljubosumen, nam je lepo pokazal v drugem letu bivanja pri nas. Nekega dne sva z možem našla ob cesti nedaleč od Agromerkujeve klavnice še komaj živega piščanca, ki je očitno pobegnil iz klavniškega depoja. To bo tako konfiskat (odpad), sem prepričala moža, da ga ni odnesel nazaj v klavnico. Tako sva ga odpeljala domov in po nekajdnevnem zdravljenju si je ubogi piščanec opomogel. Kmalu je iz brojlerja zrasla lepa bela kokoška. S štrkom se v začetku nista razumela, a mala kokoška se ni dala pregnati in je vztrajala v njegovi družbi. Kmalu se je je navadil, a ljubosumje je bilo še vedno. Ko smo prihajali iz službe, nas je na pragu večkrat čakalo darilo: od muce miš, od kokoške jajce, a ker nam Štrki ni imel kaj dati, je na pragu pustil svoj iztrebek, za povrh pa je s kljunom strl kokoškino darilo.

Prvo leto je najraje stal ob ograji na živi meji, ki je bila porezana skoraj do tal, in gledal turiste, ki so se sprehajali mimo njega. Ustavljali so se in si ga ogledovali ter fotografirali, dokler se ni naveličal in jim enostavno obrnil hrbet. Turisti, zlasti tuji, ki so se vračali v Moravske Toplice, so ga prihajali gledat vsako leto in se z nami veselili njegovega življenja. Najbolj smo bili v skrbeh, kako bo preživljal zime. Tako smo ugotovili, da za svoje dolge noge, ne potrebuje volnenih nogavic ki jih je dobil od moje mame. Mraz je prenašal kar dobro, ponoči in v najhladnejših dnevih pa je bil lepo na toplem v svojem kotu v ogrevani garaži, nastlanem s slamom z vedrom sveže vode. Štorkljam naravna hrana se pozimi skrije ali zamrzne (žabe, črvi, kače, ribe, miši . . .) in tako je bil popolnoma odvisen od nas. Na Agromerkurju so nam z veliko razumevanja dovolili jemati odpad za njegove potrebe. Zanj so se delavci in zlasti Boris Morčič še posebno potrudili.

Vest o njegovi smrti je šla med ljudmi kot blisk in vsem, ki so ga poznali, ga videli in ga mogoče imeli priložnost pobožati, je na poseben način težko.

V času njegovega življenja sta se mi rodili dve hčerkici. Obe sta ga imeli radi, zlasti starejša, ki je govorila: »Štrki je moj prijatelj!«

Poslavljamo se od njega žalostno, a vseeno potolaženi, saj vemo, da smo mu v teh osmih letih dali res vse, da bi se v »ujetništvu« kar najbolje počutil.

Zagotovo bodo k nam še prihajale štorklje, a nobena ne bo več naš Štrki.

Za družino Nabergoj:
dipl. veterinarka
Smiljana Vaupot-Nabergoj

Pasja kuga

V zadnjem času se je v Sloveniji zelo razširila ta nevarna kužna bolezen psov. Pri nas v Pomurju je prišlo do izbruha pred 2 mesecema in kot posledica neinformiranosti lastnikov je prišlo do množičnega poginjanja psov. Verjetno je vzrok spomladanska vakcionacija psov proti steklini. Pri tem je potrebno omeniti, da ti dve bolezni nimata nič skupnega, vendar ob vakcinaciji proti steklini pride v stik več psov in takrat bolni lahko okužijo zdrave, zato menimo, da je potrebno lastnike psov podrobneje informirati o pasji kugi ter predvsem dati napotke, kako lahko zaščitijo svoje pse pred okužbo.

Pasja kuga je zelo nalezljiva virusna bolezen (PARAMYXO-VIRUS), ki se prenaša s stikom, aerogeno (kapljična infekcija), izcedki in izločki bolnih psov ter klinično zdravih klicenoscev.

Inkubacija traja od 3 do 6 (5 do 7) dni. Zbolijo psi vseh starosti, bolj dovzetni pa so mlajši. Ščeneta se lahko okužijo že med brejostjo psice, zbolijo pa po padcu materinih protiteles (4 do 6 tednov po porodu). Smrtnost je izredno visoka, če pa psi prebolijo bolezen, lahko ostanejo različne posledice (epileptični napadi, nekoordiniranost gibanja, sprememba zdravja, itd.).

Znamenja bolezni so zelo različna, ker so odvisna od:
— individuuma,
— starosti psa,
— seva virusa,
— dovzetnosti psa,
— vrste sekundarnih infekcij,
superinfekcije z drugimi virusi (Paravirus).

Prva znamenja bolezni so: povišana telesna temperatura, otožnost in neješčnost. Glede na vrsto sekundarne infekcije se lahko razvijejo razne bolezni:
— črevesne: močna driska, naglo hujšanje,
— pulmonalne: kašljanje, pohitreno dihanje, gnojni izcedek iz očesa ter nosu,
— živčne: pareze, paralize, nekoordinirana hoja, trzanje obraznih mišic.

Zdravljenje pasje kuge ni uspešno!

Edina dobra zaščita je vakcinacija psov. Vsakega mladiča je potrebno cepiti vsaj dvakrat, priporočljivo je celo trikrat. Prva vakcinacija je med 6 in 8 tednom starosti, druga med 12 in 14 tednom in glede na epizootiološke razmere tudi tretja med 16 in 18 tednom. Vsako leto pa je potrebno psa revakcinirati. Pred vsako vakcinacijo je potrebno psa dehelmintizirati (razglistiti) zaradi boljšega imunskega odziva.

Na tržišču je več vakcin različnih izdelovalcev, ki so bolj ali manj enakovredne (CANDUR — SHL, CANIFFA — CHI., CANIMED — SHL, TETRADOG, DOHYVAC).

Priporočamo, da vsi lastniki pse, ki še niso bili vakcionirani, pripeljejo na Veterinarski zavod Murska Sobota — ambulanta za male živali (del. čas od 7. do 15. ure — oziroma tudi ob drugem času, po telefonskem dogovoru).

VETERINARSKI ZAVOD M. SOBOTA
Igor ŠKARICA, dipl. vet.
Matjaž MESARIČ, abs. veterine

Poletje poleg vročine in sonca prinaša tudi gobarska doživetja. Prijetno je stopiti v gozd pa nabrati kakšno užitno, da v kuhinji zadiši malce drugače.
Vinciju Erniši iz Vučje Gomile se je te dni »prikazala« goba, ki je tehtala 6,5 kilograma, imenuje pa se hrastova zraščenka ali po domače »peždžigor«. Velikanko je spravil v košaro, na koncu pa jo razdelil za pokušino.
foto: N. Juhnov

MURSKI *VAL* ● MURSKI *VAL*

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE

7 VELIČASTNIH

1. NE BOM TI LAGAL — Pop design
2. O, MAMA, MAMA — Brane Drvarič
3. ROJSTVA LUČ — Čuki
4. KER TE NIMA RAD — Tomaž Domicelj
5. BLA JE SREDA — Don Mentony band
6. FULL ŠPON — Alfi Nipič
7. VENIM KOT CVET — Mika Čemažar

PREDLOGI:
1. STRAST — California
2. IZ TEBE SANJAM — Chateau
3. 20 LET SMO STARI — Čudežna polja

LESTVICA TUJIH SKLADB
NSTSNMV

1. VIVA LAS VEGAS — ZZ Top
2. BETTER DAYS — Bruce Springsteen
3. TEARS IN HEAVEN — Eric Clapton
4. DIAMANTE — Randy Crawford & Zucchero
5. MY GIRL — The Mamas & The Papas
6. LET'S GET ROCKED — Def Leppard
7. FRIDAY I'M IN LOVE — Cure

PREDLOGI:
1. DO IT TO ME — Lionel Richie
2. MAN WITH A VISION — John Parr
3. SONG FOR LOVE — Extreme

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE NA MURSKEM VALU S KRŠČAKON, CEKRON PA Z MARELOF

1. OBLETNICA POROKE — Brane Drvarič
2. 25 LET — Alpski kvintet
3. POD GORAMI — Slovenskogoriški kvintet
4. ZA NAS JE SVETO — Alfi Nipič in njegovi muzikanti
5. SLOVENIJI — Ans. Tonija Iskre
6. ZAKLADI SLOVENIJE — Ans. Franca Miheliča
7. STRAITONAR'ČO PO SVETU — Trio Petra Finka

PREDLOGI:
1. SLOVENSKA PUŠKA — Modra kronika
2. MOJ DRUGI DOM — Ans. Slovenija
3. PLANINSKI KRST — Ans. Nagelj

Izpolnjene kupone pošljite do četrtka, 2. julija 1992, na naslov Murski val, Titova 29, 69000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 20

Glasujem za skladbo:
- tuja _____
- domača _____
- narodnozabavna _____

Ime in priimek ter naslov _____

Kuhajte z nami

Sadni sladoled

V vročih poletnih dneh je sladoled sladica, ki se je razveselijo otroci, pa tudi mnogi odrasli. Družinski strojčki za pripravo pravega sladoleda so v današnjem času mnogim družinam nedosegljivi. V strojčku napravljen sladoled je rahlejši, ker se med zamrzovanjem meša. Če to pomanjkljivost zanemarimo, je za pripravo domačega sladoleda ali točneje — zmrzline — primeren vsak hladilnik.

Sadni sladoled lahko pripravimo iz marelic, banan, jagod, malin, robid, ribeza ali borovnic.

Za 5 izdatnih porcij pripravimo: 50 dag pretlačene sadne kaše (odstranimo vse lupine in drobne peške), 2 dcl sladke smetane, 15 dag sladkorja v prahu in en rumenjak.

Rumenjaku prilijemo žlico vode in dodamo polovico sladkorja ter ga penasto umešamo, da se zgosti in naraste. Drugo polovico sladkorja zmešamo s pretlačenim sadjem. Obe pripravljeni masi zmešamo. Rahlo primešamo še trdo stepeno sladko smetano. Maso takoj nalijemo v podolgovat pločevinast model ali manjši pekač, ki ga postavimo v zamrzovalnik hladilnika, ki smo ga že predhodno nastavili na najnižjo možno temperaturo. Zamrzne v 2 do 3 urah. Sladoled prekucnemo iz posode na desko, ga narežemo na kocke, jih zločimo v skledice ali na desertne krožnike in ponudimo.

Po podobnem postopku lahko pripravimo še druge vrste sladoleda npr. čokoladnega, vanilijevega, kavinega.

SESTAVIL MARKO NAPAST	MESTO V VZH. DELU SREDNJE ANGLIJE	NAPADALEC NA ZNANO OSEBNOST	ŽELEZNIŠKA PROGA	ORIGINALNO IME RIMA	KITAJSKO MESTO (TUDI YIBIN)	TELESNA EKSTREMITETA	NEKDANJI JAPONSKI PREMIER
RODOLJUB, DOMOLJUB							
ABESINKA							
ION, KI GA IZSEVA ŽAREČA KOVINA							
GLAVNI ŠTEVNIK			PEVKA MOFFO / JAPONSKA DRSALKA				
OZKI KONCI POLOTOKOV				JUNAK STARIH VITEŠKIH ROMANOV	ČAKOVEC / ZELO TRDA KOVINA (V)		
IME ZA DZAKARTO DO LETA 1950							
TUREK, OSMAN							STAROGRŠKI KIPAR (»METALEC DISKA«)
GRŠKA ČRKA ZA OZNAČBO POLMERA			DEL VIETNAMA / MENIČNO POROŠTVO				
OKUSNA MORSKA RIBA						ITALIJA / VZKLIK PRI BIKOBORBI	
ZADNJI VOKAL V ABECEDI		AM. FILM. REŽISER (KING) / LEKSOVAC					
PUBLIKACIJA KAKE ORGANIZACIJE							
POLOTOK V GDANSKEM ZALIVU				JAPONSKA DENARNA ENOTA			

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: estrada, Nkrumah, Radmila, can, Tai, obadar, CE, usad, Ajka, NR, R, Aliee, Uri, Tiv, Sorbona, opornik.

Piše Boris Kukanja
Fotografija Lado Klar

Pot na Kilimandžaro

Kilimandžaro je najvišje afriško gorstvo vuklanskega izvora, ki se v celoti razprostira v Tanzaniji, čeprav poteka meja s Kenijo ob stičišču severnih pobočij z nižino. Najvišja točka je Uhuru Peak (5895 m) in prav ta vrh je bil mnogim želja in izziv. Za mnoge je bila nedosegljiva želja, da se v Afriki povzpnejo na ta najvišji vrh, ki ga planinci in alpinisti imenujejo Kibo.

Na pobočjih te gore so že tisočletja živela temnopolta plemena, ki so se ukvarjala z lovom in pojedelstvom. Nekateri Prekmurci smo se želeli povzpeti na ta vrh že več kot pet let. Vendar eno so bile želje, drugo pa možnosti. Možnosti so se pokazale **jeseni leta 1991, ko smo se za** Afriko odločili v kar velikem številu in hoteli organizirati pravo prekmursko odpravo na ta vrh. Iz objektivnih in zdravstvenih razlogov pa so mnogi ostali le pri želji, tako da nas je na koncu ostalo le pet in sreča je bila, da je odpravo organizirala Planinska zveza Slovenije, v katero smo se vključili tudi mi. Tako smo 23. januarja 1992, teden pred razglasitvijo države Slovenije, odpotovali s Planinsko zvezo Slovenije daljni Afriki naproti odločeni, da nas vseh pet pride na najvišji vrh Afrike.

Begunščica

Odprava je štela 23 članov, med njimi sta bila dva vodnika.

Priprave

Mnogi Prekmurci so se spraševali, ko so nas videli, kako vztrajno hodimo po našem lepem Goričkem, zakaj, kam in čemu. 25 km hoje na dan je bil za nas pravi užitek, saj smo bili večinoma v naravi, na zdravem zraku, kjer smo se pripravljali tako fizično kot psihično. Hodili smo v Pečarovce, Stanjevce, Bukovnico in drugam. Poletni vzponi v Savinjske in Julijske Alpe so že bili del naših priprav na Afriko. Da bi ohranili kondicijo, smo se v pozni jeseni in na začetku zime odpravili na Boč in Pohorje, zadnje dni decembra pa smo spoznavali vzpon na Begunščico. Udeležila se ga je celotna odprava Planinske zveze Slovenije, in ker smo imeli lepo in sončno vreme, smo z vrha Begunščice uživali v prelepi sončni pokrajini z razgledom na Stol, Triglav in druge vrhove.

In tako se je počasi približeval datum, za družinske člane poln **negotovosti**, za nas pa odločnosti seveda še potem, ko so nas prek medijev, predvsem radia in zadnje dni TV popularizirali, tako da nam je bilo včasih že nerodno. **Tega nismo bili vajeni, hoteli**

Odhod

KENIJA — NAIROBI

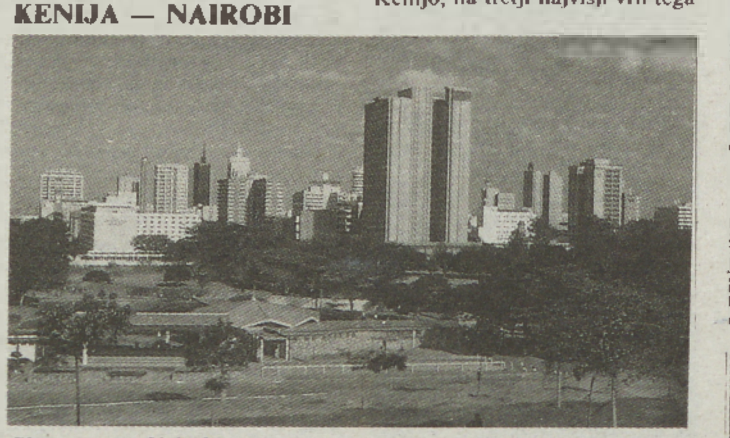
Glavno mesto Nairobi

smo oditi neopazno, skromno in tiho kot pravi planinci. Ker pa je bila to prva tako množična odprava tako daleč in tako visoko, je bilo to seveda razumljivo.

V sredo, 23. 1. 1992, se je odprava v sestavi: Vili Žižek Árpad Norčič, Lado Klar, Laslo Ligeti in Boris Kukanja odpeljala v Maribor, kjer se ie pridružila glavnini in nato preko Gradca in Dunaja poletela naravnost v Kenijo.

V Nairobi, glavno mesto Kenije, ki leži na nadmorski višini 1800 m, smo prileteli zjutraj in tako z −8° C v Evropi prišli takoj na +25° C. V hotelu Milimani, v katerem smo bili ves čas do odhoda v Zimbabve, smo se po mirni in prespani noči že pripravljali, da se odpravimo na Mont Kenijo, na tretji najvišji vrh tega gorovja Lenan (4985 m) na aklimatizacijo. Avtobus, ves poslikan z živimi barvami, je imel prav toliko sedežev, kot je bilo nas in prtljago smo zložili na streho avtobusa. Ob vožnji, ki je bila vse prej kot prijetna, smo poslušali afriško glasbo, po dveh urah vožnje pa smo zagledali z leve in desne strani noje, impale in druge živali, ki so se mirno pasle. Opoldan smo prispeli v Naru Maru, vas nosačev, in po dolgem prepričevanju in barantanju smo našli skupni jezik.

Nacionalni park, izhodišče našega prvega dela odprave, smo dosegli v pol ure in se nato kljub dežju peš odpravili dalje. Vso našo prtljago so nosači naložili na svoje avtomobile, avtobus se je vrnil v Nairobi in dogovorili smo se, da bo prišel po nas šele čez 4 dni v Naru Maru.

Tu se je sedaj začela tista Afrika, ki smo si jo predstavljali iz knjig in filmov. Kljub dežju, ki nas ni motil, smo kmalu zagledali opice babune in par sto metrov vstran so se mirno pasli dvlji bivoli. Pogrezali smo se v ta divji svet, brez strahu, in ob poti so nas spremljala velikanska drevesa in bujna vegetacija. Prespali

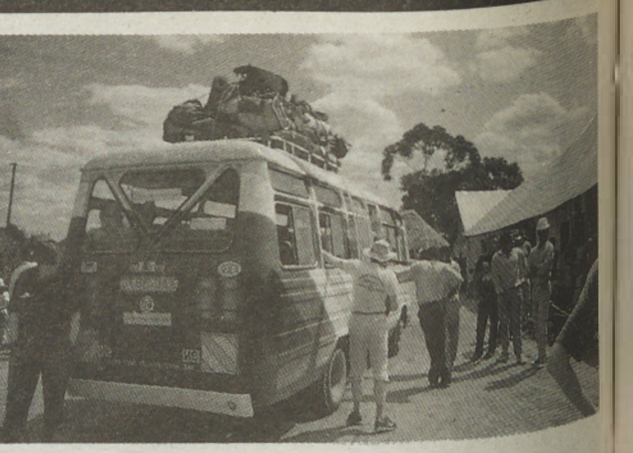
Vas nosačev Naru Maru

smo na meteorološki postaji, v kočah, kjer smo potrebovali samo spalne vreče. Še pozno v noč smo poslušali krike živali in vreščanje opic, ki jih je bilo veliko okoli koče. Zjutraj so nas zopet pozdravile in pri umivanju smo morali paziti na stvari, da ne bi ostali brez njih.

MC KINDER

Nenadoma zaslišimo prepire nosačev, ki so skrbno tehtali našo prtljago na viseči tehtnici, da ja ne bi kateri nosil več kot drugi. Ko so se končno sporazumeli in so bile stvari v vrecah, smo se odpravili proti Mc Kinderju, ki

Dolina Teleki

je na višini 4300 m. Hodili smo skozi pragozd, ki se je začel vzpenjati, in polagoma smo prišli na močvirnat teren. Od tu smo se povzpeli še više in pred seboj zagledali dolino Teleki v vsej njeni lepoti. Ime ima po Madžaru Telekiju, ki jo je prvi začel raziskovati okrog leta 1800.

Mc Kinder je bil tista točka, kjer se je vse dogajalo. Začetek vzpona na Lenan, počitek ob vrnitvi, pa nočitev, relaksacija in aklimatizacija. To je pomenilo ne glede na glavobol in želodčno slabost vztrajati, prestati in na novo začeti. Mi smo vse prestali, prišli na vrh, se dobro aklimatizirali, kar se je pokazalo pozneje, zadnje dni jedli tudi ..., katero smo se prej zaklinjali, da

Na vrhu Lenana

je nikoli ne bomo. Počasi smo postali del teh preprostih ljudi, ogledovali njihovo preproste ... hinjo, se pogovarjali in jih poslušali, ko so govorili v lomljeni angleščini. Čudili smo se, da so se ... znanjeni z dogajanji pri nas v bivši Jugoslaviji.

Zjutraj četrtega dne smo se vračali v Naru Maru, kjer nas je čakal avtobus. Odpeljal nas je bil ... še na ekvator, ki je bil ... 20 km, tako smo bili ... pri 0°, in potem zopet v Nairobi do našega izhodišča v hotelu Milimani.

(Se nadaljuje)

BLEDE SLIKE PRAŠNEGA MESTA

Jožef Rituper-Dodo

Podpisi k slikam gospoda Purača

4

Naši šivilji, ki je pošteno hodila služit svoj kruh v beltinski grad, h grofici Zichy, se lahko zahvalimo in morda bi ji bila celo sama grofica, če bi vedela, da se bo zaradi nje znašla na teh slikah, za to hvaležna.

I

Vidite, takoj na začetku svojega pisanja sem omenil, da bi si bilo treba ogledati zgodovino tega prašnega mesta in zdaj že ugotavljam, da to nima smisla. Kajti kako lahko ločiš zgodovino od dogodkov iz preteklosti? Tudi ti dogodki so končno zgodovina in to, kar danes berete ali počnete, bo že jutri neke vrste zgodovina, zato je bolje, da takoj preidemo k stvari.

Recimo, da gremo v Turopolje! Turopolje, takrat še zelo oddaljeno predmestje, sestavljajo tri ulice. Zadnja od teh treh ulic je še kolikor toliko ohranila prvotno podobo.

Pred leti mi je neki ljubljanski arhitekt, ki je po naključju prišel v mesto — in seveda najprej zagledal to ulico — rekel, da je mislil, da je ta ulica kulisa za kakšen film. Človek začne ob tem razmišljati, ali ne bi bilo prav, da bi takšno ulico ohranili prihajajočim rodovom. Časa za takšno razmišljanje je dovolj, da pa ni denarja, to vemo, zato v nadaljevanju takšnih tožb ne bo več, čeprav moram povedati, da bi si rad enkrat, ko bi me pot zanesla v New York, ogledal hišico iz prejšnjega stoletja, ki stoji natanko tam, kjer so jo takrat naredili in so jo mestni očetje ohranili poznejšim rodovom, čeprav bi lahko tisto zemljišče v strogem središču prodali za bogve kakšen denar.

Kako je nastalo Turopolje? Menda je grof Szapary, ki je potreboval delavce za svoja posestva, tamkajšnje zemljišče brezplačno odstopil Goričancem. Torej ne brezplačno, ampak za to, da so mu delali na posestvu, za plačilo pa so dobili to zemljo. Ponudba je že morala biti privlačna, saj so ulice nastale zelo hitro.

V Turopolju je stanoval nekdanji kočijaž grofa Szaparyja, ki je imel zdaj majhno kmetijo. Poznal sem ga, saj sem hodil k njemu vsako jutro po mleko. Da je vozil grofa, mi je sam pravil, ko se je nekoč po nekih opravkih ustavil pri nas in mu je mati vmes natočila deciliter žganja, ki ga je spil na dušek, kar se mi je **zdelo skoraj neverjetno (danes več sploh ne!)**. Dobro mu je bilo takrat, mi je pravil, in ko je gospodo kam peljal, je bil tudi on lepo oblečen. Za to so že oni poskrbeli, saj če je koleselj moral biti urejen in konji počesani, tudi kočijaž ni smel biti razcapan.

Res je bilo Turopolje siromašno, toda njegovi prebivalci so dali nekaj nase. Veliko pozneje je znani slikar, katerega mati je takrat še živela v Turopolju in kjer se je tudi sam rodil, imel v časopisu intervju in tako je med drugim povedal, da bi, če bi Turopolje zažgali, na eni strani bežali ven lopovi, na drugi pa kurbe. To je Turopoljce tako razjezilo, da so mu zagrozili, da bo tepen in še marsikaj hujšega. Veliko let je moralo miniti, da so na grožnjo pozabili in se zdaj ta slikar, sicer redko, spet vrača iz Gornjesavinjske doline v rodni kraj. Mojster Ruda, ki se je v Turopolje priselil s Štajerskega in tukaj začel obrt, je bil eden glavnih, ki ni mogel preboleti slikarjeve izjave. Danes živi v Turopolju razmeroma malo pristnih Turopoljcev in morda marsikateri priseljenec sploh ne ve, da se tistim trem ulicam tako reče.

Takoj za Turopoljem je kanal. Skopali so ga, da bi razbremenili Lendavo ob večjih nalivih ali spomladi, ko se tali sneg. Lendava je velikokrat poplavljala.

Največja poplava je bila nekje med prvo in drugo vojno, ko je bila voda v mestu tudi čez meter visoko. Še zdaj imajo nekatere stare stavbe v mestu v zidu železno oznako, ki kaže, kako visoko je takrat na tistem mestu segala voda. Zanimivo, toda kolikor se spominjam, se nam otrokom poplave niso zdele ne vem kako strašne, tudi če je bila še tako visoka voda. Prej bi rekel, da smo se poplav na tihem veselili, saj so nam prinesle doživetja in spremembe pri vsakodnevnem igranju. Že če se je dvignila talnica v kleti, je bilo zanimivo. Oče te je, na primer, dal v kad v kleti in odveslal do polic na drugi strani, kjer je morda ostalo še kaj kompota ali jabolk.

Zadnja poplava je bila tako huda, da so kljub kanalu morali izseliti Puščo — cigansko naselje. Naj mi Romi ne zamerijo, saj smo jim takrat rekli Cigani in zaradi tega ni bilo nobenega problema. Naziv cigan naj se ohrani za tistega, ki krade, ki je delomrzneš, potepuh in naj ne velja za tiste Rome, ki so pošteni, ki delajo, skrbijo za svoj naraščaj, skratka živijo kot drugi državljani! In takih poznam dandanes veliko. Pa tudi strinjam se z Romi, ki pravijo, da so najhujši beli cigani.

Torej tistikrat so zaradi velike poplave morali izseliti Puščo, saj je visoka voda začela ogrožati tudi življenja. Izpraznili so učilnice v stari gimnaziji in jih pripravili za prenočevanje. Vsak Rom je dobil po eno odejo, spali pa so verjetno na blazinah, ki so jih prinesli iz telovadnice, in morda še na čem. Za večerjo jim je znani poslovodja skuhal bograč. Bograč je moral biti dober, saj ga je ta poslovodja kuhal tudi ob raznih drugih priložnostih in na prireditvah, kjer se je zbralo veliko ljudi in takrat ni bilo nikogar, ki bi rekel, da ni dober. Romi so se bograča najedli in po takšni pikantni jedi so seveda postali žejni. Toda vode niso hoteli piti, čeprav je bil na dvorišču vodnjak z dobro vodo, kar vem, saj sem bil doma v bližini in je oče večkrat rekel, da je v tem predelu dobra pitna voda. Romi so zahtevali slatino.

Feri Maučec

Almanah pomurskega rokometa

25

Bakovski rokometaši v evropskem pokalu

V tekmovalni sezoni 1991/92 so rokometaši Pomurske iz Bakovec sodelovali v najvišjem kakovostnem razredu, v slovenski superligi, ter zasedli šesto mesto s 23 točkami, kar je bil največji uspeh pomurskega rokometa. Zlasti so odlično igrali na domačem parketu, saj so le enkrat izgubili s Kolinsko Slovanom iz Ljubljane. V ekipi se je uveljavilo nekaj mladih igralcev, kjer velja na prvem mestu omeniti državnega mladinskega reprezentanta Srečka Meolica in državnega kadetskega reprezentanta Boruta Vereša ter Petra Škrabana in Branka Bedekoviča. Poleg tega pa so rokometaši Pomurke iz Bakovec dosegli izreden uspeh v tekmovanju rokometnega pokala Slovenije, saj so se uvrstili v finale, kjer so v Celju izgubili z novim državnim prvakom Pivovarno Laško iz Celja. Tako bodo Slovenijo predstavljali v evropskem tekmovanju pokalnih prvakov. Ekipo sta uspešno vodila trener Vlado Hebar in tehnični vodja Štefan Buzeti, igrali pa so: Meolic, Okreša, Bedekovič, Škraban, Kolmanič, Petek, Žugelj, Gaberc, Vereš, J. Buzeti, S. Lovenjak in A. Lovenjak. Najboljši strelci pri Pomurki pa so bili: Petek 116, Meolic 79 in Okreša 76 golov.

Prvo tekmovalno sezono v slovenski rokometni ligi so uspešno sklenili tudi rokometaši Kroga, saj so s 23 točkami zasedli osmo mesto. Njihova uvrstitev pa bi lahko bila še boljša, saj so nekaj točk izgubili povsem po nepotrebnem, zlasti na domačem igrišču. Zelo solidno so igrali na gostovanjih, odkoder so prinesli polovico osvojenih točk. Ekipo je v prvem delu treniral Vlado Roškar, v drugem pa Janez Leposa, tehnične posle pa je opravljal Janez Kolmanko. Za ekipo Kroga so igrali: D. Kolmanko, J. Kolmako, A. Titan, D. Titan, Peterka, Šernek, Lukač, Prem, Varga, Legenič, Virag, Babič, Meolic, Vogrinčič in Kovačič.

V drugi slovenski moški rokometni ligi vzhod so sodelovala štiri moštva. Lep uspeh so dosegli rokometaši Radenske iz Gornje Radgone, saj so z ... točkami zasedli prvo mesto in se uvrstili v slovensko ligo. Petlet iz Murske Sobote je z 18 točkami zasedel tretje in se tudi uvrstil v slovensko ligo, Mladinec iz Murskih Črnec z 11 točkami šesto, Razkrižje pa z 10 točkami sedmo mesto. V pomurski moški rokometni ligi je naslov prvaka osvojilo moštvo ... s 14 točkami pred Ormoža ... Radgono pa s ... Krogom in Vidmom 4 točke, ... kovci 6 in ... V pomurski ženski rokometni ligi so prvo mesto in naslov pomurskega prvaka osvojile rokometašice Pomurke iz Bakovec z 11 točkami pred Planom iz ... ke Polane, 7, Mladinom ... Murskih Črnec 6, in ... iz Murske Sobote, brez točk. Pomurka in Polana sta se uvrstili v slovensko ligo vzhod.

(Kovačič)

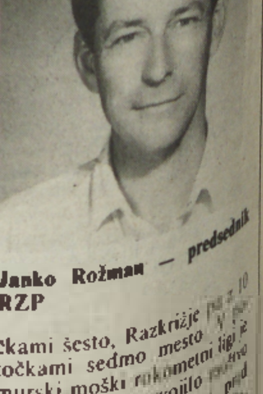
Janko Rožman — predsednik RZP

Rokometaši Radenske iz Radgone 1992. Stojijo od leve: Perša, Miljevič, Žalodec, Grah, Merčnik, Horvat, Geder, Benko (trener); spodaj: Fišinger, Katan, Trbuc, Husar, Ambruš, Cajnkar in Holc.

Vprašali ste nas

Kam s slovenskim potnim listom?

S slovenskim potnim listom lahko potujemo v vse evropske države. Vizo pa si je potrebno pridobiti za Francijo, Švico, Albanijo, Belgijo, Luksemburg, Nizozemsko, Irsko, Grčijo, Srbijo in Črno Goro. Vize dobimo na predstavništvih posameznih držav v Ljubljani, za Švico in Francijo v Zagrebu, za Grčijo v Trstu, za vse druge države pa pri njihovih predstavništvih na Dunaju. Podrobnejše informacije dobijo [illegible] na ministrstvu za zunanjne zadeve Republike Slovenije, telefon (061) 224 271.

Š. S.

Vlom v trgovino Gorenja

V noči s 17. na 18. junij je neznanec vlomil v prodajalno Gorenje Commercea v Ljutomeru, in sicer na ta način, da je zlomil [illegible] cilindrične ključavnice na [illegible] vratih. Iz prodajalne je [illegible] pobral rdečo krožno žago znamke Gorenje, vibracijski brusilnik, nadrezkar, vibracijski vrtalnik, kotni brusilnik in 12-voltni kompresor, vse znamke Gorenje, iz blagajne pa je pobral [illegible] tolarjev. Skupna škoda znaša kar 97.239 tolarjev. Policisti in kriminalisti bodo veseli, če jim bo kdo pomagal pri odkritju storilca.

Ustrelil se je

V četrtek se je smrtno ponesrečil Vlado Kokl s Šafarskega. Vstavil je naboj v cev puške domače izdelave, nato pa udaril po njej z neznanim predmetom, da bi iz nje spravil naboj, ki se je zagozdil. Naboj je eksplodiral in Kokla hudo ranil v desno stran prsnega koša. Mož je zmogel še toliko, da je prišel iz domače delavnice in se sesedel na klop, kmalu zatem pa umrl.

Množica vlomov v trgovine

[illegible] neznani storilec je v noči z 18. na 19. junij vlomil v Univerzalovi trgovini na Hotizi in v Odrancih, v prodajalno kmetijske zadruge v Odrancih, v zasebno trgovino Ivana K. v Odrancih in v Potrošnikovo prodajalno v Gančanih. Z nasilnim početjem je storil večjo gmotno škodo, od[illegible] količine raznega blaga, tako da je škode za [illegible] tolarjev. Omenjene trgovine so bile po odkritju vlomov zaprte več ur, saj so morali popisati zaloge, oziroma naredili inventuro.

Nesreča na meji

Na mejnem prehodu v Gederovcih se je 19. junija popoldne [illegible] nenavadna prometna nesreča. Voznik osebnega avta Anton K. z Ivanjševskega Vrha naj bi zaradi domnevne vinjenosti spregledal spuščeno zapornico [illegible] in prometne znake, ki [illegible] na ustavitev vožnje, [illegible] hitrostjo pe[illegible] Avstrija. Avto je odlo[illegible] zapornico in trčil v železno [illegible] na mostu čez Kučnico. Voznik se je lažje poškodoval, [illegible] škoda pa znaša kar [illegible].000 tolarjev.

Z motorjem treščil v avto

[illegible] četrtek se je Peter T. z [illegible] peljal z neregistriranim [illegible] kolesom iz Gornje Bi[illegible] proti Melincem. Vozil naj [illegible] brez prižganih luči, če[illegible] tema, povrh pa še ni [illegible], zato ne preseneča, da [illegible] osebni avto, s katerim se [illegible] nasproti pravilno po [illegible] desni Daniel S. iz Lipovec. Motor je odbilo v jarek, kjer je voznik obležal hudo telesno poškodovan. Zdravijo ga v soboški bolnišnici. Gmotna škoda na vozilih pa znaša 80.000 tolarjev.

Uboj v Jurovskem Dolu

Krambergerja ubil — Kramberger

Negovskega dobrotnika in predsedniškega kandidata Ivana Krambergerja so pokopali, njegov domnevni ubijalec P. R. iz Jurovskega Dola pa je v preiskovalnem zaporu. Pisanju o uboju pa ni konca, čeprav novinarjem doslej ni uspelo zvedeti nič novega.

Pojavljajo pa se vsemogoče govorice. Tako je nekdo ugotovil, da sta si bila samski P. R. in Ivan Kramberger zelo blizu in da sta se večkrat videla, menda tudi dan pred shodom. Nekateri tudi ne izključujejo možnosti, da je streljanje (ne pa uboj!) naročil sam Kramberger, s čimer naj bi si priboril še večjo popularnost in seveda glasove volivcev. Drugi trdijo, češ da so se ga znebili (kdo?) zato, ker je nasprotoval gradnji usnjarne v Gočovi.

»Na Krambergerja je lahko streljal le Kramberger, torej nekdo, ki je urejenost univerzuma dojemal kot nekaj zelo preprostega, njegove probleme pa je reševal brutalno. Če je pravi Kramberger mislil, da bo slovenskih težav konec s padcem komunistov in oblglavljenjem demosovcev, s križanjem lažnivih politikov, lopovov in prevarantov, je bil njegov morilec prepričan, da bodo takšne iluzije med ljudmi zbledele, če bo pokončal tistega, ki jih je med njimi sejal. S tega vidika je bil atentat na Krambergerja histerično in strogo politično dejanje. Mar bi raje streljal na zvočnike, ki so sprožili njegov srd! Dosegel tako in tako ni ničesar. Iluzije bodo ostale. Govorice bodo ohranile spomin na enega svetnika več, kot zmeraj pri takšnih zločinih pa je ubil le človeka. Neponovljivega človeka.« Tako je zapisal v Delu Miran Lesjak.

Ob tragični smrti Ivana Krambergerja pa se oglasila Mlada iniciativa (Mlin), ki deluje pri slovenski demokratični zvezi, z javnim vprašanjem: »Že 23. januarja 1992 smo slovenski policiji zastavili med drugimi vprašanji tudi tole: Kakšne kriterije namerava policija uporabiti pri varovanju predvolilnih prireditev raznih političnih organizacij oziroma kandidatov? 31. januarja 1992 je g. Božo Truden, pomočnik ministra za notranje zadeve, odgovoril: Varovanje predvolilnih prireditev je naloga njihovih organizatorjev. Če pa je možnost kršitev javnega reda in miru ali ogrožanja osebne varnosti in varnosti premoženja, policija ukrepa v skladu z oceno varnosti.

V javnem vprašanju Mlina v nadaljevanju piše: Ne glede na nepopolne odgovore, ki smo jih dobili, smo domnevali, da bo policija strokovno opravljala svoje delo. V primeru atentata na g. Ivana Krambergerja so se naša opozarjanja izkazala za mogoča. Pri tem gnusnem dejanju smo ogorčeni nad (ne)strokovno oceno tako slovenske policije kot dela VIS-a (varnostno informativne službe), ki je odgovoren za to področje. Ali poprejšnje grožnje in dejanja (avtomobilska nesreča, kruti dogodek z njegovo opico) niso dovolj očitno opozarjala na ogroženost njegovega življenja, da bi strokovni organi v slovenski policiji temu primerno ukrepali?

Podobno so se spraševali tudi nekateri poslanci skupščine Republike Slovenije, zato bo uboj v Jurovskem Dolu raziskovala tudi posebna skupščinska komisija. Morda je P. R. streljal, ker mu je bil Kramberger antipatičen, morda je streljal zato, ker sta se tako dogovorila, morda pa osumljeni sploh ni streljal, ampak kdo drug? Spomniti kaže, da je Kramberger druga »politična« žrtev v mladi slovenski demokraciji, saj je pred letom v kemičnem laboratoriju »zaradi nenadne eksplozije« ugasnilo življenje znanstvenika in politika Lazarinija. Hudo bi bilo, ko bi ljudje umirali v nepojasnjenih okoliščinah.

O Krambergerju morda še citat iz pisma Bojana Macuha iz Drobtinec, ki ga je poslal v uredništvo Vestnika: »Po smrti o človeku vse dobro, pravi stari pregovor. Sedaj ko Krambergerja ni več, so se veljaki občine Gornja Radgona prav tako spomnili nanj in obsodili to dejanje. Kar naj se spomnijo Negovskega jezera in problemov v zvezi z njim. Nikoli ga nihče od njih ni pretirano maral, pa tudi Kramberger je raje zahajal drugam, samo v Gornjo Radgono ne. Sam bog vedi, zakaj? Ob njih, naših občinarjih, si priznajmo, da nas je bilo za časa njegovega življenja še veliko, ki ga nismo marali, češ da ime predolg jezik, govori v tri dni, napada oblast, komuniste, vernike, hinavce, predvsem pa politike, ki z demokracijo skušajo delati dobro, delajo pa ravno obratno.«

Tak je bil. Posebnež, na katerega smo se ščasoma navadili. Zdaj, ko ga ni več, ga pogrešamo.

S. SOBOČAN

Pokol v Babjem ložiču

Borci tožili novinarja

Poteči je moralo skoraj 45 let od pokola v gozdiču Babji ložic pri Ljutomeru, da so se ojunačili nekateri, ki o tem veliko vedo, in spregovorili za javnost. O tem madežu, ki se je zgodil na binkoštni ponedeljek maja 1945. leta, so v letih 1990—92 pisali v več časopisih in revijah. Tedaj naj bi bilo na omenjenem mestu pobitih, ne da bi bili obsojeni na sodišču, od 9 do 12 domačinov ljutomerske občine.

O Babjem ložiču je pisal tudi Vestnik. Temeljiteje pa je dogodek raziskal novinar Mladine M. K., ki je o tem pisal v treh nadaljevanjih. Pisanje pa seveda ni bilo všeč trem partizanom, zato so A. P. iz Murske Sobote, S. Č. iz Radenec in S. N. iz Ljutomera vložili zoper pisca prek svojega odvetnika A. H. iz Gornje Radgone zasebne tožbe zaradi storitve kaznivega dejanja žaljive obtožbe po členu 108/1-II Republike Slovenije. Od temeljnega sodišča, enota Ljutomer, so zahtevali uvedbo kazenskega postopka, da pisca spozna na krivega in odgovornega ter ga primerno kaznuje in obsodi na povrnitev stroškov kazenskega postopka.

Večkrat preložena sodna obravnava je bila končno v sredo, 17. junija. Sodnik I. Š. je predlagal, naj tožitelji pretehtajo, ali ima sodni postopek smisel, in da bi bilo pametneje, ko bi spor izgladili. Takega mnenja je bil tudi novinarjev zagovornik odvetnik D. D. iz Ljubljane. Predlog so — po posvetovanju z odvetnikom — sprejeli tudi tožitelji. Končno so se domenili, da bo v Madini objavljen tale popravek: »Marjan Horvat obžaluje, če so trditve, zajete v zasebnih tožbah gospodov Staneta Červiča, Alojza Pihlerja in Staneta Novaka, ki se tičejo članov z naslovom Pokol v Babjem ložiču, objavljene v Mladini številka 29 in 33 iz leta 1990, neresnične in se zasebnim tožilcem opravičuje.« Dogovorili so se tudi, da bo v 8 dneh po prejemu sklepa poravnal stroške zasebnih toženccev.

Tožitelji in toženec si po poravnavi sicer niso segli v roke, je pa ravnanje obeh strani (tožiteljev in toženca) lepa gesta, saj očitno nihče ni imel interesa, da bi uprizarjal velik sodni proces. Skratka: sprava!

Ob tem pa še Vestnikov zgled! Podpisani sem svojčas zapisoval izpovedi nekaterih Pomurcev, ki so bili po nedolžnem obsojeni zaradi drugačnega mišljenja in ravnanja, kot je bilo »uzakonjeno« v določenem povojnem obdobju. Bili so torej pravno dvomljivi sodni procesi. Vse dotlej, dokler je bil predsednik vlade krščanski demokrat Lojze Peterle, je šlo: ljudje so celo samoiniciativno ponujali v objavo svoja doživetja. Ko so mu začeli majati stolček in slednjič, ko ga je moral prepustiti »levičarju«, pa prizadeti niso več pripravljeni govoriti. Zdi se mi, da ne zato, ker bi se spravili s svojo kruto preteklostjo, ampak so obmolknili zaradi morebitnih posledic. Prastrah pred »rdečimi« se je po osebnem mnenju podpisanega vrnil.

Bodi tako ali drugače! Res pa je, da čas celi rane. Marsikdaj slišimo, da je odpustiti mogoče, pozabiti pa nikoli. To najbrž velja tudi za morijo v Babjem ložiču in še kje, kjer so obležale žrtve.

S. SOBOČAN

Umrl voznik kolesa z motorjem

V nedeljo, 21. junija, ob 17.15 se je zgodila huda prometna nesreča v Spodnji Ščavnici. Franc M. s Plitvičkega Vrha, ki se je peljal s kolesom z motorjem, naj bi vozil preblizu desnega roba vozišča, zato je padel in med prevozom v bolnišnico umrl. Obdukcija bo pokazala, ali je 65-letni Franc M. umrl zaradi poškodb, ki jih je dobil ob padcu, ali pa zaradi česa drugega.

Prehitro po klancu

Stanislav R. iz Šalovec se je pred dnevi poškodoval pri vasi Železne Dveri v ljutomerski občini. Vozil naj bi z neprimerno hitrostjo po klancu navzdol, zapeljal je na levo stran ceste in trčil v nasproti vozeč tovorni avto, ki ga je upravljal Jože L. iz Vogričevec. Telesne poškodbe so menda le lažje, gmotna škoda na vozilih pa znaša 250.000 tolarjev. Pa kaj bi o tem, glavno je, da se ni zgodilo še kaj hujšega!

Z mopedom v avto

Po lokalni cesti iz Mlajtinec proti Tešanovcem se je peljal z motornim kolesom Boštjan S. iz Kroga. Dohitel je voznika osebnega avta Alfreda B. iz Murske Sobote, ko je ta pravilno zavijal v levo. Ker je motorist vozil preblizu, se je zaletel v avto, padel in se hudo ranil. Prepeljali so ga v bolnico. Nesreča se je zgodila 20. junija.

Policisti so tekmovali

Na ministrstvu za notranje zadeve republike Slovenije so tudi letos organizirali tekmovanje delavcev organov za notranje zadeve v radiotelegrafiji in urejanju besedila na osebnih računalnikih. Sodelovali so tudi delavci UNZ Murska Sobota. Ekipa radiotelegrafistov je dosegla drugo mesto v ekipni konkurenci, med posamezniki pa je Boris Grmadnik postal republiški prvak. Ekipa, ki pa je tekmovala na osebnih računalnikih, se je prav tako odlično odrezala, saj je bila najboljša in osvojila prehodni pokal. Med posamezniki pa se je najbolje odrezala delavka policijskega oddelka iz Radenec Nevenka Biček, ki je zasedla drugo mesto in je poleg priznanja in medalje dobila še praktično nagrado, ki jo je podelil predstavnik pokrovitelja IBM-a z Dunaja.

Š. S.

Izsiljeval prednost

Ivan Ž. iz Krncev se je 21. junija peljal z osebnim avtom proti Sebeborcem. V bližini Bokračev je po enakovredni cesti pripeljal z mopedom Ludvik R. iz Bokračev. Ker avtomobilist ni upošteval desnega pravila in je izsilil prednost pred mopedistom, sta trčila. Ludvik R. se je hudo poškodoval, zato so ga odpeljali v bolnico.

Jubileji

100 let GD Cven

Na Cvenu so preteklo nedeljo proslavili 100-letnico gasilskega društva. Praznovanje se je začelo s sv. mašo, nadaljevalo z mimohodom gasilcev ter slavnostnim zborom pred gasilskim domom. Slovesnosti so se udeležili številni gasilci in krajani ter gostje. Slavnostni govornik je bil direktor republiške uprave za zaščito in reševanje Bojan Useničnik, v kulturnem programu pa so sodelovali godba na pihala iz Ljutomera ter člani domačega kuda in učenci osnovne šole. Ob tej priložnosti so blagoslovili gasilski dom in zaslužnim posameznikom podelili odlikovanja in priznanja. Republiška gasilska odlikovanja so dobili: Franc Nemec, Franc Makoter, Franc Kolbl, Boris Rus, Mirko Puconja, Franc Dobranjšček, Jože Kovačič, Jože Puconja, Mirko Mavrin, Franc Mlinarič in Janko Horvat. Plaketo veterana so podelili Mirku Mavrinu, posebna društvena priznanja pa Francu Nemcu, Jožetu Polaniču, Janku Sabotinu in Jožetu Puconji. *Foto: F. M.*

Gasilska tekmovanja

Pertoča prva v Avstriji

Na okrajnem gasilskem tekmovanju v Ženavcih v Avstriji so sodelovali tudi gasilci iz Pertoče, Jurija in Gerlinec ter dosegli lep uspeh. Med tujimi ekipami so zmagali gasilci iz Pertoče pred Jurijem in Gerlinci.

V Velenju pa je bilo republiško gasilsko tekmovanje za člane in članice. V ženski konkurenci je Pomurje zastopala ekipa iz Podgradja in dosegla enega najboljših časov, vendar so jo sodniki oškodovali. Pri članih A so Puževci zasedli enajsto mesto, pri članih B pa Gornja Radgona enajsto in Murska Sobota osemnajsto mesto.

F. M.

60 let GD Beznovci

Z enoletno zamudo so zaradi lanske vojne preteklo nedeljo proslavili 60-letnico GD Beznovci. Ob tej priliki so pregledali dosedanje delo in uspehe. Društvo je primerno opremljeno in ima lep gasilski dom ter urejeno okolico. Na slovesnosti je govoril podpredsednik Občinske gasilske zveze Murska Sobota Franc Kučan, zaslužnim članom pa so podelili republiška in občinska gasilska priznanja ter odlikovanja. *fm*

Radmožanski gasilci praznujejo

Prostovoljno gasilsko društvo v Radmožancih bo letos proslavilo 60-letnico obstoja. Ustanovljeno je bilo v letu 1932 in je bilo že v začetku gonilna sila razvoja vasi. Tako je tudi danes, saj brez gasilcev ne mine nobena akcija. Ob 50. obletnici so dobili uniforme, leta 1984 pa s pomočjo krajanov in občinske gasilske zveze tudi gasilsko brizgalno. 1985. leta so obnovili in razširili vaško-gasilski dom in v vasi izkopali še šest požarnovarnostnih vodnjakov. V radmožanskem gasilskem društvu delujeta dve desetini, mladinska in članska, imajo pa tudi 40 podpornih članov. Radmožanski gasilci se udeležujejo vseh občinskih gasilskih tekmovanj. Ob 60-letnem jubileju bi želeli dobiti nove uniforme, zato računajo na pomoč občinske gasilske zveze in krajanov.

JD

Ljutomer

Gasilski pregledi in tečaj

V občinski gasilski zvezi Ljutomer so sklenili preglede gasilskih društev. Na njih je sodelovalo 39 društev z 62 enotami. Rezultati so pokazali, da je društveno delo v operativi dobro. Opravili so tudi preskus orodja, ki so ga vsi uspešno opravili. Ugotovljeno je, da v društvih namenjajo ustrezno pozornost podmladku, saj se je pregledov udeležilo 24 mladinskih in pionirskih enot. Od industrijskih gasilskih društev sta se pregledov udeležili gasilski društvi iz Imgrada in obrata Mariborske tekstilne tovarne. Na pregledih pa niso bila društva iz Iljaševec, Gajševec, Grab, Spodnjega Krapja, Veržeja in Pristave.

Občinska gasilska zveza je organizirala tečaj za nižje gasilske častnike in strojnike. Udeležilo se ga je 19 gasilcev iz gasilskih društev Cven, Gresovščak, Precetinci, Vučja Vas in Križevci pri Ljutomeru. Hkrati pa so bili tečaji za izprašane gasilce. Imeli so jih v gasilskih društvih v Lukavcih, Vučji vasi, Precetincih, Grlavi in Krištancih-Šalincih. Obiskovalo jih je 60 tečajnikov. Tečajev in usposabljanj, ki jih je pripravila Gasilska zveza Slovenije, pa se je udeležilo 5 gasilcev.

D. KOSI

Satahovci

Sektorske vaje

Gasilske vaje tišinskega sektorja so bile tokrat v Satahovcih. Prišlo je 12 desetin odraslih in 4 pionirske desetine. Zunaj konkurence so nastopili mladinci iz Kroga. Starejši gasilci so se pomerili v suhem tridelnem napadu, štafetnem teku, vezanju vozlov, pionirji pa z gasilsko vedrovko. Prvo mesto so zasedli gasilci s Petanjec in prejeli prehodni pokal krajevne skupnosti Tišina, drugo mesto je pripadlo gasilcem iz Sodišinec, tretji pa so bili gasilci iz Tropovec. Med gasilci/mladinci so se najbolje odrezali Sodišinčani, najboljši gasilci/pionirji pa so bili s Krajne.

F. Ku.

Sopotnica poškodovana

21. junija se je zgodila prometna nesreča na Ivanjševskem Vrhu, ker je menda Franc R. iz Ivanjševec vozil z osebnim avtom po levi strani ceste in zato trčil v drug avto. Posledice: večja gmotna škoda in hude telesne poškodbe, ki jih je dobila Helena W., ki se je peljala v osebnem avtu Franca R.

Predstavljamo vam prvake

Prvič pomurske prvakinje

V letošnjem tekmovanju v pomurski ženski rokometni ligi, kjer so sodelovale štiri ekipe, je prepričljivo zasedla prvo mesto in naslov pomurskih prvakinj ekipe Pomurke iz Bakovec. Bakovčanke so dosegle pet zmag in enkrat igrale neodločeno. Rokometašice Bakovec so že pred leti tekmovale v pomurski ligi, vendar brez večjih uspehov. Pred dvema letoma pa je Rokometni klub Pomurka iz Bakovec zopet vzel pod svoje okrilje žensko ekipo, ki si je pridobila potrebno osnovno znanje na bakovski osnovni šoli, kjer rokometu namenjajo posebno skrb. Načrtno delo trenerja Alojza Vereša, Janeza Matuša, vodje ekipe, in Slobodana Bašiča, tehničnega vodje, je rodilo sadove. S priključitvijo treh rokometašic Bistrice: Anite Gjerek, Mateje Gjerek in Martine Jakšič ter ponovno športno aktivnostjo vratarke Alenke Meolic je postala mlada in obetavna ekipa zanesljivejša. Tako so v Bakovcih ustvarili solidno žensko rokometno ekipo, ki je prvič postala pomurski prvak in se uvrstila v slovensko žensko rokometno ligo vzhod. V tej konkurenci bo tekmovala tudi drugouvrščena ekipa v pomurski ligi — Polana. Z uvrstitvijo ženske ekipe Pomurke iz Bakovec postaja ta kraj še močnejše rokometne središče v Pomurju, s tem pa se veča zanimanje za to športno panogo. V Bakovcih so ponosni, da se je njihova moška ekipa uvrstila v tekmovanje za pokal evropskih pokalnih prvakov. Posebnih težav pa si ne delajo tudi z uvrstitvijo ženske ekipe v slovensko ligo, saj imajo več kot 20 mladih igralk, ki so prvo leto sposobne ostati v ligi, v prihodnosti pa tudi doseči kaj več. Tako kot pri moški ekipi Pomurke iz Bakovec, so se dobro organizirali tudi pri ženski ekipi ter zbrali okrog sebe prizadevne in delavne člane. Ti pa tudi uspešno ustvarjajo razmere za nemoteno delo in tekmovanje, saj so že doslej dobili okrog 20 pokroviteljev. S tem pa seveda še niso izčrpali vseh možnosti. Ženska ekipa Pomurke iz Bakovec je postala tudi pomurski pokalni prvak.

Feri Maučec

Rokometašice Pomurke iz Bakovec — prvakinje pomurske lige. Stojijo od leve: J. Matuš (vodja ekipe), Vereš (trener), R. Buzeti, Vohar, Štefanec, Papič, Sreš, Kar, T. Buzeti, Novak, Vrečič, Bašič (teh. vodja); sedijo: Kuhar, M. Buzeti, K. Matuš, S. Buzeti, Smodiš, A. Gjerek, Jakšič, M. Gjerek, Horvat; manjka Meolic. Foto: F. Maučec

Hotiza prvak prve občinske lige

Nogometni klub Hotiza je bil ustanovljen pred približno tridesetimi leti, saj so tamkajšnji nogometaši že leta 1963 tekmovali v lendavski občinski ligi. V tej konkurenci so uspešno tekmovali vse do leta 1982, ko so se uvrstili v enotno pomursko nogometno ligo, kjer so tekmovali šest let in v dveh tekmovalnih sezonah zasedli peti mesti, kar je njihov največji uspeh. Lep uspeh so dosegli v letošnji tekmovalni sezoni, saj so prvič osvojili naslov prvaka v prvi občinski nogometni ligi Lendava, in to šele v spomladanskem delu prvenstva. Po jesenskem delu tekmovanja so bili namreč šele na četrtem mestu in za jesenskim prvakom Kobiljem zaostajali dve točki. Potem pa je v klubu prišlo do nekaterih kadrovskih sprememb. Vanj so prišli Albin Lackovič (Nafta), Ivan Cipot (Polet, Martin na Muri) in Ladislav Horvat (Kapca). Žal je slednji zaradi poškodbe igral le na začetku prvenstva. Trenerske posle pa je prevzel Mirko Žižek, nekdanji nogometaš lendavske Nafte. Načrtno in zavzeto delo je dalo rezultate. Brez izgubljene tekme in le z enim neodločenim rezultatom je Hotiza osvojila naslov prvaka v prvi občinski nogometni ligi Lendava s prednostjo ene točke pred Renkovci ter 34 goli pozitivne razlike. Za ta uspeh so v prvi vrsti zaslužni igralci, svoj delež pa so prispevali tudi trener, vodstvo kluba in številni gledalci, ki svoje moštvo vestno spremljajo na tekmah. S prvim mestom so v klubu zelo zadovoljni, četudi bodo zaradi ukinitve pomurske nogometne lige še naprej igrali v prvi občinski ligi Lendava. V novi tekmovalni sezoni ne računajo na okrepitve, saj imajo več kot 20 nogometašev. Želijo si, da bi tudi v prihodnje dosegali dobre rezultate ter ustvarili boljše možnosti za delo v klubu. Zato nameravajo letos zgraditi prizidek h klubskim prostorom na nogometnem igrišču. Volje do dela jim ne manjka, zato ni bojazni, da svojih želja ne bi uresničili.

Feri Maučec

Nogometaši Hotize — prvaki v prvi občinski nogometni ligi Lendava. Stojijo od leve: S. Žižek (predsednik), M. Lackovič, M. Žižek (trener), Ritlop, Špilak, J. Horvat, Albin Lackovič, Kustec, Albert Lackovič, Cigan, D. Hozjan in J. Hozjan; čepijo: M. Ribarič, L. Horvat, R. Horvat, P. Hozjan, Žalig, Györkeš, Farkaš in Cipot; manjkajo: Gal, Žižek in R. Ribarič.

Predstavljamo reprezentanta

Iztok Horvat na svetovnem prvenstvu

Od 2. do 14. julija bo na Norveškem svetovno mladinsko prvenstvo kajakašev in kanuistov. Kot član slovenske reprezentance bo na prvenstvu tudi sedemnajstletni dijak srednje gostinske šole v Radencih in član brodarskega društva Mura iz Kroga Iztok Horvat. Gre za športnika perspektivnega razreda, ki je bil kot lanski zmagovalec slovenskega pokala izbran med kandidate za sestavo državne mladinske reprezentance, ki bo sodelovala na svetovnem prvenstvu. To mesto pa si je moral izboriti še na letošnjih treh izbirnih tekmovanjih. Zato sta s trenerjem Štefanom Vargo pripravila primeren program priprav, ki sta jih v celoti uresničila. Bil je trikrat na enotedenskih skupnih pripravah na morju, pa tudi doma se je vestno pripravljal. Dvakrat na dan je vadil na reki Muri in trikrat tedensko v dvorani oziroma Moravskih Toplicah (pozimi v trimskem kabinetu in bazenu). Skratka s pripravami, v katere je vložil veliko dela in truda, je zadovoljen, pa tudi z

uvrstitvijo v državno mladinsko reprezentanco. Hvalažen pa je tudi matičnemu društvu, ki mu je omogočilo tako zahtevne priprave. In kaj pričakuje od svetovnega prvenstva? Ceprav se zaradi napake Kajakaške zveze Slovenije ni udeležil generalke za svetovno prvenstvo na Norveškem in ne pozna tekmovalne proge, meni, da bo lahko v petih dneh pred tekmovanjem dobro spoznal progo in njene »pasti«, ki so na takšnih naravnih panogah. Pričakuje, da se bo med posamezniki v kategoriji C — 1 uvrstil od desetega do petnajstega mesta, v moštveni vožnji 3 × C — 1 skupaj z bratoma Hočevar iz Ljubljane pa okrog petega mesta med dvajsetimi državami z vsega sveta. Vsaka boljša uvrstitev bi pomenila velik uspeh, kajti vedeti moramo, da v Sloveniji nimamo rek za zahtevna tekmovanja. Kljub vsemu se veseli sodelovanja na svetovnem prvenstvu, saj bo poleg tekmovanja spoznal tudi del Skandinavije in kraje, od koder prihajajo znani alpski smučarji in smučarji tekači.

F. Maučec

Andrej Šajnovič — predsednik KK Murska Sobota

Prvo tekmovanje v preskakovanju ovir v Rakičanu

Konjeniški klub Murska Sobota, ki je bil ustanovljen pred več kot dvanajstimi leti za rekreacijsko jahanje, vključuje nad sto članov. Klub je več let deloval v Černelavcih, sedaj pa že nekaj časa v rakičanskem gradu. Nenehno razširja svojo dejavnost, prihodnjo soboto pa bo tudi pripravil prvo mednarodno tekmovanje v preskakovanju ovir. O dejavnosti kluba in tekmovanju smo se pogovarjali s predsednikom Andrejem Šajnovičem.

— Spremenili ste kraj vašega delovanja. Iz Černelavec ste se preselili v rakičanski grad.

»Za spremembo kraja smo se odločili, ker v Černelavcih nismo imeli možnosti širitve dejavnosti in nadaljnjega razvoja. Poleg tega si je novo vodstvo pred dvema letoma zadalo nalogo, da naj bi se klub razvil v sodoben jahalnoturistični center s primernim okoljem. Pa tudi počutje naših članov prej ni bilo najboljše. Vse te cilje danes že uresničujemo v prelepem rakičanskem parku in gradu.«

— S kakšno dejavnostjo se v klubu ukvarjate?

»Naš klub je edini v Pomurju, ki se ukvarja z jahalno dejavnostjo. Ukvarjamo se s šolo jahanja, turistično-rekreacijskim in tekmovalnim jahanjem ter šolanjem in rejo tekmovalnih konj. V klubu organiziramo na vsakih šest tednov začetni ali nadaljevalni tečaj jahanja in tako letno usposobimo od 150 do 200 jahačev, s tem pa tudi svojo jahalno bazo.«

— V soboto, 27. junija, organizirate prvi turnir v preskakovanju ovir, ki bo v rakičanskem parku. Kakšno udeležbo pričakujete?

»Želja vsakega konjeniškega kluba je, da si v koledarju Konjeniške zveze Slovenije zagotovi ustrezen datum za organizacijo tekmovanja in se uveljavi v širši javnosti. Kot mlademu klubu nam je letos prvic uspelo, da organiziramo mednarodno tekmovanje v preskakovanju ovir, ki bo v soboto. Že dopoldne ob 10. uri bo izločilno tekmovanje na nižjih ovirah, medtem ko se bodo [illegible] na tekmovanja začela ob 1[illegible] uri, konji pa bodo preskakovali tudi do 150-centimetrske ovire. Na turnirju bo sodelovalo okrog 80 dobrih tekmovalcev iz Avstrije, Madžarske, Hrvaške in Slovenije. Na konjih, ki jih je klub kupil v tujini, bosta nastopili tudi domači tekmovalki Jožica Horvat iz Murske Sobote in Katja Šajnovič iz [illegible]vec. Na prvo tovrstno prireditev smo se v klubu vestno pripravljali in mislimo, da bomo svojo nalogo dobro opravili. Za popestritev prireditve pa bodo poskrbeli člani sobo[illegible]ga kinološkega kluba in [illegible]alna policijska enota. Pričakujemo, da bodo številni obiskovalci prišli na svoj račun in da bo sobotno popoldne pestro in privlačno za ljubitelje živali.

Feri Maučec

Strelstvo

LD Cankova prvak ZLD Prekmurja

Na strelišču v Rakičanu je bilo prvenstvo Zveze lovskih družin Prekmurja v streljanju na glinaste golobe in v tarčo srnjaka. [illegible] je okrog 60 lovcev. Največ uspeha so imeli tekmovalci LD Cankova, saj so postali skupni zmagovalec.

Rezultati — glinasti golobi: ekipno: 1. LD Križevci 72, 2. LD [illegible] Cankova 70, 3. LD Dobrovnik 62, 4. LD Radovci 62, 5. LD [illegible] 62 golobov; **posamično:** 1. Maček (Radovci) 26, 2. Benko ([illegible]) 25 in Bransberger ml. (Cankova) 25 golobov.

Tarča srnjaka — ekipno: 1. LD Tišina 173 krogov, 2. LD Radovci [illegible] 170, 3. LD Cankova 167, 4. LD Rakičan 158, 5. LD Križevci [illegible] gov; **posamično:** 1. Gregor (Tišina) 67, 2. Bransberger ml. (Cankova) [illegible] 65, 3. Vidonja (Rakičan) 64, 4. Dani (Radovci) 62, 5. Horvat (Rakičan) 62 krogov. **Kombinacija — ekipno:** 1. LD Cankova 400,10, 2. LD Križevci 389,76, 3. LD Radovci 376,46, 4. LD Rakičan 364,4[illegible], 5. LD Bogojina 337,80 točk; **posamično:** 1. Gregor (Tišina) 150,25, 2. Bransberger ml. (Cankova) 148,25, 3. Horvat (Rakičan) 140,92, 4. Maček (Radovci) 138,92 in 5. Marič (Bogojina) 138,25 točk.

Atletika

Pionirski pokal Slovenije

V Beltincih je bilo finale atletskega pionirskega pokala Slovenije. Sodelovalo je blizu 350 atletov in atletinj iz pomurskih osnovnih šol.

Rezultati — ml. pionirji — 60 m: 1. Šparaš (OŠ III), 2. Kavaš (Odranci), 3. Ulen (Bel.); **300 m:** 1. Viher (Ljut.), 2. Žižek, 3. Jerič (oba Beltinci); **600 m:** 1. Tratnjek (Belt.,), 2. Vrečič (Tiš.), 3. Hakl (Radenci); **daljina:** 1. Jerebic, 2. Maučec (oba Belt.), 3. Pal (Tur.); **višina:** 1. Mauko (Raden.), 2. Raj (Tur.), 3. Hartman (Belt.); **žogica:** 1. Sobočan (Stog.), 2. Štrotl (GR), 3. Marinič (Ljut.); **St. pionirji — 60 m:** 1. Dervarič (Puc.), 2. Ivanjšič (Ljut.), 3. Horvat (Raden.); **300 m:** 1. Vegič (Tur.), 2. Babič (Ljut.), 3. Žižek (Belt.); **1000 m:** 1. Gregorinčič (Cez.), 2. Kerčmar (Raden.), 3. Benkič (Grad); **daljina:** 1. Ščančar (Belt.), 2. Horvat (Grad), 3. Rob (SV); **višina:** 1. Iskra (GR), 2. Nemec (Len.), 3. Plej (Čren.); **krogla:** 1. Žerdin (Belt.), 2. Pintarič (GR), 3. Kšela (Tiš.); **žogica:** 1. Kozinšek (Ver.), 2. Kavaš (Odr.), 3. Šernek (Čren.); **štafeta 4 × 100 m:** 1. Turnišče, 2. Beltinci, 3. Tišina.

Rezultati — ml. pionirke — 60 m: 1. Černi (Tur.), 2. Metličar (Raden.), 2. Marič (OŠ III); **300 m:** 1. Marković (Tur.), 2. Horvat (Tur.), 3. Fujs (Grad); **600 m:** 1. Antolin (Belt.), 2. Meglič (Kap.), 3. Pucko (Neg.); **daljina:** 1. Pintarič (Čren.), 2. Gostan (Odr.), 3. Törnar (Čren.); **višina:** 1. Horvat (OŠ III), 2. Stranič (Kap.), 3. Gerič (Čren.); **žogica:** 1. Škrlec (Raden.), 2. Zver (Belt.), 3. Pintarič (Čren.); **st. pionirke — 60 m:** 1. Hajdinjak (Tiš.), 2. Forjan (Belt.), 3. Markoja (Odr.); **300 m:** 1. Mesarič (Belt.), 2. Ritlop (Čren.), 3. Dajčar (Tiš.); **1000 m:** 1. Klemenčič (GR), 2. Friškič (OŠ III), 3. Oplaj (Belt.); **daljina:** 1. Perša (Belt.), 2. Zadravec (SV), 3. Peršak (Neg.); **višina:** 1. Berden (Belt.), 2. Vračko (Stog.), 3. Sobočan (Len.); **krogla:** 1. Hartman, 2. Šinko (obe Belt.), 3. Kavaš (Odr.); **žogica:** 1. Simonič (Neg.), 2. Denša (Tur.), 3. Časl (Belt.); **štafeta 4 × 100 m:** 1. Beltinci, 2. Turnišče, 3. Tišina.

Jubilej

Dvajset let juda v Lendavi

V Lendavi letos praznujejo 20-letnico judo športa. Ob tem jubileju so pripravili slovesnost, na kateri so pregledali delo in uspehe ter zaslužnim podelili plakete. Te so prejeli: Judo zveza Slovenije, Osnovna šola I Lendava, Osnovna šola Velika Polana, Osnovna šola Turnišče, Športna zveza Lendava, Viljem Šekereš, Bojan Hajdinjak, Franc Bobovec, Zdenko Kovač, Alojz Kastelic, Zdravko Bajzek, Jože Kovač, Tomislav Krajačič in Dušan Varga.

Začetki judo športa v Lendavi segajo v leto 1958, ko je skupina študentov začela vaditi v dvorani Partizana pod vodstvom Lacija Vučka in ob strokovni pomoči Staneta Iršiča in Simona Kagerja. Ker pa ta nova športna zvrst ni bila deležna razumevanja odgovornih dejavnikov, je delo zamrlo. Šele leta 1972, ko so na lendavski osnovni šoli kot prvi v državi ustanovili judo sekcijo, se začenja razvojna pot lendavskega juda. Učence osnovne šole, med katerimi je bilo tudi nekaj članov, je treniral Alojz Kastelic iz Murske Sobote. Kmalu zatem je trenerske posle prevzel Zdenko Kovač. Zavzeto delo se je kmalu pokazalo tudi na tekmovanjih. Najprej so se začele uveljavljati pionirke, ki so se celo uvrstile na državno prvenstvo. Sicer pa so se učenci osnovne šole, člani judo sekcije, predvsem udeleževali tekmovanja na območju severovzhodne Slovenije, merili pa so se tudi s hrvaškimi klubi. Leta 1974 je bilo v Lendavi prvič republiško prvenstvo za pionirje in mladince. Pionirska ekipa Lendave je bila v tem času za Rogašovci in pred Mursko Sobota. Zatem so se v Lendavi odločili, da bodo sami organizirali tekmovanje za pokal Draga Lugariča, ki se je kasneje preimenoval v [illegible] Lendave. To tekmovanje je [illegible] tudi za slovenski pokal. Po [illegible]hodu Zdenka Kovača v [illegible] Soboto je trenerske posle prevzel Jože Kovač, organizacijske [illegible] Vili Sekeres. Lendavski judo[illegible] so se začeli vedno bolj [illegible]ti v republiškem merilu in [illegible] 1980 je pionirska ekipa [illegible] naslov republiškega prvaka. [illegible]ta 1989 je članska [illegible] Lendave postala prvak v drugi [illegible]ski judo ligi in se uvrstila v [illegible] slovensko ligo. Žal pa so [illegible] kasneje zaradi poškodb nekaterih igralcev prenehati tekmovati. Lani so ustanovili judo [illegible] tudi na osnovnih šolah v [illegible] Polani in Turnišču ter tako [illegible] širili krog tekmovalcev. [illegible] tudi narekovale, da so v [illegible] letošnjega leta ustanovili [illegible] klub Lendava. Sicer pa s [illegible] dvajsetletnem delovanju [illegible]ski judoisti dosegli [illegible] vredne uspehe na [illegible] republiških, državnih in [illegible]rodnih tekmovanjih, [illegible] tudi razvili dobro sodelovanje s sosednjimi klubi [illegible] Madžarskem. Ob letošnjem [illegible]leju so izdali poseben [illegible] prikazom razvoja in [illegible] lendavskega judo [illegible] setih letih.

Feri Maučec

Uspela promocija slovenske ženske odbojke

Središče Prlekije Ljutomer, kjer ima odbojka dolgoletno tradicijo, je bilo prizorišče prve meddržavne tekme. V prijetnem okolju sta se srečali reprezentanci Avstrije in Slovenije.

Med uglednimi gosti je bil tudi predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan, ki je v pozdravnem nagovoru med drugim dejal, da srečanje pomeni, da se Slovenija vrača v normalno življenje in da se lahko začnemo ukvarjati tudi z dejavnostmi, ki plemenitijo in združujejo ljudi. Hkrati pa je reprezentantkam zaželel uspešno pot v Evropo. In njegove želje so se uresničile. Slovenija je premagala Avstrijo s 3:1 (—9, 8, 6, 12). Z igro, ki so jo prikazala dekleta, so bili gledalci, ki so jih ves čas spodbujali, zadovoljni.

Foto: N. Juhnov

Spidvej

Horvat šesti, Koren sedmi

Na prvi dirki za odprto prvenstvo Slovenije v spidveju, ki je bilo na stadionu Ilirije v Ljubljani, je sodelovalo 17 tekmovalcev, med njimi tudi pet Lendavčanov. Najboljši med njimi je bil Horvat, ki je z 10 točkami zasedel šesto mesto. Koren in Matjašec sta zbrala po 7 točk ter zasedla sedmo in osmo mesto. Požgai je bil z 2 točkama petnajsti, Kosi pa brez točke zadnji.

Odbojka

Emonacommerce in Pomurje

V finalnem turnirju za odbojkarski pokal na območju Pomurja za moške so odbojkarji Emonacommerce iz Ljutomera premagali Pomurje iz Murske Sobote in Radence s 3:0 ter tako postali pokalni prvak Pomurja. V ženski konkurenci pa so odbojkarice Pomurja iz Murske Sobote premagale Ljutomer s 3:1 in prav tako postale pomurske pokalne prvakinje.

Pokalni rokomet

Pomurka prvak Pomurja

V Veliki Polani je bil drugi pokalni ženski rokometni turnir na območju Pomurja. Tudi tokrat so imele največ uspeha rokometašice Pomurke iz Bakovec, ki so premagale oba tekmeca, zasedle prvo mesto in postale pokalni prvak Pomurja. Rezultati — Polana : Mladinec 19:9, Pomurka : Mladinec 33:7 in Pomurka : Polana 20:12. Vrstni red: 1. Pomurka, 2. Polana, 3. Mladinec in 4. Polet. Pomurka se je uvrstila v nadaljnje tekmovanje.

Sobočani drugi

V Mariboru je bilo državno prvenstvo slepih in slabovidnih v igri z zvenečo žogo. Med petimi ekipami je Murska Sobota zasedla drugo mesto. [illegible] iz Murske Sobote pa je bil [illegible].

T. K.

Šah

Zmagal Logar

Na junijskem hitropoteznem turnirju ŠD Radenska Pomurje iz Murske Sobote je sodelovalo 11 šahistov. Zmagal je Ciril Logar z 8 točkami pred Štefanom Režonjo in Borisom Kovačem, po 7,5, Alojzom Kosom, 6, ter Matijo Gaburjem in Danilom Hartmanom, po 5,5 točke.

Vodi Maričeva

ŠD Radenska Pomurje je pripravilo junijski mladinski hitropotezni turnir. Med 9 šahisti je zmagala Katarina Marič s 7,5 točke pred Leo Števanec, 7, in [illegible] Maukom, 6 točk. Po šestih turnirjih vodi Maričeva z 68 točkami pred Maukom, 58, in [illegible], 55 točk.

Atletika

Pomurje tretje v Avstriji

V Wolfsbergu v Avstriji je bilo mednarodno atletsko tekmovanje v ekipni konkurenci. Sodelovala je tudi ekipa pionirjev in pionirk AK Pomurje iz Murske Sobote in se lepo odrezala, saj je zasedla tretje mesto. Če pa bi tekmovali v metu kopja in visokih ovirah, bi se lahko potegovali celo za prvo mesto med osmimi ekipami iz Češko—Slovaške, Madžarske, Nemčije, Avstrije in Slovenije. Zmagala je ekipa iz Velenja pred Pardubicem iz Češko-Slovaške in Pomurjem iz Murske Sobote. Tekmovalci iz Murske Sobote so dosegli več posamičnih zmag. Med posamezniki je zmagal M. Ščančar iz Beltinec v skoku v daljavo z rezultatom 632 cm in prejel pokal za najboljši rezultat med fanti. Pri dekletih je zmagala B. Berden iz Beltinec v skoku v višino z rezultatom 157 cm, kar je bil prv tako najboljši rezultat pri dekletih, in dobila pokal. Prvi mesti sta zasedla še: Kerčmar iz Radenec v teku na 2000 m in Kolar na 800 m. Druga mesta so zasedli: Klemenčičeva (GR) v teku na 1500 m, Roman (Prosenjakovci) na 800 m in Golob (Beltinci) v skoku v višino. Drugi pomurski tekmovalci in tekmovalke so se uvrstili med tretjim in četrtim mestom.

M. Šeruga

Dvojna zmaga Kocmuta v Avstriji

Na avstrijskem državnem prvenstvu v atletiki za invalide s cerebralno paralizo in paraplegike, ki je bilo na Dunaju, je sodelovala tudi slovenska invalidska reprezentanca, ki jo je vodil Brane Klun iz Gornje Radgone, ter se odlično odrezala, saj je osvojila deset medalj. Posebej velja omeniti dvojno zmago Raudija Kocmuta iz Gornje Radgone. Zmagal je v teku na 200 m s časom 28,48 in na 400 m s časom 1:03,29.

Grabar v reprezentanci

V Ljubljani je bil drugi slovenski Grand Prix miting v atletiki. Sodelovalo je blizu 150 atletov in atletinj, med njimi so bili tudi štirje Pomurci. Najbolje se je odrezala Marija Števanec v teku na 800 m in z rezultatom 2:13,01 zmagala, Manuela Pergar pa je bila (2:15,43) druga. Pri moških je Anton Šalamon v teku na 200 m izboljšal osebni rekord in z rezultatom 23:48 zasedel deveto mesto. Na 100 m pa je zasedel dvanajsto mesto z rezultatom 11:81. Geza Grabar pa je 5.000 m pretekel v času 14:59,54 in zasedel peto mesto.

V St. Gilgenu pri Salzburgu v Avstriji je bil mednarodni štafetni tek na progi klasičnega maratona (leteča menjava vsaka 2 km). Med 65 štafetami iz Češke—Slovaške, Madžarske, Nemčije, Avstrije, Etiopije in Slovenije, je presenetljivo zmagala Slovenija (Šalamon, Grabar, Osvald, Krempl) in s časom 2:03,08 postavila tudi rekord proge.

G. G.

Rokoborba

Bačič drugi v Avstriji

V Avstriji je bilo mednarodno tekmovanje rokoborcev v pionirski in članski konkurenci. Sodelovalo je okrog 70 tekmovalcev iz Avstrije, Madžarske, Nemčije in Murske Sobote. V tekmovanju pionirjev v grško-rimskem slogu je Dejan Kuhar v kat. do 56 kg zasedel tretje, Matej Gomboc pa v kat. do 44 kg četrto mesto. Prijetno je presenetil Rade Bačič, saj je v kat. do 74 kg v prostem stilu, kar ni njegova disciplina, zasedel drugo mesto. V boju za prvo mesto ga je premagal avstrijski prvak Dravič. V kat. do 62 kg je zasedel Dejan Kovačič tretje, v kat. do 68 kg pa Zoran Vukan peto mesto. Slavko Zec je izpadel v predtekmovanju. Ekipno je RK Murska Sobota zasedel šesto mesto med 13 ekipami.

E. V.

Šah

Maričeva na svetovnem festivalu

V Duisburgu bo 7. mladinski svetovni festival v šahu, na katerem bo sodelovala tudi slovenska reprezentanca. Selektor mladinskih šahovskih reprezentanc pri Šahovski zvezi Slovenije je v reprezentanco vključil tudi odlično soboško šahistko Martino Marič. To je za mlado in obetavno tekmovalko veliko priznanje. Želimo ji, da bi dosegla kar najboljšo uvrstitev.

Kegljanje

Radenska premagala Nafto

V Lendavi je bila povratna tekma ženskih ekip Radenske in Nafte v kegljanju. Zmagala je Radenska z 2.113:2.089. **Nafta:** Kerman 309, Gukd 318, Žalik 337, Ščap 368, Mulič 370 in Varga 387; **Radenska:** Kranjc 301, Kaučič 373, Tišler 318, Žurman 331, Zizek 357 in Kardinar 433.

Kegljavci lendavske Nafte pa so v mednarodni tekmi izgubili z Monoštrom z 2.337:2.378 podrtimi keglji. **Nafta:** Matko 342, Kopinja 387, Zupanc 394, Peric 400, Felšo 407 in Horvat 407 podrtih kegljev.

M. Žalik

SNL

Olimpija	40	30	6	4	102:18	66
Maribor	40	25	9	6	76:30	59
Izola	40	33	22	6	62:26	56
Gorica	40	15	16	9	63:40	46
Ljubljana	40	17	12	11	59:41	46
Živila Naklo	40	14	18	8	49:39	46
MURA	40	17	9	14	60:49	43
Koper	40	14	15	12	38:33	43
Publikum	40	14	13	13	43:51	41
Slovan	40	14	12	14	51:40	40
Svoboda	40	14	12	14	51:55	40
Rudar (V.)	40	13	12	15	59:65	38
POTROŠNIK	40	14	10	16	48:60	38
Zagorje	40	13	10	17	47:44	36
NAFTA	40	13	10	17	52:63	36
Steklar	40	12	12	16	57:75	36
Primorje	40	12	11	17	44:60	35
Rudar (T.)	40	12	9	19	47:60	33
Domžale	40	5	14	21	26:59	24
Medvode	40	9	5	26	26:84	23
Jadran Lama	40	4	7	29	23:91	15

Mali nogomet

A liga MS

Čemelavci	22	15	4	3	56:25	34
Bakovci	22	12	5	5	57:37	29
Inex	22	11	4	7	40:34	26
Panonka	22	10	6	6	45:44	26
Predanocvi	22	9	5	8	37:31	23
Otovci	22	9	4	9	55:50	22
Nemčavci	22	8	3	11	36:47	19
Gradišče	22	6	6	10	45:46	18
Kanal	22	7	4	11	44:48	18
Borejci	22	8	2	12	41:49	18
Beltinci	22	6	6	10	34:56	18
Kupšinci	22	4	5	13	22:45	13

B liga MS

Lipovci (—1)	22	15	5	2	73:24	34
Polana	22	15	3	4	61:33	33
Mladinec	22	14	1	7	59:38	29
Park	22	14	0	8	66:49	28
Krajna	22	11	2	9	51:33	24
Slovan	22	11	2	9	45:38	24
Klub mladih	22	10	4	8	36:38	24
Kerenčičeva	22	9	2	11	54:57	20
Prosečka vas	22	7	5	10	40:55	19
Moščanci	22	6	1	15	46:60	13
Sebeborci	22	5	1	16	40:73	11
NK 13	22	2	0	20	34:107	4

C liga MS

Puževci	22	15	2	5	61:25	32
Domajinci	22	13	5	4	43:29	31
Pečarovci	22	12	3	7	50:33	27
Šalamenci	22	10	5	7	55:37	25
Mačkovci	22	11	3	8	55:45	25
Tišina	22	9	5	8	45:40	23
Neršinci	22	9	4	9	50:36	22
Radovci	22	8	3	11	35:42	19
Dobel	22	6	7	9	35:44	19
Izvir	22	7	4	11	29:44	18
Zenkovci (—1)	22	5	3	14	45:104	12
Dokležovje	22	4	2	16	32:56	10

D liga MS

Satahovci	20	15	3	2	77:16	33
Ledava	20	13	3	4	60:35	29
Pertoča	20	9	5	6	51:34	23
Asfalt	20	9	4	7	35:22	22
Veščica	20	9	4	7	44:43	22
VK 79	20	9	3	8	49:43	21
Črnci (—1)	20	9	2	9	48:37	19
Slaveči	20	7	5	8	42:45	19
Dolina	20	5	3	12	38:79	13
Krašče (—1)	20	4	5	11	25:58	12
Strukovci	20	1	3	16	18:75	5

E liga MS

Old boys	22	20	2	0	107:27	42
Mladost	22	15	4	3	83:28	34
Sotina (—1)	22	13	6	3	67:30	31
Mlajtinci	22	11	2	9	59:43	24
Jezero	22	9	6	7	40:45	24
Mister Beby	22	6	5	10	56:56	19
Meteor	22	8	3	11	61:69	19
Vučja Gomila	22	9	2	11	36:44	19
Stanjevci	22	6	3	13	45:74	15
Pušča	22	4	7	11	38:70	15
Vadarci (—1)	22	4	3	15	42:93	10
Evropa (—1)	22	1	7	14	26:81	8

Pokalni nogomet

Na območju Občinske nogometne zveze Lendava so odigrali drugo kolo pokalnih nogometnih tekem. Izidi: Polana:Mostje 3:2, Mladost:Nedelica 4:5, Odranci: Kapca 3:1, Črenšovci:Bistrica 4:2 in Hotiza:Dobrovnik 2:1 prekinjeno.

Košarka

Poraz Pomurja

V zadnjem kolu prvenstva v slovenski košarkarski ligi vzhod za pionirke in mladinke sta obe ekipi Pomurja izgubili z mariborskim Apisom. Pionirke z 18:43 (Morec 7, Šeček 6) in mladinke s 44:53 (Friškič 16, Kar 9 in Lutar 8). Obe ekipi sta zasedli v skupini tretji mesti.

Zl

Slovenska nogometna liga

Pomurje ima še naprej tri prvoligaše

Sklenjeno je bilo težko pričakovano zadnje kolo prvenstva v slovenski nogometni ligi, ki je dokončno odločilo, katerih pet ekip bo moralo v nižji tekmovalni razred — drugo slovensko ligo. Najbolj pomembno je bilo srečanje med Živili Naklom in lendavsko Nafto, ki se je končala neodločeno 1:1. Gol za Nafto je dosegel Pal. S tem si je Nafta zagotovila obstanek v SNL. **NAFTA:** Palatinuš 7, Kopinja 6 (Gyurkač —), Mundjar 6, Novak 7, Djurdjević 7, Drvarič 6, Pal 6 (Car. —), Baša 6, Bubek 7, (Balantič —), Dovečer 7, Ratajec 6. Potrošnik je v Beltincih premagal dobro moštvo Slovana Mavrice z 1:0. Gol je v prvem polčasu dosegel Vörös. Junak srečanja je bil vratar Irgolič, ki je ubranil več nevarnih strelov. **POTROŠNIK:** Irgolič 9, Tratnjek 7, J. Zver 7, Mertük 7, Kosi 8, Godina 7, Vörös 7, Baranja 6, (Forjan —), Hartman 7, M. Zver 6, (Papič —), Celec 6, (David 7). Svoboda pa je v Ljubljani premagala Muro z 2:1. Gol za Muro je dosegel Belec. **MURA:** Zver 7, Cener 6, Posavac 6, Kovačič 7, Granov 6, Vori 6, (Kokaš 6), Prekazi 6, (Kelenc —), Belec 7, Vickovič 6, Kukič 7, Šarkezi 7.

Lista strelcev SNL

16 golov: Milan Kukič (Mura);
15 golov: Robert Šabjan (Nafta);
11 golov: Štefan Škaper (Potrošnik), Dušan Vickovič (Mura);
9 golov: Mario Zver (Potrošnik), Nenad Hranilovič (Nafta);
8 golov: Peter Vörös (Potrošnik);
7 golov: Emin Prekazi (Mura), Damir Rob (Nafta), Marinko Šarkezi (Mura);
6 golov: Robert Kovačič (Mura));
5 golov: Mladen Bubek (Nafta);
4 goli: Jože Hartman (Potrošnik), Miroslav Graj (Nafta), Miljenko Dovečer (Nafta), Dejan Baranja (Potrošnik);
3 gole: Jože Kokaš (Mura, Robert Belec (Mura);
2 gola: Mario Ružič (Nafta), Borči Forjan (Potrošnik), Feri Celec (Potrošnik).

Nogometne kvalifikacije

Danes odločitev za Ižakovce in Beltrans

V povratni tekmi prvega kola kvalifikacij za vstop v drugo slovensko nogometno ligo so Ižakovci doma premagali Stojnce s 3:2. Gole za Ižakovce so dali: S. Majc, Kukovec (avtogol) in Šebjan. Ižakovci so se uvrstili v drugo kolo.

V povratni tekmi prvega kola kvalifikacij za vstop v tretjo slovensko nogometno ligo so Starše premagale Ljutomer s 4:1. Edini gol za Ljutomer je dosegel Novak. Ker se je prva tekma v Ljutomeru končala z 1:1, so se v drugo kolo uvrstile Starše.

V drugem kolu kvalifikacij za vstop v drugo slovensko ligo je Era iz Šmartnega premagala Ižakovce z 2:1. Gol za Ižakovce je dosegel A. Krapec. V prvi kvalifikacijski tekmi za drugo slovensko ligo pa sta Beltrans in Tabor Jadran v Veržeju igrala 1:1. Gol za Beltrans je dal Gaševič. Povratni tekmi igrajo danes, v četrtek. Ižakovci igrajo doma z Ero Šmartno, Beltrans pa gostuje v Sežani. Zmagovalca iz obeh srečanj postaneta člana druge slovenske lige.

V povratni kvalifikacijski tekmi za vstop v drugo slovensko mladinsko ligo vzhod je Beltrans sicer premagal Kovinarja s 3:1, vendar je po streljanju enajstmetrovk zmagal Kovinar s 5:4 in se uvrstil v višji tekmovalni razred.

Športna napoved

V športni napovedi št. 17 je pravilno napovedal osem tipov od desetih možnih Marjan Sedonja, Mačkovci 40a. Nagrado lahko dvigne v uredništvu Vestnika, Murska Sobota, Titova 29.

Pravilna rešitev športne napovedi št. 17

Pari	Rez.	Tip
Gorica—Ljubljana	2:2	0
Rudar (V.)—Maribor	1:0	1
Potrošnik—Slovan	1:0	1
Živila Naklo—Nafta	1:1	0
Zagorje—Rudar (T.)	0:0	0
Steklar—Medvode	4:0	1
Svoboda—Mura	2:1	1
Publikum—Jadran Lama	2:0	1
Domžale—Primorje	0:3	2
Olimpija—Izola	4:0	1

Hokej na travi

Lipovcem ušel državni naslov

V Murski Soboti je bilo finale državnega prvenstva za člane v hokeju na travi. Sodelovale so tri ekipe: Svoboda iz Ljubljane, Lipovci in Triglav iz Predanovec. Presenetljivo so prvi naslov državnega prvaka osvojili Ljubljančani, ki so v odločilnem srečanju premagali Lipovce z 1:0. Lipovci so bili zelo blizu naslova, saj so premagali Triglav z 1:0 in bi jim v srečanju s Svobodo zadoščal neodločen rezultat. Toda v 55. minuti niso izkoristili kazenskega strela. Rezultati — Lipovci: Triglav 1:0 (Kerman), Svoboda: Triglav 1:1 (Puhan) in Svoboda: Lipovci 1:0. Končni vrstni red: 1. Svoboda (Ljubljana), 2. Lipovci, 3. Triglav (Predanovci), 4. Pomurje (Murska Sobota), 5. Maribor.

L. Z.

Kasaške dirke

Absolutni rekord Dynamite Lobella

Na hipodromu v Ljubljani so bili kasaške dirke za veliko nagrado hipodroma Ljubljana. V središču zanimanja ljubiteljev kasaškega športa je bila dirka za Veliko nagrado hipodroma Ljubljana. Zmagal je Marko Slavič mlajši iz Ključarovec z Dynamite Lobellom, hkrati pa v drugem teku dosegel absolutni rekord (1:15,0) slovenskih hipodromov. Marko Slavič mlajši pa je z Dimli MS zmagal tudi v tretji dirki. V peti dirki je bil z Nike Sarahom drugi. Med dveletniki pa je zmagal Marko Slavič starejši z Italio.

V ljutomerski galeriji Anteja Trstenjaka so 29. maja odprli 9. razstavo turističnih spominkov, domače in umetne obrti, kletarstva, vrhunskih vin, okrasnih rastlin in cvetja. Med izvirnimi izdelki iz slame, gline in lesa so letos izstopale »obleke« za vina, ki jih v ljutomerskem vinorodnem območju ne manjka. bbp

Mladinski klub v Dolgi vasi

Vodstvo dolgovaške mladine se je odločilo, da ustanovi mladinski klub, v katerem naj bi vaška mladina našla svoje mesto v najrazličnejših interesnih dejavnostih. Mladina je bila v Dolgi vasi nekoč že aktivna, tesno je sodelovala s krajevno skupnostjo in ni vzroka, da delovanja ne bi spet obudili. V vaško-gasilskem domu se bo zanje našel prostor. Sicer pa je dolgovaška mladina aktivna na športnem področju. Te dni so dobili nove slačilnice in preurejeno nogometno igrišče, na kar so zelo ponosni. Iz Dolge vasi je tudi nekaj odličnih nogometašev, ki so zaigrali v lendavski Nafti. Dolga vas je postala v zadnjem času tudi prva vas, ki jo tujci spoznajo ob vstopu v našo državo. Trudijo se, da bi jo čim bolj olepšali, zato si želijo, da bi čim prej popravili cesto do mejnega prehoda in skozi vas uredili pločnike. JD

Od zdavnaj so na podeželju dobri gospodarji poskrbeli za kurjavo že spomladi. Tako še vedno ravna Zvonko Tomažič od Negove. Ker ima gozd na skorajda nedostopnem območju, si pomaga s kravjo vprego. Pa še okolja ne onesnažuje, kar je značilno za motorna vozila.

Foto: L. Kr.

OBČINSKA HIŠA — Gornja Radgona se ponaša z »občinsko hišo«, ki so jo po zamisli arhitekta Jožeta Plečnika zgradili 1928. leta. Čeprav je od takrat poteklo že skoraj 65 let, je stavba še vedno prava mestna lepotica. Še zlasti pa od pred kratkim, ko so obnovili pročelje. Že prej pa so uredili tudi podstrešje, kjer so prav tako pisarne in drugi prostori.

Foto: L. Kr.

Beltinci

Obletnica društva upokojencev

Beltinsko društvo upokojencev je staro 40 let. Na slovesnosti so ocenili minulo obdobje kot zelo uspešno, saj so se uveljavljali na številnih področjih, denimo kulturnem, rekreativnem, v izletništvu ... Uspešen je bil mešani pevski zbor, ki je nastopal v več krajih Slovenije, enako pevke ljudskih pesmih. Predstavnik Zveze društev upokojencev Slovenije je zelo pohvalil delo beltinskega upokojenskega društva. Letne konference, na kateri so sprejeli program dela za letos, se je udeležilo kar 150 upokojencev. V tem letu ne bodo skrbeli zgolj za rekreacijo in druge oblike družabnega življenja, ampak bodo večjo skrb namenili bolnim in onemoglim članom društva. Obiskovali jih bodo tudi v domovih ostarelih. Dogovorili so se, da bodo imeli letos dan upokojencev na Malencih, za novo predsednico društva pa so izvolili Hedviko Šajhar. A. H.

Na umetnikovi domačiji

»Pozdravljen bodi, kdor k tej hiši hodi!«

Med potjo skozi Slamnjak pri Ljutomeru mi je zastal pogled na hiši, katere del pročelja je lesen, na njem pa je več okraskov. Tudi napisov, kot je tale: ***»Pozdravljen bodi, kdor k tej hiši hodi!«*** *Torej dobrodošlica.*

Sprejela me je Marija Lipovec. Opozorila me je, da je na domačiji še več umetniških izdelkov, ki jih je naredil njen zdaj žal že pokojni mož Ignac, bolj znan po imenu Nacek. Zase pa je dejala, da ji pravijo Micka. Torej Nacek in Micka!

In sprehodil sem se po dvorišču, po stanovanju ... Zunaj sem občudoval manjši čebeljnjak, ki

so ga varovali leseni medvedi in možic z dolgo brado, nad njimi pa je napis: **»Tu se špeglajte lenuhi, pri tej mali marni muhi!«** Ne daleč vstran je uta, na njej pa nenavadni liki v malti. Družbo jim je delal sveti Florijan. Micka me je popeljala h kamnitemu spomeniku, katerega podnožje je bilo okrašeno s podobami iz kmečkega dela in življenja, na vrhu pa sta stala kmetica in kmet. V vseh prostorih stanovanja množica slik, narejenih z raznimi slikarskimi tehnikami in pripomočki (tudi slike na steklu). V dnevni sobi pa so bile slike ne le na stenah, ampak tudi na stropu. Pravzaprav je bil ves strop v slikah. Našteł sem jih 16, prikazovale pa so podobe iz biblije, kurente, mladoporočence, cerkev svete Ane, ljubitelje vinske kapljice, ljutomerski trg, umetnikovo rojstno hišo, k zapravljivčku zapležene konje ...

›Moj Nacek se je začel ukvarjati s slikarstvom, kiparstvom ..., ko mu je bilo 45 let. Drugače pa je že v mladih letih rad risal in slikal realistične podobe, na primer Zadnjo večerjo. V najlepših letih svojega življenja pa sva se mučila, da bi ustvarila otrokom dom in poskrbela za šolanje. Hišo sva začela graditi kmalu po 1945. letu, ko sva se vrnila iz izgnanstva v Srbiji. Njega so Nemci preganjali, jaz pa sem bila tedaj njegova zaročenka in sem šla seveda z njim. Poročil naju je zemunski nadškof Ujčič, čeprav nisva imela nobenih dokumentov; zadostovale so priče, ki so prisegle. Od tam sva se preselila v Bedekovčino na Hrvaškem, kjer sva ostala do osvobo- ditve, nato pa sva na Slamnjaku začela graditi.‹

Nacek Lipovec je bil kreativ- ski tehnik. Med izgnanstvom je bil upravnik posestva nekega grofa, potem ko se je vrnil, je delal v zadrugi, pozneje na vinogradniških in kmetijskih družbenih posestvih. V partijo ni vstopil, zato naenkrat ni bil več primeren za vodstvena mesta, kar ga je strlo in je odpovedal klub- bo. Posvetil se je slikarstvu, kiparstvu ..., s čimer ni kaj prida zaslužil, našel pa je svoje zadovoljstvo in mir.

Pred dvanajstimi leti pa je Lipovčev Nacek umrl. Ostala je vdova Micka, ki bdi nad njegovimi deli in jih rada pokaže vsakomur, ki ga pot zanese na Slamnjak. Zares veliko bogastvo slik- nih in drugačnih likov! Škoda, da so dolgo ostali anonimni.

Besedilo in slike: Š. SOBOČAN

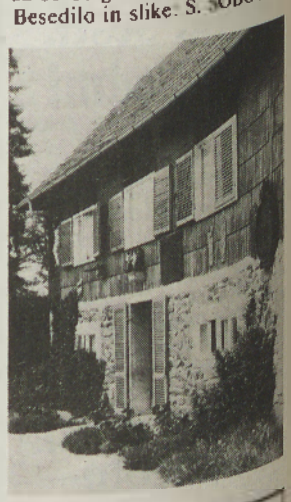

Apaška dolina

Še 110 kilometrov makadama

Skozi Apaško dolino se sicer vije asfaltirana cesta, tudi v več krajih je asfalt izpodrinil makadamska cestišča, toda še vedno je na tem območju kar 110 kilometrov cest, ki kličejo po posodobitvi. Na območju krajevne skupnosti Apače je še 50 kilometrov, v krajevni skupnosti Stogovci pa 60 kilometrov makadamskih cest. V obeh krajevnih skupnostih so doslej sicer asfaltirali 18 kilometrov cest. Kdaj bodo posodobili 110 kilometrov cest, je težko napovedati. V letošnjem letu žal nobene. Da pa bi bile primerne za promet, jih bo treba bolje vzdrževati, vprašanje pa je, ali bo šlo, ko pa ima krajevna skupnost Apače letos na voljo za ta namen le 400.000 tolarjev, krajevna skupnost Stogovci pa 500.000 tolarjev. V teh krajih je gramoza sicer dovolj, a menda ni ravno primeren za ceste.

F. Kl.

Gornja Radgona

Lepo urejen prehod

Te dni je minilo leto, odkar so okupatorski vojaki opustošili prijazno obmejno mesto Gornjo Radgono in zlasti mejni prehod. Tisti, ki potujejo skozi ta prehod, skoraj ne opazijo več sledov vojne. Edini sledovi so vidni na pročelju zgradbe, ki so jo prerešetale okupatorske krogle, v spomin na tiste žalostne dogodke.

Mejni prehod je lepo vzdrževan, njegova okolica pa ozaljšana s cvetočimi gredicami. Prvič so letos na mostni ograji na naši strani korita z rožami. Resnično se nam ni treba sramovati pred tujci, saj je naše okno v Evropo res lepo, tako kot si lahko samo želimo. K urejenosti pa pripomorejo tudi obmejni organi, policija in carina, ki so se odeli v nove lepše uniforme. Tisti, ki pogosto prestopamo mejo, pa smo lahko veseli tudi zaradi njihove prijaznosti, ki smo jo v »stari« dobi pogrešali. L. Kr.

Pogled na lepo urejen mejni prehod v Gornji Radgoni.

Fotografija: L. Kr.

Ivanjševci ob Ščavnici

Dva kilometra asfalta

Kaže, da bodo krajani Ivanjševec dobili dobra dva kilometra sodobne ceste. Asfaltirali bodo namreč cesto, ki pelje skozi vas od Stavešinec do križišča cest Zbigovci—Lastomerci. Da pa bi zamisel pripeljali h koncu, bo treba čimprej zbrani finančni delež. Če pa bodo mošnjo povsem razvezali, tedaj bodo morda asfaltirali celotno območje od Stavešinec do Ivanjševec in od Ivanjševec do Spodnje ščavnice, kar je skupaj 11 kilometrov. L. Kr.

Ključarovske krvodajalce privlači tihi gorski svet

V prelepem sobotnem jutru smo se odpeljali izpred vaško-gasilskega doma na vsakoletni izlet krvodajalcev. Harmonikar in čudovito spomladansko obarvane Slovenske gorice so nam obetale lep dan.

Kot po stari navadi, tudi tokrat ni šlo brez kačje sline, ki nam je takoj dvignila razpoloženje. V znanem gostišču smo popili jutranjo kavico ter se odpravili do termalnega zdravilišča TERME-ZRECE, ki, pravijo, cerkev sv. Treh Kraljev, ki je zgrajena v gotsko-renesančnem slogu. Ženske pa so v njej pre- skusile akustiko. Od tam pa smo se usmerili po najkrajši trasi mimo Slovenske Bistrice in Zg. Polskave v idilično vasico Kočno, ki se kot pisana gobica stiska h gozdnatim pobočjem zelenega Pohorja. Ustavili smo se na turistični kmetiji Keršiče- vih. Odlično obilno kosilo in izvrstna vinska kapljica, prijazno osebje in seveda naš har-

da so petnajsti biser v ogrlici slovenskih zdravilišč. Ogledali smo si Terme, nekateri pa so združili prijetno s koristnim ter šli po nakupih. Pot smo nadaljevali proti Rogli. Tam so nas sprejeli prijetno sonce, lepota in urejena okolica. V prijetnem in s soncem obsijanem kotičku so nam naša dekleta Marica, Majda in Erika pripravila obilno malico, ki smo jo zalili s pristno kapelsko kapljico. Naš harmonikar Stojan je raztegnil svoj meh in nastalo je razpoloženje, ki se ga ne da popisati. Toda ni trajalo dolgo, morali smo naprej do Osankarice.

Škoda, ker nam čas ni več dopuščal obiska Treh žebljev, kjer so Šarhovi fantje sredi zime 1943. leta pod stoletnimi drevesi bili svoj poslednji boj. Zemlja je že zdavnaj popila kri in čas se odmika. Ostali so le pomniki in večni gozdovi, ki dajejo mir in spokojnost tistemu, ki gre mimo s spoštovanjem. Potem, smo si ogledali še monikar — vse je vplivalo na razpoloženje. Zapeli smo, pa tudi zaplesali. Ob pogledu na srečne in nasmejane obraze ugotavljaš, kako potrebna so takšna srečanja. Še kratek ogled vasi, obiskovalcem željo, kako so živeli ljudje na podeželju pred sto in več leti, kakšno opremo in orodje so uporabljali. Kmečka hiša, kaša, star plug, brana, kovačija in čebeljnjak spomnijo na sicer težko, a ne tako nemirno življenje v preteklosti. Zgled vaščanov Kočne je vreden posnemanja. Hvala vam, vaščani Kočne, za zlati odsev iz davnine, ki tako blagodejno seva v naš svet tehnike in pridobitništva. Končno je tudi zgleden primer, kaj je mogoče z veliko volje in malo denarja narediti za boljše življenje na vasi, ki je se vedno in bo morala biti še naprej zdrava osnova slovenske države.

Slika in besedilo: Franjo Plajnšek

Boris Birsa je le štiri leta živel v Prekmurju, toda . . .

Istran v Prekmurju

Boris Birsa je Istran od glave do pet. Toda če bi ga poslušali, bi dejali, da je Slovenec, ki morda živi nekje ob meji, kajti z vami se bo pogovarjal v pravilni slovenščini. Birsa je še kako povezan s Slovenijo, predvsem s Prekmurjem; dijaška leta je preživel v Murski Soboti, kjer je obiskoval Srednjo kmetijsko šolo v Rakičanu, v Noršincih pa si je izbral tudi ženo. Zdaj živi v bližini Umaga, že pred 1970. letom se je posvetil turizmu, zaposlen pa je kot vodja recepcije v Katoru, ki spada v veliko turistično podjetje ISTRATURIST. In tudi kot turistični delavec je imel nenehne stike s Slovenci — turisti.

Borisa Birso smo najprej povprašali, kako je v šestdesetih letih sploh zašel v Mursko Soboto?

»Ko sem 1962. leta končal 8. razred v Tolminu, sem želel nadaljevati šolanje na kmetijski šoli; izbiral sem lahko med kraji Grm, Maribor in Murska Sobota. Ker je bila šola v Prekmurju najcenejša, sem se odločil zanjo. Glede razdalje pa zame, ki sem bil iz Umaga, ni bilo velike razlike. Po končani srednji šoli sem se vpisal na veterino v Ljubljani, vendar so me maja 1967. leta poslali na študij v Ameriko. To možnost v okviru mednarodne izmenjave študentov sem dobil zaradi aktivnosti med šolanjem v Rakičanu. Ne, saj ne, da bi bil najboljši dijak, bil sem športno in družabno zelo aktiven. Igral in treniral sem rokomet in košarko ter postal predsednik športnega društva. Takrat so Beltinci igrali v 1. slovenski ligi. [illegible] leta sem organiziral tudi prvo ›kmetijado‹ v Rakičanu, to je bilo športno, kulturno in družabno srečanje vseh slovenskih kmetijskih šol.«

Kako ste preživljali prosti čas v Murski Soboti?

»Tako kot vsi mladi. Zahajali smo v takratnr kavarne, plesali in pili radgonski biser, ki je bil tiste čase zelo v modi. Prav tako smo pili kokto, mešano s pivom, to je bila nekakšna ›športna pijača‹. S kolesi, včasih pa celo z mopedi smo se vozili naokrog in ravno takrat so bili odprti in zelo popularni Bobri na Bistrici.«

Kakšni so spomini na Ameriko?

»V Združenih državah Amerike sem 6 mesecev živel na farmi v Nebraski, kjer je bilo ekstenzivno kmetovanje, 6 mesecev pa v Pensilvaniji, kjer pa je bilo že bolj intenzivno kmetovanje. Spoznal sem dve popolnoma različni klimi in dva različna načina kmetovanja. Na eni farmi so obdelovali okrog 120 hektarjev zemlje in redili od 100 do 120 glav živine. Vse, kar so pridelali, je šlo takoj v silose — ni jim bilo potrebno skrbeti, kam bodo kaj prodali, kdo bo kupil mleko . . . Tudi v Istri imamo kar precej kmetijstva — v glavnem sadjarstva in vinogradništva, čeprav se na prvi pogled ne opazi.«

Boris Birsa, Istran, ki je zaradi aktivnosti v Prekmurju študiral v Ameriki.

Kako da ste iz kmetijstva zajadrali v turizem?

»Ko sem se 1968. leta vrnil domov, se je pri nas ravno začel velik razvoj turizma; zaradi znanja tujih jezikov, predvsem angleščine in italijanščine, sem se odločil, da nadaljujem v turizmu. V letih 1968 in 1969 se je vse zidalo . . . hoteli so v tistih letih rasli kot gobe po dežju. Katoro je dobil na primer v enem letu 4000 novih ležišč. V najboljših osemdesetih letih je bilo v ISTRATURISTU zaposlenih 1500 delavcev in prav toliko sezoncev. Junija so prihajali Nizozemci, julija Nemci ter avgusta Italijani.«

Se turistična podjetja pri vas privatizirajo, razmišljate morebiti o zasebnem poslu?

»Tudi jaz nekaj kombiniram . . . delam z neko agencijo tudi zasebne posle. Pravzaprav bo to vse zasebno, glede tega sem velik optimist. Računam, da bo prihodnje leto hrvaški turizem predvsem v zasebnih rokah; še posebno zato, ker je država v vojni in potrebuje denar. Mislim, da se bo turizem res hitro privatiziral.«

Se ne bojite, da bo kakšen bogat Italijan kupil vse hotele?

»Moje mišljenje je drugačno! Mislim, da mora imeti država dovolj dober nadzor z davčno politiko, medtem ko to, kdo bo vlagal denar, niti ni pomembno. Pomembno je, da bo delo, da bo veliko gostov in da bo dobila denar. Jaz na to gledam drugače . . . Ni pomembno, od kod pride kapital, pomembno je, da imajo domači ljudje zaposlitev.«

In kako bo v Katoru prihodnje leto, bo tu več lastnikov ali pa le en sam?

»Ne vem. V načelu se sedaj ravno prodajajo delnice v idealnem delu. Zaposleni lahko kupijo delnice v vrednosti 20 tisoč nemških mark, s tem da imamo 20-odstotni popust na začetku in za vsako leto delovne dobe po 1 odstotek. Odplačilo je mogoče v petih letih. Kako se bodo zaposleni odločili, še ne vem, ker zbiramo prijave do 10. junija (pogovariali smo se pred tem datumom, op.a.). Delnice lahko kupijo vsi zaposleni, tudi v javnih in državnih službah, kjer nimajo osnovnih sredstev. Če ima kdo interes, lahko kupi tudi več delnic, le brez popustov. Jaz si le želim, da bi ostal tukaj, pa če kot solastnik ali kot spoštovani delavec.«

Je v istri še kaj srbske lastnine?

»Problem srbske lastnine še ni rešen. Čistih vikendarjev ni bilo. Veliko Istranov je tudi srbskega porekla, vendar ti tukaj nimajo nobenih ›grehov‹, so zelo lojalni. So državljani Hrvaške, po narodnosti pa Srbi. So različne vrste; tisti, ki niso bili lojalni, so v glavnem že odšli . . .«

Se Istrani res želite osamosvojiti?

»Pojavljajo se različne ideje, to se razume. To si želijo določene skupine ljudi, ni pa to neka splošna želja. Istrani niti ne želijo . . . kako takšno . . . želijo le, da imajo delo, da imajo drugi do njih dober odnos, predvsem pa, da so meje odprte. To je za Istrane najbolj pomembno!«

BERNARDA B. PEČEK

KS Puconci

»Sodimo med najuspešnejše!«

Le streljaj daleč od republiške ceste, ki iz Murske Sobote vodi proti Hodošu, je odcep proti dolini Mačkovskega potoka, kjer je idilična vas Puconci, le šest kilometrov oddaljena od pomurskega središča. Sicer pa so Puconci že od nekdaj znani po kremenčevem pesku, nekdanji opekarni in evangeličanski cerkvi, imajo pa tudi popolno osnovno šolo, trgovino in seveda več gostiln. Na bližnjih pobočjih so vinogradi, na poljih pa njive. Režejo jih jarki številnih potokov, ki vzporedno pritekajo z Goričkega. Tu je nekoč tekla pomembna železniška povezava z Madžarsko, zdaj pa v Puconce le še občasno vozi tovorni vlak iz bližnje Murske Sobote.

Da napredek ni nekaj abstraktnega, se pozna tudi tukaj. Kakor da je kdo obrnil rokavico, je vse drugače. Asfaltna pot, ki je znak splošnega napredka, se vije med hišami. Zgolj za grobo predstavo: Krajevna skupnost Puconci, kamor sodijo tudi vasi Gorica, Markišavci, Dolina, Vaneča, Šalamenci in Bokrači, ima danes približno 2100 prebivalcev, samo v Puconcih jih živi okrog 600. Precejšen je delež zaposlenih, saj je skoraj 650 vaščanov našlo zaposlitev drugje, večinoma v Murski Soboti.

VODSTVO KS PUCONCI — Od leve proti desni: JANEZ JUG, ERNEST DRVARIČ, VLADO KUHAR, JOŽE ZRINSKI, FERI FRANKO in ŠTEFAN HARKAI

V ospredju je skupni interes

Verjetno se le redkokdaj ponudi priložnost, da bi se na enem mestu lahko pogovarjal s toliko [illegible] funkcionarjev Krajevne skupnosti Puconci, kot se je to primerilo minulo sredo [illegible] na sedežu tamkajšnjega [illegible] urada. Po nekakšnem naključju in po [illegible] dogovoru se je v sejni [illegible] kar šest predsednikov vaških odborov — iz upravi[illegible] je manjkal le predstavnik Bokračev — povrhu pa še dva člana ožjega vodstva puconske krajevne skupnosti.

Ko čas neizbežno pušča za seboj dogodke in obraze ljudi ter spreminja njihovo okolje, je posebno dragoceno kronistovo oko. »Vse dosegamo s pametno finančno politiko in poslovnimi odločitvami, saj sleherni tolar takoj vežemo na bančni žiroračun, da denar ne bi izgubil vrednosti. Pri tem so začasna prelivanja sredstev povsem normalna stvar, vendar na koncu naredimo samo toliko, kolikor denarja ima posamezno naselje. Sodelovanje med našimi naselji je bilo vseskozi dobro, saj nikoli nismo imeli večjih problemov, ko se je bilo treba dogovoriti za skupne akcije,« s ponosom poudarja zagnani predsednik sveta KS Puconci ŠTEFAN HARKAI, sicer dolgoletni pedagoški delavec in politik, poslanec v družbenopolitičnem zboru soboške občinske skupščine. »Polarizacije političnih strank v organih krajevne skupnosti ni čutiti, saj se s politiko ne ukvarjamo in politične barve niso pomembne. V ospredju je namreč skupni interes, to pa je napredek celotne krajevne skupnosti,« je še dodal.

Ceste imajo prednost

Zvem, da so letos navozili na makadamske ceste že okrog tisoč kubikov gramoza. V načrtu imajo nadaljnjo posodobitev vaških cest, predvsem pa občinske ceste med Vanečo in Dankovci. V občinskem progrmau so cestni odseki Vaneča—Dolina—Bokrači in Bokrači—Sebeborci. Tako naj bi letos uredili 2,2 kilometra dolg odsek Vaneča—Dolina, v Bokoračih pa 3,2 kilometra. Ob velikih prizadevanjih zainteresiranih občanov so že uspeli asfaltirati 700 metrov vaške ceste do turistične kmetije Tremel. V načrtih je zajeta tudi občinska cesta Vaneča—Šalamenci. »Na naš poziv, da prispevajo določen delež, so se odzvali tudi lastniki počitniških hišic ki živijo zunaj KS Puconci. Imamo namreč še precej nerešenih komunalnih zadev, saj nas še čaka asafltiranje dovoznih poti do vasi. Ker smo svoje obveznosti poravnali, pričakujemo, da bomo kmalu dobili asfaltirano cesto, ki vodi z Vaneče,« pravi predsednik vaškega odbora Dolina VLADO KUHAR. Tudi v Gorici si obetajo boljšo cestno povezavo s Šalamenci in Polano, na kar nas je opozoril predsednik vaškega odbora JANEZ JUG. Pridružil se mu je tudi kolega iz Vaneče JOŽE ZRINSKI, ki je pripomnil, da je pri njih največji problem razvlečenost vasi, ker jih občinska cesta praktično deli na dva dela. »Premoremo kar 15 kilometrov vaških cest. Ob manjšem številu zaposlenih pa je žalostno, da moramo celo dvakrat plačevati davek, čeprav z vaškim denarjem kupujemo zgolj material.« Prisluhnemo še ERNESTU DRVARIČU, predsedniku vaškega odbora Šalamenci: »Imamo okrog 3,5 kilometra vaških cest, ki naj bi jih v naslednjih dveh letih referendumskega programa dokončno uredili. Ker nam predstavniki občine veliko pomagajo, smo prepričani, da bomo uresničili ta naš veliki cilj!«

»Nikakor ne pozabite na kabelsko TV!«

K vsemu povedanemu je treba dodati, da na Vaneči, v Dolini in Bokračih plačujejo 4-odstotni krajevni samoprispevek, v drugih naseljih KS so se odločili za 2 odstotka, edinole v Markišavcih je 1-odstnotni, kar jim, kot navaja predsednik vaškega odbora BORIS GUMILAR, že povzroča težave. »Načrtujemo še asfaltiranje 400-metrskega odseka in manjša dela pri vzdrževanju cest in postavitvi robnikov.

Postavljanje robnikov — Posnetek je iz Puconec, kjer so se lotili obsežnega obnavljanja cest in vzdrževanja. **Foto: M. Jerše**

Uspelo pa nam je skupno z Gorico asfaltirati poti okrog pokopališča in tlakovati plato pred mrliško vežico, čaka pa nas tudi ureditev dveh avtobusnih postajališč,« je povedal FERI FRANKO, predsednik vaškega odbora Puconci. Hkrati si prizadevajo, da bi čimprej odpravili težave s kanalizacijo, saj jim komunalne odplake povzročajo hude preglavice.

Ob koncu obiska v KS Puconci so mi zabičali, da nikakor ne smem pozabiti na pomembno nalogo, to je kabelska televizija, ki je že stekla v Puconcih in Gorici, kjer je prijavljenih 130 naročnikov, pozneje pa se bodo lahko priključila tudi druga naselja. RUDOLF SOČIČ, član sveta KS, pa je še potožil, da niso zadovoljni s poštno dostavo. »Ker dobivamo na Vaneči pošiljke šele vsak drugi dan, se je nesmiselno naročiti na dnevno časopisje. Čeprav smo postavili tudi delegatsko vprašanje, še vedno nismo dobili pozitivnega odgovora PTT podjetja. S postavitvijo nabiralnikov bi se to dalo urediti.«

Seveda je bil govor še o marsičem drugem, kar tare občane KS Puconci, o tem pa kaj več ob drugi priložnosti.

MILAN JERŠE

Iz naših krajev

Na Vaneči za ceste

Letos načrtujejo na Vaneči večje posodobitve lokalnih cest. V občinskem programu je namreč ureditev odsekov Vaneča—Dolina—Bokrači in Bokrači—Sebeborci. Krajani pa so že doslej veliko prispevali za asfaltiranje 700 metrov dolgega odseka vaške ceste do turistične kmetije Tremel v Bokračih. Z deli naj bi začeli tudi na cesti Vaneča—Šalamenci.

MJ

Šalamenci

V Šalamencih naj bi v naslednjih dveh letih, kolikor traja referendumsko zbiranje denarja, uredili okrog 3,5 kilometra vaških cest. To naj bi omogočil 2-odstotni krajevni samoprispevek, ki se izteče leta 1994. Z zbranim denarjem bodo posodobili tudi cestno povezavo do Gorice, poleg tega pa nameravajo obnoviti mrtvašnico.

MJ

V Gorici ne držijo križem rok

V Gorici so zadovoljni z ulično razsvetljavo, skupaj z bližnjimi Puconci pa so poskrbeli tudi za asfaltiranje poti do pokopališča in ureditev okolice. Krajani so precej denarja prispevali za navoz gramoza na vaške ceste in za ureditev vodovodnega zajetja, čeprav še niso priključeni na mestni vodovod. Prav zdaj poteka gradnja zbiralnice mleka in avtobusnega postajališča, veliko zanimanja pa je tudi za kabelsko televizijo, kar načrtujejo skupaj s predstavniki Puconec.

MJ

Voda in kanalizacija

Za zdaj je oskrba z vodo dobro urejena v Markišavcih in Puconcih, kjer je primarni vodovod napeljan že do severnega dela vasi. Naslednje leto naj bi ga speljali do Mačkovec. Pri tem omenjajo veliko pomoč predstavnikov soboške občine, zlasti vlade, ki jim je šla na roko. V prihodnje načrtujejo tudi kanalizacijo, saj imajo zaradi odvajanja komunalnih odplak največ težav v središču krajevne skupnosti, v Puconcih. Načrtujejo tudi ureditev dveh avtobusnih postajališč.

MJ

Nezadovoljstvo s pošto

V krajevni skupnosti Puconci niso zadovoljni s sedanjo dostavo pošte, saj dobivajo pošiljke marsikje vsak drugi dan, zato se jim zdi nesmiselno, da bi se naročali na dnevno časopisje. Ta problem so skušali rešiti že zdavnaj in so postavili tudi delegatsko vprašanje v soboški občinski skupščini, toda še vedno pri odgovora PTT podjetja iz Murske Sobote. Prebivalcem puconske krajevne skupnosti pa se ne zdi prav, da gleda pošta le na gospodarski interes, saj gre navsezadnje za dejavnost javnega pomena. Zato zahtevajo redno vsakodnevno poštno dostavo; če ne drugače, vsaj z nabiralniki.

Lendava

Zagate pri plačilu odvoza smeti

Kot je znano, so v Lendavi že aprila začeli izvajati občinski odlok o obveznem odvozu odpadkov z območja občine. 3154 gospodinjstvom, ki so imela že od prej organiziran odvoz smeti, se je dodatno pridružilo še 4447 gospodinjstev, večinoma iz vasi. Tako ima lendavska Komunala prijavljenih 7601 gospodinjstev. Ta so v prvi polovici maja prejela položnice za plačilo odvoza smeti, do 15. maja pa je bil rok za nakazilo denarja. Zdaj ugotavljajo, da do 1. junija ni poravnalo svojih obveznosti kar 70 odstotkov gospodinjstev.

Zanimivo je, da med neplačniki ne najdemo nobenega gospodinjstva iz občinskega središča, ampak do omenjenega roka računov niso plačali iz 26 vasi. Skupni znesek neizterjanih obveznosti se je povzpel že na skoraj 330 tisoč tolarjev. Najvišjo vsoto dolgujejo v Crenšovcih, in sicer nekaj nad 24 tisoč tolarjev, po številu neplačanih položnic pa prednjačijo v Kamovcih, kjer se ni odzvalo celo 95 odstotkov gospodinjstev, Kotu (92 odstotkov) in Mali Polani (91 odstotkov). Najmanj takih grešnikov je v Odrancih (37 odstotkov) in Žitkovcih (40 odstotkov), povsod drugje pa je vsaj polovična neudeležba gospodinjstev.

Kaj reči k vsemu temu? Ali pri ljudeh res še ni toliko razvita zavest o nujnosti primernega odnosa do okolja ali pa jim je res vseeno, kje odvržejo nepotrebno navlako, ne glede na morebitne posledice za okolico? Ta vprašanja se nehote vsiljujejo, upamo pa lahko, da se bo odnos prebivalstva v lendavski občini do obveznega odvoza odpadkov vendarle spremenil na bolje in da bodo kritike zalegle. Navsezadnje v korist vseh!

MILAN JERŠE

Čebelarska družina Murska Sobota

Bili smo na Koroškem

Kar 85 čebelarjev Čebelarske družine Murska Sobota se je udeležilo strokovne ekskurzije na avstrijsko Koroško. Najmlajši je imel 10 let, najstarejši pa je bil starosta čebelarstva g. E. Kuštor, star 87 let. Na dogovorjenem mestu nas je pričakal g. M. Srienc, ki nas je potem vodil po Celovcu in Gosposvetskem polju, kjer smo si ogledali knežji prestol in znamenito cerkev Gospe svete. V Šentvidu na avstrijskem Koroškem smo si ogledali čebelarsko razstavo in spoznali zgodovinski razvoj in dosežke. Tam smo kupili tudi čebelarske potrebščine. Na poti domov smo se ustavili pri turistični kmetiji Šentanel in se dobro okrepčali. Oglasila se je harmonika, zadonela je pesem. Za uspešno strokovno ekskurzijo se želim zahvaliti vodnikom turističnega podjetja Piko in sekretarju za kmetijstvo pri skupščini občine Murska Sobota za finančno pomoč.

Š. SAPAČ

Na ekskurziji po avstrijski Koroški je 85 čebelarjev Čebelarske družine Murska Sobota spoznalo lepote obmejne pokrajine, v Šentvidu pa razvoj čebelarstva. Tudi s tem, kar imamo doma, ne smemo biti nezadovoljni. Na sliki je lepo urejen Turčlov čebelnjak, ob njem pa je še vzgajališče matic.

AGROHIT ZETOR

NOVO! NOVO! NOVO!

Specialni sadjarski, vinogradniški in hmeljarski traktor 5213 in 5243 s kabino.

Na zalogi tudi drugi tipi traktorjev Zetor, traktorski priključki in kmetijski repromaterial.

Se priporočamo

KZ AGROHIT SLIVNICA, Slivniška ulica 7, 62312 Slivnica pri Mariboru.
Telefon: (062) 605-464, (062) 605-233.

Konjeniški klub Murska Sobota — grad Rakičan
prireja prvič v Pomurju

MEDNARODNI JAHALNI TURNIR

v preskakovanju ovir v soboto, 27. junija.

Ob 10. uri bodo kvalifikacije, ob 14. pa finale. Prireditev bo v parku pri rakičanskem gradu.

Vabljeni!

AGROSERVIS p. o.
Murska Sobota

69000 Murska Sobota, Kroška c. 58
poštni predal 41
telefon: (069) 21-630

telefaks: (069) 21-322
teleks: 35-219
žiro račun: 51900-601-1148

SERVIS
PRODAJA
TRANSPORT
PROIZVODNJA

PRODAJA VOZIL:
RENAULT — VW — AUDI — ZASTAVA — TAM IN TRAKTORJEV TORPEDO TER DEUTZ

SERVIS VOZIL:
RENAULT — TAS VW — CIMOS CITROEN — ZASTAVA — TAM

TRAKTORJEV IN KMETIJSKIH STROJEV:
ZETOR — TORPEDO — URSUS — IMT — TOMO VINKOVIĆ — UMAJ

AGROSERVIS Murska Sobota obvešča cenjene stranke, da v sezoni žetve popravlja vse vrste kmetijskih strojev tudi na domu. Prevoz za opravljene storitve na domu je brezplačen do razdaljenosti 30 km. Prav tako se priporoča za servisna popravila osebnih avtomobilov znamke Renault, Zastava, Citroen, TAS, ter tovornih vozil znamke TAM, Zastava.
V kolikor se odločite popravljati vaše karambolirano ali defektno vozilo pri nas vam omogočamo v mesecu juliju 1992 brezplačni prevoz v delavnico.

Se priporoča Agroservis — vaš servis

Svet OŠ Turnišče razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA ŠOLE

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

— da izpolnjujejo pogoje iz 137. člena ZOŠ,
— da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu,
— da imajo organizacijske in strokovne sposobnosti in da so pri svojem pedagoškem delu dosegali delovne rezultate, kar jamči, da lahko uspešno opravljajo dela in naloge ravnatelja.

Kandidat bo imenovan za 4 leta.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v 15 dneh po objavi na naslov:
Svet OŠ Turnišče. Rok obvestila je 30 dni.

Svet OŠ Kobilje razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA ŠOLE

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

— da izpolnjujejo pogoje iz 137. člena ZOŠ,
— da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu,
— da imajo organizacijske in strokovne sposobnosti in da so pri svojem pedagoškem delu dosegali delovne rezultate, kar jamči, da lahko uspešno opravljajo dela in naloge ravnatelja.

Kandidat bo imenovan za 4 leta.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v 8 dneh po objavi na naslov:
Svet OŠ Kobilje. Rok obvestila je 30 dni.

Svet OŠ France Prešeren Črenšovci razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA ŠOLE

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

— da izpolnjujejo pogoje iz 137. člena ZOŠ,
— da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu,
— da imajo organizacijske in strokovne sposobnosti in da so pri svojem pedagoškem delu dosegali delovne rezultate, kar jamči, da lahko uspešno opravljajo dela in naloge ravnatelja.

Kandidat bo imenovan za 4 leta.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v 8 dneh po objavi na naslov:
Svet OŠ France Prešeren Črenšovci. Rok obvestila je 30 dni.

D & V DEAN
GOMBOC
TRGOVSKO, STORITVENO IN PROIZVODNO PODJETJE MURSKA SOBOTA, Tomšičeva 10 d.o.o.

telefon, telefaks: (069) 23-960

Mednarodna gradbena in trgovska dejavnost

vam ponujajo vse vrste gradbenih del:
novogradnje, nadzidave, dozidave, adaptacije, sanacije, izdelava fasad, ureditev (dvorišč, ograj, kanalizacij).

PRIPOROČAMO SE!

Beltinci, Ravenska 27, tel.: 42-151

- športni copati
- ženske torbice

VENERA

agencija za trženje
tel.: 22-403, 21-383, 21-064, telefaks: 22-419

Svet Vzgojnovarstvenega zavoda Lendava razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

— da izpolnjujejo pogoje iz 73. člena ZVVPO,
— da imajo organizacijske in strokovne sposobnosti, ki jamčijo, da bo s svojim delom prispeval k uresničevanju smotrov in ciljev zavoda, kar dokazujejo z minulim delom,
— da so pri svojem pedagoškem delu dosegali delovne rezultate, iz katerih izhaja, da bodo lahko uspešno opravljali dela in naloge pedagoškega vodje zavoda.

Kandidat bo imenovan za 4 leta.
Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili v 15 dneh po objavi na naslov:
Svet Vzgojno-varstvenega zavoda Lendava. Rok obvestila je 30 dni.

Nov prodajni salon avtomobilov Peugeot

Dober mesec bo, odkar v Avtotrgovini pri Avtobusnem prometu v Murski Soboti prodajajo avtomobile francoske znamke Peugeot. Nada Maučec, ki skrbi za prodajo jeklenih lepotcev, pravi, da ni naključje, da so se v podjetju odločili za prodajo avtomobilov, ki jih na svetovnem trgu spremlja slogan Francoz nad Francozi. »Prvič zato, ker na tem območju Peugeot do sedaj ni imel predstavništva, in drugič, ker so to avtomobili vrhunske kakovosti in dolgoletne evropske tradicije, prilagojeni in izdelani za sodobnega človeka, ki bi morali iti dobro v prodajo,« pojasnjuje.

Ponujajo različne [illegible] vozil vseh barv in velikosti, s prvim julijem pa bosta do odprli tudi pooblaščeni servis. Cena jeklenih konjičkov je sorazmerna njihovi kakovosti, zato pri Avtobusnem podjetju ponujajo različne možnosti nakupa — od prodaje na lising, menjave stare za novo, fizične osebe lahko najamejo posojila pod ugodnimi pogoji pri Ubi banki, obrtniki pa pri banki hipotekarno posojilo. Salon je odprt [illegible] dan do 15., na željo kupcev pa prodajni čas podaljšajo.

Svet Glasbene šole Lendava razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA ŠOLE

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
— da izpolnjujejo pogoje iz 27. člena ZGŠ,
— da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu,
— da imajo organizacijske in strokovne sposobnosti in da so pri svojem pedagoškem delu dosegali delovne rezultate, kar jamči, da lahko uspešno opravljajo dela in naloge ravnatelja.

Kandidat bo imenovan za 4 leta.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v 10 dneh po objavi na naslov:
Svet Glasbene šole Lendava. Rok obvestila je 30 dni.

Bazeni za kopanje iz uvoza po ugodnih cenah. Štiri različne velikosti od 2.490 SLT naprej.

Za vaše lepše okolje uporabljajte posode za smeti.
— Po izjemno nizki ceni 3.980 SLT!

Pralni prašek JOLLY, 3 kg
450,00 SLT

Vaše proste poletne popoldneve vam bodo popestrile dobrote na prostem.

— Pečica za cvrenje za 3.700 SLT!

Za nakup se priporoča trgovina
VERE HORVAT, ŽIŽKI 61 a,
tel.: 70 211

- v zalogi imajo tudi majice, trenirke, kratke hlače, kopalke, bluze s kratkimi rokavi, skratka vse za sončne dni

---

Svet OŠ Prežihov Voranc Bistrica razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA ŠOLE

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
— da izpolnjujejo pogoje iz 137. člena ZOŠ,
— da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu,
— da imajo organizacijske in strokovne sposobnosti in da so pri svojem pedagoškem delu dosegali delovne rezultate, kar jamči, da lahko uspešno opravljajo dela in naloge ravnatelja.

Kandidat bo imenovan za 4 leta.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v 8 dneh po objavi na naslov:
Svet OŠ Prežihov Voranc Bistrica. Rok obvestila je 30 dni.

radijski in televizijski spored od 26. junija do 2. julija

PETEK

Radio MV — Murski val — UKW 94,6 MHz (Dopoldne tudi SV 648 kHz)

5.40 Prebujajte se z nami — jutranje kramljanje s podatki o [illegible], cestah, časopisih, pesmijo tedna, horoskopom, obvestili. 7.00 Druga jutranja kronika Radia Slovenija. 7.15 Začenjamo nov dan ... 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini. 8.00 Poročila. 8.10 Dopoldne na MV. 8.15 Mali oglasi. 9.00 Borzni utrip. 9.15 Mariborsko zvočno pismo. 9.30 NSTSNMV — lestvica tujih skladb. 10.00 Poročila. 10.30 Konectedenske prireditve (kultura, šport, turizem ...). 11.30 Kabaret. 12.00 Poročila (BBC). 12.30 Novica dneva. 13.00 Slovo in vključitev Radia Slovenija. 16.00 Popoldne na MV. 16.25 Obvestila. 16.30 Poročila. 16.45 Pregled prireditev. 17.00 [illegible] 18.00 Na narodni farmi MV. 19.00 Vključujemo Radio Slovenija.

TV SLOVENIJA 1

PETEK

9.30 Skrivnostni otok, angl. nadaljevanka. 10.20 Ko je pomlad, otroška serija. 10.50 Zele[illegible] ura. 12.00 Poročila. 13.50 Umetniški večer: Filmi AGRFT. 16.20 Gospodarska oddaja. 17.00 Dnevnik. 17.10 Tok tok, kontaktna oddaja za mlade. 19.10 Risanka. 19.30 Dnevnik. 20.00 Forum. 20.30 Semenj ničevosti, angl. nadaljevanka. 21.30 Roseanne, amer. nanizanka. 22.00 Dnevnik. 22.30 Sova: Gabrielov ogenj, amer. nanizanka; Zaslišanje, francoski film.

Drugi program

17.05 Sova, ponovitev nanizank. 18.25 Studio Maribor. 19.30 Dnevnik TV BiH. 20.05 EP v nogometu, finale, prenos in podelitev. 22.30 Večerni gost: prof. dr. Božo Otorepec. 23.20 Studio City. 0.20 Koncert simfonikov RTV Slovenija.

HTV 1

11.35 On in ona, humor. serija. 12.00 Dobro opoldne. 13.00 Slika na sliko. 13.45 Poročila. 13.50 Serijski film. 14.40 Modre čelade. 15.05 Baklja, otroška serija. 16.00 Poročila. 16.05 Mala [illegible]. 17.00 Tretja balkanska vojna, dokum. oddaja. 17.30 Gremo naprej. 18.00 Poročila. 18.05 Gremo naprej. 18.30 Santa Barbara, amer. nadaljevanka. 19.15 Risanka. 19.30 Dnevnik. 20.05 Vi in vaš video. 20.50 Spekter. 21.35 Ekran brez okvirja. 22.40 Dnevnik. 23.00 Slika na sliko. 0.00 Poročila. 0.10 Animavizija. 2.15 Poročila.

TV AVSTRIJA 1

11.00 Sonce na mizi. 12.15 Reportaže iz Avstrije. 13.00 Čas v sliki. 13.10 Mi. 13.35 Številna družina. 14.00 Batman. 14.50 Mladi glasbeniki v studiu. 15.05 Risanka. 15.30 Am dam des. 15.55 Strelovod. 16.05 Moja družina in druge živali. 16.30 [illegible] 16.55 Telestik. 17.00 Mini Čas v sliki. 17.10 Spored po željah. 18.00 Čas v sliki. 18.05 Mi. 18.30 Leteči zdravniki. 19.30 Čas v sliki. 20.00 Kulturni dnevnik. 20.15 Mrtveci ne [illegible], kriminalka. 21.10 [illegible] 21.20 Pogledi s strani. [illegible] komedija. 23.00 [illegible] kriminalka. [illegible] Petrocelli, kriminalka. 1.15 Čas v sliki. 1.20 Tisoč mojstrovin.

TV MADŽARSKA

1. program

5.45 Dobro jutro, Madžarska, magazin. 8.15 Za otroke. 9.00 Dallas, 79. del: Nihče ne pozabi. 9.50 Žrebanje lota. 9.55 [illegible] Kanade, serija. 10.30 [illegible] 131. dela. 17.00 Popoldanski saldo. 17.10 Balet. 17.[illegible] Svet denarja. 18.00 [illegible] usluge. 18.15 Vprašanja kristjanov. 19.00 Štetje na[illegible] Barcelona. 19.15 Za otroke. 20.00 Dnevnik, telešport. 20.40 Dallas, ponovitev [illegible] epizode. 21.40 Panorama, svetovna politika. 22.45 Herma sv. Ladislava, analiza [illegible]. 22.25 Thalijine [illegible] na severu, gledališko življenje na Finskem. 0.10 Dnevnik. 0.20 Dnevnik »ANTENE 2«.

RTL

6.00 Jutranja poročila. 7.00 Dobro jutro, Nemčija. 8.55 Owen Marshal. 9.50 Bogat in lep. 10.15 Dr. Welby. 11.05 Tik tak. 11.30 Družinski dvoboj. 12.00 Opoldanski magazin. 12.20 Takšno je življenje. 13.05 Santa Barbara. 14.00 Wimbledon. 19.15 Eksplozivno. 19.45 Dobri časi, slabi časi. 20.15 Karavana sužnjev, film. 22.[illegible] in vodi tip, erotični film. 23.35 Nočna mora. [illegible] 1.10 Frankenstein, grozljivka.

SOBOTA

Radio MV — Murski val — UKW 94,6 MHz (Dopoldne tudi SV 648 kHz)

5.40 Prebujajte se z nami — tudi v soboto je lahko to prijetno, če imate dobro družbo in ste na tekočem z vsemi dogodki. 7.00 Druga jutranja kronika Radia Slovenija. 7.15 Začenjamo nov dan ... 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini. 7.40 Sobota je pravi dan za nakupe, tudi na tržnici. 8.00 Poročila. 8.10 Dopoldne na MV. 8.30 Dunajsko zvočno pismo. 9.00 Nabat/Planje, phanje in poesis. 10.00 Poročila. 10.30 Potepajte se z nami. 11.00 Sobotni gost. 12.00 Poročila (BBC). 12.30 Novica dneva. 13.00 Slovo in vključitev Radia Slovenija. 16.00 Popoldne na MV. 16.25 Obvestila. 16.30 Poročila. 17.00 Mali oglasi. 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 18.30 Poročila (BBC). 19.00 Vključujemo Radio Slovenija.

TV SLOVENIJA 1

8.25 Angleščina. 8.45 Radovedni Taček. 9.15 Klub Klobuk. 11.10 Zgodbe iz školjke. 12.00 Poročila. 12.05 Dnevnik Tv BiH, ponovitev. 12.55 Tok tok. 14.55 Večerni gost. 15.50 Ob obletnici osamosvojitve. 17.00 Dnevnik. 17.10 Cvetje v jeseni, slovenski film. 19.00 Risanka. 19.15 Žrebanje 3×3. 19.30 Dnevnik. 20.00 Utrip. 20.30 Komu gori pod nogami? 21.35 Zlata leta, amer. nadaljevanka. 22.25 Dnevnik. 22.55 Sova: Murphy Brown, amer nanizanka; Gabrielov ogenj, amer. nanizanka; Harlekin, avstralski film; Nočne ure, amer. varietejski program.

Drugi program

16.35 Sova. 18.00 Prisluhnimo tišini. 18.15 Angleščina v poslovnih stikih. 18.30 Pozdrav iz Bohinja s Slovenskim kvintetom. 19.00 Kremenčkovi, risanka. 19.30 Dnevnik TV BiH. 20.05 Klasika. 20.30 Njen alibi, ameriški film. 22.05 Tržnica — samo slovenska?, javna tribuna v CD. 22.45 Umetniški program: Akcent.

HTV 1

11.05 Otrok, šola, dom. 11.35 Denver, risana serija. 12.00 Poročila. 12.05 Vi in vaš video. 12.50 Izbor programa za tujino. 13.25 Ero z drugega sveta, opera. 14.00 Poročila. 14.05 Velika dežela, kanadski film. 15.55 Poročila. 16.00 Prisrčno vaši Mladen Veža. 16.45 Turbo Limach šov. 18.00 Poročila. 18.20 Santa Barbara. 19.15 Risanka. 19.30 Dnevnik. 20.05 Nevarna razmerja, amer. film. 22.10 Preteklost v sedanjosti. 22.45 Dnevnik. 23.05 Slika na sliko. 0.05 Poročila. 0.20 Filmska noč: Velika cesta, ameriški film; Igra z ognjem, ameriški film. 3.45 Poročila.

TV AVSTRIJA 1

15.05 Živalski kotiček. 15.05 Poklicno usmerjanje. 15.30 Risanka. 16.00 Otroški wurlitzer. 17.00 Mini Čas v sliki. 17.10 Moja knjiga o džungli. 17.30 Cirkus. 17.55 Ribiške zgodbe. 18.00 Čas v sliki, 19.30 Leteči zdravniki. 19.30 Čas v sliki 20.00 Šport. 20.15 Narodna glasba iz Švice, Avstrije in Nemčije, prenos. 22.05 Zlata dekleta. 22.30 Poboj ob Kansas Cityju, film. 0.05 Čas v sliki 0.10 Dvojno življenje, melodrama. 1.30 Čas v sliki. 1.35 Ex libris. 1.40 Tisoč mojstrovin.

TV MADŽARSKA

1. program

6.15 Dobro jutro, Madžarska, magazin. 8.10 Baptistični verouk. 8.15 Za otroke in ne le zanje. 11.00 Tv-magister. 12.30 panorama, svetovna politika. 13.30 Sezamova ulica, za otroke. 14.30 Popevke, McDonalds. 15.00 Barometer, politični šov. 16.05 Popoldne z Disneyjem, ameriški film. 17.45 Televideo '92. 17.55 Pravljica za otroke. 18.25 Nova moda, modna revija. 19.00 Apropo, Andras Kepes 20.00 Dnevnik, telešport. 20.40 Kdo dobiva? Francoski film. 22.15 Kumara, politična solata. 22.35 Bongo, spomin na J. Horvatha. 23.45 Berlin, Alexanderplatz, nemška serija. 0.45 Dnevnik.

RTL

6.00 Risanke. 8.00 Mladinske oddaje. 9.20 Beverly Hills Teens. 9.45 Lucky Luke. 10.05 Peter Pan. 11.00 Različne mladinske nadaljevanke. 12.35 Michael Vaillant. 13.30 Ameriški gladiatorji. 14.00 Wimbledon. 20.15 Veseloigra. 22.00 Seksualno družabništvo, film. 23.00 Tutti Frutti. 0.00 Žgečkajmo, kolegi, erotični film. 1.30 Zelenjava iz vesolja, komedija.

NEDELJA

Radio MV — Murski val — UKW 94,6 MHz (Dopoldne tudi SV 648 kHz)

8.00 Začenjamo nov dan ... 8.30 Horoskop. 8.45 To bi moral biti kabaret. 9.10 Misel in čas. 9.30 Srečanje na Murskem valu z lestvicami najpopularnejših domačih zabavnih, tujih in narodnozabavnih skladb. 10.30 Nedeljska kuhinja. 12.00 Poročila. 12.15 Nedeljsko postno premišljevanje. 12.30 Minute za kmetovalce. 13.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 18.00 Panonski odmevi — oddaja za porabske Slovence in vse druge. 18.30 Poročila (BBC). 19.00 Vključujemo Radio Slovenija.

TV SLOVENIJA 1

9.25 Živ žav. 10.10 Ebu drame za otroke. 10.40 Tradicionalni japonski plesi. 11.05 Kronika, kanad. serija. 11.30 Obzorja duha. 12.00 Poročila. 12.10 Kmetijska oddaja. 12.40 Pozdrav iz Bohinja s Slovenskim kvintetom. 14.10 Mož, imenovan Petek, ameriški film. 16.00 Kralj Patagonije, franc. nadaljevanka. 17.00 Dnevnik. 17.10 Če skače slon čez plot, francoski film. 18.55 Risanka. 19.20 Slovenski loto. 19.30 Dnevnik. 20.00 Zrcalo tedna. 20.30 Zdravo. 21.35 Velike trgovske poti, angleška serija. 22.35 Dnevnik. 23.05 Sova: Ameriške video smešnice; Gabrielov ogenj, amer. nanizanka.

Drugi program

15.10 Sova. 16.30 Športna nedelja. 18.25 Aleksa Šantić, nadaljevanka. 19.30 Dnevnik, ORF. 20.00 Videogodba. 20.30 Večer makedonske TV. 0.15 Športni pregled.

HTV 1

8.00 Poročila. 8.15 Slika na sliko. 9.00 Smogovci, otroška serija. 9.30 Risani film, risanke. 10.00 Poročila. 10.05 Otroški program. 11.00 Oceanografija, kanad. serija. 11.30 Narodna glasba. 12.00 Poročila. 12.05 Kmetijska oddaja. 13.00 Mir in dobrota. 13.30 Hišni ljubljenci, serijski film. 14.00 Poročila. 14.05 Mikser M. 14.45 Zlatko in detektivi. 15.30 V nedeljo. 16.00 Poročila. 17.10 Angel in odpadnik, ameriški film. 18.50 Tom in Jerry, risanke. 19.30 Dnevnik. 20.10 Edvard VII., serijski film. 21.05 Sedma noč. 22.40 Dnevnik. 23.00 Šport. 23.15 Slika na sliko. 0.10 Poročila.

TV AVSTRIJA 1

10.15 Raji ob času. 11.00 Podelitev nagrade za literarno ustvarjane, prenos. 13.00 Čas v sliki. 13.10 Tri dame ob žaru. 13.35 Enkrat brez skrbi, komedija. 15.05 Jež. 15.30 Otroški spored. 15.55 Tedenski pregled sporeda. 16.10 Skrivnost delfina. 17.00 Mini Čas v sliki. 17.10 X – Large. 18.00 Čas v sliki. 18.30 Leteči zdravniki. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Moselbruck, oddaja o vinarski družini. 21.05 500 let Amerike: Stars and Stripes. 22.35 Glas islama. 22.40 Dediščina in smrt. 0.40 Čas v sliki. 0.45 Tisoč mojstrovin.

TV MADŽARSKA

1. program

6.45 Vaška TV, magazin. 7.30 Za otroke. 8.40 Nedeljski magazin, ne le za tiste, ki doma sedijo. 11.00 Christoforo, balet. 11.40 Paravan, J. Endrei. 12.10 Financial Times, poslovne novice. 12.40 Tekmovanje konjskih vpreg. 14.10 Za boljši jezik. 14.12 Za bojši jezik. 14.20 Alergija poslovne hiše, dokumentarni film. 15.05 Veter svobode, serija. 16.00 Igra Barkochba. 16.40 Za evangeličane, verski program. 17.00 Disneyevi filmi in risanke. 18.45 Večer pri »Modri miši«. 19.30 Teden, dnevnik, telešport. 20.35 Varad, spomin na kralja sv. Ladislava. 21.05 Oddelek za eksekucijo, francosko-kanadski film. 22.45 Koncert.

RTL

6.00 Cobi. 7.00 Različne mladinske nadaljevanke. 8.00 Super Mario Brothers. 8.45 Samuraj Pizza Cats. 9.30 Vožnja v Bamsdorf. 11.10 Umetnost in sporočilo. 11.15 Svetovno prvenstvo v standardnih in latinskoameriških plesih. 11.15 Humperdinck. 12.05 Stric Buck. 12.30 Major Dad. 13.00 Pogled v prihodnost. 13.30 Družina Munster. 14.00 Nevarna zabava. 14.25 Policijsko poročilo. 14.50 Košarka. 15.45 Trmoglavec, komedija. 18.45 Poročila. 19.10 Dan kot noben drug. 20.15 Sanjska poroka. 21.45 Spieglov tv magazin. 22.30 Valcer in tango. 22.50 Playboy Late Night. 23.20 Ljubezenske ure. 23.55 Kanal 4. 0.45 Coca cola Kid, komedija.

PONEDELJEK

Radio MV — Murski val — UKW 94,6 MHz (Dopoldne tudi SV 648 kHz)

5.40 Prebujajte se z nami — da bo začetek delovnega tedna veder, vam MV da vse informacije za dober začetek. 7.00 Druga jutranja kronika Radia Slovenija. 7.15 Začenjamo nov dan ... 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini. 8.00 Poročila. 8.10 Dopoldne na MV. 8.15 Mali oglasi. 9.00 Zgodilo se je. 10.00 Poročila. 10.30 Šport 12.00 Poročila (BBC). 12.30 Novica dneva. 13.00 Slovo in vključitev Radia Slovenija. 16.00 Popoldne na MV. 16.25 Obvestila. 16.30 Poročila. 17.00 Šport. 18.00 S kranščakom, cekron pa z marelof — lestvica narodnozabavne glasbe 18.30 Poročila (BBC). 18.35 Bilo je nekoč 19.00 Vključujemo Radio Slovenija.

TV SLOVENIJA 1

9.30 Otroški program. 9.55 Semenj ničevosti, angl. nadaljevanka. 11.00 Mernik, Forum, Utrip, Zrcalo tedna. 12.00 Poročila. 16.50 Slovenski magazin. 17.20 Obzorja duha. 18.00 Dnevnik. 18.10 Radovedni Taček; Lonček, kuhaj. 18.35 Divji svet živali. 19.10 Risanka. 19.30 Dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 Politik novega kova, angl. nanizanka. 21.05 Dokumentarec meseca: Umik agresorja z ozemlja Republike Slovenije. 22.10 Zrcalo, tv-igra. 23.05 Dnevnik. 23.40 Sova: Gabrielov ogenj, amer. nanizanka; Zvezdne steze, amer. nanizanka.

Drugi program

16.40 Sova. 17.55 Športni pregled. 18.25 Studio Ljubljana. 19.30 Dnevnik TV Koper. 20.05 Videošpon. 20.30 Gospodarska oddaja: 10.000 obratov. 21.00 Sedma steza, športna oddaja. 21.30 Rimska cesta, franc.-ital. film. 23.10 Umetniški program: Under 25.

HTV 1

10.00 Poročila. 10.05 Dobro jutro, Hrvaška, nadaljevanje. 12.00 Poročila. 12.05 Pri Huxtablovih, amer. nanizanka. 13.00 Slika na sliko. 13.45 Poročila. 13.50 Odletel bom, serijski film. 14.40 Modre čelade. 15.05 Otroška serija. 16.00 Poročila. 16.05 Šolski program. 17.10 Poirot, serijski film. 18.00 Poročila. 18.05 Dokum. oddaja. 18.30 Santa Barbara, amer. nadaljevanka. 19.15 Risanka. 19.30 Dnevnik. 20.05 Hrvaška v svetu. 20.35 Sedem dni. 20.55 Živa resnica, hrvaški film. 22.25 Glasba. 22.40 Dnevnik. 23.00 Slika na sliko. 0.00 Poročila.

TV AVSTRIJA 1

13.10 Nesporazumi. 13.35 Risanka. 13.40 Srečanje z naravo. 14.10 Batman. 15.00 Otroški spored. 15.05 Risanka. 15.30 Am dam des 15.55 Strelovod. 16.05 Moja družina in druge živali. 16.30 Otroci intervjuvajo. 17.00 Mini čas v sliki. 17.10 Spored po željah. 18.00 Čas v sliki. 18.05 Mi. 18.30 Leteči zdravniki. 19.30 Čas v sliki. 20.00 Šport. 20.15 Športna arena. 21.15 Pogledi s strani. 21.25 Miami Vice. 22.10 Posnetek od blizu. 22.40 Zakaj je moral umreti Traini, film. 0.25 Petrocelli. 1.15 Tisoč mojstrovin.

TV MADŽARSKA

1. program

5.45 Dobro jutro, Madžarska, magazin. 8.35 (ter 10.45 in 18.40) — Čez dan. 9.00 Disneyjevi filmi in risanke. 12.00 Poročila. 17.00 Popoldanski saldo, pregled dogodkov dneva. 17.10 Kupil bom to žensko, mehiška serija. 17.40 Risanka. 17.50 Katoliška kronika 18.00 Dimenzija, rezultati znanstvenih raziskav. 18.30 Svet denarja. 19.00 Igra. 19.15 Za otroke in mladino. 20.00 Dnevnik, telešport. 20.40 Nov Galvolgyijev šov. 21.30 Luisa, italijanski film. 22.50 Aktualno. 23.15 Imej rad ponedeljek, iz gledališča Arany janos. 24.00 Dnevnik. 0.05 Dnevnik, BBC.

RTL

6.00 Poročila. 7.00 Dobro jutro, Nemčija. 8.55 Owen Marshal. 9.50 Bogat in lep. 10.15 Dr. med. Marcus Welby. 11.05 Tik tak. 11.30 Družinski dvoboj. 12.00 Opoldanski magazin. 12.10 Kot se dogaja v življenju. 13.00 Wimbledon. 19.15 Eksplozivno. 19.45 Dobri časi, slabi časi. 20.15 Umor je njen konjiček, film. 21.10 Showmaster, oddaja z amaterji. 22.45 Deset pred deseto. 23.15 Magazin za moške. 23.50 Poročila. 0.00 Grozljivo prijetna družina. 0.30 Airwolf. 1.30 Dr. med. Marcus Welby.

TOREK

Radio MV — Murski val — UKW 94,6 MHz (Dopoldne tudi SV 648 kHz)

5.40 Prebujajte se z nami, slišali boste vremenske podatke, vse o cestah, zanimivosti, horoskop, izbirali pesem tedna ... 7.00 Druga jutranja kronika Radia Slovenija. 7.15 Začenjamo nov dan. 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini. 8.00 Poročila. 8.10 Dopoldne na MV — kost oziroma gost dneva, ljubljansko zvočno pismo, mali oglasi, glasba tako in drugače (ob 10.00 poročila) ... 12.00 Poročila (BBC). 12.30 Novica dneva. 13.00 Slovo in vključitev Radia Slovenija. 16.00 Popoldne na MV. 16.25 Obvestila. 16.30 Poročila. 17.00 Srebrne niti. 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 18.30 Poročila (BBC). 19.00 Vključujemo radio Slovenija.

TV SLOVENIJA 1

9.20 Zgodbe iz školjke. 10.20 Nekoč je bilo ..., življenje. 10.45 Skrivnostno življenje strojev – avtomobil. 11.10 Sedma steza. 11.45 Angleščina v poslovnih stikih. 12.00 Poročila. 16.10 Rimska cesta, franc.-ital. film. 18.00 Dnevnik. 18.10 Koliko poznamo biblijo?, kviz. 19.10 Risanka. 19.30 Dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 Osmi dan. 21.35 Baby M, amer. nadaljevanka. 22.15 Dnevnik. 23.00 Sova: Brez žensk menda ne gre, angl. nanizanka; Gabrielov ogenj, amer. nanizanka; Glasbeni utrinek.

Drugi program

15.40 Sova. 17.20 Svet poroča. 18.00 Studio Koper. 19.00 Modro poletje, španska nadaljevanka. 19.30 Dnevnik, ZDF 20.05 V službi rock and rolla. 20.30 Glasba, šov in cirkus. 21.30 Omizje. 23.30 Svet poroča.

HTV 1

8.15 Santa Barbara. 9.00 Dobro jutro, Hrvaška. 9.30 Majhen svet. 10.00 Poročila. 10.05 Dobro jutro, nadaljevanje. 12.00 Poročila. 12.05 Popolna tujca, humor. serija. 13.00 Slika na sliko. 13.45 Poročila. 13.50 Potres v Los Angelesu, serijski film. 14.40 Modre čelade. 15.05 Bakla, otroška serija. 16.00 Poročila. 16.10 Šolski program. 17.10 Poirot, angl. nanizanka. 18.00 Poročila. 18.05 Ta leta. 18.30 Santa Barbara. 19.15 Risanka. 19.30 Dnevnik. 20.05 Perujska katastrofa, dokum. film. 21.00 V ospredju. 22.40 Dnevnik. 23.00 Slika na sliko. 0.00 Poročila.

TV AVSTRIJA 1

10.15 Kje je voda? 10.30 Gabriela, melodrama. 12.05 Športna arena. 13.00 Čas v sliki. 13.10 Mi. 13.35 Družinske vezi. 14.00 Batman. 14.50 Jutrišnji mojstri. 15.00 Otroški spored. 15.30 Am dam des. 16.05 Moja družina in druge živali. 16.30 Mini atelje. 16.55 Telestik. 17.00 Mini Čas v sliki. 17.10 Wurlitzer 18.00 Čas v sliki. 18.05 Mi. 18.30 Sanjarjenje pri šestdesetih. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Dežela gora. 21.07 Pogledi s strani. 21.15 Kadar zavre kri, film. 23.15 Intervista, film. 1.00 Chicago 1930, nanizanka. 1.45 Poročila. 1.50 Tisoč mojstrovin.

TV MADŽARSKA

1. program

5.45 Dobro jutro, Madžarska, magazin. 8.35 (ter 9.25, 11.20 in 18.40) — Čez dan. 9.00 Za otroke. 10.00 Friderikuszov šov garantirano nepolitični talkšov. 12.00 Poročila. 17.00 Popoldanski saldo, pregled dogodkov dneva. 17.10 Kupil bom to žensko, mehiška serija. 17.50 Varstvo mest. 18.30 Svet denarja. 19.00 Telefonska igra. 19.15 Za otroke in mladino. 20.00 Dnevnik, telešport. 20.40 Potovalni kviz. 21.25 Goya, španski biografski film, 1. del. 22.25 Dejstva, družbena reportaža. 23.10 Kulturnik. 23.50 Dnevnik. 23.55 Dnevnik, BBC.

RTL

6.00 Poročila. 7.00 Dobro jutro, Nemčija, jutranji magazin. 8.55 Owen Marshal. 9.50 Bogat in lep. 10.15 Dr. med. Marcus Welby. 11.05 Tik tak. 11.30 Družinski dvoboj. 12.00 Opoldanski magazin. 12.20 Kot se dogaja v življenju. 13.05 Kalifornijski klan. 14.00 Wimbledon. 19.15 Eksplozivno. 19.45 Dobri časi, slabi časi. 20.15 Pozabljeni mrtvec, kriminalka. 22.00 Eksplozivno. 23.00 Menjava leta. 23.55 Poročila. 0.00 Grozljivo prijetna družina. 0.30 Airwolf. 1.30 Dr. med. Marcus Welby.

SREDA

Radio MV — Murski val — UKW 94,6 MHz (Dopoldne tudi SV 648 kHz)

5.40 Prebujajte se z nami — poslušajte, kaj je novega v časopisih, na cestah, pri vremenoslovcih, kaj pravi brat Dzouži, kakšno je današnje nagradno vprašanje, zagrebško zvočno pismo ... 7.00 Druga jutranja kronika Radia Slovenija. 7.15 Začenjamo nov dan. 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini. 8.00 Poročila. 8.10 Dopoldne na MV. 8.15 Mali oglasi. 9.00 Kličemo banko. 10.00 Poročila. 10.30 Iščemo za vas — in tudi najdemo odgovor. 12.00 Poročila. 12.30 Novica dneva. 13.00 Slovo in vključitev Radia Slovenija. 16.00 Popoldne na MV. 16.25 Obvestila. 16.30 Poročila. 17.00 Mali oglasi. 17.30 Poslušamo vas. 18.00 Narodnozabavna glasba. 18.30 Poročila (BBC). 19.00 Vključujemo Radio Slovenija.

TV SLOVENIJA 1

10.00 Program za otroke. 11.00 Baby M, amer. nadaljevanka. 12.00 Poročila. 18.00 Dnevnik. 18.10 Živ žav. 19.10 Risanka. 19.30 Dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 Film tedna: Izpoved policijskega komisarja, italijanski film. 22.15 Dnevnik. 23.15 Sova: Nenadni uspehi, amer. nanizanka; Igra, niz in zmaga, angl. nadaljevanka.

Drugi program

16.20 Osmi dan. 17.10 Sova. 18.25 Studio Maribor. 19.30 Dnevnik TV Koper. 20.00 Psiho. 20.30 Športna sreda. 21.25 Portret L. Lebiča.

HTV 1

8.15 Santa Barbara. 9.00 Dobro jutro, Hrvaška. 9.30 He-Man in gospodarji vesolja, risana serija. 10.00 Poročila. 10.05 Dobro jutro, nadaljevanje. 12.00 Poročila. 12.05 Gospod Bean, angl. nanizanka. 13.00 Slika na sliko. 13.45 Poročila. 13.50 Potres v Los Angelesu, serijski film. 15.05 Superbabica, angl. nanizanka. 16.00 Poročila. 16.10 Šolski program. 17.10 Poirot, angl. nanizanka. 18.00 Poročila. 18.05 Dokum. oddaja. 18.30 Santa Barbara. 19.15 Risanka. 19.30 Dnevnik. 20.05 Igrani film. 22.20 Dnevnik. 23.10 Slika na sliko. 0.00 Poročila.

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki. 9.05 Tri dame ob žaru. 9.30 Francoščina. 10.00 Evangeličanski sosedje. 10.30 Na ljubo moje žene, komedija. 12.00 Risanka. 12.10 Reportaže iz tujine. 13.00 Čas v sliki. 13.10 Mi. 13.35 Družinske vezi. 14.00 Batman. 14.50 Ugledni vabijo k mizi. 14.55 Verska slavja. 15.00 Otroški spored. 15.05 Niklas, mladenič iz Flandrije. 15.30 Lutke. 15.55 Otroški prometni klub. 16.00 Živalski kotiček. 16.05 Moja družina in druge živali. 16.30 Za in proti. 16.55 Telestik. 17.00 Mini Čas v sliki. 17.10 Wurlitzer. 18.00 Čas v sliki. 18.05 Me ženske. 18.30 Tudi otroci imajo težave. 19.30 Čas v sliki. 20.00 Šport. 20.15 Gola laž, kriminalka. 21.45 Pogledi s strani. 21.55 Lepotica in vohljač. 22.40 Festivalski tedni: Rokoko. 0.20 Misel na umor, film. 2.05 Poročila. 2.10 Tisoč mojstrovin.

TV MADŽARSKA

1. program

5.45 Dobro jutro, Madžarska, magazin. 8.35 (ter 10.25, 11.30, 18.40) — Čez dan. 9.00 Za otroke 10.00 Serijski film, pon. 11.00 Za upokojence. 12.00 Poročila. 17.00 Popoldanski saldo, pregled dogodkov dneva. 17.10 Prehod, magazin. 18.30 Svet denarja. 19.00 Dodov klub. 19.15 Za otroke in mladino. 20.00 Dnevnik, telešport. 20.40 Izdaja, 1. del avstralskega tv-filma. 22.35 Ameriška košarka, NBA. 23.35 Dnevnik. 23.40 Financial Times za Vzhodno Evropo. 0.05 Dnevnik, ZDF.

RTL

6.00 Poročila. 7.00 Dobro jutro, Nemčija, jutranji magazin. 8.55 Owen Marshal. 9.50 Bogat in lep. 10.15 Dr. med. Marcus Welby. 11.05 Tik tak. 11.30 Družinski dvoboj. 12.00 Opoldanski magazin. 12.10 Kot se dogaja v življenju. 13.00 Wimbledon. 19.15 Eksplozivno. 19.45 Dobri časi, slabi časi. 20.15 Dvorec ob Vrbskem jezeru. 21.15 Na življenje in smrt. 22.15 Sternov tv-magazin. 23.00 Aljaska! 23.50 Poročila. 0.00 Grozljivo prijetna družina. 0.30 Airwolf. 1.30 Dr. med. Marcus Welby.

ČETRTEK

Radio MV — Murski val — UKW 94,6 MHz (Dopoldne tudi SV 648 kHz)

5.40 Prebujajte se z nami — danes po domače in z obilico klepeta, ob drugih podatkih tudi z mislijo iz šolske beležnice pa še s čim. 7.00 Druga jutranja kronika Radia Slovenija. 7.15 Začenjamo nov dan. 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini. 8.00 Poročila. 8.10 Dopoldne na MV — ob drugem boste slišali lestvico domačih zabavnih skladb Sedem veličastnih, obirali kost oziroma gosta dneva (ob 10.00 poročila) ... 12.00 Poročila (BBC). 12.30 Novica dneva. 13.00 Slovo in vključitev Radia Slovenija. 16.00 Popoldne na MV. 16.25 Obvestila. 16.30 Poročila. 17.00 To sem jaz. 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 18.30 Poročila (BBC). 19.00 Vključujemo Radio Slovenija.

TV SLOVENIJA 1

10.00 Pedenjžep. 11.00 Nekoč je bilo življenje: Kostni mozeg. 11.30 Skrivnostno življenje strojev: Motor 12.00 Poročila. 16.50 Športna sreda, ponovitev. 18.00 Dnevnik. 18.10 Program za otroke. 18.30 Izobraževalna oddaja. 19.05 Risanka. 19.30 Dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 Tvariete. 21.35 Tednik. 22.25 Dnevnik. 23.10 Sova: Dragi John, amer. nanizanka: Igra, niz in zmaga, angl. nadaljevanka.

Drugi program

16.45 Sova. 18.00 Studio Koper. 19.00 Modro poletje, španska nadaljevanka. 19.30 Dnevnik, ORF. 20.00 Videolestvica. 20.30 Po sledeh napredka. 21.30 Umetniški večer: George Orwell, angl. dokum. film. 23.30 Živalska farma, angleški film.

HTV 1

8.15 Santa Barbara. 9.00 Dobro jutro, Hrvaška. 9.30 Smogovci, otroška serija. 10.00 Poročila. 10.05 Dobro jutro, nadaljevanje. 12.00 Poročila. 12.05 Princ iz Bel-Aira, humor. serija. 13.00 Slika na sliko. 13.45 Poročila. 13.50 Potres v Los Angelesu, serijski film. 15.05 1001 Amerika, risana serija. 16.00 Poročila. 16.10 Šolski program. 17.10 Poirot, angl. nanizanka. 18.00 Poročila. 18.10 Iz sveta znanosti. 18.35 Santa Barbara. 19.15 Risanka. 19.30 Dnevnik. 20.05 Za prijetne trenutke. 21.00 Informativni program. 22.00 Humor. serija. 22.35 Dnevnik. 23.00 Slika na sliko. 0.00 Poročila.

TV AVSTRIJA 1

13.10 Me ženske. 13.35 Družinske vezi. 14.00 Batman. 14.50 Psi, naši najboljši prijatelji. 15.05 Janoschevo sanjarjenje. 15.30 Am dam des. 15.55 Mini scena. 16.05 Moja družina in druge živali. 16.30 Uspešnice in napotki. 16.55 Telestik 17.00 Mini Čas v sliki. 17.10 Wurlitzer. 19.05 Mi. 18.30 Nemiren pokoj. 19.30 Čas v sliki. 20.00 Šport. 20.15 Sanjska ladja, nadaljevanka. 21.50 Pogledi s strani. 22.00 Zgodba Glenn Millerja, film. 21.50 Pogledi s strani. 23.50 Barbarska poroka, melodrama. 1.25 Čas v sliki. 1.30 Tisoč mojstrovin.

TV MADŽARSKA

1. program

5.45 Dobro jutro, Madžarska, magazin. 8.35 (ter 9.25, 10.25, 11.25 in 18.40) Čez dan. 9.00 Za otroke. 10.00 Marc in Sophie, 1. del francoske serije. 11.00 Sotrpini, rehabilitacijski magazin. 11.15 Prirodno zdravilstvo. 12.00 Poročila. 17.00 Popoldanski saldo, pregled dogodkov dneva. 17.10 Tenis iz Londona. 17.50 Magazin za menedžerje. 18.30 Svet denarja. 19.15 Za otroke in mladino. 20.00 Dnevnik, telešort. 20.40 Izdaja, 2. del avstralskega tv-filma. 22.30 Aktualno. 22.55 Tenis iz Londona. 23.25 Praznik svobode, dokumentarni film. 0.10 Dnevnik. 0.15 Dnevnik, BBC.

RTL

6.00 Poročila. 7.00 Dobro jutro, Nemčija, jutranji magazin. 8.55 Owen Marshal. 9.50 Bogat in lep. 10.15 Dr. med. Marcus Welby. 11.05 Tik tak. 11.30 Družinski dvoboj. 12.00 Opoldanski magazin. 12.20 Kot se dogaja v življenju. 13.05 Kalifornijski klan. 14.00 Wimbledon. 19.15 Eksplozivno. 19.45 Dobri časi, slabi časi. 20.15 Mini playback šov: Male zvezde. 21.15 Klic v sili. 22.15 Lovci na glave napadajo, akcijski film. 23.50 Poročila. 0.00 Grozljivo prijetna družina. 0.30 Airwolf. 1.30 Dr. med. Marcus Welby.

Svet vzgojnovarstvenega zavoda Murska Sobota razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA

Kandidat mora izpolnjevati splošne z Zakonom določene pogoje in posebne pogoje, ki so:
— da je vzgojitelj predšolskih otrok, pedagog, specialni pedagog, učitelj
— da ima opravljen strokovni izpit
— da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj od tega najmanj dve leti dela pri vzgoji in varstvu predšolskih otrok
— da ima organizacijske in strokovne sposobnosti, ki jamčijo, da bo s svojim delom prispeval k uresničevanju smotrov in ciljev zavoda, kar dokazuje s svojim minulim delom
— da je pri svojem pedagoškem delu dosegel delovne rezultate iz katerih izhaja, da bo lahko uspešno opravljal dela in naloge pedagoškega vodje zavoda.

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi razpisa na Vzgojnovarstveni zavod Murska Sobota, Talanyijeva 6, z oznako »Prijava na razpis«.
O izidu razpisa bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po objavi.

VODJE VZGOJNOVARSTVENE ENOTE BELTINCI

Kandidat mora izpolnjevati z Zakonom določene pogoje o vzgoji in varstvu predšolskih otrok in pogoje določene s 108. členom Statuta Vzgojnovarstvenega zavoda Murska Sobota in imeti:
— vsaj 5 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 2 leti dela pri vzgoji in varstvu predšolskih otrok,
— organizacijske in strokovne sposobnosti.

Imenovani kandidat bo imenovan za štiri leta.
Začetek dela je 1. 9. 1992.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na Vzgojnovarstveni zavod Murska Sobota, Talanyijeva 6, z oznako »Prijava na razpis«.
O izidu razpisa bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po objavi.

biro oprema

mladinska knjiga
BIROOPREMA
delniška družba

Poslovna enota MARIBOR
— Predstavništvo Murska Sobota —
Markišovska 3
69000 Murska Sobota

OBJAVLJA prosti delovni mesti

dveh samostojnih komercialistov v Murski Soboti

K sodelovanju vabimo ustvarjalne sodelavce s končano V. stopnjo ekonomske ali komercialne smeri, s triletnimi delovnimi izkušnjami s področja prodaje mehanografije, informatike, biroopreme, potrošnega blaga in papirja.
Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s poskusnim delom treh mesecev.
Prijave z opisom dosedanjih delovnih izkušenj ter dokazili o strokovni usposobljenosti pošljite v 8 dneh na naslov:
Mladinska knjiga Biroooprema, d.d.
Splošno-kadrovska služba
Dunajska 121, 61000 Ljubljana.

Upravni odbor javnega podjetja KOMUNALA Lendava razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidati morajo poleg pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:
— visoka ali višja izobrazba ekonomske, gradbene, organizacijske ali pravne smeri,
— 5 let delovnih izkušenj na ustreznih delih, za katere so določene tudi organizacijske in vodstvene sposobnosti,
— predložitev temelje poslovne politike in programa podjetja.

Vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev kandidati naslovijo na: KOMUNALA, Lendava, Partizanska 93, z oznako »za razpisno komisijo« v 15 dneh od objave razpisa.
Odgovore bodo kandidati dobili v 8 dneh od sprejetja sklepa.

OSNOVNA ŠOLA »MIŠKO KRANJEC«
VELIKA POLANA

Svet osnovne šole Miška Kranjca
Velika Polana 215 b, 69225

razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA

Kandidat mora poleg splošnih, zakonsko določenih pogojev, izpolnjevati še pogoje, določene v 137. členu Zakona o osnovni šoli, in imeti:
— pedagoško izobrazbo,
— najmanj 5 let delovnih izkušenj v vzgojno-izobraževalnem delu,
— dosegati delovne rezultate, ki kažejo, da bo lahko uspešno opravljal naloge pedagoškega vodje šole.

Kandidati morajo poleg prijave na razpis in dokazil o izpolnjevanju pogojev predložiti še predstavitev svojega pogleda na razvoj šole.
Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: OŠ Miška Kranjca Velika Polana 215 b, 69225 Velika Polana — z oznako »za razpis«.
Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po končanem postopku.

MIKROSTAR, d.o.o.,

Letališka 33, 61000 LJUBLJANA
telefon: 061 102-222, int: 339, 340

Računalniki po najnižjih cenah!

Svet OŠ Vlaj Lajos Genterovci razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA ŠOLE

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

— da izpolnjujejo pogoje iz 137. člena ZOŠ,
— da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu,
— da imajo organizacijske in strokovne sposobnosti in da so pri svojem pedagoškem delu dosegali delovne rezultate, kar jamči, da lahko uspešno opravljajo dela in naloge ravnatelja,
— da poleg slovenskega obvladajo še madžarski jezik.

Kandidat bo imenovan za 4 leta.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v 15 dneh po objavi na naslov:
Svet OŠ Vlaj Lajos Genterovci. Rok obvestila je 30 dni.

DVOJEZIČNA
OSNOVNA ŠOLA DOBROVNIK

Zadeva: Objava razpisa
Svet DOŠ Dobrovnik razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA ŠOLE

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje
— da izpolnjujejo pogoje iz 137. člena ZOŠ,
— da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu,
— da imajo organizacijske in strokovne sposobnosti in da so pri svojem pedagoškem delu dosegali delovne rezultate, kar jamči, da lahko uspešno opravljajo dela in naloge ravnatelja,
— da poleg slovenskega obvladajo še madžarski jezik.

Kandidat bo imenovan za 4 leta.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v 8 dneh po objavi na naslov:

Svet Dvojezične OŠ Dobrovnik. Rok obvestila je 30 dni.

DVOJEZIČNA OSNOVNA ŠOLA I
LENDAVA

Svet Dvojezične osnovne šole I Lendava razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA ŠOLE

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

— da izpolnjujejo pogoje iz 137. člena ZOŠ,
— da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu,
— da imajo organizacijske in strokovne sposobnosti in da so pri svojem pedagoškem delu dosegali delovne rezultate, kar jamči, da lahko uspešno opravljajo dela in naloge ravnatelja,
— da poleg slovenskega obvladajo še madžarski jezik.

Kandidat bo imenovan za 4 leta.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili do 4. 7. 1992 po objavi na naslov: Svet Dvojezične osnovne šole I Lendava. Rok obvestila je 30 dni.

Oglašujte v Vestniku

motorna vozila

VESPO PX 200 E, letnik 1984, 10.000 km, ugodno prodam. Partizanska 19, M. Sobota. m343
ZASTAVO 750, letnik 1981, prevoženih 64.000 km, prodam. Štefan Šemen, Črenšovci, Gospodsko 9. m1112
ASCONO 1.8 E, letnik 1982/86, prodam. ☎ 41-808. m1105
ZASTAVO 101, letnik 1976, prevoženih 80.000 km, prodam. ☎ 23-308, zvečer. m1103
PEUGEOT 305, prevoženih 42.000 km, prodam. Andrejci 8. ☎ 48-000. m1070
MOPED AVTOMATIC, star 1 leto, odlično ohranjen, prodam. Kupšinci 47c. m1065
GOLF JX, letnik 1989, 37.000 km, prodam. Križevci 104 v Prekmurju. m1093
GOLF JXB, 1.3, rdeč, prodam. Ženavlje 41. m1097
BMW 316, letnik 1980, prodam ali zamenjam za gradbeni material, in BMW 1600, lahko za rezervne dele, prodam. Izidor Kerec, Križevci 174 v Prekmurju. m1062
BT moped, osovino, 3 kolesa za avto ali prevoz živine in kompresor, komplet za obrtnika, prodam. ☎ 21-981. m1061
ZASTAVO 128, letnik 1987, registrirano do avgusta 1992, prodam. Ferencek, Kobilje 4. ☎ 79-321. m1090
MOPED AVTOMATIK A 3 L, star dve leti, dobro ohranjen, ugodno prodam. Aleksander Kranjec, Domanjševci 17, Križevci v Prekmurju. m1054
GOLF J UNIS, letnik 1978, registriran do aprila 1993, prodam. Igor Kocuvan, Kutinci 14, Videm ob Ščavnici. m3267
126 P, z rezervnimi deli, ugodno prodam. Rudolf Činč, Kokoriči 29, Križevci pri Ljutomeru. m3751
SIMCO CREISLER HORIZONT ugodno prodam. ☎ 89-013. m3749
ZASTAVO 101, letnik 1975, neregistrirano, vozno, prodam za 450 DEM. ☎ 82-290. m3753
BMW, starejši letnik, registriran do 1993, prodam ☎ 61-639. m3266
GOLF, dizel, letnik 1990, prodam Lipovci 135. m1014
JUGO 55, star 10 mesecev, prodam Srečko Jurkovič, Stanetinci 30. m3272
ALU KESON, 7,30 × 2,50, s cerado, ugodno prodam. ☎ 87-095. m3758

Izjemna priložnost! Privoščite si počitnice

v naših letoviških prikolicah v Fijesi pri Portorožu.

Prodamo potujoči bife ali ga damo v najem.
Informacije po telefonu: 76-041.

posesti

PARCELO, do 400 m², s starejšo hišo v okolici Črenšovec kupim. Kohek, Župančičeva 6, Lendava. m4789
NJIVE v Kotu in vinograd z opremljeno kletjo v Čentibi prodam. ☎ 75-383, od 15.00 do 21.00. m4789
STAREJŠO STANOVANJSKO HIŠO z gospodarskim poslopjem v Rakičanu prodam. Ljutomer, Grosmanova 16, ali Rakičan, Partizanska 27. m3750
KUPIM ALI VZAMEM V NAJEM zemljišče velikosti pribl. 500 m² ali prostor za skladišče v Murski Soboti. Ponudbe pošljite pod šifro: MOŽNOST ZAPOSLITVE. m1098
SOBO IN KUHINJO dam v najem. Vaska Ostanek, Šercerjevo naselje 20, M. Sobota. m1056
NEDOKONČANO ENODRUŽINSKO HIŠO (VI. faza) prodam za 85.000 DEM. Ogled možen na Tišini 49 ☎ (062) 35-646. m1040
PARCELO, 66 arov, v Koprivi 15, hiša podkletena, z garažo, voda, elektrika, asfalt, z vinogradom, sadovnjakom, gozdom, z inventarjem, stiskalnico, sodi, prodam. Plačilo po dogovoru. Možnost plačila na dva obroka. Drago Posavec, Nedelišče, M. Tita 46, ☎ (042) 831-305. m3760
STARO HIŠO v Murski Soboti, možna nadomestna gradnja, prodam. ☎ 21-921. m1101
HIŠO ali stanovanje v okolici Murske Sobote vzame v najem družina. Ponujamo predplačilo. ☎ 43-001. m1080
ZAZIDLJIVO PARCELO, 16 arov, ugodno prodam. Beltinci, Kmečka 20. m1089
VINOGRAD v bližini hotela Lipa v Lendavi s kletjo in vso opremo prodam. ☎ 70-372, po 18. uri. m1060
STANOVANJE v središču Murske Sobote in bivalno prikolico Adria 380 prodam. ☎ 22-040 m1096
STAREJŠO HIŠO v Murski Soboti prodam. ☎ 23-241 m1046
MANJŠE POSESTVO na lepi sončni legi v Prosečki vasi prodam. ☎ 51-439. m1051
DVOINPOLSOBNO PRITLIČNO STANOVANJE v središču Murske Sobote prodam. ☎ 23-813, po 16. uri. m1100
12,5-ARSKO PARCELO, primerno za počitniško hišico, na Vaneči, prodam. ☎ 21-854. m1109
APARTMA za 4 osebe v središču Novega Vinodolskega, novogradnja, dam v najem za 30 DEM na dan. ☎ (042) 510-74. m343
PARCELO ZA POČITNIŠKO HIŠICO, 4 ari, v Bogojini, prodam. ☎ 42-818. m1085
HIŠO v Murski Soboti, primerno za stanovanje in poslovno dejavnost prodam. ☎ (066) 76-115, popoldan. m343

živali

KRAVO, staro 4 leta, brejo 6 mesecev, prodam. Ana Petek, G. Bistrica 31. m850
PUJSKE prodam Gradišče 46. m1074
BREJO TELICO in mlado brejo kravo prodam. Horvat, Fokovci 47. m1047
TELICO, brejo 6 mesecev, prodam. Kapca 107. ☎ 76-334. m4794
KRAVO, 7 mesecev brejo z drugim teletom, prodam. Domanjševci 24. m1077
KRAVO, mlado, z drugim teletom, brejo 8 mesecev, prodam. Borejci 36, Tišina. m1078
MALE PUJSKE prodam. Franc Krajna 45. m1099
NESNICE, MLADE JARČICE, PASME HISEX, rjave, cepljene, prodajamo po zelo ugodni ceni. Akcijska prodaja. Vsak, ki kupi 10 jarčic, dobi eno zastonj. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije v gostilni Tibija Horvata, Nemčavci, ☎ 24-393. mppp
MALE PUJSKE prodam. ☎ 22-945 ali 26-282. m1052
NESNICE, MLADE JARČICE, PASME HISEX, rjave, cepljene, prodajamo po zelo ugodni ceni. Akcijska prodaja. Vsak, ki kupi 10 jarčic, dobi eno zastonj. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije v gostilni Anice Benčec v Bakovcih, ☎ 43-070, in v gostilni Železen v Beznovcih, ☎ 49-025. mpf

kmetijska mehanizacija

MOLZNI STROJ ALFA LAVAL, puhalnik na traktorski pogon, samonakladalno prikolico, 17 m³, in italijansko balirko za seno prodam ☎ (067) 21-618. m343
KOMBANJ ZMAJ 133 prodam. Kuštanovci 65. m1058
TRAKTOR TORPEDO TD 48A, 64 delovnih ur, in JEČMEN, 1 ha, z njive, prodam. Rogašovci 29. m1106
ROTACIJSKO KOSILNICO 165 SIP, pajek 4,50 m, oboje staro pet let, in motorno žago Stihl 011 prodam. ☎ 55-074. m1069
KOSILNICO BERTOLINI, dizel, s sedežem in novim motorjem prodam. ☎ 57-153. m1094
KOSILNICO BCS prodam ☎ (042) 510-74 m343
TRAKTOR STEYR, 18 KS, s koso, FIAT AER 55, »kompanjola«, prodam. Ludvik Hari, Dankovci 21. ☎ 51-032. m1048

razno

PREKLIC!
Preklicujem veljavnost [illegible] žic št. HV 4273-9 in HV [illegible] nih pri HKS G. Radgona. [illegible] Kranjec, Črnci. m3271
SEME RDEČE DETELJE [illegible] ške ljulke prodam. Franc [illegible] kovci 31, Tišina. m1107
GLISER METEOR 380 M z [illegible] in novo prikolico, malo [illegible] dam. ☎ 43-035 od 15. do 17. ure. m1108

PREKLIC!
Preklicujem veljavnost pogodbe o [illegible] zani vlogi št. D 46675-5, izdan pri HKS Panonka v Murski Soboti, [illegible] sander Kardoš, Stanjevci [illegible]

PREKLIC!
Preklicujem veljavnost listka za [illegible] hranilno knjižico st. [illegible] ga pri HKS Panonka M. Sobota. [illegible] fan Pondelek, Šalamenci [illegible]
TERVOL, trdi, 4 in 5 cm, [illegible] 50 % ceneje. ☎ 24-929. m1102
MOTOR ZA ELEKTRONIK 90 prodam. ☎ 87-909. m3756
HLADILNIK Končar prodam. [illegible] Šernova 26, M. Sobota. ☎ 22-[illegible] m1079
RABLJENI COMMODORE 64 komplet z igrami kupim, prodam [illegible] ATARI CAMPUTIBLE [illegible] ☎ 26-434. m1104
KORUZO NA STORŽIH, [illegible] čino, prodam. Kustec, [illegible] Prekmurske čete 16, [illegible] m1974
ŽAGO »VENECIJALKO« za razrez hlodovine prodam. Cena po dogovoru. ☎ 46-318. m1976
HIDRAVLIČNO STISKALNICO [illegible] grozdje, 200 do 400 litrov, [illegible] ☎ 76-334. m4797
PRIKOLICO BRAKO, [illegible] MAESTRAL 9, 9.000 SLT, TOMOS [illegible] 3,5 KM, 9.000 SLT, prodam [illegible] ☎ 21-962, v nedeljo [illegible] m1066
AMERIŠKI BILJARD [illegible] ☎ 40-036. m1067
ŽELITE V PROSTEM ČASU [illegible] **DO DEVIZNEGA ZASLUŽKA** [illegible] **KAKOVOSTNEGA IZOBRAŽEVANJA?** Dobimo se v petek, 2[illegible] ob 16. uri v Gostišču [illegible] ru in ob 20. uri v Čardi [illegible]
VINO, cepljeno, prodam po [illegible] SLT. Ivanovci 39 a, ☎ 54-0[illegible] m10[illegible]

PREKLIC!
Preklicujem veljavnost spričevala [illegible] letnika, izdanega v šol. letu 1978/79 na CPŠ — smer krojač. Cvetka [illegible] boc, Gerlinci 66. m1057
ALI VESTE, KAKO OKREPČILNO JE KOZJE MLEKO, za astmatike in otroke? Kupite ga lahko na [illegible] 43. Škrobar, ☎ 82-433. m1050
VRTNO KOSILNICO PANONIJA, malo rabljeno, ugodno prodam. [illegible] ška 42, M. Sobota. m[illegible]
POHIŠTVO za mladinsko sobo [illegible] ni prodam. ☎ 26-[illegible] m1096
3- IN 4-TONSKO PRIKOLICO [illegible] pim. Zenkovci 55, ☎ 49-035. m1045
LETOVIŠKO PRIKOLICO, [illegible] oseb, znamke Wilk, s predprostorom [illegible] in biljard prodam. Gostilna Nad, [illegible] kovci. m1081
RABLJENE DELE ZA ZASTAVO 101, ZASTAVO 750, 150 litrov [illegible] in 200 l rdečega vina prodam [illegible] vljam tudi avtomehanična, kleparska [illegible] ličarska dela na vseh vozilih [illegible] poročam s storitvami. Milan [illegible] nič, Rožički Vrh 84. m1982
RDEČE VINO, [illegible] dam. ☎ 48-278. m1084
BARVNI TV GORENJE [illegible] no prodam. Alojz Ganza, [illegible] 61, ☎ 86-017. m3759
SATING, individualni [illegible] stem in montaža, skupaj [illegible] Slave Klavore 1, M. Sobota [illegible] ☎ 23-433, od 8. do 20. ure. m1110
NOVI PRIKOLICI z garancijo, [illegible] nostroj, prodam, enoosna, [illegible] dvojne radialne gume za [illegible] SLT, dvoosna, 5-tonska, za [illegible] SLT. ☎ 82-580. m2754
OMARO z vgrajeno posteljo in [illegible] no za 15 000, hladilnik za 3.000, [illegible] zovalnik za 10.000, kotno sedežno garnituro za 25.000 SLT, [illegible] ohranjeno, prodam. ☎ [illegible] m3268

zaposlitve

KV MIZARJA ali priučenega delavca zaposlim. Mizarstvo Vitek, [illegible] 36, ☎ 45-604. m1042
ŽENSKO ALI DEKLE [illegible] densko čiščenje [illegible] Čas in plačilo po dogovoru. ☎ 26-027. m1044
TAKOJ ZAPOSLIMO SAMOSTOJNO NATAKARICO. [illegible] je: gostilna Nad, Bakovci. [illegible]
ZAPOSLIM OKROGNEGA [illegible] **KARJA** z večletno prakso. ☎ [illegible] m1091
DEKLE ZA DELO V STREŽBI [illegible] zaposlim. Lahko tudi samo [illegible] tnicami. Po potrebi dam tudi [illegible] novanje. Okrepčevalnica [illegible] Juša Kramarja 7, Črenšovci. m[illegible]

AVTOŠOLA BENJAMIN ŠČAP
posluje neprekinjeno vse počitnice.
Kako najhitreje in najceneje do vozniškega izpita? Odgovor vam ponujajo v ulici Nikole Tesle 2 v Murski Soboti.
Pokličete jih lahko tudi po telefonu 21-507.

VESTNIK — **Izdaja podjetje za informiranje Murska Sobota**
Časopisni svet: dr. Jože Bedernjak, Štefan Cigut, Zlatko Erlih, mag. Dalibor Geder, Cilka Jakelj, Rajko Stupar, dr. Aleksander Šiftar

Uredništvo: Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Bernarda Balažic-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Maučec, Štefan Smej, Štefan Sobočan, Endre Gönter (tehnični urednik), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica).
Vodja agencije Venera: Renata Bakan-Ficko
Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29. Telefoni: novinarji in odgovorni urednik 21-383, 21-064 in 25-019, glavna urednica in direktorica 22-403, računovodstvo in tajništvo 21-383 in 21-064, GPS (trženje) 22-403, telefaks 22-419. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.
Naročnina za 2. trimesečje 1992 je 650,00 SLT, za podjetja **1.300,00 SLT,** za naročnike v tujini 80 DEM letno.
Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005, devizni račun pri Abanki Ljubljana 50100-620-00112-5049512.
Tisk: GZP Mariborski tisk, Maribor. Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje št. 16/IB z dne 30. 1. 1992 se šteje tednik Vestnik med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje petodstotni davek od prometa proizvodov.

V SPOMIN

Minilo je eno leto, odkar vas več ni, a spomin boli, boli . . .

Alojzija Kozar

iz Melov

Vem, ki se je spominjate in postojite ob njenem grobu — iskrena hvala.

Njeni najdražji

Pred dvema letoma ta čas zrli smo v tvoj obraz.
Tvoje oči mirno spijo,
nam pa oči se solzijo.

V SPOMIN

Žalosten in boleč je spomin na 2. julij, odkar ni več med nami dragega sina, brata, moža in očeta

Andreja Zemljiča

19. 7. 1963—2. 7. 1990
iz Radenec

Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu in mu prižigate sveče.

Žalujoči vsi njegovi

Oh, zlati človek naš,
kje si, kod hodiš, da te ni več
nič med nas?
Srce tako zelo pogreša te,
te kliče in želi, a tebe,
dragi naš, od nikoder ni in ni!

V SPOMIN

26. junija mineva šest let žalosti in bolečine, odkar nas je zapustil naš dragi oče, mož, dedek, brat in stric

Vladimir Lejko

iz Tropovec
Križna ulica 13

Žalostni in potrti obiskujemo tvoj grob in hvaležni smo za vse, kar nam je dalo tvoje plemenito srce.

Prisrčna hvala vsem, ki mu prinašate rože in prižgete sveče.

Žalujoči vsi njegovi najdražji

Nekje v tebi je bol bila,
a zamahnil si z roko,
češ zmagal bom, močnejši sem,
pa vendar ni bilo tako.

V SPOMIN

Ne moremo verjeti, da minevajo štiri leta, odkar je vse naše upe in želje po tvoji ozdravitvi, dragi mož, očka, sin in brat, pretrgala smrt.

Valentin Gašpar

iz Čepinec

Težko je bilo sprejeti kruto resnico, še težje se sprijazniti z dejstvom, da smo ostali sami, najtežje pa se je bilo naučiti živeti brez tebe. Toda z nami si v vsakem trenutku, v naših mislih in dejanjih. Žalostni smo, ker smo te izgubili, a ponosni, ker smo te imeli. Sveče in rože na tvojem grobu so dokaz naše ljubezni do tebe, v naših srcih pa boš živel, dokler bomo živeli mi.

Hvala vsem, ki se ustavite ob njegovem preranem grobu in počastite spomin nanj.

Tvoji najdražji

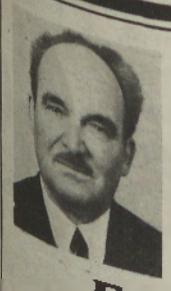

Ne boš več v zvezdnatih nočeh bedel,
ne boš več sanjal in ne boš več pel,
ne boš nemiren čakal več pomladi
in čutil, kako smo te imeli radi.

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, sin, dedek in brat

Franček Škrget

z Mote pri Ljutomeru

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam pomagali, nas tolažili, izrekli sožalje, darovali cvetje oz. za sv. maše in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Iskrena hvala g. dekanu za pogrebni obred, Lovski družini Ljutomer, Zb Ljutomer in predstavnici KS Cven, ki so izrekli ganljive besede ob grobu. Posebej hvala njegovim prijateljem — lovcem za številno spremstvo ter godbeniku za odigrano Tišino.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Marija, hčerka Danica z družino, mama Antonija, sestra Marija z družino in drugo sorodstvo

---

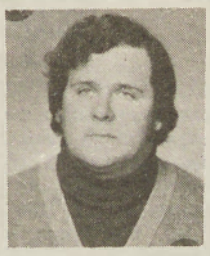

ZAHVALA

V 40. letu starosti je po krajši bolezni 16. junija umrl dragi sin, oče, brat, svak in stric

Vinko Škraban

iz Murske Sobote

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali številne vence, šopke in za sv. maše, nam pa izrekli sožalje.

Zahvala tudi g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in g. Marušiču za odigrano Tišino.

Hvala tudi medicinskemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu.

Žalujoči vsi njegovi

Vsi bodo dosegli svoj cilj,
le jaz ga ne bom dosegel.
Ognja prepoln, poln sil,
neizrabljen k pokoju bom legel.
(S. Kosovel)

V cvetu mladosti, 30. letu starosti, smo tragično izgubili našega najdražjega

Franca Žilavca

s Tišine

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Njegovi najdražji

ZAHVALA

V 43. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi sin, brat in stric

Martin Maroša

z Melinec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje in za svete maše in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Hvala g. župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Hvala tudi predstavniku KS za besede slovesa.

Vsem še enkrat — hvala!

Žalujoči vsi njegovi

Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi tvojega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja . . .

ZAHVALA

Umrl je naš dragi

Franc Kutoš

iz Košarovec 22

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste darovali vence in cvetje, ga pospremili na njegovi zadnji poti, sočustvovali z nami in izrekli sožalje. Iskrena hvala dr. Kiršnerju za ves trud in pomoč med njegovo boleznijo, duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Hvala tudi kolektivoma Zavarovalnice Triglav iz Murske Sobote in AMD-ja Štefan Kovač.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči vsi njegovi

Prišlo je lepo zeleno poletje,
nam je prineslo žalosten dan,
globoko ranilo je naše srce,
saj za vedno smo najdražje izgubili . . .

V SPOMIN

Najbolj žalosten dan in mesec med nami je 3. julij, ko so pred letom dni domači zvonovi zazvonili za našega dragega moža, očeta in starega očeta

Franca Časarja

iz Ženavelj

Nikoli ne boš pozabljen, le šopek rož in svečka na tvojem grobu sta nemi priči naše bolečine.

Globoko žalujoči: žena Gizela, sin Stanko in hčerka Silva z družino iz Nemčije

---

Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi tvojega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja . . .

V SPOMIN

V teh dneh mineva leto dni, odkar si odšel od nas, dragi mož, oče in dedek

Alojz Žerdin

iz Velike Polane

Tiho in žalostno je ob tvojem grobu, vendar polno lepih spominov, ko si bil še med nami. Spominjamo se tvojega vedrega obraza in pridnih rok. Ponosni smo, ker smo te imeli. Hvala vsem, ki se ustavite pri njegovem grobu, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Vsi tvoji najdražji

Solze, rože in spomin so ljubezni večne opomin,
mama, oče, ki življenje podarita, v srcu sina še naprej živita,
čeprav sama sta živela, duša za vama v boli bo trpela.

V SPOMIN

10. julija bo minilo eno leto, odkar ni več med nami drage mame, tašče, stare mame in sestre

Kristine Gjergjek

7. julija mineva 7 let, odkar ni med nami dragega očeta, tasta, starega očeta in brata

Matije Gjergjeka

iz Nemčavec

Vsi, ki so ju imeli radi

Žalostni in potrti obiskujemo tvoj prerani grob,
vendar ponosni, da smo te imeli.
Le srce in duša ve, kako boli, zelo boli.

V SPOMIN

Žalosten in boleč je spomin na 2. julij, odkar te ni več med nami, dragi naš mož, oče, tast in dobri dedek

Franc Kolmanko

(1922—1991)
iz Kroga

Vsti tvoji najdražji, ki smo te imeli radi

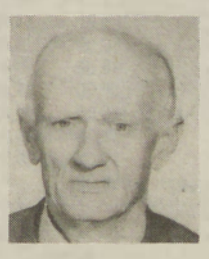

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.

V 79. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož in oče

Ludvik Küronja

iz Križevec 18
v Prekmurju

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence, šopke ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala duhovniku g. Balažicu in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem iskrena hvala.

Žalujoči: žena Irena, sinova Janez in Karel ter drugo sorodstvo

---

Smrt se izlila v bledo obličje,
pogled je zaplaval v neznani spokoj.
Ni več trpljenja, ne bolečine,
življenje je trudno končalo svoj boj.

V 80. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, tast, brat in dedek

Mihael Grah

iz Vidonec

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem in vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali, darovali vence in cvetje, ter vsem, ki ste darovali za sv. maše in izrekli sožalje, in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem in govornici g. Anici za ganljivo slovo ter kolektivu Avtobusnega prometa.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Cecilija, otroci z družinami, sestra Marija in brat Vili

*Ker nogometno moštvo **Potrošnik iz Beltinec** po uspehih sodeč, na svojem igrišču še ne bo tako kmalu nastopalo proti klubu Manchester United, **Jože Tivadar**, politično član SLS (iz česar sledi, da je zaposlen v KZ Panonka) sicer pa državljan Lipovec, nadaljuje v secesionistični smeri.*

*Tivadar, nekdaj goreč zagovornik slovenske odcepitve, ker naj bi se nogometu iz beltinske fare s tem omogočilo, da se uveljavi v svetu, namerava iz razočaranja nad beltinskim moštvom ustanoviti **samostojno občino Lipovce.***

Tivadar bo ostal zvest lipovski tradiciji: ko bo župan lipovske občine, si bo izmislil kakšno eksotično igro, da bodo Lipovčarji gostili vsaj ekipo iz Gvineje Bissau. V hokeju na travi, s katerim so Lipovčarji nekoč krožili blizu svetovnega vrha, je konkurenca že premočna.

* * *

*Prleki bodo organizirali svetovno prvenstvo v košnji — finalno **kosanje** bo potekalo med **Vogričevci in Dragotinci**. Navelićali so se čakati na tekmo med ljutomerskim Gidosom in Bayernom.*

* * *

*»Vsakemu, ki me bo volil na naslednjih volitvah, bom podaril **sto markov**, prevzel bom tovarno Muro in Kuhariča naredil za svojega pomočnika, zgradil bom pokrit stadion za nogomet in po popularnosti bom prekosil Halba — v državnem zboru bom zahteval, da se v parlamentarnih straniščih organizira peep show«. **Herman Kisilak (SDSS)** je že začel s predvolilno kampanjo. Omenjene besede je izrekel sedeč na Evgenu Sapaču: najprej mu je z ustanovitvijo kmečke sekcije speljal volivce.*

* * *

*Če mladi kmet **Milan Rus**, prleški prvoborec za samostojno Slovenijo, ne bo dobil kmetijskega kredita, bo naredil, kakor mu veleva ime. Po **rusko** bo svoje posestvo spremenil v kolhoz in zadal smrtni udarec družinskim kmetijam.*

* * *

*Nov fotografski aparat Vestnikove fotografinje **Nataše Juhnov** ima vgrajen rentgenski objektiv. Vestnik bo kmalu začel z novo fotorubriko z naslovom: Izza zidov.*

Juhnovi so dostop v vse prleške in prekmurske občinske zgradbe že prepovedali.

* * *

*Predsednik komisije za preimenovanje ulic v Soboti **mag. Emerik Zver** vztraja, da bi se soboška tranzitna ulica (zdaj), ki pelje proti Odrancem — za Odrančane je znano, da so odkrili Ameriko — imenovala po **Amerigu Vespucciju**, italijanskem pomorščaku, ki je prvi opisoval novo odkrito zemljino in posredno dal Ameriki ime. Zver trdi, da je to potrebno narediti zaradi petstoletnice odkritja Amerike, vendar so ga budni člani komisije iz vrst črnih že razkrinkali. Zverov predlog se namreč glasi »Emericova ulica«.*

* * *

*Prezidij prekmurske republike opozarja vse rojake, naj bodo zdaj, ko so mladi »štrki« v gnezdih ravno prav zaliti, saj še ne letijo, pozorni in spremljajo obnašanje **soboških alternativcev**, ki so v času boja za oznako na avtomobilskih registrskih tablicah nasprotovali, da bi bila na njih »štrkova« podoba. Bili so za grbe **madžarskih grofov.***

*V zadnjem času so ogorčeni prebivalci v zadnjem trenutku z dimnikov in električnih drogov, na katerih gnezdijo prekmurske simbolne živali, že sneli nekaj teh gospa in gospodov. Izvedelo se je, da so nekoč tudi madžarski grofje najbolj cenili **nadevane mlade štrke.***

KESEDANJ KONJ

WOLFCOMMERCE

SKLAD VZAJEMNE POMOČI
OBČANOV IN PODJETIJ IZ R SLOVENIJE

ponudba za člane sklada:
brezobrestna stanovanjska, potrošniška
ali gotovinska posojila

Pričakujemo vas v Murski Soboti, Štefana Kuharja 1, vsak delavnik od 9.00 do 15.00 (ob ponedeljkih tudi od 16.00 do 19.00 ure). Telefon: (069) 26 272, 32 951.

Lendavski pereci

Javno se pritožujem čez vse, ki so odgovorni za evidentiranje, nato pa še za podelitev občinskih priznanj, saj mene ni vprašal nihče, ali imam kake druge predloge. Pa jih imam, in to kar lepo število!

Za priznanje bi predlagal Ludvika, ki je v najmanj treh strankah, saj je ob obisku na Madžarskem, ko se je šel pozanimat za tehnologijo reje polžev, protestiral proti nameravani gradnji termoelektrarne v bližini Lentija. Podobno je ravnalo še nekaj drugih zelenih, črnih in rdečih, zato si zaslužijo priznanje tudi oni. Na drugi strani meje namreč objekta ne bodo gradili, saj bi strupeni plini ogrožali življenje.

Priznanje si je zaslužil Rajko. Pa ne le za zelo doživeto interpretiranje odlomka iz Kranjčevega romana, ko stara starša prisluškujeta ljubljenju sina in snahe, ampak ker se je zavzel ne le za obnovitev stare občinske stavbe, ki jo je potem prodal, ampak za obnovo spomenika svetnika, ki stoji ob cesti nasproti avtobusne postaje. Od takrat šoferji tovornjakov, ki tam često parkirajo, ne hodijo več k njemu na malo potrebo. To je sicer pomanjkljivost, saj trava ne raste več tako bujno, kar je škoda za kmetijstvo, ampak svetnik je svetnik!

Na današnji slovesnosti bi moral prejeti priznanje predsednik Ignac iz Gaberja, saj je storil dobro delo. Vaško pokopališče je naenkrat postalo pretesno, zato ga je bilo potrebno razširiti. Uspelo mu je preprečiti navoz rumene zemlje z izdatno količino »šodra«. Tako bodo ljudje trohneli na novem delu v enako lepi črnici kot oni, ki počivajo na starem pokopališču.

Na seznamu dobitnikov bi moral biti največji lendavski pesnik, pisatelj in urednik Sandor. Tudi zato, ker je v Vilenici že prejel odličje, ki liči na organ. Za priznanje bi ga predlagal, ker je demantiral, da bi on bil prevajalec terminov, nastalih v dobi socialističnega samoupravljanja in neposrednega odločanja delovnih ljudi in občanov pri zgradbi samoupravne družbe. Gre sicer za termine, kot so: samoupravna interesna skupnost, družbena lastnina, moralnopolitična primernost ... To je prevedel nekdo drug, ki mu je ... nar, pravi Sandor pa ja ... mo pesmi in kandidira za ... ga tv-poročevalca.

Priznanje bi moral dobiti ... že, ki se ni šel boja z občinsko birokracijo in je odstopil od nameravane gradnje velike ... ti na udarnem pobočju Lendavskih Goric. Škoda, saj bi ... lahko bil v ponos in priznanje vsem, ki bi k tej zidini kaj prispeval. Turisti, ki se množično ... njajo v Lendavo, bi bili navdušeni; videli bi, da imamo v ... tudi vile in ne le ... klete oziroma bunkerje, ki so jih ... prepovedali graditi.

Priznanje bi izročil ..., ki je svoji stari naročil, naj ... nauči peči perece, ne pa da je vsake toliko časa v trgovini ... kupi umetne slaščice.

Popravek! Ne priznanja, ampak s šibo po riti bi jih bilo treba, ko pa delajo ravno narobe, kot se mi je po pomoti zapisalo.

MACI

Delitev lovskega območja

Dobrovniška in kobiljanska lovska družina sta imeli doslej skupno lovno območje. Obe družini sta upravljali kakih 6.000 ha površin. Pred nedavnim pa so se odločili, da bodo lovsko območje razdelili, tako da bo imela kobiljanska lovska družina kakih 2000 ha lovne površine, dobrovniška pa 4000. Obe društvi sta naslovili prošnjo na občinsko vlado, ki se s tem sicer strinja, vendar želi, da to razdelitev potrdita obe društvi in naj bi bila trajna.

Cene sadja in zelenjave

Vrsta	Tržnica	Zelenjava Pomurka
jabolka	140,00	130,00
hruške	200,00	—
banane	100,00	120,00
pomaranče	100,00	100,00
limone	125,00	125,00
breskve	140,00	100,00
marelice	280,00	230,00
češnje	150,00	100,00
maline	—	160,00
ribez	150,00	100,00
lubenice	150,00	120,00
solata	—	80,00
krompir	80,00	70,00
paradižnik	120,00	87,00
paprika	250,00	230,00
kumarice	80,00	90,00
čebula	80,00	80,00
česen	320,00	350,00
korenje	50,00	99,00
jajca	10,00	10,00
orehova jedrca	900,00	—

A banka

BANKA

BANKA, D.D., LJUBLJANA

EKSPOZITURA MURSKA SOBOTA
tel.: 21-833, 31-320, 21-521

— devizno varčevanje s trijezično knjižico
— zelo ugodne obrestne mere za sredstva na vpogled in depozite
— s čeki tekočega računa Abanke lahko poslujete tudi na Hrvaškem

ABANKA, BANKA PRIJAZNIH IN PODJETNIH LJUDI!

Cene zaščitnih sredstev

Vrsta	Agrooprema Potrošnik	Agrotehnika	Semenarna Ljubljana
antracol	1171.40	195.20 (0.1)	1295.80
dithane	—	196.10 (0.1)	1310.60
ridomil	2514.90	2610.80	2786.20
cuprablau	356.20	366.00	—
karatane (0.1)	312.10	302.50	322.80
bayleton	1492.90	1548.00	1652.60
antracol combi	1846.40	—	2044.70
pepelin	344.00	435.00	455.10
ekalux (0.2)	—	513.00	590.70
tiodan	1307.00	1424.80	—
zolone (0.2)	497.10	512.00	497.10
diptrex	1752.10	—	582.30 (0.2)
gesaprim	838.20	860.00	909.60
dual	—	1741.00	1593.90

Trg rabljenih računalnikov

SIRS
M. SOBOTA d.o.o.

Kocljeva 7, telefon: 31 611

PC 286/16/43MB HD, 5.25"FDD, hercules, tiskalnik A4-24z/s — 88.000 SIT
PC 286/16/43MB HD, 5.25"FDD, hercules, tiskalnik A3-24z/s — 98.000 SIT
Commodore C 128, monitor, disketnik, kasetnik, diskete 36.000 SIT
Commodore C 128, disketnik, kasetnik, miška, diskete 32.000 SIT

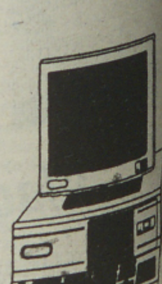

Vabimo vse, ki želijo zamenjati rabljeni računalnik, da nas obiščejo ali pokličejo.

Cene rabljenih avtomobilov

Minulo nedeljo je na sejem rabljenih avtomobilov pri ... škem Agroservisu svoja vozila pripeljalo 30 prodajalcev, ... sta zamenjala dva rabljena avtomobila, in sicer Jugo 45, ... 1983, s prevoženimi 63.000 kilometri za 2.200 DEM ter Zastava 750, letnik 1977, s prevoženimi 80.000 kilometri za 750 DEM.

Znamka avtomobila	letnik	prevož. km	cena
Zastava 101 GX	1987	43.000	4.200 DEM
Zastava 750	1982	85.000	1.300 DEM
Golf D	1990	47.000	10.000 DEM
Jugo 45	1990	31.000	5.300 DEM
Lada Samara	1989	51.000	7.500 SIT
Zastava 125 PZ	1978	90.000	60.000 DEM
Mercedes 240 D	1980	220.000	8.600 DEM
R 30	1980	90.000	2.200 DEM
Audi 80 1.6	1991	16.000	32.000 DEM
GS 1,3 super	1979	100.000	2.2000 DEM
Opel Manta	1975	116.000	2.200 DEM
Wartburg	1977	140.000	800 DEM

Radgonski mehurčki

Ste videli, kako znamo proslavljati v Gornji Radgoni? Čisto tako, kot če bi živeli na veliki nogi ali bili na konju. Pomemben je imidž — samo z dobrim imidžem lahko dandanes uspeš. To velja tako za ljudi kot za mesta in države — nikar si ne mislite, da je vaša vas izjema. Na primer: Jurovski Dol! Tega kraja se bo za vse večne čase držal imidž ›zločinskega kraja‹. Umor Krambergerja namreč ni bil prvi zločin v Jurovskem Dolu. Podgrada se bo za vse večne čase držala oznaka smrdečega kraja (čeprav je vas pred Gornjo Radgono po svoje prav zanimiva).

Tako se bo tudi Gornje Radgone prej ali slej oprijel kakšen imidž, pa najsi bo v dobrem ali slabem smislu. Lani je bilo to še herojsko mesto, ki je izgnalo okupatorja z mejnega prehoda; letos je bolj podobno mestu, kjer se neprestano nekaj zapleta, hkrati pa nenehno gradi.

Kako pomemben je imidž, se zaveda tudi novi graščak Hercog. Vse za dober imidž, si je dejal, in na vrat na nos spremenil naš radgonski grad v HERCOGOV GRAD! Meni je zaprlo sapo — kaj pa vam? Ni mi namreč vseeno, če si kdo tako dobesedno prilašča tisto, kar je skozi stoletja in tisočletja bilo ›RADGONSKO‹. Še malo, pa prebivalci Gornje Radgone ne bodo več Gornjeradgončani, temveč ›HERCOGOVCI‹, mesto pa se bo imenovalo ›HERCOGOVO MESTO‹.

Vsaj nekaj bo dobrega v tem preimenovanju: nihče nas več ne bo zamenjeval z avstrijsko Radgono!

Slovesnosti pa zna prirejati, to pa to. Povabi vse najimenitnejše ljudi (ki ›utegnejo‹ priti), poleg mora biti veliko fotografov, da je vse dokumentirano, ter dovolj pijače.

Če smo že pri pijači ... razočaran sem nad Radgonskimi goricami. Prvič, bojim pa se, da zaradi vedno večjih problemov, s katerimi se ukvarjajo, ne zadnjič. Če so vedeli vsem dosedanjim vinom (po mojem so vina Radgonsko-Kapelskih goric najboljša) dajati lepa domača imena, pa so tokrat ustrelili takšnega kozla, da jim bo za to še dolgo žal. Ob veliki obletnici začetka polnjenja šampanjcev so dali tej žlahtni kapljici popolnoma tuje ime: AGATA. Takoj sem pomislil na lenarško Agato, ki je že nekaj let v klavrnem stanju! So se lenarški vinogradniki odločili, da bodo polnili šampanjce? In kaj ima Agata, ta zgodovinska osebnost, na katero so v Lenartu zelo ponosni, skupnega z Gornjo Radgono in tukajšnjimi vini? Nič. Le zveneče ime.

Te peneče se Agate jaz že ne bom pil (sicer je itak namenjena za izvoz). Poleg tega ima menda še neko čudno etiketo, ki se lahko skrije pred vsemi dosedanjimi. No ja, okusi so različni, Hercogovo mesto se bo moralo navaditi tudi na takšne stvari.

Pa vseeno: ali ne bi bilo lepo, če bi v tujini pili šampanjec z imenom RADGONČAN!

›Radgončan‹

V nedeljo, 28. junija 1992, ob 13.30 v Mačkovcih

MOTOKROS

Državno prvenstvo v razredu 80, 125 in 250 ccm.
Nastopajo tudi dirkači iz Sotine, Radenec in Murske Sobote.

Vabi AMD Štefan Kovač iz Murske Sobote.

Pomurska banka d.d.
Murska Sobota

Menjalniški tečaj Pomurske banke z dne 22. junija 1992 od 11.00 dalje
Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 22. junija 1992 od 00.00 dalje

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	724.1169	705.00	740.00
Francija	100	1,513.5668	1,490.90	1,571.10
Nemčija	100	5,096.1845	5,020.00	5,290.00
Italija	100	6.7346	6.55	6.95
Švica	100	5,646.0628	5,5651.70	5,860.80
ZDA	1	80.2394	79.00	83.30

DEVIZNO POSLOVANJE ZA PODJETJA IN OBRTNIKE!

V banki opravljamo devizni plačilni promet s tujino. Preko sistema LB smo po tehnologiji SWIFT (telekomunikacijski prenos podatkov) povezani v plačilni sistem s prek 1000 bankami po svetu.

Vse prilive deviz izplačujemo redno po svojem dnevnem nakupnem tečaju.

Nakazila plačil v tujino so redna. Banka zagotavlja nakup deviz po dnevnem prodajnem tečaju za vse vrste plačil.

Obrtnikom in podjetjem dajemo garancijo za najeta blagovna, komercialna ali finančna posojila v tujini. Za plačila v tujino omogočamo odprtje dokumentarnih akreditivov s popolnim ali delnim tolarskim kritjem.

SEF POMENI VARNOST!

Svoje dragocenosti, vrednostne papirje, pomembne dokumente ali nakit lahko varno shranite v naših sefih. Sef lahko najamete v naši osrednji enoti v Murski Soboti ali poslovnih enotah v Gornji Radgoni in Lendavi ter ekspozituri v Moravskih Toplicah. Letna najemnina od 2.000 tolarjev.